

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

Ακαδημαϊκό έτος 2008-09

Ρέθυμνο
Οκτώβριος 2009

<p>Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών Πανεπιστημιούπολη Γάλλου 74100 Ρέθυμνο Τηλ. 28310-77211 Ηλ. Ταχ.: Vavouraki@phl.uoc.gr</p>	<p>Department of Philosophy & Social Studies Gallos Campus 74100 Rethymno Tel. +30 28310 77211 Email: Vavouraki@phl.uoc.gr</p>
--	--

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΜ.Ε.Α. ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Πρόεδρος : Καλλιόπη Πηγιάκη, Καθηγήτρια Παιδαγωγικής
Μέλη: Γιάννης Κουγιουμουτζάκης, Καθηγητής Ψυχολογίας
Αντώνης Γεωργούλας, Αναπλ. Καθηγητής Κοινωνιολογίας
Σταματίνα Κακλαμάνη, Λέκτορας Κοινωνιολογίας
Άρης Τσαντιρόπουλος, Λέκτορας Κοινωνιολογίας

Προς: Καθηγητή Σήφη Παπαματθαϊάκη
Πρόεδρο ΜΟΔΠ Πανεπιστημίου Κρήτης

8 Δεκεμβρίου 2009

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε

Ως Πρόεδρος του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης και μέλος της ΟΜ.Ε..Α σας παρουσιάζω την πρώτη Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης. Η παρούσα Έκθεση προβαίνει στην καταγραφή του συνολικού εκπαιδευτικού, ερευνητικού και κοινωνικού έργου του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία, όπως και στην κριτική εκτίμηση του κατά πόσο το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών πέτυχε τους στόχους του και το κατά πόσο χρειάζεται να προσδιορίσει εκ νέου τις επιδιώξεις του.

Τα βασικά **Συμπεράσματα** που προέκυψαν από τη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης σχετικά με τα αρνητικά και τα θετικά στοιχεία είναι τα ακόλουθα:

1. **Αρνητικά στοιχεία.** α) Το Τμήμα υποφέρει από τις αδυναμίες που χαρακτηρίζουν τα ελληνικά ΑΕΙ και που σχετίζονται με την πλημμελή στήριξη από την Πολιτεία. β) Με δεδομένο τον πολύ-επιστημονικό του χαρακτήρα, το Τμήμα διαθέτει σχετικά μικρό αριθμό μελών ΔΕΠ, κάτι που περιορίζει τη δυνατότητα ανάπτυξης νέων επιστημονικών και διεπιστημονικών πεδίων. γ) Η διοικητική στελέχωση του Τμήματος είναι ανεπαρκής και τούτο επειδή δεν ακολούθησε ούτε τους ρυθμούς αύξησης του αριθμού των προπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος, ούτε και την ανάπτυξη Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών. δ) Το ίδιο ισχύει και για την τεχνική στελέχωση, καθώς τα πέντε εργαστήρια του Τμήματος στερούνται μόνιμου προσωπικού.
2. **Θετικά στοιχεία.** α) Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών κατέχει τη δική του θέση στο εσωτερικό της Φιλοσοφικής Σχολής καθώς έχει αναπτύξει την Φιλοσοφία, την Παιδαγωγική και την Διδακτική των ανθρωπιστικών αντικειμένων, όπως και ορισμένες βασικές κοινωνικές επιστήμες (Ψυχολογία, Κοινωνιολογία, Κοινωνική Ανθρωπολογία), εστιάζοντας κυρίως στις σχέσεις αυτών με την Φιλοσοφία και την Παιδαγωγική. β) Το Τμήμα έχει αναπτύξει πρωτότυπα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών που καλύπτουν τόσο το πεδίο της Φιλοσοφίας, όσο και τις άλλες κατευθύνσεις του, καθώς και ευρύτερα διεπιστημονικά πεδία. γ) Το Τμήμα έχει αναπτύξει διασυνδέσεις με την κοινωνία με αμφίδρομες ευεργετικές συνέπειες. δ) Το Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό του Τμήματος είναι υψηλού επιπέδου όπως διαπιστώνεται από τις δημοσιεύσεις του, ενώ το Τμήμα έχει αναπτύξει ένα πλούσιο δίκτυο διεθνών συνεργασιών.

Οι κύριες προτάσεις βελτίωσης συνοψίζονται ως εξής:

1. Η χορήγηση νέων θέσεων μελών ΔΕΠ, όπως και διοικητικού και τεχνικού προσωπικού που είναι απαραίτητες για την αναβάθμιση του διδακτικού έργου και

την ενίσχυση της έρευνας και των πρωτότυπων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

2. Η στήριξη και η χρηματοδότηση της βασικής επιστημονικής έρευνας μέσω προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ.
3. Η στήριξη και η χρηματοδότηση των υπαρχόντων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπως και η χορήγηση υποτροφιών στους άριστους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τις άριστες μεταπτυχιακές φοιτήτριες.
4. Η αναβάθμιση των εργαστηριακών υποδομών του Τμήματος, οι οποίες είναι σχεδόν ανύπαρκτες.
5. Η αύξηση των αποδοχών των μελών ΔΕΠ, οι οποίες είναι καθηλωμένες εδώ και χρόνια και δεν ευνοούν την πραγματική πλήρη και αποκλειστική απασχόληση.

Ως Πρόεδρος του Τμήματος εκφράζω τις ευχαριστίες μου προς όλα τα μέλη του που ανταποκρίθηκαν στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης και στη σύνταξη της παρούσης Έκθεσης. Λόγω έλλειψης προηγούμενης εμπειρίας αυτό δεν ήταν εύκολο και ούτε διευκολύνθηκε από τα ερωτηματολόγια, τα απογραφικά δελτία και εν γένει τους όρους και τις οδηγίες της ΑΔΙΠ. Αναγνωρίζουμε ωστόσο ότι στόχος της διαδικασίας αυτής είναι να αναδείξουμε τις επιτυχίες του Τμήματος, να επισημάνουμε τις ελλείψεις και τις αδυναμίες λειτουργίας του και να διαμορφώσουμε περαιτέρω στόχους για τη συνεχή ακαδημαϊκή του ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό ελπίζουμε ότι θα ληφθούν οι κατάλληλες αποφάσεις στο επίπεδο του Πανεπιστημίου Κρήτης και ότι η ΑΔΙΠ, αντιλαμβανόμενη τον ρόλο της στη διαδικασία διασφάλισης και βελτίωσης της ποιότητάς των Τμημάτων, θα συμβάλει στη λήψη αποφάσεων αρωγής από την Πολιτεία, συνεπικουρώντας τον αναπτυξιακό στόχο του Τμήματος.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Αντώνης Γεωργούλας

Αναπληρωτής Καθηγητής

Κοινωνιολογικής και Ανθρωπολογικής Θεωρίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης
2. Παρουσίαση του Τμήματος
3. Προγράμματα Σπουδών
Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών
4. Διδακτικό έργο
5. Ερευνητικό έργο
6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς φορείς (ΚΠΠ)	...
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές
9. Συμπεράσματα
10. Σχέδια βελτίωσης
11. Πίνακες
Πίνακας 1	Στατιστικά στοιχεία: προσωπικού Τμήματος
	Στατιστικά απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης
	Στατιστικά στοιχεία επιστημονικού έργου
	Στατιστικά στοιχεία ερευνητικών προγραμμάτων
Πίνακας 2	Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος
Πίνακας 3	Εξέλιξη εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών
Πίνακας 4	Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών
Πίνακας 5	Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών
Πίνακας 6	Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Πίνακες 7	Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών..
Πίνακες	Μαθήματα Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών
Πίνακας 8	ΠΜΣ Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία
Πίνακας 9	ΠΜΣ Βιοηθική
Πίνακας 10	ΠΜΣ Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη
Πίνακας 11	ΠΜΣ Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία, Πολιτική

12. Παραρτήματα	
Παράρτημα Α΄ Εσωτερικοί Κανονισμοί Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών	
ΠΜΣ Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία	
ΠΜΣ Βιοηθική	
ΠΜΣ Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη	
ΠΜΣ Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία, Πολιτική	
Παράρτημα Β΄ Στρατηγικός Προγραμματισμός του Τμήματος.....	
Παράρτημα Γ΄ Συγγραφικό έργο των μελών ΔΕΠ	

1. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η Εσωτερική Αξιολόγηση ως θεσμική επιταγή (Ν. 3374/2005) είναι μια τακτικά επαναλαμβανόμενη συμμετοχική διαδικασία, η οποία διαρκεί δύο συνεχόμενα διδακτικά εξάμηνα και επαναλαμβάνεται το αργότερο κάθε τέσσερα έτη.

1.1. Σκοπός της Εσωτερικής Αξιολόγησης

Η Εσωτερική Αξιολόγηση ως Αυτοαξιολόγηση αποτυπώνει και αναδεικνύει όλα τα, θετικά και αρνητικά, χαρακτηριστικά της λειτουργίας του Τμήματος, όπως και καταγράφει τις προσδοκίες του. Κατά τη διάρκεια της Εσωτερικής Αξιολόγησης καταγράφονται τα σημαντικότερα πορίσματα που προκύπτουν από τη σύνθεση στοιχείων, τα οποία συγκεντρώθηκαν με τη συμμετοχή όλων των μελών του Τμήματος, αναφορικά με το υφιστάμενο επίπεδο ποιότητας και τις διαδικασίες βελτίωσής του.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη της *Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης* (ΕΕΑ), η οποία εγκρίνεται από το Τμήμα και ακολούθως διαβιβάζεται, μέσω της ΜΟΔΠ, στην ΑΔΠ, προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης. Υπεύθυνη για τη σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης είναι η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ), που ορίστηκε από το Τμήμα για να φέρει σε πέρας τη διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης. Η θητεία της λήγει μετά την ολοκλήρωση της σύνταξης της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης και την υποβολή της στη ΜΟΔΠ του Πανεπιστημίου Κρήτης και, μέσω αυτής στην ΑΔΠ, προκειμένου να ενεργοποιηθεί η διαδικασία της Εξωτερικής Αξιολόγησης.

Όπως προαναφέρθηκε, η ΕΕΑ βασίζεται στα στοιχεία που έχει συλλέξει η ΟΜΕΑ, με γνώμονα τα έντυπα και τις οδηγίες της ΑΔΠ κατά τη διάρκεια των δύο εξαμήνων του ακαδημαϊκού έτους 2008-2009. Ωστόσο, η *Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης* δεν πρέπει να αναλώνεται στην απλή παράθεση των στοιχείων αυτών, αλλά να υπεισέρχεται κριτικά στην ανάλυση και αξιολόγησή τους, με στόχο την συναγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων και προτάσεων που θα οδηγήσουν στην βελτίωση της ποιότητας του Τμήματος. Και τούτο, επειδή, σύμφωνα με τον νόμο 3374/2005, «*η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης συνεκτιμάται κατά τη λήψη αποφάσεων από τα αρμόδια όργανα σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας της Ακαδημαϊκής Μονάδας ή του ιδρύματος*». Η λήψη αποφάσεων σε επίπεδο Πολιτείας, προϋποθέτει κατά κανόνα το επόμενο στάδιο, αυτό της Εξωτερικής Αξιολόγησης.

Το παρόν κείμενο είναι η *Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης*. Η διάρθρωσή του αντιστοιχεί στις βασικές ενότητες των κριτηρίων που αναλύονται στο έντυπο της ΑΔΠ με τίτλο «*Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων*» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΠ, Αθήνα: προγράμματα σπουδών, διδακτικό έργο, ερευνητικό έργο, στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης, σχέσεις με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς, διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές. Πέρα από τα ανωτέρω, στην ΕΕΑ περιλαμβάνεται συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της ίδιας της διαδικασίας της εσωτερικής αξιολόγησης μέσα στο Τμήμα, καθώς και τα συμπεράσματα και τα σχέδια βελτίωσης της ποιότητας του Τμήματος.

Η σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης και η συμπλήρωση των Πινάκων που την συνοδεύουν είναι η σύνθεση στοιχείων που έχουν κατατεθεί από όλα τα μέλη του Τμήματος στα ειδικά ερωτηματολόγια (βλ. σχετικά ερωτηματολόγια της Α.ΔΙ.Π. στο προαναφερθέν τεύχος και οδηγίες για την συμπλήρωση ή αξιοποίησή τους, οι οποίες δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της ΑΔΙΠ) και τα απογραφικά δελτία σε περιοχές της αξιολόγησης (ερευνητικό έργο, ερευνητικά προγράμματα, συνεργασίες). Ωστόσο, επισημαίνεται ότι το Τμήμα θεώρησε καλό να εξειδικεύσει συγκεκριμένα κριτήρια και δείκτες που απηχούν την ιδιαιτερότητά του, διευκρινίζοντας σε κάθε περίπτωση με σαφήνεια το περιεχόμενο και τη λογική της διαφοροποίησής τους. Είναι επίσης αυτονόητο, ιδίως κατά την τρέχουσα πρώτη εφαρμογή του συστήματος διασφάλισης ποιότητας, ότι δεν ήταν δυνατή η κάλυψη όλων των σημείων της έκθεσης. Η παρούσα ενότητα αυτή περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή, ανάλυση και κριτική αξιολόγηση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης, καθώς και προτάσεις για τη βελτίωσή της.

1.2. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

Η επιτροπή που ορίστηκε από τη Γενική Συνέλευση για την προετοιμασία του φακέλου και τη συγκέντρωση απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του Τμήματος συγκροτήθηκε από τέσσερα μέλη ΔΕΠ, χωρίς να καταστεί δυνατή η συμμετοχή προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού φοιτητή (ο φοιτητικός σύλλογος αποφάσισε να μη συμμετάσχει στην αξιολόγηση του Τμήματος). Στοιχεία πινάκων για τους φοιτητές και το προσωπικό αντλήθηκαν σε συνεργασία με τη Γραμματεία του Τμήματος. Η επεξεργασία των στοιχείων των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο έγινε από δύο μέλη ΔΕΠ και η σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών πραγματοποιήθηκε από ένα μέλος ΔΕΠ και τον πρόεδρο του Τμήματος.

1.3. Πηγές και διαδικασίες άντλησης πληροφοριών

Στην πρώτη φάση της διαδικασίας συλλογής των στοιχείων συμπληρώθηκε από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος σχετικό ερωτηματολόγιο. Στοιχεία για τους φοιτητές κωδικοποίησε η Γραμματεία του Τμήματος. Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, η γενική συνέλευση του Τμήματος ενημερωνόταν από τον Πρόεδρο για την πορεία της αξιολόγησης.

1.4. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Ακολουθώντας τις οδηγίες συμπλήρωσης του εντύπου αξιολόγησης αποκτήσαμε μια ορισμένη άποψη των επιτευγμάτων του Τμήματος, διατυπώσαμε σε κείμενα τις αξίες που διέπουν την λειτουργία του Τμήματος, καταγράψαμε αναλυτικά και συστηματικά ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε. Η μη εκπροσώπηση των φοιτητών και η

συμπλήρωση από τους φοιτητές των σχετικών ερωτηματολογίων (τα οποία υπήρξαν διαθέσιμα) για την αξιολόγηση των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, δεν επέτρεψε την αποτύπωση της γνώμης τους. Σημαντική έλλειψη της διαδικασίας είναι επίσης το γεγονός ότι δεν λαμβάνεται υπόψη η γνώμη και τα ιδιαίτερα προβλήματα των διοικητικών υπαλλήλων του Πανεπιστημίου.

Δυσκολίες παρουσιάστηκαν στη συλλογή των δεικτών αξιολόγησης του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ κυρίως λόγω του μεγάλου όγκου τους και της ανεπάρκειας των διαθέσιμων μηχανών αναζήτησης. Τα διεπιστημονικά ενδιαφέροντα των μελών του Τμήματος δεν επιτρέπουν την χρήση ενός συστήματος αποτύπωσης, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η πλήρης εικόνα του επιστημονικού προφίλ του κάθε μέλους ΔΕΠ ως προς ορισμένες παραμέτρους (π.χ. ετεροαναφορές). Ο σχετικά μικρός αριθμός των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών μας επέτρεψε μεν την προσωπική επαφή με το κάθε μέλος, αλλά η διαδικασία ήταν αρκετά χρονοβόρος και τα τελικά αποτελέσματα πιθανά υποεκτιμούν την συνολική παραγωγή ερευνητικού έργου. Συγχρόνως, η επικέντρωση στα ποσοτικά δεδομένα σχετικά με την ερευνητική παραγωγή των μελών ΔΕΠ του Τμήματος αναγκαστικά υποβαθμίζει την ποιοτική διάσταση της τελευταίας, γεγονός που αποτελεί σοβαρό περιορισμό της αξιοπιστίας των θεσμοθετημένων διαδικασιών αξιολόγησης ιδιαίτερα στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι το παράδοξο που δημιουργείται εξαιτίας του γεγονότος ότι ενώ στα ερωτηματολόγια της ΑΔΙΠ θεωρείται ότι τα Πανεπιστήμια και τα Τμήματα λειτουργούν ως ανεξάρτητες και αυτοτελείς μονάδες που αποφασίζουν ορθολογικά για την ανάπτυξη και την εσωτερική τους λειτουργία, εντούτοις τα μέλη ΔΕΠ θεωρούν ότι δεν φέρουν καμία ευθύνη για τις όποιες λειτουργικές ελλείψεις.

1.5. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Η εφαρμογή της εσωτερικής αξιολόγησης έγινε με βάση τα ερωτηματολόγια και τις υποδείξεις της ΑΔΙΠ, στις οποίες η πανεπιστημιακή κοινότητα έχει ασκήσει επανειλημμένα τεκμηριωμένη κριτική. Αυτός είναι άλλωστε ο λόγος της τεράστιας αργοπορίας στην εφαρμογή αυτής της διαδικασίας, γεγονός που ώθησε το Υπουργείο Παιδείας σε μια υπέρβαση των αρμοδιοτήτων του και στην άσκηση άμεσης πίεσης για την έναρξη της διαδικασίας αξιολόγησης, απειλώντας ότι σε αντίθετη περίπτωση δεν θα ανανεωθούν τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών των Τμημάτων. Και μόνο η πρακτική αυτή δείχνει πόσο μικρή νομιμοποίηση έχει κερδίσει η διαδικασία αξιολόγησης στο πλαίσιο της πανεπιστημιακής κοινότητας. Σε αυτό προστίθεται η επιλογή της ΑΔΙΠ να αποστείλει τα ερωτηματολόγια και τις οδηγίες της κατ' ευθείαν στα ακαδημαϊκά Τμήματα, παρακάμπτοντας την κεντρική διοίκηση των Πανεπιστημίων και καθιστώντας έτσι αδύνατο έναν ιδρυματικό συντονισμό της· συντονισμός ο οποίος όμως προβλέπεται από τον σχετικό νόμο.

Ο αριθμός των ερωτημάτων από την ΑΔΙΠ ήταν εξαιρετικά μεγάλος. Η συλλογή των στοιχείων και η συγκριτική αξιολόγηση θα διευκολύνονταν σημαντικά αν οι ερωτήσεις ήταν επικεντρωμένες σε ένα σχετικά μικρότερο αριθμό ερωτημάτων. Προσπαθήσαμε να ανταποκριθούμε όσο το δυνατόν περισσότερο διαμορφώνοντας ένα πιο βατό και πιο σύντομο ερωτηματολόγιο, χωρίς να παραλείψουμε τις ουσιώδεις περιοχές στις οποίες οφείλαμε να αναφερθούμε. Ερωτήσεις ανοικτού τύπου και προσωπικές αναφορές, εκτιμήσεις, αναλύσεις και ερμηνείες των διδασκόντων για τα ποικίλα θέματα του ερωτηματολογίου θα οδηγούσε σε μια πολύ χρονοβόρα διαδικασία αμφίβουλης

συμφωνίας ως προς το τελικό αποτέλεσμα και για το λόγο αυτό την αποφύγαμε σ' αυτήν την πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας της αξιολόγησης. Ως βασική έλλειψη εντοπίστηκε η απουσία συγκεκριμένων μεθόδων αναζήτησης και αξιολόγησης του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ, ώστε τα αποτελέσματα να είναι συγκρίσιμα και αντικειμενικοποιημένα (π.χ. η πληροφορία να μπορεί να συλλέγεται χωρίς την προσωπική ενασχόληση των μελών ΔΕΠ).

Αν και το θέμα της αξιολόγησης των Πανεπιστημίων έχει τεθεί προ ετών, η συζήτηση στην ακαδημαϊκή κοινότητα, λόγω διαφορετικών απόψεων και προσεγγίσεων, δεν προχώρησε ώστε να καταλήξει σε συγκεκριμένες θέσεις και προτάσεις. Έτσι, η εφαρμογή της εσωτερικής αξιολόγησης γίνεται υπό την πίεση του νόμου και με βάση τις υποδείξεις και τα ερωτηματολόγια της ΑΔΙΠ., των οποίων η αποτελεσματικότητα αμφισβητείται για πολλούς και ποικίλους λόγους. Η κριτική που έχει ασκηθεί στον νόμο για την αξιολόγηση καθώς και στο υλικό και στις οδηγίες της ΑΔΙΠ (και η οποία έχει αποκρυσταλλωθεί σε σειρά ψηφισμάτων τόσο του Τμήματος όσο και της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου μας) αφορά κυρίως στα εξής σημεία:

α) το ότι δεν έχει προηγηθεί σοβαρή χρηματοδότηση των μονίμως υποχρηματοδοτούμενων δημόσιων ιδρυμάτων, που και ως εκ τούτου δεν ευθύνονται τα ίδια για μια σειρά από σοβαρές ελλείψεις σε προσωπικό και υποδομές τις οποίες παρουσιάζουν,

β) ότι τα ποσοτικά κριτήρια που εφαρμόζονται είναι συχνά ισοπεδωτικά και δεν λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των επιστημών, ιδιαίτερα των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών,

γ) ότι η αξιολόγηση είναι έτσι κι αλλιώς καθημερινά παρούσα στο Πανεπιστήμιο και δεν χρειάζεται ένας εξωτερικός γραφειοκρατικός μηχανισμός για να την «εισαγάγει» σ' αυτό,

δ) τους προφανείς κινδύνους που δημιουργούνται για την αυτοτέλεια των Πανεπιστημίων με την εισαγωγή εξωτερικών, ποσοτικοποιημένων και ενίοτε εξω-ακαδημαϊκών κριτηρίων για την ανάπτυξη και λειτουργία τους,

ε) την τεράστια ασάφεια σχετικά με τη σκοπιμότητα που θα εξυπηρετήσει το σύστημα αξιολόγησης, ιδιαίτερα εάν συνδεθεί με τη χρηματοδότηση των ιδρυμάτων (με την έννοια της «επιβράβευσης» των «αρίστων» και της «τιμωρίας» των «μετρίων»), όπως ανοικτά διακήρυτταν (μετά την ψήφιση του νόμου φυσικά) επίσημοι παράγοντες της πολιτείας, στ) τη γενικότερη έλλειψη αξιοπιστίας της πολιτείας στην εφαρμογή ανάλογων διαδικασιών και σε άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης (π.χ. «κολλέγια», ΚΕΚ κ.ο.κ.),

ζ) την προβληματική «ανεξαρτησία» της ΑΔΙΠ με τον διορισμό των μελών του από το Υπουργείο Παιδείας (βλ. Νόμος 3374, άρθρο 11) κ.ο.κ.

Μια άλλη μερίδα της ακαδημαϊκής κοινότητας θεωρεί ότι το Πανεπιστήμιο ως εκπαιδευτικό Ίδρυμα οφείλει να λογοδοτεί στην κοινωνία για το συνολικό έργο του μέσω μιας μορφής αξιολόγησης, η οποία αν και αρχίζει υπό την πίεση του νόμου και με ποσοτικά χαρακτηριστικά που δεν προσιδιάζουν σε με μια εκπαιδευτική διαδικασία, μπορεί να αναπτυχθεί σταδιακά, μέσα από την εμπειρία, την κριτική και τη διαρκή αναδιοργάνωσή της, έως ότου αναπτυχθεί κουλτούρα εσωτερικής αξιολόγησης που θα διέπεται από ουσιαστικά ποιοτικά χαρακτηριστικά, θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των επιστημών και κυρίως των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών και θα χρησιμοποιείται από την Πολιτεία για τη διάγνωση των δικών της ευθυνών έναντι των

Πανεπιστημίων και για την παράλληλη λήψη μέτρων στις λειτουργικές και αναπτυξιακές τους ανάγκες.

Η εφαρμογή της εσωτερικής αξιολόγησης επιβεβαίωσε παρά διέψευσε τον βάσιμο χαρακτήρα των παραπάνω επιφυλάξεων. Ανέδειξε επίσης μια σειρά από «τεχνικές» δυσκολίες: Ο αριθμός των ερωτημάτων από την ΑΔΠ ήταν εξαιρετικά μεγάλος. Το Τμήμα αναγκάστηκε να διαμορφώσει ένα πιο βατό και πιο σύντομο ερωτηματολόγιο, χωρίς να παραλειφθούν οι περιοχές στις οποίες οφείλαμε να αναφερθούμε. Ερωτήσεις ανοικτού τύπου και προσωπικές αναφορές, εκτιμήσεις, αναλύσεις και ερμηνείες των διδασκόντων για τα ποικίλα θέματα του ερωτηματολογίου θα οδηγούσαν σε μια πολύ χρονοβόρα διαδικασία αμφίβολης συμφωνίας ως προς το τελικό αποτέλεσμα και για το λόγο αυτό τις αποφύγαμε σ' αυτήν την πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας της αξιολόγησης. Τέλος, σημειώνουμε ως αρνητικό στοιχείο της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης το γεγονός ότι η έλλειψη προσωπικού για τη διαχείριση του τεχνικού της μέρους της εργασίας αυτής είχε ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση μελών Δ.Ε.Π.

2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος

Οι Σχολές του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο βρίσκονται σε απόσταση 80 περίπου χιλιομέτρων από το Ηράκλειο, όπου λειτουργούν οι Σχολές των Θετικών Επιστημών και η Ιατρική Σχολή. Το Ρέθυμνο αποτελεί έδρα του Πανεπιστημίου. Η Πανεπιστημιούπολη του Ρεθύμνου βρίσκεται σε απόσταση τριών χιλιομέτρων δυτικά της πόλης, σε μια έκταση 1.500 στρεμμάτων και λειτουργεί από το 1998, ύστερα από τη μεταφορά του Πανεπιστημίου από τα προσωρινά κτίρια της πόλης στα οποία στεγαζόταν από την ίδρυσή του. Στην Πανεπιστημιούπολη είναι εγκατεστημένη η Πρυτανεία, η Σύγκλητος, οι Διοικητικές και Οικονομικές Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου, η Φιλοσοφική Σχολή, η Σχολή Επιστημών Αγωγής και η Σχολή Κοινωνικών Επιστημών. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης λειτουργεί από το 1983 ως ένα από τα τρία Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.

Η ενιαία Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης ιδρύθηκε αρχικά με Υπουργική Απόφαση 141/Β/12845/ 12.9.79 η οποία όριζε τους εξής Τομείς: 1. κλασικών σπουδών, 2. μεσαιωνικών σπουδών, 3. ιστορίας και 4. φιλοσοφίας-ψυχολογίας-παιδαγωγικής. Προεδρικό Διάταγμα ένα έτος αργότερα (Π.Δ. 1067/1980) όρισε τους Τομείς της ενιαίας Φιλοσοφικής ως εξής: 1. κλασικών σπουδών, 2. μεσαιωνικών σπουδών, 3. ιστορίας, 4. αρχαιολογίας, 5. παιδαγωγικών.

Τα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής όπως έχουν σήμερα [1. Φιλολογίας, 2. Ιστορίας – Αρχαιολογίας, 3. Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών] ορίστηκαν με το άρθρο 11 του Προεδρικού Διατάγματος 103/1983 (ΦΕΚ 48/15 Απριλίου 1983), το οποίο για το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών όρισε τους εξής Τομείς: 1. φιλοσοφίας, 2. παιδαγωγικών, 3. ψυχολογίας - κοινωνιολογίας.

Το 1999, με ύστερα απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, συγχωνεύθηκαν ο Τομέας Παιδαγωγικής και Τομέας Ψυχολογίας-Κοινωνιολογίας, σχηματίζοντας τον «*Τομέα Θεωρίας και Μεθοδολογίας των Κοινωνικών Επιστημών*».

2.3. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία).

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος αποτελείται από 36 μέλη, από τα οποία 17 (47,2%) ανήκουν στον Τομέα Φιλοσοφίας, 19 (52,8%) ανήκουν στον Τομέα Θεωρίας και Μεθοδολογίας των Κοινωνικών Επιστημών. Το προσωπικό αυτό κατανέμεται όπως παρακάτω στις βαθμίδες μελών ΔΕΠ: Καθηγητές: 3 (8,3%), Αναπληρωτές Καθηγητές: 8 (22,2%), Επίκουροι Καθηγητές: 3 (10,8%), Λέκτορες: 11 (29,7%). Υπό διορισμό στη βαθμίδα του Λέκτορα: 3 (8,3%). Συμβασιούχοι με σύμβαση Π.Δ. 407: 8 (22,2%).

Η διοίκηση του Τμήματος στελεχώνεται από 3 υπαλλήλους από τους οποίους 1 στην κατηγορία Ε.Ι.Δ.Ι.Π. και 2 στην κατηγορία ΕΤΕΠ. Το τεχνικό προσωπικό αποτελείται από 1 άτομο κατηγορίας ΕΤΕΠ. Τα εργαστήρια του Τμήματος δεν διαθέτουν μόνιμο εργαστηριακό προσωπικό μέχρι σήμερα. Μόνο το Εργαστήριο Διδακτικής Άσκησης απασχολεί αποσπασμένους /ες φιλόλογους της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τη διεξαγωγή της Διδακτικής Άσκησης των φοιτητών της Φιλοσοφικής Σχολής.

Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία.

Ο μέσος αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών ανά έτος είναι περί τους 236 φοιτητές, εκ των οποίων οι 210 είναι προπτυχιακοί, 34 μεταπτυχιακοί και 4 διδακτορικοί.

2.4. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 103/1983 και σκοπός του είναι ο συνδυασμός της έγκυρης πανεπιστημιακής διδασκαλίας με την ερευνητική δραστηριότητα και τη συμμετοχή του στις σύγχρονες εξελίξεις στα γνωστικά αντικείμενα των επιστημών του Τμήματος σε διεθνές επίπεδο. Διαθέτει δύο τομείς. Ο Τομέας Φιλοσοφίας συντονίζει τη διδασκαλία και την έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο της φιλοσοφίας. Ο Τομέας Θεωρίας και Μεθοδολογίας των Κοινωνικών Επιστημών συντονίζει τη διδασκαλία και την έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο "θεωρητική και μεθοδολογική διάσταση των Κοινωνικών Επιστημών και η σχέση τους με τη φιλοσοφία". Έμφαση δίνεται στην κοινωνιολογία και την κοινωνική θεωρία, την κοινωνική ανθρωπολογία, την ψυχολογία και την παιδαγωγική επιστήμη. Οι σπουδές στο Τμήμα προσφέρουν επαρκείς θεωρητικές βάσεις στις επιστήμες αυτές, διδακτική εμπειρία στο αντικείμενο της Διδακτικής φιλολογικών μαθημάτων και, όταν εφαρμόζονται σχετικά Προγράμματα ΕΠΕΑΕΚ, Πρακτική Άσκηση (εργασιακή εμπειρία σε συνεργαζόμενους φορείς). Στόχος του Τμήματος είναι να παρέχει πρωτοποριακή εκπαίδευση και να δημιουργεί νέες γενιές φιλοσόφων και κοινωνικών επιστημόνων και επιστημόνων εκπαιδευτικών, οι οποίοι προσβλέπουν στη στελέχωση σε διδακτικό προσωπικό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

2.5. Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος εξακολουθεί να στηρίζει τους αρχικούς στόχους και σκοπούς ίδρυσής του και συνεχώς προσπαθεί μέσω της εκλογής νέων μελών ΔΕΠ, της αναβάθμισης του εξοπλισμού και της εισαγωγής νέων τεχνολογιών να διατηρείται στην αιχμή της έρευνας στα αντικείμενα των επιστημών της, ενώ συγχρόνως ανανεώνει τις διδακτικές προσεγγίσεις προσφέροντας τη μέγιστη δυνατή γνώση στους φοιτητές της.

2.6. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Οι απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας έχουν αναδείξει νέες δυνατότητες εργασιακών ενασχολήσεων των πτυχιούχων του Τμήματος, ενώ στη χώρα μας, η αύξηση του αριθμού των εισαγομένων φοιτητών επιβάλλει τροποποιήσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, προκειμένου να ενισχύσει και να βελτιώσει το επίπεδο γνώσης και τις ικανότητες των πτυχιούχων του και να τους κάνει περισσότερο ανταγωνιστικούς στο ευρωπαϊκό και το διεθνές επιστημονικό περιβάλλον, με γνώμονα τη διεθνή εμπειρία, τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής κοινωνίας και τις ανάγκες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις επόμενες δεκαετίες, αναμόρφωσε πρόσφρατα το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του, με στόχο πάντα την υψηλότερη δυνατή σύγχρονη εκπαίδευση και έρευνα σε σχεδόν όλους τους τομείς του πεδίου που καλύπτει. Παράλληλα, οι στόχοι του Τμήματος επιτυγχάνονται μέσα από τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών (διπλώματος ειδίκευσης και διδακτορικού διπλώματος).

2.7. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Μέχρι στιγμής δεν συντρέχουν λόγοι αναθεώρησης των στόχων του Τμήματος. Όπως προκύπτει και από την ανάλυση των στοιχείων θεωρείται ότι οι στόχοι του Τμήματος επιτυγχάνονται σε ικανοποιητικό βαθμό. Όμως, η στασιμότητα στην παροχή νέων θέσεων ΔΕΠ σε αντίθεση με την ανάπτυξη θέσεων που απαιτεί ο πολυεπιστημονικός χαρακτήρας του Τμήματος, οι περιορισμοί στις χρηματοδοτήσεις μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, η μικρή δυνατότητα ανανέωσης του εξοπλισμού και των υποδομών του Τμήματος, τα προβλήματα των κτιριακών υποδομών για την κάλυψη εργαστηριακών αναγκών και τη στέγαση των νέων μελών ΔΕΠ δημιουργούν εν δυνάμει κινδύνους στην προσπάθεια επίτευξης των στόχων.

2.8. Διοίκηση του Τμήματος. Επιτροπές του Τμήματος

Δεν λειτουργεί στο Τμήμα καμία νομικώς θεσμοθετημένη επιτροπή, πλην των εκάστοτε εισηγητικών επιτροπών για εκλογές μελών ΔΕΠ, και των τριμελών και επταμελών εξεταστικών επιτροπών διδακτορικών διατριβών. Επίσης, ο Πρόεδρος αναθέτει σε προσωρινές επιτροπές την επεξεργασία διαφόρων θεμάτων. Για το ακαδημαϊκό έτος 2008-09 η Γενική Συνέλευση του Τμήματος έχει συγκροτήσει τις παρακάτω μη θεσμοθετημένες επιτροπές για διάφορες λειτουργίες του Τμήματος:

1. Επιτροπή Μελέτης Διαδικασιών Αξιολόγησης: Μέλη ΔΕΠ: Α. Αστρινάκης, Κ. Ανδρουλιδάκης, Σ. Τσινόρεμα, Α. Γεωργούλας, Σ. Κακλαμάνη, Α. Δαλακούρα. Εκπρόσωποι φοιτητών (4):
 2. Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών: Μέλη ΔΕΠ: Σ. Τσινόρεμα, Κ. Ανδρουλιδάκης, Κ. Καβουλάκος, Ν. Παναγιωτόπουλος, Α. Γεωργούλας, Δ. Σταματοπούλου. Εκπρόσωποι Φοιτητών (4).
 3. Επιτροπή παραλαβής υλικών και βεβαίωσης εκτέλεσης εργασιών: Μέλη ΔΕΠ + Γραμμ.: Α. Αστρινάκης, Γ. Ρουσόπουλος, Α. Βαβουράκη Αναπλ. μέλη: Κ. Ανδρουλιδάκης,, Χ. Μπάλα, Μ. Τζεκάκη
 4. Επιτροπή μετεγγραφών, αναγνώρισης μαθημάτων, κ.λ.π. : Μέλη ΔΕΠ: Σ. Τσινόρεμα, Κ. Πηγιάκη, Δ. Σταματοπούλου, Ν. Βαφέας.
 5. Επιτροπή φοιτητικών ζητημάτων: Μέλη ΔΕΠ + ΕΤΕΠ: Α. Τσαντηρόπουλος, Π. Θεοδώρου, Σ. Τζιανουδάκη. Εκπρόσωποι Φοιτητών (3):
 6. Επιτροπή εθιμοτυπίας: Μέλη ΔΕΠ: Σ. Τσινόρεμα, Ν. Παναγιωτόπουλος, Ζ. Παλιός, Χ. Μπάλα . Εκπρόσωποι Φοιτητών (4)
 7. Επιτροπή δημοσίων και διαπανεπιστημιακών σχέσεων: Μέλη ΔΕΠ: Μ. Βενιέρη, Γ. Μαραγκός, Γ. Νικολακάκης, Ζ. Παλιός, Ε. Κατσαρού, Δ. Σταματοπούλου. Εκπρόσωποι Φοιτητών (4):
 8. Επιτροπή προμηθειών και οικονομικών : Μέλη ΔΕΠ + ΕΤΕΠ: Α. Αστρινάκης, Κ. Καβουλάκος, Ζ. Παλιός, Α. Τσαντηρόπουλος, Α. Δαλακούρα, Γ. Ακουμιανάκης. Εκπρόσωποι Φοιτητών (4):
 9. Επιτροπή νέων κτιρίων, συντήρησης υπαρχόντων χώρων και περιουσίας Τμήματος: Μέλη ΔΕΠ: Κ. Καβουλάκος, Π. Θεοδώρου, Κ. Σαργέντης, Β. Τσούρτου. Εκπρόσωποι Φοιτητών (4):
 10. Επιτροπή οργάνωσης αίθουσας Μιχελή: Γ. Κουγιουμουτζάκης, Γ. Νικολακάκης, Κ. Ανδρουλιδάκης,, Γ. Καραμανώλης.
 11. Υπεύθυνοι Υπολογιστικού Κέντρου: Μέλη ΔΕΠ + ΕΤΕΠ: Ζ. Παλιός, Ε. Κατσαρού, Γ. Ακουμιανάκης. Εκπρόσωποι Φοιτητών (4):
 12. Υπεύθυνοι εκπαιδευτικών αδειών: Μέλη ΔΕΠ: Κ. Ανδρουλιδάκης, Ν. Βαφέας, Ε. Κατσαρού
 13. Υπεύθυνοι Βιβλιοθήκης: Μέλη ΔΕΠ: Β. Τσούρτου, Ν. Βαφέας, Γ. Καραμανώλης. Π. Θεοδώρου. Εκπρόσωποι Φοιτητών (4):
 14. Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι: Μ. Βενιέρη, Ν. Παναγιωτόπουλος, Δ. Σταματοπούλου, Ν. Βαφέας, Π. Θεοδώρου.
 15. Υπεύθυνοι Διασαφήνισεων: Κ. Σαργέντης, Α. Τσαντηρόπουλος
- Επιτροπές της Κοσμητείας:*
1. Εκπρόσωπος στην Επιτροπή παρακολούθησης έργου Κ1 της Κοσμητείας: Κ. Καβουλάκος, Α. Γεωργούλας
 2. Εκπρόσωποι στην Συντακτική Επιτροπή της *Αριάδνης*: Β. Τσούρτου,

Γ. Καραμανώλης

3. Εκπρόσωποι στην Επιτροπή Διασύνδεσης Κοσμητείας:
 - (α) Σε προπτυχιακό επίπεδο συμμετέχει ο Πρόεδρος του Τμήματος
 - (β) Σε μεταπτυχιακό επίπεδο συμμετέχουν οι Διευθυντές των 3 ΠΜΣ του Τμήματος: Κ. Ανδρουλιδάκης, ΠΜΣ *Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία*, Σ. Τσινόρεμα, ΠΜΣ *Βιοηθική*, Α. Γεωργούλας, ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*.
4. Εκπρόσωπος στην Επιτροπή Διαδικασιών Αξιολόγησης: Σ. Τσινόρεμα, Α. Αστρινάκης
III. Συμμετοχή των μελών του Τμήματος στις Επιτροπές της Συγκλήτου:
 1. Εκπρόσωπος στην Επιτρ. Ερευνών: Στ. Τσινόρεμα, τακτικό μέλος, Κ. Πηγιάκη, αναπληρωματικό μέλος
 2. Εκπρόσωπος στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών: Α. Γεωργούλας
 3. ΟΜΕΑ του Τμήματος: Α. Γεωργούλας, Ι. Κουγιουμουτζάκης, Κ. Πηγιάκη, Στ. Κακλαμάνη, Α. Τσαντηρόπουλος.

2.9. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί υπάρχουν στο Τμήμα

Στο Τμήμα υπάρχουν ο Οδηγός προπτυχιακών σπουδών και οι εσωτερικοί κανονισμοί λειτουργίας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, οι οποίοι επισυνάπτονται σε Παράρτημα.

2.10. Τομείς του Τμήματος

Το Τμήμα είναι διαρθρωμένο σε δύο Τομείς:

1. Τομέας Φιλοσοφίας
 2. Τομέας Θεωρίας και Μεθοδολογίας των Κοινωνικών Επιστημών.
- Παρόλο που το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών προέβη σε αναμόρφωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με το οποίο οι φοιτητές κατευθύνονται σε δύο κατευθύνσεις Σπουδών, τη Φιλοσοφία και τις Κοινωνικές Επιστήμες, εξακολουθεί να ανταποκρίνεται στην αρχική αποστολή του.

2.11. Το Πανεπιστημιακό Πειραματικό Σχολείο

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών ως το μόνο Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής που θεραπεύει τις Επιστήμες της Αγωγής πρότεινε, βάσει του τον Ν.1566/85, άρθρ. 31, την ίδρυση του Πανεπιστημιακού Πειραματικού Σχολείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο Ρέθυμνο και η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Κρήτης, με την αριθμ. 197/17.1.1997 απόφασή της, προώθησε την πρόταση για έγκριση στο ΥΠΕΠΘ. Το Πειραματικό Γυμνάσιο ιδρύθηκε το 1997 (Υπ. Απόφαση Δ4/675/2-10-97, ΦΕΚ 932 ΤΒ' /22.10.97) και άρχισε να λειτουργεί με την Α΄ τάξη του το Σεπτέμβριο του 1998. Για να στεγαστεί το νέο Σχολείο, παραχωρήθηκαν αίθουσες που εκκενώθηκαν από τη μεταστέγαση του Πανεπιστημίου Κρήτης από τα 'Περιβόλια' Ρεθύμνου στην Πανεπιστημιούπολη. Σταδιακά επεκτάθηκε στις υπόλοιπες τάξεις και από το 2001 και στη βαθμίδα του Λυκείου.

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, ως το οικείο Τμήμα, εποπτεύει το Πειραματικό Σχολείο. Το πρώτο εποπτικό του Συμβούλιο ορίστηκε το 1997, το οποίο κάνοντας χρήση της σχετικής νομοθεσίας (Υ.Α. Δ4/489. ΦΕΚ 657/30.7.1996, άρθρ. 2, παρ. 3) βάσει της οποίας τα Πανεπιστημιακά Πειραματικά Σχολεία χρηματοδοτούνται και "από τον προϋπολογισμό των δημοσίων επενδύσεων των Πανεπιστημίων", ζήτησε και έλαβε 10.000 δραχμές για τον εξοπλισμό του Πειραματικού Γυμνασίου, εφόσον τα εργαστήρια του Π. Σχολείου από το νόμο θεωρούνται εργαστήρια του Πανεπιστημίου. Το κονδύλιο αυτό κάλυψε βασικές ανάγκες εξοπλισμού του Π. Γυμνασίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 1566/85 "σκοπός των πειραματικών σχολείων είναι η πρακτική παιδαγωγική επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού και η πειραματική εφαρμογή προγραμμάτων και μεθόδων διδασκαλίας, καθώς και η πειραματική χρήση σχολικών βιβλίων, οπτικοακουστικών και άλλων μέσων εκπαιδευτικής τεχνολογίας.". Ομοίως, στην παρ. 10^α ορίζεται ότι "τα πειραματικά σχολεία των ΑΕΙ λειτουργούν για την προαγωγή της παιδαγωγικής έρευνας και την πρακτική άσκηση των φοιτητών και του εκπαιδευτικού προσωπικού της περιοχής στην οποία ανήκουν." Το Π. Σχολείο μπορεί να είναι ένα σχολείο επιστημονικού προβληματισμού, μελέτης και παιδαγωγικής έρευνας, ανοικτό στις προκλήσεις της σύγχρονης Παιδαγωγικής επιστήμης και στην ιδέα που θέλει τον εκπαιδευτικό σε εγρήγορση και σε ετοιμότητα ανταπόκρισης.

Εντοπίζεται ωστόσο από όλα τα Πανεπιστήμια που διαθέτουν Πειραματικά σχολεία ένα θεσμικό κενό: Ο Ν. Ν.1566/85, άρθρ. 31, παρ. 10 προέβλεψε την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος λειτουργίας Πειραματικών Γυμνασίων και Λυκείων (εντός 6 μηνών (!) από τη ψήφιση του νόμου), για να καθορίσει "θέματα εποπτείας, διοίκησης και λειτουργίας, σύνδεσης με τις αρμόδιες αρχές των ΑΕΙ, ... τοποθέτησης εκπαιδευτικού προσωπικού". Ένα τέτοιο Π.Δ. για τη λειτουργία Πανεπιστημιακών Πειραματικών Σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης δεν έχει ακόμη εκδοθεί. Διαιωνίζεται έτσι μια θεσμική αδράνεια, η οποία αποτελεί εμπόδιο στην προώθηση παιδαγωγικής έρευνας και παρέμβασης στα Πειραματικά Σχολεία. Μεριμνώντας το Πανεπιστήμιο Κρήτης για την αναγκαία θεσμοθέτηση, υπέβαλε πριν 12 έτη στον υπουργό της Παιδείας την υπ' αριθμ. 197/17.1.1997 απόφαση της Συγκλήτου με συνημμένο σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τη λειτουργία των Πειραματικών Σχολείων του Πανεπιστημίου Κρήτης. Παρά τις κατά καιρούς προφορικές διαβεβαιώσεις, η έκδοση του Π.Δ. εκκρεμεί ακόμη.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα.

3.1. Κατευθύνσεις στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος με την αριθμ. 83/29-11-2006 συνεδρίασή της αποφάσισε πλειοψηφικά τη θεσμοθέτηση, με την αναγραφή στο ενιαίο πτυχίο του Τμήματος, μιας εκ των δυο κατευθύνσεων: (α) Κατεύθυνση Φιλοσοφίας και (β) Κατεύθυνση Κοινωνικών Επιστημών. Η έγκριση του αιτήματος εκκρεμεί στο Υπουργείο Παιδείας.

3.2. ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.2.1. Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Οι απόφοιτοι του Τμήματος έχουν πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής και έχουν, καταρχήν, τις δυνατότητες απασχόλησης ενός φιλόλογου: Καθηγητές στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Δημόσια και Ιδιωτική), χωρίς την υποχρέωση να κατέχουν το Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, Καθηγητές/Εκπαιδευτές σε διάφορες Σχολές (Ι.Ε.Κ., Κ.Ε.Κ., Σχολές του Ο.Α.Ε.Δ., διάφορες επαγγελματικές Σχολές κά.), σε επαγγέλματα με φιλολογικό περιεχόμενο: επιμέλεια βιβλίων, μετάφραση κά., σε Βιβλιοθήκες και Αρχεία, σε Εφημερίδες και περιοδικά, σε εκδοτικούς οίκους και οργανισμούς (εκδόσεις, επιμέλεια εκδόσεων), σε Ερευνητικά Κέντρα ή Ινστιτούτα. Επιπλέον, ανάλογα με την κατεύθυνση των σπουδών τους και στο πλαίσιο της διεπιστημονικής τους κατάρτισης (μετά από μεταπτυχιακές σπουδές) μπορούν να εργασθούν: Ως Σύμβουλοι Αγωγής στα Υπουργεία Υγείας, Παιδείας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλους κρατικούς φορείς, καθώς και σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε Ιδρύματα προστασίας του παιδιού, στην Κοινωνική Έρευνα.

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, προκειμένου να ενισχύσει το επίπεδο γνώσης και την ανταγωνιστικότητα των πτυχιούχων του στο ευρωπαϊκό και διεθνές επιστημονικό περιβάλλον, με γνώμονα τη διεθνή εμπειρία, τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής κοινωνίας και τις ανάγκες σε φιλοσόφους, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς επιστήμονες τις επόμενες δεκαετίες αναμόρφωσε το ΠΠΣ του, δημιουργώντας και θέτοντας σε ισχύ από το ακαδημαϊκό έτος 2009 δυο κατευθύνσεις σπουδών, την κατεύθυνση **Φιλοσοφίας** και την κατεύθυνση **Κοινωνικών Επιστημών**, η έγκριση των

οποίων εκκρεμεί στο Υπουργείο Παιδείας. Οι δύο αυτές κατευθύνσεις καλύπτουν περιοχές των ανθρωπιστικών, των παιδαγωγικών και των κοινωνικών επιστημών, τις οποίες το Τμήμα θεωρεί αναγκαίες στη σύγχρονη κοινωνία της τεχνολογικής ανάπτυξης. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών μεριμνά ώστε το Πρόγραμμα Σπουδών να εμπλουτίζεται σε ετήσια βάση με προσθήκες μαθημάτων αιχμής, όπως εμφανίζεται στον κατ' έτος Οδηγό Σπουδών. Λόγω του περιορισμένου χρόνου λειτουργίας του νέου ΠΠΣ, το Τμήμα δεν έχει ακόμη, αλλά πρόκειται σύντομα να προβεί σε εξωτερική αξιολόγηση του ΠΠΣ.

Η δημοσιοποίηση του ΠΠΣ του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών πραγματοποιείται κυρίως μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος, όπου κάθε χρήστης του διαδικτύου μπορεί να έχει πρόσβαση σε όλα όσα αφορούν το ΠΠΣ, τις δυνατότητες ερευνητικής απασχόλησης στα εργαστήρια, τις διαλέξεις των μαθημάτων κλπ. Σε τοπικό επίπεδο και σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, πραγματοποιούνται ενημερωτικές διαλέξεις σε λύκεια της περιοχής του Ρεθύμνου από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

Η διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων πραγματοποιείται μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Οι έρευνες που πραγματοποιήθηκαν από το γραφείο αυτό δεν καλύπτουν αποκλειστικά τους αποφοίτους του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, καθώς οι απόφοιτοι του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών και οι απόφοιτοι του Τμήματος Φιλολογίας εντάσσονται σε ενιαία κατηγορία με τον τίτλο «Φιλολογία – Φιλοσοφία». Γενικά όμως, τα συμπεράσματα της έρευνας αυτής συγκλίνουν με τα βασικά συμπεράσματα της εσωτερικής αλλά και της εξωτερικής αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου του Π.Κ. που δημοσιεύτηκαν πρόσφατα, και τονίζουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Π.Κ. κυρίως ως προς την υψηλή ποιότητα των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών του σπουδών, καθώς και τη σχετικά μεγάλη ικανοποίηση των φοιτητών του από αυτές. Τα πλεονεκτήματα όμως αυτά δεν είναι αρκετά για να προσελκύσουν τους καλύτερους εκτός Κρήτης νέους φοιτητές, ούτε και να επιλύσουν το πρόβλημα της επαγγελματικής ανάπτυξης των αποφοίτων του, πρόβλημα βέβαια που αντιμετωπίζουν όλοι οι πτυχιούχοι των Ελληνικών ΑΕΙ. Έτσι, ενισχύεται η πρόταση της Επιτροπής Εξωτερικών Εμπειρογνομόνων για μεγαλύτερη προβολή του Πανεπιστημίου Κρήτης, και για την ενίσχυση του Γραφείου Διασύνδεσης, που θα φροντίζει συστηματικά και ποικιλοτρόπως για την επαγγελματική εξέλιξη των φοιτητών και αποφοίτων του.

3.2.2. Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Οι φοιτητές του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν επαρκείς θεωρητικές βάσεις και πρακτική εμπειρία στα πεδία των επιστημών του και σε πεδία των επιστημών του Τμήματος Φιλολογίας και του Τμήματος Ιστορίας - Αρχαιολογίας, ενώ μέσω της (προαιρετικής) συμμετοχής στη Διδακτική Άσκηση και την Πρακτική Άσκηση (η οποία χρηματοδοτείται από Προγράμματα ΕΠΕΑΕΚ) παρέχεται στους φοιτητές, η δυνατότητα άσκησης σε σχολεία

και σε επαγγελματικούς χώρους. Οι φοιτητές παλαιότερων ετών ακολουθούν το παλαιότερο πρόγραμμα σπουδών. Το κατωτέρω πρόγραμμα αφορά τους φοιτητές/τριες που θα εισάγονται από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008. Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι δομημένο κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο φοιτητής πρώτα να εξοικειωθεί με τον προβληματισμό στους βασικούς κλάδους της Φιλοσοφίας και των Κοινωνικών Επιστημών και στη συνέχεια να επιλέξει Κατεύθυνση Σπουδών και να διαμορφώσει ένα σχετικά εξατομικευμένο πρόγραμμα μαθημάτων. Ο φοιτητής αποκτά πτυχίο του Τμήματος μετά την επιτυχή εξέταση σε πενήντα δύο (52) μαθήματα, που κατανομούνται σε οκτώ (8) εξάμηνα σπουδών. Σύμφωνα με τον Ν. 3545/2007, η παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση των δεκατεσσάρων (14) Υποχρεωτικών Μαθημάτων Κορμού στα πρώτα τέσσερα (4) εξάμηνα σπουδών είναι υποχρεωτική για την περαιτέρω συνέχιση των σπουδών του φοιτητή. Οι φοιτητές υποχρεούνται να επιλέξουν κατεύθυνση σπουδών κατά το πέμπτο εξάμηνο σπουδών τους. Υποχρεωτικά για την απόκτηση πτυχίου του τμήματος είναι: για την κατεύθυνση «Φιλοσοφία» τέσσερα (4) σεμινάρια, τρεις (3) ασκήσεις, για την κατεύθυνση «Κοινωνικές Επιστήμες» επτά (7) σεμινάρια. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή του φοιτητή στα Σεμινάρια είναι να γνωρίζει μια Ξένη Γλώσσα και να έχει γνώση σχετική με το αντικείμενο του Σεμιναρίου. Στο Τμήμα Φ.Κ.Σ., ισχύει ο θεσμός της προαιρετικής Πτυχιακής Εργασίας. Η Πτυχιακή αυτή Εργασία μπορεί να επιλεγεί στην αρχή του τέταρτου (Δ') έτους σπουδών και ισοδυναμεί με τρία (3) τρίωρα μαθήματα (ένα Σεμινάριο και δύο Παραδόσεις). Κατά συνέπεια, για τους φοιτητές που επιλέγουν την Πτυχιακή Εργασία ο αριθμός μαθημάτων μειώνεται σε σαράντα εννέα (49).

3.2.3. Βασικά στοιχεία του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Τα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού είναι 14:

1. Εισαγωγή στη φιλοσοφία
2. Φιλοσοφία της επιστήμης (για φοιτητές του β' έτους και άνω)
3. Λογική
4. Ηθική φιλοσοφία
5. Πολιτική και κοινωνική φιλοσοφία
6. Ιστορία της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας
7. Ιστορία της νεότερης φιλοσοφίας
8. Κοινωνιολογία
9. Κοινωνική-Κοινωνιολογική θεωρία
10. Επιστημολογία των κοινωνικών επιστημών (για φοιτητές του [B'] έτους και εξής)
11. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης ή Ιστορία της Εκπαίδευσης
12. Εισαγωγή στην Ψυχολογία I
13. Εισαγωγή στην Ψυχολογία II
14. Διδακτική Μεθοδολογία ((για φοιτητές του [B'] έτους και εξής)

Μαθήματα ένδεκα (11) από τα άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής (κατ' επιλογήν υποχρεωτικά) : Αρχαία ελληνική θεματογραφία (1), Αρχαία ελληνική φιλολογία και Λατινική φιλολογία (3), Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία (1), Βυζαντινή και νεοελληνική φιλολογία (2), Αρχαία Ιστορία (1), Βυζαντινή ή Μεσαιωνική Ιστορία (1), Νεότερη Ιστορία (1), Θεωρητική Γλωσσολογία (1).

Ξενογλώσσα Γραμματεία και Ορολογία τέσσερα (4) μαθήματα

B. Μαθήματα Κατεύθυνσης: είκοσι τρία (23) μαθήματα.

α) Κατεύθυνση Φιλοσοφίας

Μαθήματα Τομέα Φιλοσοφίας: 18 ελεύθερες επιλογές – 6 επιλογές από κάθε μία από τις διδακτικές ενότητες Α, Β, Γ (βλ. κατωτέρω) - εκ των οποίων 3 σεμινάρια και 3 ασκήσεις.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής: 5 (από οποιοδήποτε Τμήμα) - εκ των οποίων 1 σεμινάριο από τον τομέα ΘΕΜΚΕ.

Μαθήματα κατεύθυνσης α) Ασκήσεις και β) μαθήματα κατεύθυνσης στις εξής Ενότητες: Ενότητα Α΄ μεταφυσική, γνωσιοθεωρία, επιστημολογία, λογική. Ενότητα Β΄, πρακτική φιλοσοφία, Ενότητα Γ, Ιστορία της φιλοσοφίας (αρχαίας ελληνικής, μεσαιωνικής και βυζαντινής φιλοσοφίας, Αναγέννησης, Νεοτέρων Χρόνων, του 20ου αιώνα
Κωδικοί αριθμοί μαθημάτων: Οι ασκήσεις έχουν κωδικό από 001 έως 049, οι υποχρεωτικές παραδόσεις από 100 έως 199, οι παραδόσεις από 200 έως 299 και τα αντίστοιχα σεμινάρια από 300 έως 399. Τα Μαθήματα Κατεύθυνσης έχουν ακέραιο κωδικό, όταν ο τίτλος τους αντιστοιχεί σε μια γενική θεματική ενότητα (π.χ. «Φιλοσοφία του Πλάτωνα» Φ264), ενώ όταν καλύπτουν ένα ειδικότερο θέμα, στον κωδικό προστίθεται ένα ψηφίο (π.χ. «Η πλατωνική θεωρία των ιδεών», Φ264.1)

β) Κατεύθυνση Κοινωνικών Επιστημών.

Μαθήματα Τομέα Θεωρίας και Μεθοδολογίας των Κοινωνικών Επιστημών: 18 (ελεύθερες επιλογές) - 6 από κάθε μία από τις διδακτικές ενότητες Α, Β, Γ (βλ. κατωτέρω) - εκ των οποίων 6 σεμινάρια.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής:

5 (από οποιοδήποτε Τμήμα) – εκ των οποίων 1 σεμινάριο από τον τομέα Φιλοσοφίας. Μαθήματα κατεύθυνσης σε 3 ενότητες (Ενότητα Α: Θεωρίες, Μεθοδολογία, Επιστημολογία Κοινωνικών Επιστημών, Ενότητα Β: Ανθρώπινη Ανάπτυξη, Νόηση, Αξίες, Συναισθήματα, Μάθηση, Ενότητα Γ: Πολιτισμός, Εκπαίδευση, Πολιτική.

Κωδικοί αριθμοί μαθημάτων:

1. Κάθε μάθημα (παράδοση, σεμινάριο) συνοδεύεται από τρία κεφαλαία γράμματα και τρία αριθμητικά ψηφία, π.χ.: Το πρώτο γράμμα (Κ) αντιστοιχεί στην κατεύθυνση. Το δεύτερο γράμμα (Π-Ψ-Κ) αντιστοιχεί στις επιστήμες, ενώ το γράμμα Δ καλύπτει διεπιστημονικά μαθήματα (συνεργασίες διδασκόντων ή οτιδήποτε άλλο). Το τρίτο γράμμα (Α-Β-Γ) αντιστοιχεί στις τρεις ενότητες του προγράμματος.

2. Η κάθε επιστήμη παίρνει ένα σταθερό αριθμητικό πεδίο.

Τα Παιδαγωγικά παίρνουν το αριθμητικό πεδίο 001-049 (παραδόσεις) και 300-349 (σεμινάρια).

Η Ψυχολογία 050-099 και 350-399.

Η Κοινωνιολογία και η Ανθρωπολογία 100-149 και 400-449.

Τα διεπιστημονικά μαθήματα 150-199 και 450-499.

Όλα τα μαθήματα αντιστοιχούν σε 5 διδακτικές μονάδες ECTS, εκτός της Πρακτικής Άσκησης η οποία ενώ είναι μεταξύ των 52 μαθημάτων του πτυχίου δεν βαθμολογείται. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών θεωρεί ταυτόσημες τις κατηγορίες των μαθημάτων υποβάθρου και γενικών γνώσεων και θεωρεί ότι τα κοινά μαθήματα των 2 κατευθύνσεων αποτελούν την απαραίτητη γνωστική βάση και αντιστοιχούν σε ποσοστό 26,91% του συνόλου των μαθημάτων. Η αδυναμία του Τμήματος οφείλεται κυρίως σε έλλειψη προσωπικού (μελών ΔΕΠ και τεχνικού προσωπικού), κτιριακών υποδομών (αίθουσες διδασκαλίας, εργαστηριακοί χώροι) και εξοπλισμού (εργαστηριακού, ηλεκτρονικού). Οι ξένες γλώσσες εποπτεύονται ως προς το διδακτικό προσωπικό τους από την Κοσμητεία της Σχολής.

3.2.4. Απόψεις των διδασκόντων σε ερωτήματα σχετικά με το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών.

Μετά από τη σύντομη περιγραφή του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών προχωρούμε στην παρουσίαση των απόψεων των διδασκόντων σχετικά με αυτό (ανταπόκριση σε στόχους και απαιτήσεις, εξεταστικό σύστημα, διεθνή διάσταση, πρακτική άσκηση). Τριάντα έξι (36) διδάσκοντες του Τμήματος απάντησαν σε σχετικό ερωτηματολόγιο και οι απαντήσεις τους στα επιμέρους ερωτήματα έχουν ως εξής:

Στο ερώτημα αν θεωρείται ικανοποιητικό το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών σε σχέση προς την επαγγελματική προετοιμασία και τις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων του Τμήματος δεν απάντησαν 9 διδάσκοντες (25%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: Καθόλου ικανοποιητικό: 3,7%, λίγο 11,1%, μέτρια 33,3%, αρκετά 48,1%, πάρα πολύ 3,7%.

Ως προς το **εξεταστικό σύστημα**: Η ανάθεση και εξέταση διπλωματικής εργασίας από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος υπόκειται στους κανόνες αυτονομίας του κάθε διδάσκοντα. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, λόγω περιορισμένου αριθμού μελών ΔΕΠ επιτρέπει την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, η οποία έχει ερευνητικό χαρακτήρα, σε προαιρετική βάση. Στην περίπτωση αυτή ο ενδιαφερόμενος φοιτητής συνεννοείται με το μέλος ΔΕΠ για το θέμα της εργασίας και για την πορεία της έρευνας. Η διάρκεια της πτυχιακής εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο εξαμήνων. Ο επιβλέπων διδάσκων αξιολογεί την εργασία του φοιτητή.

Αξιολόγηση των φοιτητών: Η εξέταση του εκάστοτε μαθήματος αποτελεί μέρος της αυτονομίας του διδάσκοντα. Ακολουθώντας το Νομικό Πλαίσιο, τα μαθήματα εξετάζονται στο τέλος κάθε εξαμήνου και κατά την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου. Εκτός της εξεταστικής περιόδου, στα σεμινάρια εφαρμόζονται μικρής κλίμακας έρευνες

των φοιτητών στα οποία οι φοιτητές παρουσιάζουν τις εργασίες τους, αναλύσεις επιστημονικών άρθρων και κλασικών κειμένων στις επιστήμες του Τμήματος, ενώ η τελική αξιολόγηση του φοιτητή γίνεται από τη συμβολή του στις σεμιναριακές συζητήσεις και την τελική σεμιναριακή εργασία του. Τα σεμινάρια αποτελούν ένα σύγχρονο τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών που συγχρόνως εκπαιδεύει τους φοιτητές στη δόμηση της σκέψης και την ικανότητα μετάδοσης γνώσης σε τρίτους. Με δεδομένο ότι τα Σεμινάρια είναι ενταγμένα στο Πρόγραμμα Σπουδών ως υποχρεωτικά και αποτελούν ένα εναλλακτικό τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών πέραν των γραπτών εξετάσεων, Στο ερώτημα 'εάν υπάρχουν πολλαπλοί τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών' δεν απάντησε το 33,3% των διδασκόντων, ενώ το σύνολο αυτών που απάντησαν δήλωσαν ότι υπάρχουν πολλαπλοί τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών.

Στο ζήτημα της διαφάνειας στην αξιολόγηση των φοιτητών, δεν απάντησαν 12 διδάσκοντες (33,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: Καθόλου ικανοποιητικό: 4,2%, 4,2%, μέτρια 4,2%, αρκετά 41,7%, πάρα πολύ 50%. Σε περίπτωση αμφιβολίας του φοιτητή σχετικά με τον βαθμό του, μπορεί να έρθει σε επαφή με τον διδάσκοντα και να ζητήσει να δει το γραπτό του. το γραπτό του να στη διόρθωση αυτή. Σε περιπτώσεις ασυμφωνίας ο φοιτητής μπορεί να απευθυνθεί στον ακαδημαϊκό Σύμβουλο.

Κατ' αναλογία με τα παραπάνω είναι δύσκολη η αξιολόγηση της εξεταστικής διαδικασίας. Η συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους φοιτητές προσφέρουν μια εικόνα για την αξιολόγηση του κάθε μαθήματος, του διδάσκοντος και της εξεταστικής διαδικασίας. Μετά από επεξεργασία, τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων ανακοινώνονται από τον Πρόεδρο του Τμήματος στον κάθε διδάσκοντα. Με τον τρόπο αυτό γίνεται δυνατή η συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας της διδασκαλίας και της διαφάνειας της αξιολόγησης. Στην ερώτηση για υποβολή προτάσεων για εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης, δεν δόθηκε απάντηση.

3.2.5. Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, το ΠΠΣ δεν είναι σε θέση να υποστηρίξει την συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στα προπτυχιακά του μαθήματα. Υπάρχει όμως παρότρυνση των φοιτητών στην παρακολούθηση διαλέξεων επιφανών επιστημόνων του εξωτερικού καθ' όλη τη διάρκεια του Ακαδημαϊκού Έτους.

Αρκετοί είναι οι φοιτητές που συμμετέχουν στο ΠΠΣ του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών στα πλαίσια του προγράμματος διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας ERASMUS. Στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται ξενόγλωσση βιβλιογραφία στον αλλοδαπό φοιτητή και ο φοιτητής υποχρεώνεται να παρουσιάσει γραπτή ερευνητική εργασία σε ξένη γλώσσα, συνήθως στην αγγλική. Το μέλος ΔΕΠ που έχει αναλάβει τον φοιτητή αξιολογεί την εργασία του. Στο διεθνές πρόγραμμα συνεργασίας ERASMUS εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων ECTS. Οι διδάσκοντες του Τμήματος στο ερώτημα για σύναψη συμφωνίας διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού, δεν απάντησαν 9 διδάσκοντες (25%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: Ναι, απάντησαν 25,9%, Όχι απάντησαν 74,1% διδάσκοντες. Το Τμήμα μας συνεργάζεται, στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγής φοιτητών "Socrates/Erasmus", με τα αμερικανικά Πανεπιστήμια University of Texas at Austin και University of

Pittsburgh, ως και με τα παρακάτω 16 ευρωπαϊκά ανώτατα ιδρύματα εκπαίδευσης στη θεματική της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών: Αγγλία: University of Liverpool, University of Sheffield, Αυστρία: University of Innsbruck, Βέλγιο: Katholieke Uniersiteit Leuven, Katholieke Hogeschool Kempen, Βουλγαρία: St. Kliment Ohridski Sofia University, Γαλλία: Institut Universitaire de Formation des Maitres de Midi-Pyrenees, Universite Paris Diderot, Universite Paul Verlaine – Metz, Γερμανία: L. M. Universitat Muenchen, Universitat Jena, Freie Universitat Berlin, Universitat Hildesheim, Friedrich-Alexander-Univeristat Erlangen Nurnberg, Ιταλία: Universita Degli Studi di Genova, Ισπανία: Universidad de Valladolid, Ιρλανδία: Forebel College of Education, Κύπρος: Πανεπιστήμιο Κύπρου.

3.2.6. Διδακτική άσκηση των φοιτητών σε σχολεία: Σκοποί, Οργάνωση, Προβλήματα

Η διδακτική άσκηση προσφέρεται από το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, ως οικείο με το μάθημα των παιδαγωγικών Τμήμα, για όλη τη Φιλοσοφική Σχολή. Αποτελεί *υποχρεωτικό μάθημα* για το Τμήμα Φιλολογίας και για τον Τομέα αρχαίας ιστορίας του Τμήματος Ιστορίας – Αρχαιολογίας, ενώ είναι προαιρετικό μάθημα για το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών. Παρά τον προαιρετικό χαρακτήρα της στο τελευταίο αυτό Τμήμα, η διδακτική άσκηση προτιμάται από την πλειοψηφία των φοιτητών. Από το 2000 η Διδακτική Άσκηση εξυπηρετείται από το Εργαστήριο Διδακτικής Άσκησης το οποίο θεσμοθετήθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 190/2000, ΦΕΚ177 τ.Α΄.

Η διδακτική άσκηση αριθμεί περί τους 100-110 φοιτητές για κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο, δηλ. 200-220 φοιτητές το έτος, με βάση τον προ τριών ετών αριθμό εισαγομένων φοιτητών το 2001. Το μάθημα προσφέρεται μόνο στους *τεταρτοετείς* φοιτητές. Οι διδάσκοντες είναι, κατά κανόνα, μέχρι σήμερα φιλόλογοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι αποσπώνται από το Υπουργείο Παιδείας στο Τμήμα για το σκοπό αυτό, ή διδάσκοντες με Π.Δ. 407.

Η διδακτική άσκηση είναι πρακτική άσκηση των φοιτητών *στη διδασκαλία φιλολογικών μαθημάτων στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*. Οι παιδαγωγικοί στόχοι της διδακτικής άσκησης είναι:

- ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα να συνδέσει την παιδαγωγική θεωρία με τη διδακτική πράξη μέσα από τη ζώσα εμπειρία σε σχολικό περιβάλλον και μέσα από τις δικές του διδασκαλίες σε σχολικές τάξεις
- για την απόκτηση της διδακτικής εμπειρίας του παρέχεται στον φοιτητή *μεθοδική ατομική παιδαγωγική βοήθεια* από τον διδάσκοντα (αποσπασμένο φιλόλογο) του μαθήματος
- *οι διδασκαλίες των φοιτητών προετοιμάζονται καλά*, με τη βοήθεια των αποσπασμένων φιλόλογων, έτσι ώστε να είναι καλές διδασκαλίες, αποδεκτές από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς των σχολικών τάξεων

- *κάθε διδασκαλία φοιτητή ακολουθείται από ανάλυση βήμα προς βήμα από τον ίδιο, τους συμφοιτητές της ομάδας του και από τον επόπτη του.*
- ο εκπαιδευτικός της σχολικής τάξης ωφελείται από τις διδασκαλίες των φοιτητών και κυρίως από τη συμμετοχή του στην κριτική διαδικασία που ακολουθεί τις διδασκαλίες τους.

Βασικά οργανωτικά στοιχεία της διεξαγωγής της Διδακτικής Άσκησης

α) Οι φοιτητές ενημερώνονται από τους διδάσκοντες (αποσπασμένους φιλόλογους) σε βασικά στοιχεία της διδακτικής μεθοδολογίας. Οι διδάσκοντες παρακολουθούν τις αλλαγές στην ύλη των σχολικών αναλυτικών προγραμμάτων και προμηθεύονται τα αναγκαία σχολικά βιβλία από τον Οργανισμό Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων. Οι διδάσκοντες, επίσης, έρχονται σε επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς των σχολείων και καταρτίζουν τον κατάλογο των συνεργαζομένων για τη διδακτική άσκηση εκπαιδευτικών.

β) Οι φοιτητές παρακολουθούν, κατανεμημένοι σε ομάδες από 4 φοιτητές, διδασκαλίες εκπαιδευτικών στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ασκούμενοι στην παρατήρηση διδασκαλιών και την κριτική επεξεργασία τους από τα μέλη της ομάδας τους. Οι ομάδες των φοιτητών παρακολουθούν διδασκαλίες των εκπαιδευτικών στο Γυμνάσιο και το Λύκειο στα μαθήματα των αρχαίων ελληνικών, νέων ελληνικών και ιστορίας και κάθε φοιτητής διδάσκει ορισμένες ώρες στις τάξεις που έχει παρακολουθήσει.

γ) Οι φοιτητές προετοιμάζουν τις δικές τους διδασκαλίες. Για την προετοιμασία τους είναι υποχρεωτική η συνεργασία τους με τους διδάσκοντες του μαθήματος. Οι διδάσκοντες παρέχουν στους φοιτητές *ατομική και εμπειριστατωμένη βοήθεια ως προς το περιεχόμενο και τη διδακτική μέθοδο ή μεθόδους των διδασκαλιών τους.*

δ) Ο φοιτητής διεξάγει τις διδασκαλίες του (οι οποίες μαγνητοφωνούνται) *στα σχολεία* της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αντικαθιστώντας τον εκπαιδευτικό της σχολικής τάξης, ο οποίος παρευρίσκεται στις διδασκαλίες αυτές. Πριν από κάθε διδασκαλία του ο φοιτητής παραδίδει σχέδιο διδασκαλίας στον επόπτη και στους φοιτητές της ομάδας του. Ο διδάσκων της διδακτικής άσκησης παρευρίσκεται, επίσης, και εποπτεύει τις διδασκαλίες των φοιτητών και κρατά πυκνές σημειώσεις για την πορεία κάθε διδασκαλίας. Οι φοιτητές παρακολουθούν όλες τις διδασκαλίες των φοιτητών της ομάδας τους κρατώντας πυκνές σημειώσεις για κάθε διδασκαλία.

ε) Ο διδάσκων και οι φοιτητές της ομάδας *επεξεργάζονται εργαστηριακά (βήμα προς βήμα) με κριτική συζήτηση την κάθε διδασκαλία φοιτητή (κριτική φάση της διδασκαλίας)*

στ) Ο φοιτητής αξιολογείται από τον επόπτη με βάση τη συνολική συμμετοχή του φοιτητή στις εργασίες της διδακτικής άσκησης, τις διδασκαλίες του και δύο γραπτές εργασίες του (σχέδιο διδασκαλίας και κριτική ανάλυση 1 διδασκαλίας εκπαιδευτικού και 1 δικής του διδασκαλίας που απομαγνητοφωνεί και σχολιάζει βήμα προς βήμα).

Τα σχολεία της διδακτικής άσκησης και οι επόπτες εκπαιδευτικοί

Οι διδάσκοντες της διδακτικής άσκησης οργανώνουν την άσκηση των φοιτητών ώστε να εκπληρώνονται οι εξής οργανωτικοί στόχοι σε σχέση με τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης:

- Η κάθε ομάδα φοιτητών (αποτελούμενοι από 4 φοιτητές) ανατίθεται σε 2 εκπαιδευτικούς, 1 εκπαιδευτικό Γυμνασίου και 1 εκπαιδευτικό Λυκείου, έτσι ώστε η εμπειρία του φοιτητή να αντλείται και από τις δύο αυτές βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Ο κάθε συνεργαζόμενος εκπαιδευτικός σχολείου, Γυμνασίου ή Λυκείου, δέχεται μόνο μία (1) ομάδα φοιτητών (αποτελούμενη από 4 φοιτητές) για τη διδακτική άσκηση ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο, έτσι ώστε να υπάρχει για τον εκπαιδευτικό μικρή και ίση επιβάρυνση από τη συνεργασία του αυτή. Μόνο ο εκπαιδευτικός που ανήκει στο Πανεπιστημιακό Πειραματικό Γυμνάσιο ή Λύκειο δέχεται δύο (2) ομάδες φοιτητών (=8 φοιτητές) ανά εξάμηνο, επιβαρυνόμενος λίγο περισσότερο από τους εκπαιδευτικούς των άλλων σχολείων, δεδομένου ότι η διεξαγωγή της διδακτικής άσκησης συμπεριλαμβάνεται στους σκοπούς ίδρυσης των πανεπιστημιακών πειραματικών σχολείων.
- Οι 110 φοιτητές ανά εξάμηνο της διδακτικής άσκησης, κατανεμημένοι σε 27-28 ομάδες, χρειάζονται, με την παραπάνω οργάνωση, 27-28 καθηγητές Γυμνασίου και, ομοίως, 27-28 εκπαιδευτικούς Λυκείου, δηλαδή 54-56 εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Εάν λοιπόν θέλουμε να υπολογίσουμε τον αριθμό των εκπαιδευτικών οι οποίοι είναι αναγκαίοι για τη διεξαγωγή της διδακτικής άσκησης, πέραν των εκπαιδευτικών του Πανεπιστημιακού Πειραματικού Γυμνασίου και Λυκείου οι οποίοι δέχονται από 2 ομάδες φοιτητών, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο αναγκαίος αριθμός των εκπαιδευτικών των άλλων σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανέρχεται στον αριθμό των 40-45 εκπαιδευτικών.

Προβλήματα της διεξαγωγής της Διδακτικής Άσκησης

α) Το πρόβλημα της εξασφάλισης επαρκούς αριθμού σχολείων και ανοικτών σχολικών τάξεων για τους φοιτητές

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι για τη διεξαγωγή της διδακτικής άσκησης απαιτείται η συνεργασία, σε ευρεία κλίμακα, των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εφόσον η άσκηση διεξάγεται σε σχολεία και σε μαθητές των σχολικών τάξεων. Οι 40-45 εκπαιδευτικοί των άλλων, πλην των πειραματικών, σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αν και είναι απολύτως απαραίτητοι για τη διεξαγωγή της διδακτικής άσκησης των φοιτητών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, δεν έχουν θεσμική υποχρέωση, όπως έχουν οι εκπαιδευτικοί των πειραματικών σχολείων, να δέχονται τους φοιτητές για την άσκησή τους. Για να εξασφαλιστεί η συνεργασία τους, χρησιμοποιείται από τους διδάσκοντες της διδακτικής άσκησης, οι οποίοι είναι συνήθως αποσπασμένοι φιλόλογοι της δημόσιας εκπαίδευσης, μόνο η δύναμη των ‘καλών σχέσεων’ και, ιδίως, των ‘γνωριμιών’, αν και το τελευταίο αυτό τεκμήριο δεν διατίθεται από νέους διδάσκοντες και μη προερχόμενους από τα σχολεία της τοπικής κοινωνίας. Έτσι, είναι δεδομένη η δυσκολία στην εξεύρεση συνεργαζομένων εκπαιδευτικών και συνακόλουθα είναι δύσκολη η οργάνωση της διδακτικής άσκησης λόγω της ρευστότητας, ή αδυναμίας συνεργασίας. Στο παρελθόν, π.χ. υπήρξαν έτη κατά τα οποία, με διάφορα επιχειρήματα -

κυρίως με τα επιχειρήματα 'της μη θεσμικής υποχρέωσης' και της 'έλλειψης κινήτρων' - οι εκπαιδευτικοί των σχολείων στο Ρέθυμνο αρνήθηκαν με 'συλλογική' απόφαση να δεχθούν τους φοιτητές της διδακτικής άσκησης, με αποτέλεσμα η διδακτική άσκηση να διεξαχθεί ανεπαρκώς στα σχολεία του Ηρακλείου, με συνεχείς μετακινήσεις των φοιτητών.

β) Αδυναμία εξασφάλισης εποπτών μέσω των αποσπάσεων.

Ένα δεύτερο σημαντικό πρόβλημα δημιουργείται από την αβεβαιότητα εάν οι αποσπάσεις που γίνονται στο Πανεπιστήμιο Κρήτης καλύπτουν τις ανάγκες σε διδακτικό προσωπικό της διδακτικής άσκησης των φοιτητών της Φιλοσοφικής Σχολής. Επανειλημμένα στο παρελθόν οι ελάχιστες αποσπάσεις (1-2 φιλολόγων) έγιναν με ενστάσεις και επανεξέταση του πανεπιστημιακού αιτήματος. Ειδικότερα, το 2004, οι δύο αποσπάσεις στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών για τη διδακτική άσκηση έγιναν στις 13 Οκτωβρίου 2004, ενώ τα μαθήματα του εξαμήνου του Τμήματος είχαν αρχίσει πριν 16 ημέρες. Έτσι, δημιουργείται ανεπίτρεπτη ρευστότητα, με αποτέλεσμα το μάθημα να αντιμετωπίζει *διαρκή προβλήματα* οργάνωσης, ή και έναρξής του.

γ) Αδυναμία συγκρότησης μιας βάσης παιδαγωγικά έμπειρου διδακτικού προσωπικού.

Οι διδάσκοντες της διδακτικής άσκησης απαιτείται να έχουν, όχι μόνο την εμπειρία που ο εκπαιδευτικός έχει ήδη από τη διδασκαλία του γνωστικού αντικείμενου του στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αλλά και εμπειρία σε *παιδαγωγικά θέματα διδακτικής*. Την εμπειρία αυτή οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί αποκτούν σταδιακά, με την παρέλευση χρόνου, *μέσα από τη συνεχή εκπαιδευτική συνεργασία τους με τους παιδαγωγούς του Τμήματος*. Όμως, η αναγκαστική εναλλαγή του προσωπικού των διδασκόντων τη διδακτική άσκηση, λόγω του αβέβαιου των αποσπάσεων από το ΥΠΕΠΘ, ή λόγω χρονικού ορίου στα έτη απόσπασης ενός εκπαιδευτικού, όπως ίσχυε στο παρελθόν, *καταστρέφει την προοπτική παιδαγωγικά έμπειρου προσωπικού* και επαναφέρει στο αρχικό σημείο την παιδαγωγική εκπαίδευση των νέων διδασκόντων.

Η θεσμική σημασία της διδακτικής άσκησης.

Η σημασία που έχει η διδακτική άσκηση για την προετοιμασία των μελλόντων εκπαιδευτικών δηλώνεται και από τα εξής:

α) Ο Νόμος 2525/97 επιβάλλει τη Διδακτική Άσκηση ως υποχρεωτικό μάθημα στο πλαίσιο του προβλεπόμενου Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας

β) Ο Ν. 2525/97 θεωρεί ως αναγκαίο προαπαιτούμενο προσόν για το διορισμό των εκπαιδευτικών στα δημόσια σχολεία την κατοχή του ανωτέρω Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, ως και την επιτυχία τους σε δημόσιες εξετάσεις του ΑΣΕΠ.

Η ενεργοποίηση της παραπάνω θεσμικής υποχρέωσης θα καταστήσει πλέον οξύ το πρόβλημα της διεξαγωγής διδακτικής άσκησης, η οποία θα πρέπει να διεξάγεται στα δημόσια σχολεία για πολύ μεγάλο αριθμό φοιτητών.

Η ανάγκη περαιτέρω θεσμικών ρυθμίσεων

Οι σοβαρές ανάγκες της διεξαγωγής της Διδακτικής Άσκησης των φοιτητών δεν μπορούν να αντέξουν περικοπές, ή το αβέβαιο το αποσπάσεων, επειδή η ρευστότητα και η γενικότερη ένδεια σε διδακτικό προσωπικό έχει ως αποτέλεσμα την *αδυναμία ικανοποιητικής διεξαγωγής του σημαντικού αυτού πρακτικού μαθήματος, ή την παντελή αδυναμία διεξαγωγής του*. Η Διδακτική Άσκηση είναι ανάγκη να αντιμετωπιστεί σοβαρά από το Πανεπιστήμιο και το Υπουργείο Παιδείας, καθόσον απαιτούνται θεσμικές ρυθμίσεις για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Τέτοιες ρυθμίσεις είναι:

α) Μόνιμες θέσεις εποπτών της Διδακτικής Άσκησης (θέσεις Ειδικού Προσωπικού)

Η ορθολογική οργάνωση της διδακτικής άσκησης απαιτεί μόνιμο διδακτικό προσωπικό. Τέτοια απόφαση ελήφθη από το Τμήμα στη Γ.Σ./11-2-1998 για διάθεση θέσεων ΕΕΠ για τη Διδακτική Άσκηση και στη Γ.Σ./13-10-04, την οποία ο τότε πρόεδρος μετέφερε στη Σύγκλητο ως αίτημα προκήρυξης από το Τμήμα Φ.Κ.Σ. πέντε (5) θέσεων για μέλη Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π, κλάδος II, άρθρο 21 Ν 1268/82 και άρθρο 13 Ν 2817/80) για τη Διδακτική Άσκηση. Το προσωπικό αυτό θα επιλέγεται με βάση αξιολογικά κριτήρια σπουδών και διδακτικής εμπειρίας. Η διδακτική άσκηση πρέπει να διαθέτει ένα σταθερό αριθμό μόνιμων διδασκόντων, για να μπορεί να διεξάγεται ικανοποιητικά και να έχει δυνατότητες βελτίωσης.

β) Κατοχύρωση αριθμού αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών

Η κατοχύρωση αποσπάσεων εκπαιδευτικών για την κάλυψη πρόσθετων αναγκών σε διδακτικό προσωπικό παρέχει τη δυνατότητα στο οικείο Τμήμα να επεκτείνει τη διεξαγωγή της διδακτικής άσκησης και σε φοιτητές άλλων, πέραν των φιλολογικών, ειδικοτήτων, όπως π.χ. διδακτική άσκηση στα μαθηματικά, στη φυσική, στη χημεία, κλπ., ή, ακόμη, να καλύψει πρόσθετες έκτακτες ανάγκες της άσκησης των φιλολογικών μαθημάτων και μαθημάτων των κοινωνικών επιστημών γενικότερα.

γ) Εξασφάλιση της συνεργασίας των σχολείων για τη διδακτική άσκηση των φοιτητών

Για την εξασφάλιση της συνεργασίας των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απαιτείται θεσμική πρόβλεψη η οποία θα καθιστά *όλα τα σχολεία της χώρας ως σχολεία διδακτικών ασκήσεων των φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης* και θα επισημαίνει ότι η συνεργασία των δημόσιων σχολείων με την τριτοβάθμια εκπαίδευση για τη διεξαγωγή της διδακτικής άσκησης των φοιτητών *αποτελεί μέρος της σχολικής λειτουργίας*. Η θεσμική ρύθμιση, βέβαια, δεν ακυρώνει την ανάγκη η συνεργασία σχολείων και πανεπιστημίων να γίνεται σε πνεύμα καλής θέλησης και καλών σχέσεων.

Προσωπικό: Την ευθύνη της Διδακτικής άσκησης έχει η Διευθύντρια του ομώνυμου Εργαστηρίου, η οποία συνεπικουρείται από αποσπασμένους φιλόλογους της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Μόνο στα 3 τελευταία έτη αποσπάται ένας στοιχειωδώς ανεκτός αριθμός φιλόλογων (3-4), ενώ τα προηγούμενα έτη 1-2 αποσπάσεις αδυνατούσαν

να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των φοιτητών σε προετοιμασία, εποπτεία και αξιολόγηση των διδασκαλιών των φοιτητών.

Ικανοποίηση: Η ικανοποίηση των φοιτητών και των αποσπασμένων φιλολόγων είναι μεγάλη, λόγω της οργάνωσης και του παιδαγωγικού – εργαστηριακού χαρακτήρα της. Το μειονέκτημα που αντιμετωπίζουν οι επόπτες - φιλόλογοι του μαθήματος είναι αφενός οι γνωστικές ελλείψεις φοιτητών στα φιλολογικά μαθήματα, ιδιαίτερα των φοιτητών του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, ενώ οι ελλείψεις των φοιτητών των άλλων δύο Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής εντοπίζονται στην ελλιπή παιδαγωγική – διδακτική θεωρητική τους κατάρτιση.

3.2.7. Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών ξεκίνησε ουσιαστικά, ως εργασιακή απασχόληση φοιτητών, με την χρηματοδότηση «ΕΠΕΑΕΚ πρακτικής άσκησης» το εαρινό εξάμηνο του έτους 2002-03 και μέχρι το 2008. Σήμερα προτείνεται η συνέχισή του και εκπονείται νέα πρόταση στο πλαίσιο των ΕΠΕΑΕΚ. Παρόλο που η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτικός θεσμός για την λήψη πτυχίου επιλέγεται από τους φοιτητές και η απορροφητικότητα του προβλεπόμενου στο Πρόγραμμα αριθμού φοιτητών είναι μεγάλη. Το Τμήμα, στηρίζοντας αυτές τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, κινητοποιεί το ενδιαφέρον των φοιτητών αναγνωρίζοντας την πρακτική άσκηση, σαν μάθημα επιλογής. Η πρακτική άσκηση με ελάχιστη διάρκεια 3 μηνών αναγνωρίζεται ως μάθημα που προσμετράται στο πτυχίο χωρίς βαθμό.

Το Τμήμα κρίνει ότι είναι σημαντικό οι φοιτητές να αποκτήσουν εμπειρία απασχόλησης σε ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, έξω από τον Πανεπιστημιακό χώρο. Κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης οι φοιτητές θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του χώρου εργασίας του συνεργαζόμενου φορέα, καθώς επίσης και του επιβλέποντα καθηγητή. Για τη σωστή παρακολούθηση αυτής της διαδικασίας οι εκπαιδευόμενοι συμπληρώνουν εργασία/ ημερολόγιο πρακτικής άσκησης, στην οποία ο φοιτητής καταγράφει όλα τα ουσιαστικά στοιχεία της εμπειρίας του, παρατηρήσεις, προβλήματα, σημειώσεις και συμπεράσματα, κ.τ.λ. Στο τέλος της άσκησης, ο φοιτητής παραδίδει την τελική αυτή έκθεση στον επιστημονικό υπεύθυνο, ως επίσης βεβαίωση του συνεργαζόμενου φορέα ότι έχει επιτελέσει την εργασία του σύμφωνα με το συμφωνητικό που υπογράφηκε στην έναρξή της. Η πρόοδος της Πρακτικής Άσκησης του φοιτητή ελέγχεται με άμεση ή έμμεση συνεννόηση (τηλέφωνο, fax, e-mail) του ακαδημαϊκού υπευθύνου με το αντίστοιχο στέλεχος του συνεργαζόμενου φορέα και με τον έλεγχο της τελικής έκθεσης.

Στα πρώτα 11 εξάμηνα της εφαρμογής του θεσμού 110 φοιτητές απασχολήθηκαν σε εργασιακούς φορείς και έλαβαν μέρος περί τους 20 συνεργαζόμενους φορείς. Για τη βελτίωση της Πρακτικής άσκησης προτείνεται: α) να εξευρεθεί ένας πιο αποτελεσματικός τρόπος εποπτείας των απασχολούμενων φοιτητών, β) να συνδεθεί επαρκώς η Πρακτική άσκηση με την εξεύρεση εργασίας στη βάση των συνεργαζόμενων φορέων, γ) να

εξευρεθεί ένας τρόπος που να καθιστά αποτελεσματικότερη την επικοινωνία μεταξύ των συνεργαζομένων φορέων και του Τμήματος, δ) να επιλυθεί το πρόβλημα του χρόνου της απασχόλησης, με δεδομένο ότι οι φοιτητές συγχρόνως παρακολουθούν και άλλα μαθήματα του Προγράμματος των σπουδών τους. Μια ενδεχόμενη λύση θα ήταν ο περιορισμός του χρόνου της Πρακτικής Άσκησης στους καλοκαιρινούς μήνες.

3.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.3.1. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ) «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία»

Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ) «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία» συνιστά αναμόρφωση του αρχικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Φιλοσοφία» του Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, με ταυτόχρονη μετεξέλιξή του σε Διαπανεπιστημιακό, Διατμηματικό Πρόγραμμα, σε συνεργασία με τον Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Υπουργική Απόφαση Αριθ. 138033/Β7, ΦΕΚ 192/τ. Β'/20-02-2003). Το αρχικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Φιλοσοφία ήταν το πρώτο οργανωμένο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Φιλοσοφίας στην Ελλάδα. Λειτούργησε για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 1992-1993 (η τυπική θεσμοθέτησή του έγινε το 1994, με την Υπουργική Απόφαση Β7/165/1-6-94, ΦΕΚ 451 τ.Β'/16-6-1994). Το αναμορφωμένο ΠΜΣ προέκυψε από τον επανασχεδιασμό της δομής του, ώστε να ανταποκρίνεται στις εξελισσόμενες επιστημονικές απαιτήσεις. Σκοποί της αναμόρφωσής του είναι: (α) να διευρύνει σημαντικά τον πρώτο κύκλο των μεταπτυχιακών σπουδών, και (β) να παράσχει ειδίκευση σε νέα αντικείμενα, οργανωμένα στις εξής δύο, νέες, κατευθύνσεις: 1. **Αρχαία και Βυζαντινή Φιλοσοφία: Γνώση και Αξίες**, 2. **Φιλοσοφία και Νεωτερικότητα: Επιστήμη και Κοινωνία**. Στο ΠΜΣ ο Α' Κύκλος σπουδών διάρκειας δύο (2) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) σε μία από τις δύο κατευθύνσεις του ΠΜΣ. Ο δεύτερος κύκλος (Β' Κύκλος) οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ) και έχει διάρκεια σπουδών τουλάχιστον τριών (3) ακαδημαϊκών ετών.

3.3.2. Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Βιοηθική»

Το διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με ειδίκευση στη Βιοηθική λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004. Αποτελεί συντονισμένη εκπαιδευτική ενέργεια του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών - το οποίο έχει και τη διοικητική υποστήριξή του - και των Τμημάτων Ιατρικής, Βιολογίας και Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Συνιστά ακαδημαϊκή καινοτομία, καθώς για πρώτη φορά δημιουργείται στη χώρα μας ένα πλέγμα πανεπιστημιακών Τμημάτων με αντικείμενο την εκπαιδευτική έρευνα σ' έναν κλάδο αιχμής, που γνωρίζει ιδιαίτερη άνθηση διεθνώς. Η Βιοηθική, ως το πεδίο κριτικής προσέγγισης και νέας αναθεώρησης των αρχών

και κριτηρίων της πράξης στην εποχή της βιοτεχνολογίας, αποτελεί κανονιστική διερεύνηση των ηθικών ζητημάτων που απορρέουν από τις βιο-ιατρικές καινοτομίες και τις εφαρμογές τους. Από επιστημολογική άποψη, μέσα από τη συνάντηση παραδοσιακά διχοτομημένων κλάδων των ανθρωπιστικών και των φυσικών επιστημών, το συγκεκριμένο πεδίο καλείται να επεξεργαστεί μια κριτική θεώρηση της σχέσης βιο-επιστήμης και ηθικής, από τη σκοπιά όχι απλώς μιας ηθικής της επιστήμης και την τεχνολογίας, αλλά μιας κοινωνικής και πολιτικής ηθικής. Υπό αυτό το πρίσμα, η μεθοδολογία της έλκεται, θεμελιωδώς, από τους μεθοδολογικούς προβληματισμούς της ηθικής φιλοσοφίας. Ταυτοχρόνως, όμως, η ίδια γονιμοποιείται από τα πολυ-επιστημονικά πορίσματα διαφορετικών κλάδων των βιο-ιατρικών επιστημών, των επιστημών του περιβάλλοντος, των κοινωνικών επιστημών, οι οποίες παρέχουν το υπόβαθρο πάνω στο οποίο αναπτύσσεται ο κανονιστικός προβληματισμός της. Ο σύνθετος μεθοδολογικός και επιστημολογικός προβληματισμός της Βιοηθικής αποτυπώνεται στο παρόν Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Κρήτης. Κατά το διάστημα της τετραετούς μέχρι σήμερα λειτουργίας του, έχει αναπτύξει και εδραιώσει ένα δίκτυο επιστημονικής και εκπαιδευτικής συνεργασίας με Πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και ειδικούς επιστήμονες από την Ελλάδα και την αλλοδαπή, επιτυγχάνοντας τη μέγιστη δυνατή ενότητα συνεργασιών σε όλα τα βασικά επιμέρους πεδία της Βιοηθικής. Έχει εξελιχθεί, κατ' αυτόν τον τρόπο, σε σημαντικό πόλο μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και έρευνας με διεθνή εμβέλεια. Το Π.Μ.Σ. έχει σχεδιασθεί για φοιτητές που προέρχονται από ποικίλες επιστημονικές κατευθύνσεις (τη φιλοσοφία και τις ανθρωπιστικές σπουδές, τη βιολογία, τις επιστήμες της υγείας, τη νομική και τις κοινωνικές επιστήμες). Απευθύνεται τόσο σε θεωρητικούς και βασικούς επιστήμονες όσο και σ' εκείνους που ασκούν συμβουλευτικό, διαγνωστικό και θεραπευτικό έργο στο ιατρικό περιβάλλον (ιατρούς, γενετιστές, βιολόγους, βιοχημικούς, νοσηλευτές, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς), σε αυτούς που σχεδιάζουν πολιτικές (στελέχη της Σχολής Δημόσιας Υγείας και της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης), σε αυτούς που εφαρμόζουν ή επεξεργάζονται ρυθμίσεις και κανόνες (δικαστικό σώμα, νομοπαρασκευαστικές και συμβουλευτικές επιτροπές, επιτροπές ελέγχου).

Η δομή του Προγράμματος είναι διεπιστημονική. Έμφαση δίνεται στα φιλοσοφικά θεμέλια της Βιοηθικής, στο επιστημονικό - βιολογικό υπόβαθρό της, τις κοινωνιολογικές και δικαιοτικές διαστάσεις της, ενώ σημαντικό μέρος της κατάρτισης των φοιτητών αφορά την εξοικείωσή τους με βασικές μεθόδους της ηθικής επιχειρηματολογίας για την αντιμετώπιση προβλημάτων στο πεδίο της κλινικής πρακτικής και της περίθαλψης. Επιμέρους ερευνητικές ενότητες αφορούν κανονιστικά ζητήματα στις Επιστήμες του Περιβάλλοντος, θέματα Βιοηθικής και Δικαίου, βιοηθικά προβλήματα στη δημόσια πολιτική. Οι φοιτητές συμμετέχουν ενεργά στις ερευνητικές δραστηριότητες του Προγράμματος και στα σεμινάρια ειδικών απ' όλον τον κόσμο. Αποκτούν, έτσι, στέρεες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις, απαραίτητες για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία. Το πρόγραμμα σπουδών έχει επιτύχει, μέσα από υψηλής ποιότητας εντατική εκπαίδευση, να εφοδιάσει τους φοιτητές μας μ' ένα μοναδικό τίτλο «προστιθέμενης αξίας», καθώς το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης, που χορηγεί, παρέχει στους πτυχιούχους διαφόρων ειδικοτήτων μοναδικές δυνατότητες να διευρύνουν τις επαγγελματικές επιλογές τους σε μια σειρά από νέα πεδία, όπως λ.χ. να στελεχώσουν επιτροπές Ηθικής και Δεοντολογίας σε φορείς ή οργανισμούς όπου ήδη απασχολούνται, ή εν γένει να προσφέρουν έργο συμβούλου σε τομείς που αφορούν την εκπαίδευση, τη διαμόρφωση και τον έλεγχο πολιτικών, για θέματα Βιοηθικής. Παρέχει, επίσης, μια

αναντικατάστατη ουσιαστική προϋπόθεση για όσους επιθυμούν να ασχοληθούν με την προώθηση της έρευνας στη Βιοηθική μέσα από την εγγραφή τους στο δεύτερο κύκλο σπουδών του Π.Μ.Σ., που οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

Από τον Ιανουάριο 2003 μέχρι τον Αύγουστο 2008, το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά 25% από Εθνικούς Πόρους (ΥΠΕΠΘ/ΕΥΔ).

Ο πρώτος κύκλος (Α΄ Κύκλος) καλύπτει το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης, διάρκειας δύο (2) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών, και οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) σε μία από τις δύο κατευθύνσεις του ΠΜΣ. Ο δεύτερος κύκλος (Β΄ Κύκλος) οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ) και έχει διάρκεια σπουδών τουλάχιστον τριών (3) ακαδημαϊκών ετών.

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης οργανώνει και λειτουργεί από το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2007–2008 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ) με τίτλο «Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη».

Το Π.Μ.Σ. έχει ως στόχο να οργανώσει και να εξειδικεύσει τις μεταπτυχιακές σπουδές στην έρευνα και την ανάλυση των πολιτισμικών φαινομένων που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής, τη δημιουργικότητα και την ανθρώπινη ανάπτυξη. Στηρίζεται στη διεπιστημονική προσέγγιση που υπηρετείται από τις επιμέρους κοινωνικές επιστήμες και τα γνωστικά πεδία που συμμετέχουν στην οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος (Κοινωνιολογία, Ανθρωπολογία, Ψυχολογία, Φιλοσοφία και Επιστήμες της Εκπαίδευσης).

3.3.3. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη»

Το Π.Μ.Σ. έχει ως στόχο να οργανώσει και να εξειδικεύσει τις μεταπτυχιακές σπουδές στην έρευνα και την ανάλυση των πολιτισμικών φαινομένων που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής, τη δημιουργικότητα και την ανθρώπινη ανάπτυξη. Στηρίζεται στη διεπιστημονική προσέγγιση που υπηρετείται από τις επιμέρους κοινωνικές επιστήμες και τα γνωστικά πεδία που συμμετέχουν στην οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος (Κοινωνιολογία, Ανθρωπολογία, Ψυχολογία, Φιλοσοφία και Επιστήμες της Εκπαίδευσης).

Το Π.Μ.Σ. απονέμει:

Α. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) με τίτλο «Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη» με τις εξής κατευθύνσεις:

- i) Πολιτισμικές Σπουδές με έμφαση στη νεότητα και την ποιότητα ζωής
- ii) Αναπτυξιακή Ψυχολογία με έμφαση στη νεότητα και την ανάπτυξη κατά την εφηβεία

iii) Επιστήμες της Εκπαίδευσης με έμφαση στις εκπαιδευτικές πολιτικές και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση

iv) Τέχνη και ανθρώπινη δημιουργικότητα στην πολιτισμική διαδικασία.

B. Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.)

α) Για την απόκτηση του ΜΔΕ:

Γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Φιλοσοφικών Σχολών και Τμημάτων Σχολών Κοινωνικών Επιστημών και άλλων συναφών Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αντίστοιχων αναγνωρισμένων ομοταγών Τμημάτων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και Πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικειμένου σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 12γ του ν. 2916/2001 (ΦΕΚ 114 τ.Α').

β) Για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος:

Γίνονται δεκτοί οι κάτοχοι του ανωτέρω Μ.Δ.Ε. ή κάτοχοι άλλου Μ.Δ.Ε. συναφούς γνωστικού αντικειμένου Τμημάτων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απονομή των κατά το άρθρο 3 τίτλων ορίζεται:

α) για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα με δυνατότητα παράτασης σε έξι (6) κατ' ανώτατο όριο,

β) για το Διδακτορικό Δίπλωμα σε τουλάχιστον έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα μετά την λήψη Μ.Δ.Ε.

Η μέγιστη διάρκεια για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος και γενικά η όλη διαδικασία και οι προϋποθέσεις ρυθμίζονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Για το Μ.Δ.Ε. προσφέρονται εννέα (9) μεταπτυχιακά μαθήματα ή σεμινάρια, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι γενικής κατεύθυνσης, τα τέσσερα (4) αντιστοιχούν ανά ένα (1) στην κάθε κατεύθυνση, και τα τρία (3) ελεύθερης επιλογής. Κάθε μάθημα ή σεμινάριο διδάσκεται κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου τρεις ώρες εβδομαδιαίως επί δεκατρείς εβδομάδες και αντιστοιχεί σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες, ενώ η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε δεκατρείς (13) διδακτικές μονάδες.

Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ο φοιτητής υποχρεούται:

α) Να παρακολουθήσει και να συμμετάσχει επιτυχώς σε εννέα (9) μαθήματα ή σεμινάρια.

β) Να συντάξει, να παραδώσει και να υποστηρίξει μεταπτυχιακή εργασία. Η υποστήριξη γίνεται ενώπιον τριμελούς επιτροπής στην οποία συμμετέχει ο επιβλέπων καθηγητής και δύο μέλη Δ.Ε.Π. που ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ύστερα από πρόταση του επιβλέποντος. Το θέμα της εργασίας αυτής μπορεί να δίνεται μετά την επιτυχή παρακολούθηση των σεμιναρίων του πρώτου έτους σπουδών.

Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος:

Ο φοιτητής που απέκτησε Μ.Δ.Ε. μπορεί να συνεχίσει τις μεταπτυχιακές σπουδές για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος με τις προϋποθέσεις που καθορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. και ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 2083/ 1992, όπως εκάστοτε ισχύουν.

3.3.4. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Εκπαιδευτική θεωρία, ιστορία και πολιτική»

Το Π.Μ.Σ. «Εκπαιδευτική θεωρία, ιστορία και πολιτική» εγκρίθηκε τον Ιούλιο 2009 από το ΥΠΕΠΘ και επιδιώκει να δημιουργηθούν εκπαιδευμένα στελέχη της εκπαίδευσης και εκπαιδευτικοί ειδικοί σε θέματα εκπαίδευσης. Το Π.Μ.Σ. αποβλέπει στην προαγωγή της παιδαγωγικής θεωρίας και έρευνας μέσα από την εκπαίδευση στελεχών της εκπαίδευσης και ειδικών στην εκπαίδευση. Έχει ως στόχο να παράσχει εξειδίκευση στην έρευνα και της παιδαγωγικής θεωρίας και των εκπαιδευτικών φαινομένων, ιδιαίτερα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που αφορούν στην εκπαιδευτική πολιτική, στην ιστορία της εκπαίδευσης και των μεταρρυθμίσεων, στο σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής, στην ανάπτυξη αναλυτικών προγραμμάτων, στη διδασκαλία, στην οργάνωση της σχολικής διαδικασίας, στη διερεύνηση της σχολικής κουλτούρας και της σχολικής αποτυχίας, του κοινωνικού ελέγχου και των ανισοτήτων στην εκπαίδευση, στην αξιολόγηση της διδασκαλίας και του εκπαιδευτικού έργου και γενικότερα στη διαλεκτική σύνδεση της θεωρίας με την παιδαγωγική πρακτική. Συγκεκριμένα επιδιώκεται ο απόφοιτος του Προγράμματος να είναι σε θέση να κατανοεί τη λειτουργία των εκπαιδευτικών ιδεών και αρχών μέσα σε μια ποικιλία εκπαιδευτικών πλαισίων, να κατανοεί τα εκπαιδευτικά φαινόμενα και τη φύση του παιδαγωγικού προβληματισμού, να κατανοεί θέματα θεωρίας της παιδείας, θεωρίας αναλυτικών προγραμμάτων και κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και να ερμηνεύει τη σχέση σχολείου – κοινωνίας, να κατανοεί τη δυναμική της ιστορίας των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων και να μπορεί να οραματίζεται και να σχεδιάζει ο ίδιος και συλλογικά τρόπους αυτορρύθμισης της εκπαιδευτικής πρακτικής σε βελτιωμένες μορφές της, να κατανοεί τη σχολική πραγματικότητα, τις ποικίλες διεργασίες μάθησης, τις μεθόδους και τεχνικές της διδασκαλίας, και τους τρόπους ανάπτυξης διδακτικών υλικών, να κατανοεί τη ζωντανή σχολική πραγματικότητα ως σχολική αλληλόδραση, ως μαθησιακή, διδακτική, διαπροσωπική εμπειρία και επικοινωνιακή σχέση, να αξιολογεί και να ερμηνεύει το εκπαιδευτικό σύστημα, την οργάνωση της σχολικής ζωής και να διερευνά τις δυνατότητες εξέλιξης της εκπαιδευτικής δομής, να προβληματίζεται με τη 'θεωρία στην πράξη' και την 'πράξη στην θεωρία', να μπορεί να συνδυάζει και να συγχωνεύει το γνωστικό αντικείμενο και τις πρακτικές εφαρμογές διδασκαλίας του σε ενιαία ενότητα, με

στόχο την ενοποίηση διδασκαλίας - έρευνας - κριτικής κατανόησης, να γνωρίζει μεθόδους έρευνας και να μπορεί να διεξαγάγει εκπαιδευτική έρευνα.

Το Μ.Π.Σ. οδηγεί σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε) στην «Εκπαιδευτική Θεωρία, Πολιτική και Ιστορία» με τις εξής κατευθύνσεις: i) «Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική», ii) «Διδασκαλία και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση». Δεύτερος κύκλος σπουδών (Β΄ Κύκλος) οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ) και έχει διάρκεια σπουδών τουλάχιστον τριών (3) ακαδημαϊκών ετών. Οι σπουδές για το Μ.Δ.Ε. διαρκούν τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα και απαιτείται: Α) Επιτυχία σε εννέα (9) μεταπτυχιακά μαθήματα, παραδόσεις ή σεμινάρια, εκ των οποίων: α) τέσσερα (4) μαθήματα της κατηγορίας μαθημάτων 'κοινού κορμού' είναι υποχρεωτικά μαθήματα και για τις δύο κατευθύνσεις, β) τρία (3) μαθήματα είναι υποχρεωτικά μαθήματα 'ειδίκευσης στην κατεύθυνση', και γ) δύο (2) μαθήματα 'επιλογής' από κατάλογο ευρύτερων παιδαγωγικών μαθημάτων. Κάθε μάθημα, παράδοση ή σεμινάριο λαμβάνει δέκα (10) πιστωτικές μονάδες ECTS (European Credit Transfer System), ενώ το σύνολο των 9 μαθημάτων του Π.Μ.Σ. λαμβάνουν ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες ECTS. Β) Συγγραφή, παράδοση και υποστήριξη διπλωματικής ερευνητικής εργασίας. Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ECTS. Για την απονομή του Μ.Δ.Ε. απαιτούνται εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες. Ελάχιστος προβιβάσιμος βαθμός στο ΠΜΣ είναι ο βαθμός πέντε (5) και άνω στην κλίμακα 0 έως 10. Ο φοιτητής που απέκτησε Μ.Δ.Ε. μπορεί να συνεχίσει τις μεταπτυχιακές σπουδές για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος με τις προϋποθέσεις που καθορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. και ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών.

3.3.5. Απόψεις διδασκόντων σε ερωτήματα σχετικά με το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Πόσο ανταποκρίνεται το ΠΜΣ στους στόχους του Τμήματος;

Δεν απάντησαν 18 διδάσκοντες (50%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο απάντησε 1 (5,6%), μέτρια 4 (22,2%), αρκετά 9 (50%), πάρα πολύ 4 (22,2%).

2. Πόσο ανταποκρίνεται το ΠΜΣ στις ανάγκες της κοινωνίας;

Δεν απάντησαν 18 διδάσκοντες (50%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο απάντησε 1 (5,6%), μέτρια 4 (22,2%), αρκετά 11 (61,1%), πάρα πολύ 2 (11,1%).

Η διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων του ΠΜΣ με Μεταπτυχιακό δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) πραγματοποιείται μέσω του γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Κρήτης, του οποίου οι έρευνες δεν έχουν δώσει ακόμη στοιχεία επικεντρωμένα στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών και τα μεταπτυχιακά του προγράμματα. Ο μέσος όρος (πενταετίας 2001-06) αποφοίτησης από το Τμήμα είναι περί τους 103,6 φοιτητές, και ο μέσος όρος διδασκόντων είναι 2,8 διδάκτορες.

3. Πόσο επαρκείς είναι οι διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του ΠΜΣ;

Δεν απάντησαν 21 διδάσκοντες (58,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο απάντησαν 2 (13,3%), μέτρια 3 (20%), αρκετά 10 (66,7%).

4. Εάν διδάξατε ή διδάσκετε τώρα στο ΠΜΣ, πόσο ικανοποιητική είναι η συνεργασία μεταξύ των διδασκόντων;

Δεν απάντησαν 22 διδάσκοντες (61,1%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο απάντησαν 1(7,1%), μέτρια 5 (35,7%), αρκετά 5 (35,7%), πάρα πολύ 3(21,4%).

Το εξεταστικό σύστημα.

1. Εάν διδάξατε ή διδάσκετε τώρα στο ΠΜΣ εφαρμόζετε πολλαπλούς (σε είδος και χρόνο) τρόπους αξιολόγησης των φοιτητών;

Δεν απάντησαν 19 διδάσκοντες (52,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι απάντησαν 14 (82,4%), όχι απάντησαν 3 (17,6%).

2. Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών;

Δεν απάντησαν 20 διδάσκοντες (55,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: αρκετά απάντησαν 5 (31,3%), πάρα πολύ απάντησαν 11 (68,8%)

3. Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διπλωματικής-μεταπτυχιακής εργασίας;

Δεν απάντησαν 21 διδάσκοντες (58,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: αρκετά απάντησαν 6 (40%), πάρα πολύ απάντησαν 9 (60%).

Επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών

Πόσο ικανοποιητική είναι η διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;

Δεν απάντησαν 19 διδάσκοντες (52,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο απάντησαν 1 (5,9%), μέτρια 4 (23,5%), αρκετά 7 (41,2%), πάρα πολύ 5 (29,4%).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών γίνεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και δημοσιεύεται στον αθηναϊκό και τοπικό ημερήσιο Τύπο και στο Διαδίκτυο. Μετά την συλλογή και αξιολόγηση των αιτήσεων, ακολουθεί η διαδικασία επιλογής από τα μέλη ΔΕΠ ή και τους ερευνητές των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων, σύμφωνα με τους κανονισμούς των Προγραμμάτων. Αυτή περιλαμβάνει προσωπική συνέντευξη - εξέταση κάθε υποψήφιου. Η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών.

3.3.6. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ)

1. Πόσο ανταποκρίνεται το ΠΔΣ στους στόχους του Τμήματος;

Δεν απάντησαν 15 διδάσκοντες (41,7%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: απάντησαν 4 (26,7%), αρκετά 7 (46,7%), πάρα πολύ 4 (26,7%).

2. Πόσο ανταποκρίνεται το ΠΔΣ στις ανάγκες της κοινωνίας;

Δεν απάντησαν 25 διδάσκοντες (69,4%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο απάντησαν 1 (9,1%), μέτρια 2 (18,2%), αρκετά 6 (54,5%), πάρα πολύ 2 (18,2%).

Η διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των διδασκόντων πραγματοποιείται μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Κρήτης του οποίου όμως οι έρευνες μέχρι στιγμής δεν μας παρέχουν στοιχεία εξειδικευμένα για το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών.

3. Επαρκούν οι διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του;

Δεν απάντησαν 25 διδάσκοντες (69,4%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο απάντησαν 1 (9,1%), μέτρια 2 (18,2%), αρκετά 4 (63,6%), πάρα πολύ 1 (9,1%).

Εξεταστικό σύστημα.

1. Εφαρμόζετε κοινές (μεταξύ των διδασκόντων) διαδικασίες αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;

Δεν απάντησαν 29 διδάσκοντες (80,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι απάντησαν 6 (85,7%), όχι 1 (14,3%).

2. Παρέχετε κάποια κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για την συμμετοχή τους σε διεθνή «Θερινά Προγράμματα» (summer schools), διεθνή ερευνητικά συνέδρια, υποβολή άρθρων σε έγκριτα περιοδικά, κλπ.;

Δεν απάντησαν 29 διδάσκοντες (80,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι απάντησαν 6 (85,7%), όχι 1 (14,3%).

3. Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης

της διδακτορικής διατριβής;

Δεν απάντησαν 29 διδάσκοντες (80,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: μέτρια απάντησαν 1 (14,3%), αρκετά 1 (14,3%), πάρα πολύ 5 (71,4%).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σε αυτό διδακτικού έργου, σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα.

4.1. Αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού από τους φοιτητές

Μέχρι τώρα το διδακτικό προσωπικό αξιολογούνταν από τους φοιτητές με βάση ερωτηματολόγια που είχαν συνταχθεί με ευθύνη μεικτής επιτροπής (φοιτητών-μελών ΔΕΠ) του Τμήματος. Η διαδικασία γινόταν με ευθύνη του φοιτητικού συλλόγου και η εφαρμογή της υπόκειτο στις διακυμάνσεις της δραστηριοποίησης του τελευταίου. Παρά το ότι διαμορφώθηκε νέο φύλλο αξιολόγησης και προσκλήθηκαν οι εκπρόσωποι των φοιτητών να τα παραλάβουν για συμπλήρωση, η έκκληση δεν έτυχε ανταπόκρισης.

4.2. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

Ο μικρός αριθμός των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών επιβάλλει τη διδασκαλία τουλάχιστον ενός προπτυχιακού μαθήματος ανά εξάμηνο. Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου σε προπτυχιακά μαθήματα υπολογίζεται για κάθε διδάσκοντα σε 6 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας.

4.3. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;

Οι διδακτικές διαδικασίες που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν κατά την κρίση του διδάσκοντα χρήση εποπτικών μέσων με διαφάνειες, τη δικτυακή επικοινωνία με τους φοιτητές, διδασκαλία με την άμεση χρήση Η/Υ, παρουσιάσεις με power point. Το περιεχόμενο των μαθημάτων επικαιροποιείται κατά την κρίση του διδάσκοντα και όταν αυτό είναι αναγκαίο και εφικτό. **Το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις** εξαρτάται από το μάθημα. Η βαθμολογία των φοιτητών παρουσιάζεται με συσώρευση στην κλίμακα βαθμολογίας 7.0-8,4 (353 φοιτητές σε μια πενταετία), ακολουθεί η κλίμακα 6.0-6,9 (149 φοιτητές), ακολουθεί η κλίμακα του άριστα 8,5-10.00 (13 φοιτητές) και τελευταία η κλίμακα της κατώτερης επίδοσης 5.00-5,9 (4 φοιτητές).

4.4. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

Η ύλη των μαθημάτων οι μαθησιακοί στόχοι και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα γνωστοποιούνται με την έναρξη του κάθε εξαμήνου. Το ωρολόγιο πρόγραμμα οργανώνεται βάσει των κοινών μαθημάτων και των κατευθύνσεων και γίνεται προσπάθεια μη επικάλυψης των μαθημάτων επιλογής της κάθε κατεύθυνσης στα μεγαλύτερα εξάμηνα

σπουδών, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να παρακολουθούν και μαθήματα της άλλης κατεύθυνσης, εάν το επιθυμούν. Το ωρολόγιο πρόγραμμα τηρείται από όλους τους διδάσκοντες. Σε όλες τις περιπτώσεις, τα μέλη ΔΕΠ διδάσκουν μαθήματα που εμπíπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο.

4.5. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

Σύγχρονα βιβλία και σημειώσεις διανέμονται σε όλους τους εγγεγραμμένους στο εκάστοτε μάθημα φοιτητές, ενώ σε πολλά μαθήματα επιλογής παρέχεται πρωτογενής βιβλιογραφία σε μορφή ερευνητικών άρθρων ή άρθρων κριτικής θεώρησης. Στόχος της παρεχόμενης βιβλιογραφίας είναι η κάλυψη όλης της διδασκόμενης ύλης.

4.6. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών χρησιμοποιεί τις κοινές αίθουσες διδασκαλίας και αμφιθέατρα των κτιριακών υποδομών στην Πανεπιστημιούπολη του Ρεθύμνου και από το Σεπτέμβριο 2009 θα είναι σε χρήση και οι διδακτικές αίθουσες της Φιλοσοφικής σχολής, πλήρως εξοπλισμένες, οι οποίες πρόσφατα αποπερατώθηκαν. Το Τμήμα διαθέτει μόνο δύο (2) δικές του αίθουσες για σεμινάρια, οι οποίες δεν είναι εξοπλισμένες με εποπτικά μέσα. Διαθέτει 3 χώρους για Εργαστήρια, μικρής χωρητικότητας. Υπάρχει μόνο ένας αποθηκευτικός χώρος. Δεν υπάρχει σπουδαστήριο και οι φοιτητές του Τμήματος χρησιμοποιούν μόνο τη βιβλιοθήκη στην Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου για την μελέτη τους, ενώ το Υπολογιστικό κέντρο της Φιλοσοφικής Σχολής εξυπηρετεί τους φοιτητές. Τεχνική υποστήριξη στο Τμήμα παρέχεται από ένα (1) μέλος ΕΤΕΠ.

4.7. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

Οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) δεν χρησιμοποιούνται ευρέως στην παρουσίαση των μαθημάτων, διδασκαλία και εργαστηριακή εκπαίδευση. Η πλέον συνήθης χρήση είναι η διδασκαλία μέσω παρουσιάσεων (power point). Όλα τα μέλη ΔΕΠ έχουν αποκτήσει πρόσβαση στη δραστηριότητα e-class μέσω της οποίας έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με τους φοιτητές, να αναρτούν ανακοινώσεις για το μάθημά τους, να δίνουν ασκήσεις και βιβλιογραφικό υλικό, ενώ μπορούν να έχουν απευθείας επικοινωνία με τη γραμματεία και να αποστέλλουν τη βαθμολογία τους.

4.8. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

Στα υποχρεωτικά και κοινά των δύο κατευθύνσεων μαθήματα η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων είναι περίπου 1/160, στα υποχρεωτικά μαθήματα των κατευθύνσεων η αναλογία αυτή είναι 1/60 και 1/20. Ανεξάρτητα από τον αριθμό των φοιτητών, οι διδάσκοντες είναι πάντα πρόθυμοι να συνεργαστούν με τους φοιτητές και να λύσουν απορίες σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών έχουν θεσπιστεί ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές. Η σχέση διδασκόντων/διδασκομένων είναι ανοικτή και οι φοιτητές μπορούν να έρθουν σε

επαφή με τους καθηγητές σε όλη τη διάρκεια της ημέρας, είτε μέσω προσωπικής επαφής είτε μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.

4.9. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

Όλοι οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα άμεσης εμπλοκής στην ερευνητική διαδικασία μέσα από τις υποχρεωτικές σεμιναριακές παρουσιάσεις και εργασίες τους. Προαιρετικά, στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας οι φοιτητές αναλαμβάνουν την υλοποίηση ενός ερευνητικού έργου. Οι φοιτητές μπορούν ακόμη μέσω της Πρακτικής Άσκησης να απασχοληθούν σε παραγωγικούς φορείς ή και σε ερευνητικά εργαστήρια μελών ΔΕΠ. του Πανεπιστημίου Κρήτης.

4.10. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών βρίσκεται σε συνεχή και στενή συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού πραγματοποιείται μέσω του προγράμματος Erasmus, όπου οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν για ένα εξάμηνο ή δύο εξάμηνα σε Πανεπιστήμιο του εξωτερικού να παρακολουθήσουν και να κατοχυρώσουν μαθήματα ή εργαστηριακές ασκήσεις. Συγκεκριμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες αναπτύσσονται με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης για τη δυνατότητα παρακολούθησης παιδαγωγικών μαθημάτων ή άλλων μαθημάτων επιλογής ανάλογα με τις επιθυμίες εξειδίκευσης του κάθε φοιτητή.

4.11. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών δεν έχει θεσπίσει κάποιο στρατηγικό σχεδιασμό σχετικά με την κινητικότητα των μελών του. Το κάθε μέλος ΔΕΠ έχει τη δυνατότητα να οργανώνει την προσωπική του κινητικότητα για συμμετοχή σε Συνέδρια ή συνεργασία με άλλους ερευνητικούς φορείς με την προϋπόθεση να μην παρακωλύεται το εκπαιδευτικό τους έργο. Η διαμονή ενός μέλους ΔΕΠ σε άλλο Ίδρυμα για μεγάλο χρονικό διάστημα θεσπίζεται μέσω της από Νόμου προβλεπόμενης Εκπαιδευτικής Άδειας. Η χρήση του δικαιώματος εκπαιδευτικής άδειας καλύπτει σχεδόν κάθε χρόνο τον προβλεπόμενο μέγιστο αριθμό, με μετακινήσεις μελών ΔΕΠ σε άλλα Ίδρυματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων.

Η κινητικότητα των φοιτητών ενισχύεται μέσω των προγραμμάτων Erasmus. Την τελευταία πενταετία πενήντα ένας (51) φοιτητές του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών μετακινήθηκαν προς άλλα Ίδρυματα, ενώ δεκαπέντε (15) φοιτητές άλλων Ίδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων. Τα Προγράμματα Erasmus και της Πρακτικής Άσκησης παρέχουν οικονομική ενίσχυση των φοιτητών. Το εκπαιδευτικό έργο που πραγματοποιείται σε άλλο Ίδρυμα μέσω του προγράμματος Erasmus αναγνωρίζεται βάσει της συμφωνίας που έχει συναφθεί με τα Ίδρυματα. Οι φοιτητές μετά από έλεγχο της υπευθύνου του προγράμματος και της Επιτροπής Προπτυχιακών Σπουδών μπορούν να μεταφέρουν τις μονάδες ECTS που απέκτησαν στο Ίδρυμα του εξωτερικού. Η λειτουργία και η στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Π.Κ. είναι αρκετά ικανοποιητική, παρέχοντας στους φοιτητές την

απαραίτητη βοήθεια για την μέγιστη αξιοποίηση του χρόνου παραμονής στο Ίδρυμα του εξωτερικού. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών ενημερώνει σε ειδικές συναντήσεις με τους υπευθύνους των προγραμμάτων τους φοιτητές του για τις δυνατότητες κινητικότητας και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να τις εκμεταλλευτούν. Από το Τμήμα δεν προβλέπονται αντίστοιχες εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους από άλλα Ιδρύματα φοιτητές, διότι ο αριθμός των φοιτητών αυτών παραμένει χαμηλός. Οι φοιτητές αυτοί υποστηρίζονται σε προσωπικό επίπεδο από τα στελέχη του Γραφείου Διεθνών Σχέσεων, τον υπεύθυνο του προγράμματος του Τμήματος και τα μέλη ΔΕΠ της επιλογής τους. Τα προπτυχιακά μαθήματα διδάσκονται μόνο στην Ελληνική. Οι αλλοδαποί φοιτητές εργάζονται σε προσωπικό επίπεδο με τα μέλη ΔΕΠ και μέσω βιβλιογραφικής εργασίας είναι σε θέση κατανοήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς στα μαθήματα. Εξ' άλλου πολλά μαθήματα επιλογής περιλαμβάνουν βιβλιογραφική ανάλυση επιστημονικών άρθρων τα οποία είναι στην αγγλική και ως εκ τούτου είναι άμεσα κατανοητά και από τους αλλοδαπούς φοιτητές.

4.12. Απαντήσεις των διδασκόντων σε ερωτήματα σχετικά με το Διδακτικό έργο

Διδακτική διαδικασία.

1. Ποιες συγκεκριμένες διδακτικές μεθόδους χρησιμοποιείτε; (Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις).

Δεν απάντησαν 6 (16,7%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: διάλεξη 5 (16,7%), συνδυαστική 25 (83,3%).

2. Ποιο είναι το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις των

μαθημάτων σας;

Δεν απάντησαν 7 (19,4%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: 0%-25% καμία απάντηση, 26%-50% απάντηση 1 (3,4%),

51%-75% απάντησαν 18 (62,1%), 76-100% απάντησαν 10 (34,5%).

7 (19,4%)

3. Ποια είναι τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις των μαθημάτων σας;

Δεν απάντησαν 7 (19,4%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: 0-25% απάντησαν 1 (3,4%), 26-50% απάντησαν 4 (13,8%), 51-75% απάντησαν 18 (62,1%), 76-100% απάντησαν 6 (20,7%).

Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

1. Σε ποιο βαθμό τηρείτε το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων;

Δεν απάντησαν 7 (19,4%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: μέτρια 1 (3,4%), αρκετά 4 (13,8%), πάρα πολύ 24 (82,8%)

2. Είναι ορθολογική η οργάνωση και η δομή του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων;

Δεν απάντησαν 8 (22,2%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 1 (3,6%), μέτρια 4 (14,3%), αρκετά 13 (46,4%), πάρα πολύ 10 (35,7%)

3. Διδάσκετε κάποια μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό σας πεδίο;

Δεν απάντησαν 7 (19,4%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 3 (10,3%), όχι 26 (89,7%)

Εκπαιδευτικά βοηθήματα

1. Ποια είδη βοηθημάτων προσφέρετε ή αναφέρετε στους φοιτητές; (Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις).

Δεν απάντησαν 3 (8,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: βιβλία, σημειώσεις, υλικό σε ιστοσελίδες: δεν απάντησε κανείς, ενώ 'συνδυασμός των παραπάνω' απάντησαν 33 (100%).

2. Πόσο μέρος της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από τα βοηθήματα;

Δεν απάντησαν 3 (8,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: 0-25% απάντησαν 1 (3%), 26-50% απάντησαν 4 (12,1%), 51-75% απάντησαν 13 (39,4%), 76-100% απάντησαν 14 (42,4%).

3. Παρέχετε βιβλιογραφική υποστήριξη πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων;

Δεν απάντησαν 3 (8,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 33 (100%)

Μέσα και υποδομές.

1. Πόσο επαρκείς και κατάλληλες είναι οι αίθουσες διδασκαλίας;

Δεν απάντησαν 3 (8,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 1 (6,1%), λίγο 8 (24,2%), μέτρια 16 (48,5%), αρκετά 4 (12,1%), πολύ καλές 3 (9,1%).

2. Πόσο επαρκής και κατάλληλος είναι ο υποστηρικτικός

εξοπλισμός τους;

Δεν απάντησαν 3 (8,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 2 (6,1%), λίγο 14 (42,4%), μέτρια 11 (33,3%), αρκετά 4 (12,1%), πολύ καλός 2 (6,1%).

3. Πόσο επαρκή και κατάλληλα είναι τα εκπαιδευτικά εργαστήρια;

Δεν απάντησαν 11 (30,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 2 (8%), λίγο 6 (24%), μέτρια 11 (44%), αρκετά 4 (16%), πολύ καλά 2 (8%).

4. Πόσο επαρκής και κατάλληλος είναι ο εργαστηριακός εξοπλισμός;

Δεν απάντησαν 11 (30,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 2 (8%), λίγο 2 (8%), μέτρια 14 (56%), αρκετά 5 (20%), πολύ καλά 2 (8%).

5. Πόσο επαρκούν τα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματός μας;

Δεν απάντησαν 11 (30,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 2 (8%), λίγο 7 (28%), μέτρια 7 (28%), αρκετά 8 (32%), πολύ καλά 1 (4%)

6. Χρησιμοποιείτε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στα μαθήματά σας;

Δεν απάντησαν 6 (16,7%), ναι 18 (60%), όχι 12 (40%)

7. Χρησιμοποιείτε ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών;

Δεν απάντησαν 18 (50%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 10 (55,6%), όχι 8 (44,4%)

8. Χρησιμοποιείτε ΤΠΕ στην επικοινωνία σας με τους φοιτητές;

Δεν απάντησαν 8 (22,2%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 27 (96,4%), όχι 1 (3,6%)

Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία

1. Πόσο ικανοποιητική είναι η αναλογία διδασκόντων / διδασκομένων στα μαθήματά σας;

Δεν απάντησαν 20 (55,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: μέτρια 4 (25%), αρκετά 8 (50%), πολύ καλά 4 (25%)

2. Έχετε ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές;

Δεν απάντησαν 19 (52,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 17 (100%)

3. Τηρείτε τις ανακοινωμένες ώρες γραφείου;

Δεν απάντησαν 19 (52,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 17 (100%)

4. Αξιοποιούν οι φοιτητές τις ώρες γραφείου σας;

Δεν απάντησαν 19 (52,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 15 (88,2).

Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα.

1. Μεθοδεύετε την εκπαίδευση των φοιτητών σας στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας);

Δεν απάντησαν 6 (16,7%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 30 (100%)

2. Παρέχετε στους φοιτητές σας δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα;

Δεν απάντησαν 21 (52,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 9 (60%), όχι 6 (40%)

Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο

1. Συνεργάζεστε με κάποια εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού;

Δεν απάντησαν 20 (55,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 9 (56,3%), όχι 7 (43,8%)

2. Συνεργάζεστε με κάποια εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού;

Δεν απάντησαν 19 (52,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 10 (58,8%), όχι 7 (41,2%)

3. Έχετε αναπτύξει συγκεκριμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες με τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς;

Δεν απάντησαν 20 (55,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 4 (25%), όχι 12 (75%)

Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

1. Έχετε συνάψει κάποιες συμφωνίες για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών;

Δεν απάντησαν 20 (55,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 5 (31,3%), όχι 11 (68,8)

2. Έχετε μετακινηθεί προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών / ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Δεν απάντησαν 19 (52,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 12 (70,6%), όχι 5 (29,4%)

3. Πόσο ικανοποιητική θεωρείτε τη λειτουργία και τη στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους;

Δεν απάντησαν 21 (58,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 2(13,3%), μέτρια 2 (13,3%), αρκετά 10 (66,7%), πολύ καλά 1 (6,7%)

4. Έχετε κάνει κάποιες ενέργειες για την ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας;

Δεν απάντησαν 19 (52,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 5 (29,4%), όχι 12 (70,6%)

5. Έχετε υποστηρίξει κατά οποιονδήποτε τρόπο κάποιους εισερχόμενους από άλλα Ιδρύματα φοιτητές;

Δεν απάντησαν 22 (61,1%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 10 (71,4%), όχι 4 (28,6%)

6. Θεωρείτε ότι προωθείται επαρκώς στο Τμήμα μας η ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα;

Δεν απάντησαν 22 (62,1%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 1 (7,1%), λίγο 2 (14,3%), μέτρια 4 (28,6%), αρκετά 7 (50%)

5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου ερευνητικού έργου, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

5.1. Προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος

Η θέση του Τμήματος ως προς την ερευνητική πολιτική αποσκοπεί στην επιστημονική αριστεία και στη μέγιστη δυνατή κάλυψη επιστημονικών περιοχών αιχμής λαμβανομένων υπ' όψιν επίσης των διδακτικών αναγκών του. Προς τούτο το Τμήμα από την ίδρυσή του έχει επιδιώξει συστηματικά την προσέλκυση μελών ΔΕΠ που έχουν αποκτήσει διδακτορικό δίπλωμα ή θήτευσαν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε άλλα ιδρύματα και κυρίως του εξωτερικού. Για την επίτευξη των στόχων αυτών το Τμήμα έχει οικοδομήσει σχέσεις συνεργασίας με συναδέλφους από άλλα τμήματα του ΠΚ και άλλα ιδρύματα εντός και εκτός Ελλάδος. Οι συνεργασίες αυτές υλοποιούνται είτε στο επίπεδο των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, είτε στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων, ή στο πλαίσιο προσωπικών ακαδημαϊκών διαδράσεων και επικοινωνιών. Αυτό που παρουσιάζει μεγάλες δυσκολίες είναι η αδυναμία συγκρότησης επαρκούς σώματος μελών ΔΕΠ σε συγκεκριμένες επιστήμες (Ψυχολογία, Παιδαγωγική), λόγω του μικρού αριθμού θέσεων μελών ΔΕΠ που έχουν διατεθεί στο Τμήμα. Η ενημέρωση του προσωπικού για δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας πραγματοποιείται από την επιτροπή ερευνών. Το Τμήμα δεν έχει πόρους που θα μπορούσαν να καλύψουν θεσμοθετημένες υποτροφίες έρευνας (δεν είναι καν επιλέξιμες δαπάνες), πλην του **Κληροδοτήματος του Ιδρύματος Έφης και Παναγιώτη Μιχελή**, το οποίο από το έτος 1998-99 καλύπτει με 20.000 ευρώ ετησίως 2 υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό στο αντικείμενο της Αισθητικής Φιλοσοφίας. Η επιτροπή Ερευνών διαθέτει κατά καιρούς, και ανάλογα με τις εισροές από ερευνητικά έργα, μερικά μικρά κονδύλια (1000-7500 Ευρώ) για έρευνα που διατίθενται μετά από προκήρυξη και υποβολή και αξιολόγηση ερευνητικών προτάσεων. Τα ερευνητικά αποτελέσματα των μελών ΔΕΠ διαχέονται στο εσωτερικό του Τμήματος μέσω διαλέξεων στο **Διαρκές Σεμινάριο Διδασκόντων** του Τμήματος με τίτλο «Φιλοσοφία και Κοινωνικές Επιστήμες», το οποίο επίσης παρέχει από τον Οκτώβριο του 1999 επιστημονικό βήμα σε πλήθος επιστημόνων Ελλήνων και ξένων και έδαφος για ανταλλαγή σκέψεων στα θεωρητικά ευρήματα των ερευνών. Στο χρονικό διάστημα από την έναρξής του μέχρι σήμερα έχουν αναπτύξει έρευνές τους στο πλαίσιο του Σεμιναρίου 54 ερευνητές – μέλη του Τμήματος και 46 εξωτερικοί ερευνητές και πανεπιστημιακοί. Σημαντική προσφορά του Σεμιναρίου διδασκόντων είναι η διοργάνωση δύο διεθνών συνεδρίων («Διεθνές συμπόσιο Καντ. Με αφορμή το 'έτος Καντ' 2004» και : «G.W.F. Hegel: Η Φαινομενολογία του πνεύματος. Με αφορμή τα 200 χρόνια από την πρώτη έκδοση του έργου (1807)»). Από τα συνέδρια αυτά η δημοσίευση δύο τόμων Πρακτικών σε συγκεκριμένες θεματικές αποτέλεσε βασικό τρόπο διάχυσης ερευνητικού έργου του Τμήματος, σε συνεργασία με ξένους επιστήμονες. Επίσης, στο εαρινό εξάμηνο 2009, το Τμήμα σε μια προσπάθεια σύνδεσής του και επιστημονικής συνομιλίας με τους εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οργάνωσε σειρά διαλέξεων με κατάλληλη θεματική και ομιλητές.

Ερευνητικός είναι επίσης ο σκοπός των Εργαστηρίων του Τμήματος. Τα ερευνητικά αποτελέσματα των μελών του Τμήματος διαχέονται στην ευρύτερη επιστημονική κοινότητα στο πλαίσιο συμμετοχής τους με ανακοινώσεις σε πανελλήνια και διεθνή επιστημονικά συνέδρια, συνέδρια ειδικών, ημερίδες, με δημοσιεύσεις άρθρων σε ελληνικά και ξένα περιοδικά, με έκδοση επιστημονικών μονογραφιών. Ενδεικτικά αναφέρονται τα διεθνή συνέδρια του Τμήματος τα τελευταία δύο έτη:

Διεθνές Διεπιστημονικό Συνέδριο «Βίωμα, Μεταφορά, Πολυτροπικότητα: Εφαρμογές την Επικοινωνία, την Εκπαίδευση, τη Μάθηση και τη Γνώση», 10-12/10/2008,
Διεθνές Διεπιστημονικό Συνέδριο “Hallucination on Crete”, 11-14/9/ 2008,
Διεθνές Συμπόσιο «G.W.F. Hegel: Η Φαινομενολογία του πνεύματος», 9-11/11/2007
International Symposium «Hegel’s Phenomenology of Spirit», November 9-11-2007
Διεθνές συνέδριο «Χούσερλ και Χάιντεγκερ: Συγκλίσεις και Αποκλίσεις», 3-4/9/2007
Διεθνές συνέδριο: «Εαυτός και προσωπικότητα στην Αρχαία Φιλοσοφία», 25-26/5/2007

5.2. Εργαστήρια του Τμήματος

Στο Τμήμα λειτουργούν τα εξής Εργαστήρια:

5.2.1. Εργαστήριο Φιλοσοφικής Έρευνας και Μετάφρασης (ΦΕΚ 56/21.3.2002)

Διευθύντρια: Σταυρούλα Τσινόρεμα, Αναπλ. Καθηγήτρια Φιλοσοφίας.

Το Εργαστήριο εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της φιλοσοφίας. Στόχος του είναι η εξειδίκευση και η εκπαίδευση επιστημόνων - ερευνητών που θα συνεισφέρουν στην προώθηση της φιλοσοφικής έρευνας στη χώρα μας, και, μέσω αυτής, θα συμβάλουν στην τόνωση της εργασιακής απασχόλησης. Το **Εργαστήριο** λειτουργεί από το Εαρινό Εξάμηνο 2001-2002. Διαθέτει μικρό σπουδαστήριο, σειρά λογισμικών (λογικής, ιστορίας της φιλοσοφίας, φιλοσοφίας της γλώσσας, βιντεοκασέτες κλπ.), ηλεκτρονικούς υπολογιστές και εκτυπωτή για χρήση των ερευνητών, καθώς και των εκπαιδευόμενων και ασκούμενων φοιτητών/τριών, φωτοαντιγραφικό μηχάνημα, τηλεόραση και βίντεο για την προβολή φιλοσοφικών ντοκιμαντέρ και άλλου σχετικού οπτικοακουστικού υλικού, βιντεοπροβολέα για ανάλογες προβολές σε ευρύτερο κοινό κ.ο.κ. Το Εργαστήριο λειτουργεί επίσης ως δανειστική βιβλιοθήκη με φιλοσοφικά βιβλία. Η συντήρηση και η γενικότερη φροντίδα του ηλεκτρονικού εξοπλισμού του εργαστηρίου εξασφαλίζεται από μέλος ΕΤΕΠ με τα αντίστοιχα καθήκοντα. Σε χώρο του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών λειτουργεί επίσης Σπουδαστήριο για τις ανάγκες των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Το σπουδαστήριο διαθέτει ηλεκτρονικούς υπολογιστές και φωτοαντιγραφικό μηχάνημα, τη φροντίδα των οποίων έχει αναλάβει το μέλος ΕΤΕΠ με τα σχετικά καθήκοντα.

5.2.2. Εργαστήριο Βιοηθικής

Διευθύντρια: Σταυρούλα Τσινόρεμα, Αναπλ. Καθηγήτρια Φιλοσοφίας.

Το Εργαστήριο εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. Βιοηθικής και συνολικά του Τμήματος. Από τον Οκτώβριο 2003 λειτουργεί Εργαστήριο Βιοηθικής, το οποίο υποστηρίζει τις επιστημονικές και διδακτικές δραστηριότητες του

Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών και συμβάλλει στην ενίσχυση της συστηματικής σύνδεσης της έρευνας με την ακαδημαϊκή εκπαίδευση. Αποτελεί βασική υποδομή για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας, με την οργάνωση πρακτικών ασκήσεων, την παροχή υποδομών για την εκπόνηση σεμιναριακών εργασιών και Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών. Ενισχύει τις ερευνητικές επιστημονικές δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. με την οργάνωση συνεδρίων, σεμιναρίων ειδικών, κ.λ.π. Ο αρχικός εξοπλισμός του συγχρηματοδοτήθηκε από τη δράση ΕΤΠΑ, κατηγορία πράξεων 2.2.3.α του ΕΠΕΑΕΚ II. Το Εργαστήριο τελεί υπό θεσμοθέτηση. Σύμφωνα με το σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης το οποίο προτάθηκε από την Γ.Σ. του Τμήματος Φ.Κ.Σ. για τη θεσμοθέτηση του Εργαστηρίου, στους σκοπούς της ίδρυσής του συμπεριλαμβάνεται α) η συνεργασία κάθε μορφής με κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής και αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται μ' εκείνους του Εργαστηρίου, β) η διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων και την πρόσκληση Ελλήνων και ξένων αναγνωρισμένων επιστημόνων, γ) η διεξαγωγή έρευνας στη διδακτική της Βιοηθικής, δ) η παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 (Α' 53) "Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα Πανεπιστημιακά εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς". Στις δραστηριότητες του Εργαστηρίου υπάγεται η έκδοση της 'Επιθεώρησης Βιοηθικής'. Πρόκειται για ηλεκτρονική περιοδική έκδοση που δημοσιεύει έρευνες στη Βιοηθική. Τα θέματα που καλύπτονται περιλαμβάνουν τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν στην βιο-ιατρική έρευνα, τις εφαρμογές της στην ιατρική πρακτική, καθώς και τη συστηματική αξιολόγηση αυτών των εφαρμογών με βάση τις επιπτώσεις τους στις ζωές των ατόμων, στην κοινωνία και το φυσικό περιβάλλον. Κάθε τεύχος φιλοξενεί πρωτότυπα άρθρα, επισκοπήσεις, σύντομα δοκίμια, σχόλια, βιβλιοκρισίες. Τα κείμενα δημοσιεύονται στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα. Η *ΕΒ* υποστηρίζεται από διεθνή Επιτροπή Συμβούλων Έκδοσης. Φιλοξενεί ερευνητικά πορίσματα απ' όλο τον κόσμο και επιδιώκει να συμβάλλει στη διεθνή ακαδημαϊκή συζήτηση. Ανταποκρίνεται, επίσης, στο αίτημα δημοσίου διαλόγου και καλλιεργεί την έλλογη δημόσια κατανόηση για θέματα Βιοηθικής (ISSN:17912598, Συχνότητα έκδοσης: Δυο φορές το χρόνο)

5.2.3. Εργαστήριο Ψυχολογίας (Π.Δ. 190, ΦΕΚ 177/2.8.2000)

Διευθυντής: Ιωάννης Κουγιουμουτζάκης, Καθηγητής Ψυχολογίας

Το Εργαστήριο εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της ψυχολογίας. **Μέλη του εργαστηρίου:**

α) Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος: Δέσποινα Σταματοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχολογίας, Βασιλική Τσούρτου, Λέκτορας Ψυχολογίας, Τηλέμαχος Ιατρίδης, Λέκτορας Ψυχολογίας.

β) Εξωτερικοί Συνεργάτες: Bruner Jerome, Un. of New York, USA, Trevarthen Colwyn, Un. of Edinburgh, UK, Stern Daniel, Un. of Geneva, Switzerland, Nadel Jacqueline,

CNRS, France, Reddy Vasu, Un. of Portsmouth, UK, Piontelli Alexandra, Un. of Milano, Italy, Nagy Emese, Un. of Dundee, UK.

γ) Μεταδιδακτορικοί φοιτητές: Μαζοκοπάκη Αικατερίνη, Δρ Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, Πρατικάκη Αναστασία: Δρ Αναπτυξιακής Ψυχολογίας

δ) Υποψήφιοι διδάκτορες: Πολυδάκη Αικατερίνη, Πατεράκη Μαρία, Αντωνακάκη Δημήτριος.

ε) Μεταπτυχιακοί φοιτητές: Μ.Φ. του ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη* (Τμήμα Φ.Κ.Σ.) και του διατμηματικού, διαπανεπιστημιακού ΠΜΣ *Εγκέφαλος και Νους* (Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης).

στ) Προπτυχιακοί φοιτητές: Εθελοντές Π.Φ. του Τμήματος Φ.Κ.Σ.

Δραστηριότητες του Εργαστηρίου Ψυχολογίας

α) Διδακτικό έργο: Κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών αναγκών του Τμήματος Φ.Κ.Σ. και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Κρήτης, σε θέματα που εμπíπτουν στα γνωστικά αντικείμενα του Εργαστηρίου.

β) Ερευνητικό έργο: Στους κλάδους της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, της Κοινωνικής Ψυχολογίας και της Ψυχολογίας της Τέχνης. Η ερευνητική ομάδα του Διευθυντή του Εργαστηρίου έχει υλοποιήσει 19 εμπειρικές μελέτες πάνω στη νεογνική, βρεφική και νηπιακή ανάπτυξη, πειραματικές και νατουραλιστικές μελέτες εστιασμένες πάνω: 1) στην καταγωγή, ανάδυση και ανάπτυξη: της μίμησης, των συγκινήσεων, της αριθμητικής ικανότητας, του χιούμορ, του ρυθμού και της ρυθμικής μίμησης κατά τη νεογνική και τη βρεφική ηλικία, 2) στην ανάδυση και ανάπτυξη της φαντασίας κατά τη βρεφική και τη νηπιακή ηλικία, και 3) στη συγκριτική μελέτη της ανάπτυξης μη δίδυμων και δίδυμων παιδιών.

γ) Διδακτορικές διατριβές, μεταπτυχιακές εργασίες: Με επόπτη τον Διευθυντή του Εργαστηρίου έχουν εκπονηθεί επιτυχώς 7 διδακτορικές διατριβές, υπό εκπόνηση βρίσκονται 3 καθώς και 3 μεταπτυχιακές εργασίες μεταπτυχιακών φοιτητών του ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*.

δ) Άλλες δραστηριότητες: Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου: 1) έχουν γίνει περισσότερες των 70 δημοσιεύσεων, 3) έχουν εκδοθεί 4 και μεταφραστεί 3 τόμοι Ψυχολογίας, 3) έχουν χρηματοδοτηθεί από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους 5 ερευνητικά προγράμματα, 4) έχουν προσκληθεί και διδάξει τους φοιτητές 26 συνάδελφοι – οι περισσότεροι από το εξωτερικό, 5) έχουν εκπαιδευτεί ξένοι συνάδελφοι και μεταπτυχιακοί φοιτητές του εξωτερικού στα προγράμματα μικρο-ανάλυσης της συμπεριφοράς που έχουν αναπτυχθεί στο Εργαστήριο, 6) με εισηγήσεις και τεκμηρίωση του Διευθυντή του Εργαστηρίου έχουν γίνει επίτιμοι διδάκτορες του Παν/μίου Κρήτης ο Colwyn Trevarthen, ο Jerome Bruner και οι Μίκης Θεοδωράκης, προς τιμήν των οποίων έχουν διοργανωθεί 3 διεθνή, διεπιστημονικά Συμπόσια, 7) έχουν διοργανωθεί 12 επιστημονικές συναντήσεις με Έλληνες και ξένους ομιλητές και μεγάλη συμμετοχή της πανεπιστημιακής κοινότητας και

μελών της Κρητικής κοινωνίας, 8) έχουν υλοποιηθεί από τον Διευθυντή του Εργαστηρίου 3 προγράμματα διασύνδεσης του Εργαστηρίου, του Τμήματος και του Παν/μίου Κρήτης με την τοπική κοινωνία (98 διαλέξεις, με ομιλητές μέλη ΔΕΠ του Εργαστηρίου και μέλη ΔΕΠ του Παν/μίου Κρήτης και άλλων ελληνικών Α.Ε.Ι., 1995-2007) και έχουν γίνει από τον ίδιο 40 διαλέξεις στο ευρύ κοινό της Κρήτης.

5.2.4. Εργαστήριο Διδακτικής Άσκησης (ΦΕΚ 177/2.8.2000)

Διευθύντρια: Καλλιόπη Πηγιάκη, Καθηγήτρια Παιδαγωγικής.

Το Εργαστήριο εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα της διδακτικής άσκησης, της διδακτικής μεθοδολογίας και της ειδικής διδακτικής. Οι εκπαιδευτικές ανάγκες αναφέρονται κατά κύριο λόγο στη Διδακτική Άσκηση των φοιτητών όλης της Φιλοσοφικής Σχολής σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Για το έργο αυτό αποσπώνται φιλόλογοι από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση οι οποίοι εκπαιδούνται στην Ειδική Διδακτική και τη Διδακτική Μεθοδολογία από τη Διευθύντρια του Εργαστηρίου. Οι επί μέρους σκοποί του Εργαστηρίου (εγκρίθηκαν στη Γ.Σ. 21.3.2001) περιλαμβάνουν: α) την ανάπτυξη των μεθόδων και των τεχνικών της Διδακτικής των φιλολογικών κυρίως μαθημάτων τόσο στο επίπεδο της έρευνας, όσο και στο επίπεδο της πρακτικής εφαρμογής τους στη σχολική τάξη. Το διδακτικό έργο σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εκτίθεται σε Παράρτημα της παρούσας Έκθεσης, β) στην πειραματική εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων διδασκαλίας στη σχολική τάξη, γ) την επιστημονική εξέλιξη των αποσπασμένων για τη Διδακτική Άσκηση εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και μέσα από τις διεργασίες του Εργαστηρίου και μέσα από την καθοδήγηση και κριτική αποτίμηση των εφαρμογών της Διδακτικής από τους φοιτητές στις σχολικές τάξεις. δ) την έρευνα σε επίπεδο μεταπτυχιακών διδακτορικών σπουδών σε θέματα διδακτικής, κυρίως με ποιοτικές μεθόδους έρευνας (ethnography, action research). Στο πλαίσιο αυτό έχουν εκπονηθεί 4 πτυχιακές εργασίες, έχουν απονεμηθεί δύο διδακτορικές διατριβές, 1 διδακτορική διατριβή βρίσκεται στις διαδικασίες υποστήριξης και 2 είναι υπό εκπόνηση. Στις δραστηριότητες του Εργαστηρίου συμπεριλαμβάνεται η σύναψη πολύμορφης σχέσης (ανταλλαγές διδασκόντων, κινητικότητα φοιτητών, ετήσιο συνέδριο) με άλλα ευρωπαϊκά ανώτατα ιδρύματα μέσα από το Ευρωπαϊκό δίκτυο «Κασταλία» και με θεματική την «Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών».

5.2.5. Εργαστήριο Κοινωνικής Έρευνας (ΦΕΚ 253/23.10.2001)

Διευθυντής: Αντώνης Γεωργούλας, Αναπλ. Καθηγητής Κοινωνιολογίας

Στο Εργαστήριο συμμετέχουν μεταπτυχιακοί φοιτητές (2) και μέλη ΔΕΠ (6).

Το Εργαστήριο δεν είχε ποτέ μέχρι στιγμής δικό του χώρο για τη στέγαση και τη λειτουργία του. Κατά την περίοδο 2001-2004 συστεγάστηκε με το Εργαστήριο Η/Υ του Τμήματος. Από το 2004 και εντεύθεν η Αίθουσα που στέγαζε μερικές από τις λειτουργίες

του Εργαστηρίου χρησιμοποιείται για διδασκαλία, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση της κοινής ερευνητικής δραστηριότητας.

Το κύριο ερευνητικό Πρόγραμμα του Εργαστηρίου είναι: «Σχέσεις Κοινωνικών-Ανθρωπιστικών Επιστημών και Κοινωνίας». Σε αυτό το γενικό ερευνητικό πλαίσιο.

A. Έχουν διενεργηθεί και διενεργούνται:

1 δύο (2) πανελλήνιες έρευνες, με τη βοήθεια των προπτυχιακών φοιτητών, με σταθμισμένα ερωτηματολόγια και με συνεντεύξεις (συμπλήρωση, επεξεργασία, ανάλυση, ερμηνείες) . Τίτλοι:

- «Πολιτική τοποθέτηση, επαγγελματική δραστηριότητα και υποκειμενικές εντάξεις στη δομή της ελληνικής κοινωνίας».

- «Σχέσεις ορθόδοξης Εκκλησίας και κοινωνίας στην Ελλάδα».

2. δύο έρευνες από διδακτορικούς φοιτητές με τίτλο:

- «Θεωρίες κοινωνικών επιστημών και πολιτικός λόγος γύρω από τη μετανάστευση»

- «Σχέσεις Ορθόδοξης Εκκλησίας και πολιτικής στην Ελλάδα».

B. Σχεδιάζονται μία (1) έρευνα μεγάλης κλίμακας και τρεις (3) έρευνες μεσαίας κλίμακας:

1. Μεγάλη κλίμακας: «Κοινωνιολογία των ανθρωπιστικών επιστημών στην Ελλάδα: Οι Φιλοσοφικές Σχολές και οι απόφοιτοί τους μετά την κατάργηση της επετηρίδας και την ελαστικοποίηση της εργασίας»

2. Μεσαίας κλίμακας:

α. «Οι μετασηματισμοί του χώρου της ελληνικής υπαίθρου»

β. «Παρατηρητήριο καριέρας των αποφοίτων της Φιλοσοφικής»

γ. «Μετανάστες μαθητές στη Μέση Εκπαίδευση»

5.3. Ερευνητικές υποδομές

5.3.1. Γενικές παρατηρήσεις: Στην Πανεπιστημιούπολη στο Ρέθυμνο λειτουργεί κοινή Βιβλιοθήκη, επαρκώς εξοπλισμένη και καλά οργανωμένη για τη συνεχή εξυπηρέτηση του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών. Η εν λόγω Βιβλιοθήκη είναι σε επικοινωνία και έχει άμεση πρόσβαση στο βιβλιογραφικό υλικό των υπολοίπων Βιβλιοθηκών του Π.Κ. Τα Εργαστήρια, τα οποία υποστηρίζουν την έρευνα του Τμήματος, δεν διαθέτουν κατάλληλους χώρους, ούτε διαθέτουν μόνιμο ή προσωρινό προσωπικό, με εξαίρεση το εργαστήριο Βιοηθικής που διαθέτει 1 έκτακτη υπάλληλο γραμματειακής υποστήριξης για ορισμένο διάστημα και το Εργαστήριο της Διδακτικής Άσκησης που πλαισιώνεται από αποσπασμένους φιλολόγους για τις ανάγκες της άσκησης των φοιτητών στα σχολεία. Οι χώροι των εργαστηρίων είναι εξαιρετικά μικροί, όπως και τα γραφεία των διδασκόντων. Το Τμήμα δεν διαθέτει δικό του υπολογιστικό κέντρο, αλλά οι φοιτητές του εξυπηρετούνται από το Υπολογιστικό Κέντρο της Φιλοσοφικής Σχολής.

5.3.2. Απόψεις των διδασκόντων σε σχέση με τις ερευνητικές υποδομές

1. Πόσο επαρκείς και κατάλληλοι είναι οι χώροι των ερευνητικών εργαστηρίων του Τμήματός μας;

Δεν απάντησαν 14 (38,9%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 2 (9,1%), λίγο 3 (13,6%), μέτρια 11 (50%), αρκετά 4 (18,2%), πάρα πολύ 2 (9,1%)

2. Πόσο επαρκής και κατάλληλος είναι ο εργαστηριακός εξοπλισμός;

Δεν απάντησαν 15 (41,7%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 3 (14,3%), μέτρια 12 (57,1%), αρκετά 6 (28,6%)

3. Θεωρείτε ότι οι διαθέσιμες υποδομές καλύπτουν τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;

Δεν απάντησαν 15 (41,7%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 5 (23,8%), μέτρια 11 (52,4%), αρκετά 5 (23,8%)

4. Πόσο εντατική χρήση γίνεται των ερευνητικών υποδομών;

Δεν απάντησαν 16 (44,4%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 1 (5%), μέτρια 13 (65%), αρκετά 6 (30%)

5. Πόση ικανοποιητικός είναι ο μισθός σας σε σχέση με το παραγόμενο έργο σας;

Δεν απάντησαν 8 (22,2%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 6 (21,4%), λίγο 5 (17,9%), μέτρια 16 (57,1%), αρκετά 1 (3,6%)

6. Πόσος ικανοποιητικός είναι ο μισθός σας σε σχέση με τα προσόντα σας;

Δεν απάντησαν 8 (22,2%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 9 (32,1%), λίγο 3 (10,7%), μέτρια 16 (57,1%)

5.4. Επιστημονικές δημοσιεύσεις των διδασκόντων του Τμήματος

Το ερευνητικό έργο των διδασκόντων του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία έχει ως εξής:

2004: βιβλία/μονογραφίες 5, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά με κριτές 28, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά χωρίς κριτές 0, Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 11, Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 1, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 3, άλλες εργασίες 10, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές χωρίς πρακτικά 35, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές και χωρίς πρακτικά 6, επιμέλεια συλλογικών τόμων 2, μεταφράσεις βιβλίων 3.

2005: βιβλία/μονογραφίες 2, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά με κριτές 22, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά χωρίς κριτές 1, Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 4, Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 8, άλλες εργασίες 30, ανακοινώσεις σε

επιστημονικά συνέδρια με κριτές χωρίς πρακτικά 31, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές και χωρίς πρακτικά 5, επιμέλεια συλλογικών τόμων 0, μεταφράσεις βιβλίων 1.

2006: βιβλία/μονογραφίες 10, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά με κριτές 22, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά χωρίς κριτές 3, Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 9, Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 1, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 5, άλλες εργασίες 17, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές χωρίς πρακτικά 23, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές και χωρίς πρακτικά 9, επιμέλεια συλλογικών τόμων 2, μεταφράσεις βιβλίων 5.

2007: βιβλία/μονογραφίες 3, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά με κριτές 21, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά χωρίς κριτές 0, Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 11, Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 2, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 16, άλλες εργασίες 20, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές χωρίς πρακτικά 30, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές και χωρίς πρακτικά 10, επιμέλεια συλλογικών τόμων 5, μεταφράσεις βιβλίων 1.

2008: βιβλία/μονογραφίες 7, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά με κριτές 31, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά χωρίς κριτές 1, Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 15, Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 3, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 14, άλλες εργασίες 52, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές χωρίς πρακτικά 28, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές και χωρίς πρακτικά 7, επιμέλεια συλλογικών τόμων 6, μεταφράσεις βιβλίων 1.

Σύνολο ερευνητικού έργου της τελευταίας πενταετίας

βιβλία/μονογραφίες 27, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά με κριτές 124, επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά χωρίς κριτές 5, Πρακτικά συνεδρίων με κριτές 50, Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές 9, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους 46, άλλες εργασίες 129, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές χωρίς πρακτικά 147, ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές και χωρίς πρακτικά 37, επιμέλεια συλλογικών τόμων 15, μεταφράσεις βιβλίων 11.

Στο ομότιτλο Παράρτημα αναφέρονται λεπτομερώς οι δημοσιεύσεις της τελευταίας πενταετίας σύμφωνα με την παραπάνω κατηγοριοποίηση, και οι δημοσιεύσεις πριν την τελευταία πενταετία, σύμφωνα με την παραπάνω κατηγοριοποίηση .

5.5. Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας από τρίτους, συμμετοχές και λοιπό επιστημονικό έργο των διδασκόντων του Τμήματος

2004: Ετεροαναφορές 54, αναφορές του ειδικού επιστημονικού τύπου 5, βιβλιοκρισίες 7, συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων (Ελλάδα) 10, συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές ελληνικών επιστημονικών περιοδικών 4, προσκλήσεις για διαλέξεις

σε διεθνή συνέδρια 2, βραβεία 0, τιμητικοί τίτλοι 1, επισκέπτης καθηγητής σε ΑΕΙ εξωτερικού 0, προσκλήσεις για διαλέξεις σε επιστημονικά ιδρύματα 3.

2005: Ετεροαναφορές 69, αναφορές του ειδικού επιστημονικού τύπου 5, βιβλιοκρισίες 4, συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων (Ελλάδα) 5, συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές ελληνικών επιστημονικών περιοδικών 4, προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια 4, βραβεία 1, τιμητικοί τίτλοι 0, επισκέπτης καθηγητής σε ΑΕΙ εξωτερικού 1, προσκλήσεις για διαλέξεις σε επιστημονικά ιδρύματα 10.

2006: Ετεροαναφορές 89, αναφορές του ειδικού επιστημονικού τύπου 28, βιβλιοκρισίες 13, συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων (Ελλάδα) 9, συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές ελληνικών επιστημονικών περιοδικών 6, προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια 7, βραβεία 0, τιμητικοί τίτλοι 0, επισκέπτης καθηγητής σε ΑΕΙ εξωτερικού 2, προσκλήσεις για διαλέξεις σε επιστημονικά ιδρύματα 20.

2007: Ετεροαναφορές 60, αναφορές του ειδικού επιστημονικού τύπου 10, βιβλιοκρισίες 13, συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων (Ελλάδα) 8, συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές ελληνικών επιστημονικών περιοδικών 8, προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια 2, βραβεία 1, τιμητικοί τίτλοι 0, επισκέπτης καθηγητής σε ΑΕΙ εξωτερικού 2, προσκλήσεις για διαλέξεις σε επιστημονικά ιδρύματα 9.

2008: Ετεροαναφορές 75, αναφορές του ειδικού επιστημονικού τύπου 7, βιβλιοκρισίες 13, συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων (Ελλάδα) 9, συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές ελληνικών επιστημονικών περιοδικών 7, προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια 6, βραβεία 1, τιμητικοί τίτλοι 0, επισκέπτης καθηγητής σε ΑΕΙ εξωτερικού 4, προσκλήσεις για διαλέξεις σε επιστημονικά ιδρύματα 14.

Σύνολο: Ετεροαναφορές 347, αναφορές του ειδικού επιστημονικού τύπου 55, βιβλιοκρισίες 50, συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων (Ελλάδα) 41, συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές ελληνικών επιστημονικών περιοδικών 29, προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια 21, βραβεία 1, τιμητικοί τίτλοι 1, επισκέπτης καθηγητής σε ΑΕΙ εξωτερικού 9, προσκλήσεις για διαλέξεις σε επιστημονικά ιδρύματα 56.

5.6. Συντονισμός ερευνητικών προγραμμάτων, συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και συμμετοχή φοιτητών

2004: Συντονισμός υλοποιημένων ερευνητικών προγραμμάτων 10, συντονισμός υλοποιούμενων ερευνητικών προγραμμάτων 4, συμμετοχή σε υλοποιημένα ερευνητικά προγράμματα 12, συμμετοχή σε υλοποιούμενα ερευνητικά προγράμματα 5, συμμετοχή εξωτερικών ερευνητών 2, συμμετοχή μεταδιδακτορικών ερευνητών 3, αριθμός συμμετεχόντων προπτυχιακών φοιτητών 12, αριθμός συμμετεχόντων μεταπτυχιακών φοιτητών 6, αριθμός συμμετεχόντων υποψηφίων διδακτόρων 7.

2005: Συντονισμός υλοποιημένων ερευνητικών προγραμμάτων 6, συντονισμός υλοποιούμενων ερευνητικών προγραμμάτων 3, συμμετοχή σε υλοποιημένα ερευνητικά προγράμματα 15, συμμετοχή σε υλοποιούμενα ερευνητικά προγράμματα 5, συμμετοχή εξωτερικών ερευνητών 2, συμμετοχή μεταδιδακτορικών ερευνητών 3, αριθμός

συμμετεχόντων προπτυχιακών φοιτητών 0, αριθμός συμμετεχόντων μεταπτυχιακών φοιτητών 5, αριθμός συμμετεχόντων υποψηφίων διδασκόντων 9.

2006: Συντονισμός υλοποιημένων ερευνητικών προγραμμάτων 4, συντονισμός υλοποιούμενων ερευνητικών προγραμμάτων 8, συμμετοχή σε υλοποιημένα ερευνητικά προγράμματα 15, συμμετοχή σε υλοποιούμενα ερευνητικά προγράμματα 3, συμμετοχή εξωτερικών ερευνητών 2, συμμετοχή μεταδιδασκτορικών ερευνητών 3, αριθμός συμμετεχόντων προπτυχιακών φοιτητών 1, αριθμός συμμετεχόντων μεταπτυχιακών φοιτητών 9, αριθμός συμμετεχόντων υποψηφίων διδασκόντων 10.

2007: Συντονισμός υλοποιημένων ερευνητικών προγραμμάτων 6, συντονισμός υλοποιούμενων ερευνητικών προγραμμάτων 9, συμμετοχή σε υλοποιημένα ερευνητικά προγράμματα 11, συμμετοχή σε υλοποιούμενα ερευνητικά προγράμματα 4, συμμετοχή εξωτερικών ερευνητών 2, συμμετοχή μεταδιδασκτορικών ερευνητών 3, αριθμός συμμετεχόντων προπτυχιακών φοιτητών 3, αριθμός συμμετεχόντων μεταπτυχιακών φοιτητών 10, αριθμός συμμετεχόντων υποψηφίων διδασκόντων 12.

2008: Συντονισμός υλοποιημένων ερευνητικών προγραμμάτων 5, συντονισμός υλοποιούμενων ερευνητικών προγραμμάτων 20, συμμετοχή σε υλοποιημένα ερευνητικά προγράμματα 14, συμμετοχή σε υλοποιούμενα ερευνητικά προγράμματα 10, συμμετοχή εξωτερικών ερευνητών 5, συμμετοχή μεταδιδασκτορικών ερευνητών 5, αριθμός συμμετεχόντων προπτυχιακών φοιτητών 3, αριθμός συμμετεχόντων μεταπτυχιακών φοιτητών 7, αριθμός συμμετεχόντων υποψηφίων διδασκόντων 12.

Σύνολο: Συντονισμός υλοποιημένων ερευνητικών προγραμμάτων 31, συντονισμός υλοποιούμενων ερευνητικών προγραμμάτων 44, συμμετοχή σε υλοποιημένα ερευνητικά προγράμματα 67, συμμετοχή σε υλοποιούμενα ερευνητικά προγράμματα 27, συμμετοχή εξωτερικών ερευνητών 13, συμμετοχή μεταδιδασκτορικών ερευνητών 17, αριθμός συμμετεχόντων προπτυχιακών φοιτητών 19, αριθμός συμμετεχόντων μεταπτυχιακών φοιτητών 37, αριθμός συμμετεχόντων υποψηφίων διδασκόντων 50.

Τα ερευνητικά προγράμματα που εκτελούνται στο Τμήμα καταγράφονται στο ομότιτλο Παράρτημα

5.7. Επιστημονικές Συνεργασίες των διδασκόντων

Οι ερευνητικές συνεργασίες των διδασκόντων του Τμήματος αναφέρονται λεπτομερώς στο ομότιτλο Παράρτημα. Οι εσωτερικές επιστημονικές συνεργασίες των διδασκόντων αναφέρονται σε όλα τα επίπεδα: α) στο επίπεδο της έρευνας με τη συγγραφή άρθρων, μονογραφιών, ανακοινώσεων, β) στο επίπεδο των διδακτορικών διατριβών με τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ και με την πρόσκληση άλλων μελών ΔΕΠ στις τριμελείς και

επταμελείς εξεταστικές επιτροπές διδακτορικών διατριβών. Γ) στο επίπεδο των εκλογών μελών ΔΕΠ με τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ και με την πρόσκληση άλλων μελών ΔΕΠ στις τριμελείς εισηγητικές επιτροπές και τα εκλεκτορικά σώματα, δ) με τη συμμετοχή μελών ΔΕΠ του Τμήματος και άλλων Πανεπιστημίων στα διατμηματικά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών σπουδών αυτό το Τμήμα συνεργάζεται, στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας), το Τμήμα Κοινωνιολογίας, Ιατρικής και Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Στο πλαίσιο της συνεργασίας με **Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης του Εξωτερικού** το Τμήμα διαθέτει τις παρακάτω συνεργασίες: α) συμμετέχει στο ευρωπαϊκό δίκτυο KASTALIA με 16 συνεργαζόμενα ανώτατα ιδρύματα που επικεντρώνονται στην έρευνα και την εκπαίδευση εκπαιδευτικών, β) Το Τμήμα συνεργάζεται στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγής φοιτητών "Socrates/Erasmus", με Πανεπιστήμια του εξωτερικού και οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν μαθήματα σε ξένα Πανεπιστήμια, γ) τα μέλη ΔΕΠ αναπτύσσουν προσωπικές πρωτοβουλίες και συνεργασίες, όπως αυτές περιγράφονται στο ομότιτλο Παράτημα.

6. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ/ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ/ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ (ΚΠΠ)

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των σχέσεων του με ΚΠΠ φορείς, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

6.1. Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών έχει να επιδείξει έντονη δραστηριοποίηση και μια σειρά συνεργασιών με φορείς στο δημόσιο, ιδιωτικό και κοινωνικό τομέα, όπου εφαρμόζονται τα επιστημονικά αποτελέσματα του παραγόμενου έργου των διδασκόντων και των φοιτητών. Κατά την τελευταία πενταετία, εκτός από τις προσωπικές πρωτοβουλίες των μελών ΔΕΠ, το Τμήμα συστηματικά διαχέει το παραγόμενο έργο του:

α) σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέσα από τις δραστηριότητες του Εργαστηρίου Διδακτικής Άσκησης και την άσκηση των φοιτητών στα σχολεία, στις ειδικές διδακτικές φιλολογικών μαθημάτων,

β) μέσα από ημερίδες και ομιλίες σε εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

γ) μέσα από την παιδαγωγική βοήθεια που προσφέρει στο Πανεπιστημιακό Πειραματικό Σχολείο Ρεθύμνου,

δ) μέσα από την Πρακτική Άσκηση – Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ κατά την οποία οι φοιτητές παρέχουν έργο στους παρακάτω συνεργαζόμενους παραγωγικούς φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Βικελαία Βιβλιοθήκη, Συνήγορος του Πολίτη, Planet Ernst & Young, Σύμβουλοι Επιχειρήσεων, Εκπαιδευτήρια Μαλλιάρια, Λεόντειο Λύκειο, Σχολή Μωραΐτη, Εκδόσεις Τυποσπουδή Ρεθύμνου, Εφημερίδα "Ρεθεμνιώτικα Νέα", Εφημερίδα "Κρητική Επιθεώρηση", Εφημερίδα 'Πατρίς' Ηρακλείου, Πρόγραμμα ΚΕΘΕΑ 'Αριάδνη' για πρώην χρήστες ουσιών Ηρακλείου, Δήμος Ρεθύμνου, Κέντρο επαγγελματικής αποκατάστασης νέων με ειδικές ανάγκες 'Αγάπη' Ρεθύμνου, --- Το Στέκι των μεταναστών Ρεθύμνου, Γραμματείες σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Ρεθύμνου, Κέντρο Διάγνωσης και Υποστήριξης Ρεθύμνου, Σχολή Γονέων Ρεθύμνου, Κέντρο πρόληψης Ρεθύμνου, Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Ρεθύμνου, Κέντρο Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΚΕΣΥΠ), Συμβουλευτικός Σταθμός Νέων - Σχολή Γονέων (ΣΣΝ), Κέντρο εξυπηρέτησης πολιτών Νομαρχίας Ρεθύμνου, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο - Νευρολογική κλινική, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο - Ψυχιατρική κλινική.

ε) μέσα από τη συστηματική διοργάνωση ενδοτμηματικών Σεμιναρίων Διδασκόντων του Τμήματος Φ.Κ.Σ., με ομιλητές συναδέλφους εντός και εκτός Τμήματος, στα οποία συμμετέχουν μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, αλλά και το ευρύ κοινό,

στ) μέσα από τη διοργάνωση στην Κρήτη διεπιστημονικών, διεθνών, εθνικών και περιφερειακών, επιστημονικών συναντήσεων, στις οποίες συμμετέχουν ενεργά τα μέλη ΔΕΠ, οι διδακτορικοί, μεταπτυχιακοί και προπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος, άλλων Τμημάτων, συναντήσεων ανοικτών στο ευρύ κοινό,

ζ) μέσα από τη διοργάνωση εκθέσεων ζωγραφικής και μουσικών εκδηλώσεων κλασσικής μουσικής στις οποίες συμμετέχει το ευρύ κοινό και τα μέλη του Τμήματος,

η) μέσα από ομιλίες των μελών ΔΕΠ σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε σχολές γονέων, σε συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, ομιλίες εστιασμένες στην ψυχολογική ανάπτυξη των παιδιών/εφήβων και στην πορεία των σπουδών τους,

θ) μέσα από τη διοργάνωση επιστημονικών συναντήσεων με ιδρύματα (π.χ. Ίδρυμα ΜΙΧΕΛΗ) ή επιστημονικές εταιρείες (π.χ. Παιδιατρική Εταιρεία Ελλάδος, Παγκρήτια Παιδιατρική Εταιρεία, Ελληνική Ψυχολογική Εταιρεία, Σύλλογος Ελλήνων Κοινωνιολόγων, Ελληνική Εταιρεία Εθνολογίας, κ.ά.) με στόχο τη διασπορά της παραγόμενης γνώσης του Τμήματος στο ευρύ κοινό,

ι) μέσα από τη διοργάνωση τιμητικών, διεθνών, διεπιστημονικών συμποσίων εστιασμένων στο γνωστικό αντικείμενο των επιτίμων διδακτόρων του Τμήματος (π.χ. προς τιμήν του Καθηγητή Jerome Bruner, του Συνθέτη Μίκη Θεοδωράκη),

ια) μέσα από τη συν-διοργάνωση επιστημονικών συναντήσεων με άλλα Τμήματα, εστιασμένων στα ενδιαφέροντα των μεταπτυχιακών φοιτητών μας (π.χ. Τμήμα Φ.Κ.Σ.,

Τμήμα Ιατρικής, Τμήμα Φυσικής, Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών του Παν/μίου Κρήτης στο πλαίσιο του ΠΜΣ Εγκέφαλος και Νους),

ιβ) μέσα από τη συν-διοργάνωση με Δήμους της Κρήτης επιστημονικών συναντήσεων από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, με στόχο τη διασπορά της παραγόμενης στο Τμήμα γνώσης στο ευρύ κοινό και τον διάλογο με τους δημότες (π.χ. του Δήμου Γουβών, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Χανίων, κ.ά.) σε θέματα της καθημερινής τους ζωής,

ιγ) μέσα από τη συμμετοχή μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε Προγράμματα όπου προσφέρονται σεμινάρια, επιμορφώσεις εκπαιδευτικών και άλλων ειδικών [π.χ. Πρόγραμμα Ένταξης Παιδιών Παλιννοστούντων και Αλλοδαπών στο Σχολείο (ΕΠΠΑΣ), Ευρωπαϊκό δίκτυο «Kastalia»].

Ιδιαίτερη μνεία χρειάζεται να γίνει στην εγρήγορση του Τμήματος να τιμά και να αξιοποιεί Ιδρύματα και φορείς που το τιμούν. Ενδεικτική είναι η περίπτωση του Ιδρύματος Παναγιώτη και Έφης Μιχελή, το οποίο πρόσφερε στο Τμήμα κληροδότημα υποτροφιών μεταπτυχιακών σπουδών. Τιμώντας την προσφορά το Τμήμα οργάνωσε «Συμπόσιο ΜΙΧΕΛΗ» στο οποίο έλαβαν χώρα: α) *Εγκαίνια της έκθεσης ζωγραφικής της Έφης Μιχελή* στο Κέντρο Σύγχρονης Εικαστικής Δημιουργίας Ρεθύμνης(4 Νοεμβρίου 2005). β) *Εγκαίνια της Αίθουσας ΜΙΧΕΛΗ* - αίθουσα αφιερωμένη στη Μνήμη του Παναγιώτη και της Έφης ΜΙΧΕΛΗ (5 Νοεμβρίου 2005). γ) Συμπόσιο με τίτλο *Αισθητική και Τέχνη: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις. Στη Μνήμη του Παναγιώτη και της Έφης ΜΙΧΕΛΗ* (5-6 Νοεμβρίου 2005). Οι εργασίες του Συμποσίου κατέληξαν στην έκδοση του τόμου: Ζωγραφίδης, Γ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2008) (Επ. Έκδ.) *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις. Στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Η έντονη δραστηριοποίηση μελών ΔΕΠ του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών έχει θετική επίπτωση στην προβολή του Τμήματος σε κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο μέσω της διοργάνωσης πολλαπλών εκδηλώσεων για εκπαιδευτικούς, καθώς και για το ευρύ κοινό. Όλες οι παραπάνω συνεργασίες έδωσαν την ευκαιρία σε μεγάλο αριθμό προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών να ενεργοποιηθούν.

6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Οι μηχανισμοί ανάπτυξης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς ενεργοποιούνται από μέλη ΔΕΠ τα οποία επιδιώκουν τον μετασχηματισμό της επιστημονικής γνώσης σε κοινωνική προσφορά, ή από μέλη ΔΕΠ που ανταποκρίνονται σε προκηρύξεις ερευνητικών προγραμμάτων (ΕΠΕΑΕΚ) με προϋπόθεση τη συνεργασία με παραγωγικούς φορείς. Αμφότερα προσφέρουν στους φοιτητές τη δυνατότητα άσκησης στα αντικείμενα που

διδάσκονται σε κάποιο εξω-Πανεπιστημιακό φορέα. Γενικά, τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος αντιμετωπίζουν θετικά την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών, διατηρώντας ταυτόχρονα τους όρους και τις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας και της εργασίας.

6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Σημαντικό κριτήριο στην ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ μελών του Τμήματος και ΚΠΠ φορέων αποτελεί η αναγνωρισιμότητα του έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Συγχρόνως, πέρα από τους μηχανισμούς ανάπτυξης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς που αναφέρθηκαν παραπάνω, σημαντική συνεισφορά αποτελεί η συμμετοχή μελών ΔΕΠ ως προσκεκλημένοι ομιλητές σε εκδηλώσεις, επιστημονικά συνέδρια, συμπόσια, ημερίδες και εκθέσεις. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί απόφοιτοι του Τμήματος και ιδιαίτερα του μεταπτυχιακού προγράμματος οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα διευκολύνουν και προάγουν συνεργασίες ανάμεσα στο Τμήμα και ΚΠΠ φορείς.

6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;

Οι συνεργασίες του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών όπως αυτές περιγράφονται παραπάνω, αποτελούν μέρος της εκπαίδευσης των φοιτητών, όπως και η είσοδός τους σε κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς και παραγωγικούς φορείς μέσα από τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών: α) της Διδακτικής Άσκησης (διδασκαλία) και β) της Πρακτικής Άσκησης (εργασιακή απασχόληση). Μέσα από αυτά η εκπαίδευση των φοιτητών συνδέεται άμεσα με τους ΚΠΠ φορείς και το Τμήμα επιτελεί με τρόπο άμεσο τη σύνδεσή του με το τοπικό εκπαιδευτικό, εκπαιδευτικό, κοινωνικό και παραγωγικό περιβάλλον.

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

Ανακεφαλαιώνοντας συνοψίζουμε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων του Τμήματος Φ.Κ.Σ.: διοργάνωση ενδοτμηματικών Σεμιναρίων Διδασκόντων, διεπιστημονικών, διεθνών, εθνικών και περιφερειακών, επιστημονικών συναντήσεων και συνεργασιών με ιδρύματα, ή επιστημονικές εταιρείες, διοργάνωση τιμητικών, διεθνών, διεπιστημονικών συμποσίων προς τιμή Ελλήνων και ξένων προσωπικοτήτων και επιτίμων διδακτόρων του

Τμήματος, διοργάνωση εκθέσεων ζωγραφικής, μουσικών εκδηλώσεων, ομιλιών σε εργαζομένους επιχειρήσεων στην Κρήτη και ομιλιών σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε σχολές και συλλόγους γονέων, σε συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, συνδιοργάνωση με Δήμους της Κρήτης επιστημονικών συναντήσεων και σεμιναρίων και την επαφή των μελών ΔΕΠ με δημότες και το ευρύ κοινό για θέματα της καθημερινότητας.

Με βάση όλα τα στοιχεία που παρατέθηκαν στις παραπάνω ενότητες προκύπτει ότι η συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη είναι σημαντική. Η συμβολή του Τμήματος στη γενικότερη εθνική ανάπτυξη αντικατοπτρίζεται και στη συνεργασία του με αντίστοιχα ή άλλα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης. Έτσι, υπάρχει συνεργασία στα πλαίσια διδακτορικών διατριβών, προσκλήσεων για διδασκαλία και διαλέξεις, συμμετοχή σε επιτροπές αξιολόγησης κλπ. Αντίστοιχη συνεργασία υπάρχει με άλλα τμήματα σε ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια μέσω ανταλλαγών φοιτητών και διδασκόντων στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus ή ερευνητικών προγραμμάτων, θερινών σχολείων κλπ. Η συνεργασία αυτή δίνει τη δυνατότητα στους ερευνητές να συμμετέχουν στη διδασκαλία του Τμήματος και στους μεταπτυχιακούς κυρίως φοιτητές να απασχοληθούν στα αντίστοιχα ερευνητικά εργαστήρια.

7. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξής του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα.

Η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

Η ακαδημαϊκή ανάπτυξη του Τμήματος δεν είναι αυτοτελής και αυτόνομη από τη γενικότερη ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Κρήτης, εφόσον εξαρτάται σε βασικά θέματα από την γενικότερη πολιτική των διοικητικών αρχών του Πανεπιστημίου και του Υπουργείου Παιδείας σε θέματα οικονομικά και στελέχωσης. Για το λόγο αυτό δεν είναι δυνατή η ύπαρξη συγκεκριμένου μεσοπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου σχεδίου και προγραμματισμού. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, όπως και τα άλλα Τμήματα, δεν μπορεί παρά να περιορίζεται σε μικρότερες 'τακτικές' –αντί στρατηγικής– ανάπτυξης. Στα 25 χρόνια λειτουργίας του το Τμήμα επέτυχε τη σημερινή ανάπτυξή του αρχικά μέσα από το στόχο της αυτονομίας του με την αύξηση των μελών ΔΕΠ. Τα γνωστικά αντικείμενα των νέων μελών προσδιορίζονταν με βάση την εκτίμηση αναγκών των υπηρετούντων μελών ΔΕΠ, τις επιστημονικές και άλλες απόψεις τους, τη δύναμη διεκδίκησης που επιδείκνυε ο εκάστοτε Πρόεδρος. Βασικοί άξονες της ανάπτυξης του Τμήματος αποτέλεσαν α) το διδακτικό έργο, ως υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης των φοιτητών, β) το επιστημονικό-ερευνητικό-συγγραφικό έργο στις επιστήμες του Τμήματος, γ) οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων με διαφάνεια, συλλογικότητα και κριτική. Η σταδιακή ανάπτυξη των 5 εργαστηρίων του Τμήματος, η παιδαγωγική οργάνωση της Διδακτικής Άσκησης των φοιτητών, η ανταπόκριση σε προγράμματα ΕΠΕΑΕΚ τα οποία επέτρεψαν τη διαμόρφωση διατμηματικών μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και την Πρακτική άσκηση των φοιτητών σε συνεργαζόμενους παραγωγικούς και κοινωνικούς φορείς, έδωσαν νέα ώθηση στην ανάπτυξη του Τμήματος. Σήμερα λειτουργούν στο Τμήμα τρία μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και ένα τέταρτο βρίσκεται υπό έγκριση στο Υπουργείο Παιδείας. Τα πολλά και διαφορετικά θέματα λειτουργίας επέβαλαν τη συγκρότηση Επιτροπών για την ενδελεχή επεξεργασία τους στο στάδιο της προεργασίας και προετοιμασίας των αποφάσεων των γενικών συνελεύσεων. Έτσι, για τη λήψη αποφάσεων και την ακαδημαϊκή ανάπτυξη του Τμήματος ασχολούνται και προβληματίζονται περισσότερα πρόσωπα.

Η διαμόρφωση ενός σχεδίου ανάπτυξης του Τμήματος δυσχεραίνεται σημαντικά από το γεγονός ότι σε βασικά θέματα, όπως είναι ο αριθμός εισακτέων φοιτητών, οι θέσεις μελών ΔΕΠ ή οι αναγκαίες υποδομές, δεν γίνονται αντικείμενο εξέτασης και μέριμνας από τους φορείς που αποφασίζουν τελικά γι' αυτά, ενώ δεν λαμβάνεται υπόψη η σχετική γνώμη του Τμήματος επ' αυτών. Ενδεικτικό είναι το ότι, αν και το Τμήμα δικαιούται μια θέση

ΔΕΠ στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού, αυτό δεν τηρείται. Τα πράγματα ως προς τις προσλήψεις διδασκόντων με σύμβαση Π.Δ. 407 είναι ακόμη δυσκολότερα, διότι οι σχετικές πιστώσεις έρχονται μετά την έναρξη του εκάστοτε ακαδημαϊκού έτους, οπότε κάθε σχεδιασμός και προγραμματισμός είναι ατελέσφορος, κυρίως σήμερα που απειλείται δραματική μείωση του κονδυλίων. Εξάλλου η δραματική στασιμότητα σε νέες θέσεις Ε.Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. είναι απαγορευτική για την ανάπτυξη των ερευνητικών εργαστηρίων του Τμήματος, παρά τις επανειλημμένες 'πιέσεις' του εκάστοτε προέδρου προς την Πρυτανεία. Διαπιστώνεται από αυτά η αντίφαση και η διάσταση μεταξύ ευκτέου και εφικτού, μεταξύ θεσμών και υλοποίησης των θεσμών, μεταξύ αναγκών και πλήρωσης των αναγκών σε τέτοιο βαθμό που ο θεσμοθετημένος «τετραετής ακαδημαϊκός-αναπτυξιακός προγραμματισμός» των πανεπιστημιακών Τμημάτων (άρθρο 5 του Νόμου 3549/2007) μετατρέπεται σε γράμμα κενό και οι όποιες προτάσεις τους άσκησε επί χάρτου.

Οι παραπάνω σοβαρές ελλείψεις δεν σημαίνει ότι στις Γενικές Συνελεύσεις δεν εγείρονται θέματα διαμόρφωσης της αναπτυξιακής κατεύθυνσης του Τμήματος. Οι φοιτητές συμμετέχουν στη συζήτηση, αλλά επειδή η φοίτησή τους στο Πανεπιστήμιο είναι ορισμένου χρόνου, δεν διαφαίνεται ένα σαφές σχέδιο προτάσεων εκ μέρους τους για τη στρατηγική ανάπτυξης του Τμήματος. Εξάλλου, ο πολυεπιστημονικός χαρακτήρας του Τμήματος και οι διαφορετικές επιστήμες του επιτρέπουν, αν δεν επιβάλλουν, την έκφραση σε διάφορες χρονικές περιόδους διαφορετικών απόψεων, εκτιμήσεων και τάσεων στο θέμα αυτό. Ωστόσο, το Τμήμα ως σύνολο σημειώνει σταθερή πρόοδο, όπως καταδεικνύεται και από τους πίνακες εξέλιξης και κίνησης του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και του επιστημονικού έργου του.

Είναι από τα παραπάνω σαφές ότι ο προγραμματισμός προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού δεν συνδέεται άμεσα με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος, διότι δεν υπάρχει δυνατότητα να γνωρίζουμε πχ τον αριθμό νέων θέσεων ή τον τακτικό προϋπολογισμό, ή τις πιστώσεις για επενδύσεις σε ένα ικανοποιητικό βάθος χρόνου. Έτσι, ο καθορισμός πχ. του αντικειμένου των προσλήψεων γίνεται όταν υπάρξει διαθέσιμη θέση, λαμβάνοντας υπόψη τις επίκαιρες ελλείψεις και δυνατότητες. Το Τμήμα προσπαθεί να προσελκύσει μέλη κατάλληλου ακαδημαϊκού επιπέδου με προκηρύξεις με συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο ειδίκευσης, δημοσίευση της προκήρυξης στο Διαδίκτυο και στον τύπο. Ως προς την εισροή φοιτητών, ζητάμε 100-120 φοιτητές ετησίως και το ΥΠΕΠΘ καταχωρεί 200 θέσεις νεοεισαχθέντων φοιτητών. Πολλοί εξ αυτών ζητούν μετεγγραφή σε άλλα Τμήματα, ενώ εισέρχονται στο Τμήμα μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων, μετεγγραφών και άλλων κατηγοριών. Το Τμήμα προσπαθεί να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου αναβαθμίζοντας την ιστοσελίδα του Τμήματος, ενημερώνοντας τους τελειόφοιτους λυκείων στην Κρήτη και αποστέλλοντας διαφημιστικό υλικό στις Υπηρεσίες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας (δραστηριότητα που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ προπτυχιακών σπουδών το τελευταίο ακαδημαϊκό έτος).

Δυστυχώς, το εφαρμοζόμενο σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε συνδυασμό με την εργασιακή ανασφάλεια των νέων έχουν οδηγήσει σε μια σημαντική στρέβλωση με την πτώση των βάσεων στις Φιλοσοφικές Σχολές. Η προοπτική ενός γρήγορου διορισμού στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση έχει στρέψει το ενδιαφέρον πολλών υποψηφίων φοιτητών με πρώτη προτίμηση στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου, με αποτέλεσμα να έχει παρατηρηθεί πτώση στην

ποιότητα του γνωστικού επιπέδου των φοιτητών του Τμήματος, καθώς πολλοί εγγράφονται στο Τμήμα Φ.Κ.Σ. χωρίς αυτό να είναι το πρώτο Τμήμα της επιλογής τους. Η νέα αυτή πραγματικότητα δημιουργεί προφανείς πρόσθετες δυσκολίες για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του Τμήματος ΦΚΣ.

8. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

8.1. Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

Γενικές παρατηρήσεις

Η κατάσταση σε ό,τι αφορά τις κτηριακές υποδομές του Τμήματος είναι ιδιαίτερα προβληματική. Το Τμήμα χρησιμοποιεί τις αίθουσες διδασκαλίας της Πανεπιστημιούπολης στο Ρέθυμνο και μόνο 2 μικρές αίθουσες για σεμινάρια ανήκουν στην αποκλειστική χρήση του. Καμία αίθουσα δεν διαθέτει κατάλληλα οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας. Η παρούσα κτιριακή υποδομή δεν επαρκεί για τις τρέχουσες ανάγκες. Στο Τμήμα έχουν πλέον υπερκορεστεί οι χώροι γραφείων διδασκόντων και δεν υπάρχει δυνατότητα εξεύρεσης γραφείου για νέους διδάσκοντες, με αποτέλεσμα διδάσκοντες να μοιράζονται το ίδιο, μικρό σε χώρο, γραφείο. Οι αίθουσες διδασκαλίας δεν επαρκούν, ο εξοπλισμός τους είναι ελλιπής ελλιπής και η αισθητική τους δεν είναι συμβατή με το διδακτικό έργο των διδασκόντων. Η αρχιτεκτονική των κτιρίων του Τμήματος –και της Φιλοσοφικής Σχολής ειδικότερα,- καθιστά ιδιαίτερα δύσκολη της παρακολούθηση μαθημάτων από άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς λείπουν οι βασικές υποδομές και δεν φαίνεται να προβλέπονται υποδομές προς αυτήν την κατεύθυνση. Επιπλέον, το πρόβλημα της στελέχωσης των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος είναι πλέον εκρηκτικό. Η τρέχουσα στελέχωση της Γραμματείας του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών απαρτίζεται από μία διοικητική υπάλληλο Ε.Ι.Δ.Ι.Π. (κατηγορία ΔΕ, Προϊσταμένη Γραμματείας) και 2 υπαλλήλους ΕΤΕΠ. Τεχνική υποστήριξη παρέχεται από μέλος ΕΤΕΠ, πτυχιούχο ΑΕΙ στην Πληροφορική. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών δεν διαθέτει ειδική γραμματειακή υποστήριξη για τους Τομείς, των οποίων οι ανάγκες υποστηρίζονται, όπως και οι ανάγκες των μεταπτυχιακών φοιτητών, από την Γραμματεία του Τμήματος. Η Γραμματεία εξυπηρετεί τους φοιτητές σε συγκεκριμένο ωράριο. Εκτός όμως από αυτό το συγκεκριμένο ωράριο, οι φοιτητές πληροφορούνται θέματα που τους αφορούν μέσα από τις ανακοινώσεις στο διαδίκτυο, δηλώνουν μέσα από αυτό τα μαθήματά τους και πληροφορούνται τη βαθμολογία τους. Εντούτοις, οι λειτουργίες του Τμήματος (αναδιαρθρωμένο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών, νέα μεταπτυχιακά προγράμματα, υποψήφιοι διδάκτορες, ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος κ.ο.κ.) έχουν πολλαπλασιαστεί κατά τα τελευταία πέντε χρόνια, χωρίς να έχουμε καμία πρόσληψη διοικητικού προσωπικού, με αποτέλεσμα μόλις και μετά βίας να καλύπτονται οι βασικές ανάγκες από τη Γραμματεία του Τμήματος, ενώ ορισμένες γραμματειακές εργασίες επιβαρύνουν κατ' ανάγκη μέλη ΔΕΠ, εις βάρος των κατ' εξοχήν διδακτικών και ερευνητικών υποχρεώσεών τους.

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

Σε ετήσια βάση η Γενική Συνέλευση του Τμήματος ορίζει 2 μέλη ΔΕΠ ως ακαδημαϊκούς Σύμβουλους των φοιτητών. Ο κάθε φοιτητής έχει τη δυνατότητα προσέγγισης του εκάστοτε διδάσκοντα για επίλυση αποριών και διευκολύνσεις σε σχέση με την αποπεράτωση σπουδών του.

Το Τμήμα σε ετήσια βάση φροντίζει να καλωσορίσει σε μια εκδήλωση τους νεοεισαχθέντες φοιτητές, κατά τη διάρκεια της οποίας προβάλλει τους στόχους του Τμήματος, ενημερώνει για τις δυνατότητες που παρέχονται στους φοιτητές, την επαγγελματική αποκατάσταση, τις μεταπτυχιακές σπουδές. Κατά τα λοιπά, η φοιτητική μέριμνα αποτελεί αρμοδιότητα της κεντρικής διοίκησης του Πανεπιστημίου. Οι δεδομένες ελλείψεις κυρίως στη στέγαση των φοιτητών με οικονομικά προβλήματα, στην παροχή υποτροφιών, στην παροχή ιατρικών υπηρεσιών στην Πανεπιστημιούπολη και, λιγότερο, στην παρεχόμενη σίτιση θα πρέπει να διαγνωσθούν από τα αρμόδια γι' αυτά τα ζητήματα όργανα του ιδρύματός μας.

8.3. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

Το Τμήμα αξιοποιεί πλήρως τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας που διαθέτει. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η λειτουργία της Γραμματείας των Προπτυχιακών Φοιτητών υποστηρίζεται άμεσα από ΤΠΕ, εφόσον τόσο οι εγγραφές σε μαθήματα, όσο και οι αιτήσεις γίνονται μέσω διαδικτύου. Από ΤΠΕ υποστηρίζεται επίσης η επικοινωνία των μελών ΔΕΠ με την Γραμματεία και τους υπόλοιπους φορείς του Ιδρύματος. Με την χρήση ΤΠΕ πραγματοποιείται η καταγραφή των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, γεγονός που διευκολύνει το έργο της Γραμματείας.

Το σύστημα ηλεκτρονικής ψηφοφορίας και e-class αποτελούν νέες τεχνολογίες που αναπτύσσονται στο Τμήμα και ελαχιστοποιούν την επαφή της Γραμματείας Προπτυχιακών Φοιτητών με τα μέλη ΔΕΠ, εφόσον οι διδάσκοντες στέλνουν πλέον ηλεκτρονικά τις βαθμολογίες των φοιτητών.

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

Η κεντρική διοίκηση του Ιδρύματος κατανέμει σε κωδικούς τις πιστώσεις των Τμημάτων. Ο Πρόεδρος του Τμήματος είναι υπεύθυνος για την εσωτερική κατανομή των κονδυλίων και η αιτιολόγηση της κατανομής πραγματοποιείται στην Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

8.5. Απόψεις των διδασκόντων του Τμήματος για τις παρεχόμενες υπηρεσίες

1. Πόσο αποτελεσματικές θεωρείτε πως είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;

Δεν απάντησαν 8 (22,2%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 3 (10,7%), μέτρια 6 (21,4%), αρκετά 14 (50%), πάρα πολύ 5 (17,9%)

2. Πόσο ικανοποιητική για τις ανάγκες σας είναι η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης;

Δεν απάντησαν 8 (22,2%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: μέτρια 3 (10,7%), αρκετά 15 (53,6%), πάρα πολύ 10 (35,7%)

3. Πόσο αποτελεσματικές είναι οι υποδομές και υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος;

Δεν απάντησαν 8 (22,2%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 1 (3,6%), μέτρια 5 (17,9%), αρκετά 17 (60,7%), πάρα πολύ 5 (17,9%)

8.6. Απόψεις των διδασκόντων για τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα

1. Πόσο επαρκής είναι η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου μας σε σχέση με το γνωστικό σας αντικείμενο;

Δεν απάντησαν 6 (16,7%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 2 (6,7%), μέτρια 18 (60%), αρκετά 8 (26,7%), πάρα πολύ 2 (6,7%)

2. Πόσο επαρκής είναι ο κοινόχρηστος τεχνικός εξοπλισμός;

Δεν απάντησαν 6 (16,7%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 1 (3,3%), λίγο 4 (13,3%), μέτρια 14 (46,7%), αρκετά 11 (36,7%)

3. Πόσο επαρκείς είναι οι χώροι και ο εξοπλισμός των εργαστηρίων;

Δεν απάντησαν 12 (33,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 6 (25%), μέτρια 12 (50%), αρκετά 6 (25%)

4. Πόσο ικανοποιητική θεωρείτε τη στελέχωση των εργαστηρίων;

Δεν απάντησαν 12 (33,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 2 (8,3%), λίγο 7 (29,2%), μέτρια 11 (45,8%), αρκετά 4 (16,7%)

5. Πόσο κατάλληλο είναι το γραφείο σας;

Δεν απάντησαν 6 (16,7%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 3 (10%), λίγο 5 (16,7%), μέτρια 9 (30%), αρκετά 7 (23,3%), πάρα πολύ 6 (20%)

6. Πόσο επαρκής είναι ο χώρος της Γραμματείας του Τμήματος;

Δεν απάντησαν 8 (22,2%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 2 (7,1%), μέτρια 13 (46,4%), αρκετά 9 (32,1%), πάρα πολύ 4 (14,3%)

7. Πόσο επαρκής και κατάλληλος είναι ο χώρος των συνεδριάσεων;

Δεν απάντησαν 13 (36,1%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 2 (8,7%), μέτρια 9 (39,1%), αρκετά 7 (30,4%), πάρα πολύ 5 (21,7%)

8. Πόσο επαρκείς είναι οι υποδομές ΑΜΕΑ;

Δεν απάντησαν 10 (27,8%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: καθόλου 9 (34,6%), λίγο 9 (34,6%), μέτρια 4 (15,4%), αρκετά 4 (15,4%)

9. Πόσο ικανοποιητική είναι η πρόσβασή σας στις υποδομές και στον εξοπλισμό του Ιδρύματος;

Δεν απάντησαν 7 (19,4%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: λίγο 2 (6,9%), μέτρια 9 (31%), αρκετά 16 (55,2%), πάρα πολύ 2 (6,9%)

8.7. Απόψεις των διδασκόντων για τη διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού

1. Προβλέπεται η σύνταξη προϋπολογισμού και απολογισμού σχετικά με τους οικονομικούς πόρους του Τμήματος;

Δεν απάντησαν 21 (58,3%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: ναι 15 (100%).

2. Πόσο αποτελεσματική είναι η διαχείριση των οικονομικών πόρων του Τμήματος;

Δεν απάντησαν 20 (55,6%). Επί του συνόλου των απαντήσεων: μέτρια 3 (18,8%), αρκετά 6 (37,5%), πάρα πολύ 7 (43,8%).

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να εντοπίσει τα κυριότερα θετικά και αρνητικά του σημεία, όπως αυτά συνάγονται από τις προηγούμενες ενότητες και να αναγνωρίσει ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών του σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους που προκύπτουν από τα αρνητικά του σημεία.

9.1. Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;

Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης εφάρμοσε για πρώτη φορά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης και ζήτησε τις απόψεις των διδασκόντων του με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου σε μία ευρεία ομάδα θεμάτων. Μεταξύ των αποτελεσμάτων της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης περιλαμβάνεται η διατύπωση, για μια ακόμα φορά, των πάγιων αιτημάτων της πανεπιστημιακής κοινότητας για διασφάλιση από μέρους της Πολιτείας των απαραίτητων προϋποθέσεων μιας υψηλού επιπέδου δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης: α) της αύξησης του μισθού των μελών Δ.Ε.Π., β) της αύξησης της ετήσιας επιχορήγησης των Τμημάτων, γ) της κατάργησης κάθε γραφειοκρατικής καθυστέρησης των διαφόρων διαδικασιών και του σεβασμού της αυτοτέλειας των Πανεπιστημίων από μέρους του Υπουργείου Παιδείας

Με την ολοκλήρωση των ενοτήτων της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης, το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης έχει την ευκαιρία να καταθέσει στο παρόν κείμενο την καταγεγραμμένη εικόνα του, η οποία από ποσοτική και ποιοτική άποψη, παρουσιάζει αρκετά ικανοποιητικά στοιχεία, ως προς τον αριθμό και την ποιότητα των δημοσιεύσεων και την αναγνωρισιμότητα του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ και γενικότερα των με σύμβαση διδασκόντων. Θεωρούμε επίσης ότι οι μεταπτυχιακοί απόφοιτοι και οι διδάκτορες του Τμήματος καλύπτουν σημαντικές ανάγκες στην έρευνα και στην αγορά εργασίας: εκπαίδευση, δημόσια διοίκηση και ιδιωτικό τομέα.

Εν τούτοις, ο βραδύς ρυθμός παροχής νέων θέσεων ΔΕΠ στο Τμήμα από τον ετήσιο προγραμματισμό συνιστά εμπόδιο της ανάπτυξης των επιστημών του Τμήματος. Η βραδύτητα/στασιμότητα αυτή, οι ελλειπείς υποδομές και εξοπλισμός, η τοποθέτηση του Τμήματος σε πόλη απέχουσα 76 χιλιόμετρα από τη μεγαλύτερη πόλη της Κρήτης, το Ηράκλειο, εγκυμονούν κινδύνους για τη διατήρηση του σημερινού επιπέδου του Τμήματος, κινδύνους τους οποίους το τελευταίο δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά χωρίς την πολυεπίπεδη συνδρομή της Πολιτείας.

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

Ο διεπιστημονικός χαρακτήρας του Τμήματος αποτελεί κυρίαρχη διαχρονική επιλογή. Το ήμισυ του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος ανήκει στον Τομέα Φιλοσοφίας και το άλλο ήμισυ στον Τομέα Θεωρίας και Μεθοδολογίας Κοινωνικών Επιστημών. Η

διεπιστημονικότητα προωθείται επίσης στο πλαίσιο της Φιλοσοφικής Σχολής, ενώ ταυτόχρονα γίνεται αντικείμενο διερεύνησης στην προοπτική μιας τεκμηριωμένης ανάπτυξης της διαθεματικής εκπαίδευσης. Επιπροσθέτως, η ανανέωση και ο εμπλουτισμός του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με διατμηματικά Προγράμματα είναι στις σκέψεις του Τμήματος.

Με βάση τις σύγχρονες κατευθύνσεις, που κερδίζουν έδαφος στην έρευνα διεθνώς, τις πνευματικές και κοινωνικές ανάγκες της Ελλάδας –και με δεδομένες τις ελλείψεις υποδομών που έχουμε διαπιστώσει στην ακαδημαϊκή λειτουργία του Τμήματος και στον ελληνικό πανεπιστημιακό χώρο γενικότερα– εκτιμούμε ότι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Τμήματος συνδέονται με τον διεπιστημονικό και την διαθεματικό χαρακτήρα των ερευνητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του, αντίστοιχα. Η εμπειρική θεμελίωση των πρακτικών θεωριών της φιλοσοφίας και της παιδαγωγικής στις έρευνες των κοινωνικών επιστημών παρέχει τις προϋποθέσεις για την παραπέρα ανάπτυξη της διεπιστημονικότητας, αλλά και την διατύπωση νέων προτάσεων στο πεδίο της διαθεματικής εκπαίδευσης. Παράλληλα, η τοποθέτηση της Κρήτης στο κέντρο της ανατολικής Μεσογείου, δίνει στο Πανεπιστήμιο και στο Τμήμα τη δυνατότητα ανάπτυξης ενός επιστημονικού κέντρου-πυρήνα στις επιστήμες του, σε συνέργεια με τα άλλα Τμήματα του ΠΚ και με τα συνεργαζόμενα με το Τμήμα ανώτατα ιδρύματα. Η διεθνής δικτύωση της τοπικής επιστημονικής κοινότητας θα μπορούσε να συμβάλει στην ενίσχυση του «κοινωνικού προσώπου» της επιστημονικής έρευνας στην Νότια Ευρώπη και στη Μεσόγειο γενικότερα. Ένας τέτοιος οραματικός στόχος για νέες συνεργασίες αιχμής επιβάλλει την ενίσχυση των προαναφερθέντων αντικειμένων σε επίπεδο τόσο εργαστηριακού εξοπλισμού, όσο και ανθρώπινου δυναμικού και προϋποθέτει οικονομική ενίσχυση για τη δημιουργία νέων υποδομών.

10. ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να καταρτίσει σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και την ενίσχυση των θετικών του, καθορίζοντας προτεραιότητες με βάση τις δυνατότητές του.

10.1. Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Η εισροή στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών μεταπτυχιακών φοιτητών και μελών ΔΕΠ υψηλής επιστημονικής δυνατότητας μπορεί να ενθαρρυνθεί με ένα βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης για καλύτερη διαφήμιση των σχετικών προκηρύξεων. πράγμα που εκτιμάται ότι θα εμπλουτίσει και θα προωθήσει το Τμήμα στον τομέα αυτό, χωρίς φυσικά ένα τέτοιο μέτρο να είναι σε θέση να αντισταθμίσει τα αρνητικά στοιχεία

που έχουν επισημανθεί (χαμηλή χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό και τις δημόσιες επενδύσεις, έλλειψη κονδυλίων και γραφειοκρατικές δυσκολίες στην έγκριση νέων θέσεων κλπ.). Το συγγραφικό/ερευνητικό έργο και οι επιστημονικές συνεργασίες των διδασκόντων του Τμήματος επιβεβαιώνουν την υπαρκτή δυναμική ανταπόκρισης του Τμήματος στις σύγχρονες προκλήσεις. Η σταθερή θέση σεβασμού στις αρχές λειτουργίας του Τμήματος και η επιδίωξη της ακαδημαϊκής καταλληλότητας μέσω της καλής επιλογής μελών ΔΕΠ και μεταπτυχιακών φοιτητών συνιστούν εγγύηση ως άμεσος, αλλά και διαρκής στόχος για τη συνεχή βελτίωση και ανάπτυξη του Τμήματος. Παράλληλα, το Τμήμα ενισχύει με κάθε τρόπο τις μεταπτυχιακές σπουδές ειδίκευσης και τις διδακτορικές σπουδές, ως και τις ερευνητικές του δραστηριότητες, ανταποκρινόμενο στις εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες της χώρας και της επιστημονικής κοινότητας.

10.2. Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Το Τμήμα ενισχύει με κάθε τρόπο τις ερευνητικές του δραστηριότητες, τις συνεργασίες του με άλλα μέλη ΔΕΠ και ερευνητές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, ανταποκρινόμενο στις ερευνητικές, εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες της χώρας και της επιστημονικής κοινότητας. Μεσοπρόθεσμος στόχος είναι η παγίωση συνεργασιών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε κοινά ερευνητικά προγράμματα –κάτι που μέχρι στιγμής δεν έχει επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό. Οι θεματικοί άξονες των μελλοντικών ερευνητικών συνεργασιών έχουν τεθεί από τα ΠΜΣ του Τμήματος και είναι η Πρακτική Φιλοσοφία, η Βιοηθική, ο Πολιτισμός και η Εκπαίδευση.

10.3. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

Κατά το τελευταίο διάστημα παρατηρείται μια εγκατάλειψη της Πανεπιστημιούπολης του Ρεθύμνου από μέρους της διοίκησης του Ιδρύματος (Πρυτανεία). Οι διοικητικοί υπάλληλοι του Ρεθύμνου παραπονούνται για την απουσία των εκλεγμένων εκπροσώπων του Πανεπιστημίου μας από την έδρα του στο Ρέθυμνο, γεγονός που έχει δημιουργήσει μια σειρά από γραφειοκρατικές καθυστερήσεις και μια γενικότερη αίσθηση παραμέλησης των Σχολών που βρίσκονται στο Ρέθυμνο. Αυτή η αίσθηση ενισχύεται από την τεράστια ανισότητα στις υποδομές και τα οικονομικά μέσα που διαθέτουν οι Σχολές του Ηρακλείου σε σχέση με αυτές του Ρεθύμνου, ανισότητα που αντανακλάται στην κατανομή των νέων υπαλλήλων, των κονδυλίων για νέα κτήρια, στις ελλείψεις στη συντήρηση των κτηρίων του Ρεθύμνου κ.ο.κ. Δεν φαίνεται μάλιστα η κεντρική διοίκηση να κατανοεί ότι αυτή η ανισότητα και η αίσθηση εγκατάλειψης που κυριαρχεί στο μισό Πανεπιστήμιο Κρήτης αποτελεί πρόβλημα, το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί. Η ισόρροπη ανάπτυξη του Πανεπιστημίου περνάει όμως προφανώς μέσα από την αντιστροφή αυτού του κλίματος και τη σοβαρή μέριμνα για τα προβλήματα της Πανεπιστημιούπολης στο Ρέθυμνο.

Παραπέρα, ειδικά για το Τμήμα μας, οι ελλειμματικές υποδομές και η ελλειμματική διοικητική και τεχνική υποστήριξη του Τμήματος ευνόητο είναι ότι καθιστούν προέχον το αίτημα για αύξηση των διαθέσιμων χώρων για το Τμήμα, προκειμένου να δημιουργηθούν εργαστηριακές υποδομές μεγάλης κλίμακας και πρόσληψη εξειδικευμένου τεχνικού και ερευνητικού προσωπικού. Σημαντική επίσης θα ήταν για το Τμήμα η γνώση της επαγγελματικής απορρόφησης από την αγορά εργασίας των αποφοίτων, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών. Για το σκοπό αυτό το γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου επιβάλλεται να συνεχίσει τα ερευνητικά του σχέδια.

10.4. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.

Πολλά από τα στοιχεία που προκύπτουν από την εσωτερική αξιολόγηση αναδεικνύουν τις σοβαρές ελλείψεις υποδομών και χρηματοδότησης εκ μέρους της Πολιτείας στις υποχρεώσεις της απέναντι στα δημόσια ανώτατα ιδρύματα εν γένει, προς το Πανεπιστήμιο Κρήτης ειδικότερα, και άρα και στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών. Αυτές αφορούν κατ' αρχάς την –παρά τις όποιες διακηρύξεις περί του αντιθέτου – διατήρηση επί σειρά ετών των δαπανών για την Παιδεία σε χαμηλά επίπεδα με συνεχή αύξηση του αριθμού των Πανεπιστημίων και των Τμημάτων, αλλά και των εισακτέων σ' αυτά φοιτητών και τη συνακόλουθη όξυνση των προβλημάτων. Παράλληλα, έχει κατά τα τελευταία έτη ασκηθεί πολλές φορές εύλογη κριτική στις άστοχες παρεμβάσεις της Πολιτείας στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΑΕΙ – η κριτική αυτή έχει διατυπωθεί τόσο από τη Σύνοδο των Πρυτάνεων, από τις Συγκλήτους των Πανεπιστημίων της χώρας, από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Κρήτης, όσο και από το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών που έχει εκδώσει σειρά σχετικών ψηφισμάτων. Δυστυχώς αυτή η κριτική δεν ελήφθη υπόψη, με αποτέλεσμα να έχουν δημιουργηθεί πολλά πρόσθετα λειτουργικά προβλήματα στα Τμήματα, τα οποία τα βιώνουμε κι εμείς στην καθημερινή πρακτική μας.

Τα στοιχεία αυτής της κριτικής έχουν διατυπωθεί πολλές φορές δημόσια και είναι σε όλους γνωστά, γι' αυτό περιοριζόμαστε σε μια απλή αναφορά μερικών από τα προβληματικά σημεία των πρόσφατων «παρεμβάσεων» στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΑΕΙ: Τα προβλήματα λειτουργίας των νέων εκλεκτορικών, οι ανεφάρμοστες και υπερβολικά παρεμβατικές διατάξεις για τη διάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών, η ισοπεδωτική λογική της εφαρμογής των μονάδων ECTS και οι στρεβλώσεις που προκαλεί στα προγράμματα σπουδών, οι δυσλειτουργίες του συστήματος διανομής πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, οι βίαιες παρεμβάσεις στην αυτοτέλεια των ιδρυμάτων τις οποίες προκαλεί το σύστημα των τετραετών προγραμματικών συμφωνιών και η επιβολή του «πρότυπου εσωτερικού κανονισμού» (σημειώνουμε ότι το Πανεπιστήμιο Κρήτης διέθετε ήδη εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας) κ.ο.κ.

Από τα παραπάνω προκύπτει το εύλογο, συνταγματικά κατοχυρωμένο, αίτημα η πολιτεία να μεριμνά με μεγαλύτερη επάρκεια αφενός για τη χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων και, αφετέρου, για τη δημιουργία συνθηκών αυθεντικής αυτοτέλειας και ανεξαρτησίας των ΑΕΙ. Και τα δύο αυτά στοιχεία αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για μια άνθιση των διδακτικών, επιστημονικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων των ΑΕΙ,

αποτελούν δηλαδή αναγκαίους όρους για την πραγματική αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού το οποίο έχουν στους κόλπους τους και μένει συχνά αναξιοποίητο εξαιτίας της έλλειψής τους.

Πέρα από τα παραπάνω γενικά σημεία κριτικής στη στάση της Πολιτείας κατά τα τελευταία χρόνια, υπάρχουν φυσικά και τα πιο ειδικά προβλήματα του Τμήματός μας. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του ΠΚ παραμένει μικρό (από άποψη αριθμού μελών ΔΕΠ και χώρων), παρά το ότι ως πολυεπιστημονικό Τμήμα θεραπεύει τέσσερις επιστήμες. Αίτημα του Τμήματος καίριο και διαρκές είναι η έγκριση νέων θέσεων μελών ΔΕΠ, η πρόσληψη μελών Ε.Ε.ΔΙ.Π για τα εργαστήρια του Τμήματος και η αύξηση της χρηματοδότησης του Τμήματος για την επόμενη 5ετία. Αποτελεί έλλογο αίτημα να χορηγείται στο Τμήμα κάθε έτος μία (1) νέα θέση ΔΕΠ κατ' έτος είναι ένα έλλογο αίτημα. Επιπλέον, ευελπιστώντας ότι στις υπό ανέγερση αίθουσες της Φιλοσοφικής Σχολής θα εξευρεθεί κατάλληλος χώρος για τα Εργαστήρια του Τμήματος, ζητούμε να μας δοθούν κατά δύο επόμενα ακαδημαϊκά έτη 4 νέες θέσεις Ε.Ε.ΔΙ.Π. για τη στελέχωση των Εργαστηρίων Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας και Κοινωνικής Έρευνας, ως και 4 νέες θέσεις Ε.Ε.ΔΙ.Π (κλάδος II, άρθρο 21 Ν 1268/82 και άρθρο 13 Ν 2817/80) για φιλόλογους εκπαιδευτικούς, σύμφωνα με τις αποφάσεις δύο γενικών συνελεύσεων του Τμήματος (Γ.Σ.11-2-1998 και δεύτερη απόφαση της Γ.Σ/13-10-04), οι οποίοι θα στελεχώσουν το Εργαστήριο της Διδακτικής Άσκησης και θα αναλάβουν την προετοιμασία, διεξαγωγή και εργαστηριακή ανάλυση των διδασκαλιών των φοιτητών στα σχολεία. Επίσης, επισημαίνουμε και πάλι την ανάγκη για διαρκή ανάπτυξη των πάσης φύσεως υποδομών στο Τμήμα. Επίσης, είναι αναγκαία η θεσμοθέτηση με Π.Δ. των όρων λειτουργίας του Πανεπιστημιακού Πειραματικού Σχολείου.

11. ΠΙΝΑΚΕΣ**ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ****(ΜΕΛΗ ΔΕΠ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΜΕ Π.Δ. 407)**

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
Τομέας Φιλοσοφίας	17	47,2	47,2
Τομέας ΘΕΜΚΕ	19	52,8	52,8
ΣΥΝΟΛΟ	36	100	100

Διδακτικό Προσωπικό ανά βαθμίδα

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
Καθηγητής	3	8,1	8,1
Αναπληρωτής	8	21,6	21,6
Επίκουρος	4	10,8	10,8
Λέκτορας	11	29,7	29,7
Υπό διορισμό	3	8,1	8,1
Συμβασιούχος	7	21,6	21,6
ΣΥΝΟΛΟ	36	100	100

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

Η κλίμακα 1-5: 1=καθόλου, 2=λίγο, 3=μέτρια, 4=αρκετά, 5=πάρα πολύ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

<i>Προετοιμάζει το ΠΠΣ για τις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	1	2,8	3,7
2	3	8,3	11,1
3	9	25	33,3
4	13	36,1	48,1
5	1	2,8	3,7
ΣΥΝΟΛΟ	27	75	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	9	25	
	36	100	

ΠΠΣ εφαρμόζονται πολλαπλοί τρόποι αξιολόγησης φοιτητών;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	24	66,7	100
ΣΥΝΟΛΟ	24		
Μη διαθέσιμη απάντηση	12	33,3	
	36	100	

ΠΠΣ πόσο διαφανής είναι η διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	1	2,8	4,2
3	1	2,8	4,2
4	10	27,8	41,7
5	12	33,3	50
ΣΥΝΟΛΟ	24	66,7	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	12	33,3	
	36	100	

ΠΠΣ έχετε συνάψει συνεργασία/ες με ιδρύματα και φορείς εξωτερικού;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	7	19,4	25,9
ΟΧΙ	20	55,6	74,1
ΣΥΝΟΛΟ	27	75	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	9	25	
	36	100	

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ανταποκρίνονται τα ΠΜΣ στους στόχους του Τμήματος;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	1	2,8	5,6
3	4	11,1	22,2
4	9	25	50
5	4	11,1	22,2
ΣΥΝΟΛΟ	18	50	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	18	50	
	36	100	

Ανταποκρίνονται τα ΠΜΣ στις ανάγκες της κοινωνίας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	1	2,8	5,6
3	4	11,1	22,2
4	11	30,6	61,1
5	2	5,6	11,1
ΣΥΝΟΛΟ	18	50	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	18	50	
	36	100	

Υπάρχουν επαρκείς διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του ΠΜΣ;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	2	5,6	13,3
3	3	8,3	20
4	10	27,8	66,7
ΣΥΝΟΛΟ	15	41,7	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	21	58,3	
	36	100	

Πόσο ικανοποιητική είναι η συνεργασία διδασκόντων στα ΠΜΣ;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	1	2,8	7,1
3	5	13,9	35,7
4	5	13,9	35,7
5	3	8,3	21,4
ΣΥΝΟΛΟ	14	38,9	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	22	61,1	
	36	100	

Εφαρμόζονται πολλαπλοί αξιολόγησης φοιτητών στο ΠΜΣ;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	14	38,9	82,4

ΟΧΙ	3	8,3	17,6
ΣΥΝΟΛΟ	17	47,2	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	19	52,8	
	36	100	

Πόσο διαφανής είναι η αξιολόγηση στα ΠΜΣ;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
4	5	13,9	31,3
5	11	30,6	68,8
ΣΥΝΟΛΟ	16	44,4	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	20	55,6	
	36	100	

Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης & παρακολούθησης εργασίας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
4	6	16,7	40
5	9	25	60
ΣΥΝΟΛΟ	15	41,7	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	21	58,3	
	36	100	

Πόσο ικανοποιητική είναι η διαδικασία επιλογής φοιτητών στο ΠΜΣ;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	1	2,8	5,9
3	4	11,1	23,5
4	7	19,4	41,2
5	5	13,9	29,4
ΣΥΝΟΛΟ	17	47,2	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	19	52,8	
	36	100	

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Πόσο ανταποκρίνεται το ΠΔΣ στους στόχους του Τμήματος;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
--	----------------	---------------------	--------------------------------

	3	4	11,1
	4	7	19,4
	5	4	11,1
	ΣΥΝΟΛΟ	15	41,7
	Μη διαθέσιμη απάντηση	21	58,3
		36	100

Πόσο ανταποκρίνεται το ΠΔΣ στις ανάγκες της κοινωνίας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
	2	1	2,8
	3	2	5,6
	4	6	16,7
	5	2	5,6
	ΣΥΝΟΛΟ	11	30,6
	Μη διαθέσιμη απάντηση	25	69,4
		36	100

Πόσο επαρκείς είναι οι διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του ΠΔΣ;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
	2	1	2,8
	3	2	5,6
	4	7	19,4
	5	1	2,8
	ΣΥΝΟΛΟ	11	30,6
	Μη διαθέσιμη απάντηση	25	69,4
		36	100

Εφαρμόζονται κοινές διαδικασίες αξιολόγησης υποψ. Διδασκόντων;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
	ΝΑΙ	6	16,7
	ΟΧΙ	1	2,8
	ΣΥΝΟΛΟ	7	19,4
	Μη διαθέσιμη απάντηση	29	80,6
		36	100

ΠΔΣ Παρέχονται κίνητρα για επιστημονική δραστηριότητα υποψ. διδασκ.;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	6	16,7	85,7
ΟΧΙ	1	2,8	14,3
ΣΥΝΟΛΟ	7	19,4	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	29	80,6	
	36	100	

Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης/ εξέτασης διδακτορικής διατριβής;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
3	1	2,8	14,3
4	1	2,8	14,3
5	5	13,9	71,4
ΣΥΝΟΛΟ	7	19,4	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	29	80,6	
	36	100	

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Εφαρμόζετε σύστημα αξιολόγησης διδασκόντων από τους φοιτητές;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	11	30,6	50
ΟΧΙ	11	30,6	50
ΣΥΝΟΛΟ	22	61,1	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	14	38,9	
	36	100	

Θεωρείτε χρήσιμη την αξιολόγηση των διδασκόντων από τους φοιτητές;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
3	9	25	37,5
4	5	13,9	20,8
5	10	27,8	41,7
ΣΥΝΟΛΟ	24	66,7	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	12	33,3	
	36	100	

<i>Ποιες διδακτικές μεθόδους χρησιμοποιείτε;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>διάλεξη</i>	5	13,9	16,7
<i>συνδυαστική</i>	25	69,4	83,3
ΣΥΝΟΛΟ	30	83,3	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	6	16,7	
	36	100	

<i>Σε ποιο ποσοστό οι φοιτητές συμμετέχουν στις εξετάσεις;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>26%-50%</i>	1	2,8	3,4
<i>51%-75%</i>	18	50	62,1
<i>76%-100%</i>	10	27,8	34,5
ΣΥΝΟΛΟ	29	80,6	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	7	19,4	
	36	100	

<i>Ποιο είναι το ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>0-25%</i>	1	2,8	3,4
<i>26%-50%</i>	4	11,1	13,8
<i>51%-75%</i>	18	50	62,1
<i>76%-100%</i>	6	16,7	20,7
ΣΥΝΟΛΟ	29	80,6	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	7	19,4	
	36	100	

<i>ΠΠΣ Σε ποιο βαθμό τηρείτε το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
	3	1	2,8
	4	4	11,1
	5	24	66,7
ΣΥΝΟΛΟ	29	80,6	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	7	19,4	
	36	100	

ΠΠΣ Είναι ορθολογική η οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	1	2,8	3,6
3	4	11,1	14,3
4	13	36,1	46,4
5	10	27,8	35,7
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	28	77,8	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	8	22,2	
	36	100	

ΠΠΣ Διδάσκετε μαθήματα εκτός του γνωστικού σας αντικειμένου;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	3	8,3	10,3
<i>ΟΧΙ</i>	26	72,2	89,7
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	29	80,6	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	7	19,4	
	36	100	

Ποιο τύπο βοηθημάτων αξιοποιείτε; Βιβλία, σημειώσεις, ιστοσελίδες ή συνδυασμός των παραπάνω;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>Συνδυασμός</i>	33	91,7	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	3	8,3	
	36	100	

Σε ποιο ποσοστό τα βοηθήματα καλύπτουν την ύλη;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
0-25%	1	2,8	3
26%-50%	4	11,1	12,1
51%-75%	13	36,1	39,4
76%-100%	14	38,9	42,4
5	1	2,8	3
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	33	91,7	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	3	8,3	

	36	100	
--	----	-----	--

Δίνετε βιβλιογραφική υποστήριξη εκτός των βοηθημάτων;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	33	91,7	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	3	8,3	
	36	100	

ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Πόσο επαρκείς είναι οι αίθουσες διδασκαλίας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	2	5,6	6,1
2	8	22,2	24,2
3	16	44,4	48,5
4	4	11,1	12,1
5	3	8,3	9,1
ΣΥΝΟΛΟ	33	91,7	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	3	8,3	
	36	100	

Πόσο υποστηρικτικός είναι ο εξοπλισμός των αιθουσών;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	2	5,6	6,1
2	14	38,9	42,4
3	11	30,6	33,3
4	4	11,1	12,1
5	2	5,6	6,1
ΣΥΝΟΛΟ	33	91,7	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	3	8,3	
	36	100	

Πόσο επαρκή και κατάλληλα είναι τα εκπαιδευτικά εργαστήρια;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων

1	2	5,6	8
2	6	16,7	24
3	11	30,6	44
4	4	11,1	16
5	2	5,6	8
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	25	69,4	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	11	30,6	
	36	100	

Πόσο επαρκής και κατάλληλος είναι ο εργαστηριακός εξοπλισμός;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	2	5,6	8
2	2	5,6	8
3	14	38,9	56
4	5	13,9	20
5	2	5,6	8
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	25	69,4	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	11	30,6	
	36	100	

Πόσο επαρκούν τα μέλη ΕΤΕΠ του Τμήματος;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	2	5,6	8
2	7	19,4	28
3	7	19,4	28
4	8	22,2	32
5	1	2,8	4
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	25	69,4	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	11	30,6	
	36	100	

Κάνετε χρήση Τεχνολογικών Πληροφορικής-Επικοινωνιών στα μαθήματα;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	18	50	60
<i>ΟΧΙ</i>	12	33,3	40
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	30	83,3	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	6	16,7	
	36	100	

<i>Κάνετε χρήση ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	10	27,8	55,6
<i>ΟΧΙ</i>	8	22,2	44,4
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	18	50	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	18	50	
	36	100	

<i>Κάνετε χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με φοιτητές</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	27	75	96,4
<i>ΟΧΙ</i>	1	2,8	3,6
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	28	77,8	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	8	22,2	
	36	100	

<i>Πόσο επαρκής είναι η αναλογία διδασκόντων-φοιτητών;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
3	4	11,1	25
4	8	22,2	50
5	4	11,1	25
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	16	44,4	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	20	55,6	
	36	100	

<i>Έχετε ανακοινώσει ώρες γραφείου;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	17	47,2	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	19	52,8	
	36	100	

<i>Τηρείτε τις ώρες γραφείου;</i>

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	17	47,2	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	19	52,8	
	36	100	

Αξιοποιούν οι φοιτητές τις ώρες γραφείου;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	15	41,7	88,2
<i>ΟΧΙ</i>	2	5,6	11,8
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	17	47,2	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	19	52,8	
	36	100	

Εκπαιδεύετε τους φοιτητές σας στην ερευνητική πρακτική;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	30	83,3	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	6	16,7	
	36	100	

Παρέχετε δυνατότητα στους φοιτητές να συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	9	25	60
<i>ΟΧΙ</i>	6	16,7	40
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	15	41,7	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	21	58,3	
	36	100	

Έχετε συνάψει συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα εσωτερικού;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	9	25	56,3
<i>ΟΧΙ</i>	7	19,4	43,8
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	16	44,4	100

Μη διαθέσιμη απάντηση	20	55,6	
	36	100	

Έχετε συνάψει συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα εξωτερικού;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	10	27,8	58,8
ΟΧΙ	7	19,4	41,2
ΣΥΝΟΛΟ	17	47,2	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	19	52,8	
	36	100	

Έχετε συνεργασία με τοπικούς/περιφερειακούς/εθνικούς/κοινωνικούς φορείς;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	4	11,1	25
ΟΧΙ	12	33,3	75
ΣΥΝΟΛΟ	16	44,4	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	20	55,6	
	36	100	

Έχετε συνάψει συμφωνία για ενίσχυση κινητικότητας καθηγητών/φοιτητών;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	5	13,9	31,3
ΟΧΙ	11	30,6	68,8
ΣΥΝΟΛΟ	16	44,4	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	20	55,6	
	36	100	

Έχετε μετακινηθεί τα τελευταία 5 έτη σε άλλα ιδρύματα για ακαδημαϊκούς λόγους;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
ΝΑΙ	12	33,3	70,6
ΟΧΙ	5	13,9	29,4
ΣΥΝΟΛΟ	17	47,2	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	19	52,8	
	36	100	

Πόσο ικανοποιητική θεωρείτε τη λειτουργία & στελέχωση Του Γραφείου Διασύνδεσης;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	2	5,6	13,3
3	2	5,6	13,3
4	10	27,8	66,7
5	1	2,8	6,7
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	15	41,7	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	21	58,3	
	36	100	

Έχετε κάνει ενέργειες ενημέρωσης για προγράμματα κινητικότητας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	5	13,9	29,4
<i>ΟΧΙ</i>	12	33,3	70,6
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	17	47,2	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	19	52,8	
	36	100	

Έχετε υποστηρίξει φοιτητές εισερχόμενους από άλλα Ιδρύματα;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	10	27,8	71,4
<i>ΟΧΙ</i>	4	11,1	28,6
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	14	38,9	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	22	61,1	
	36	100	

Πόσο επαρκώς προωθείτε η κινητικότητα στο Τμήμα;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	1	2,8	7,1
2	2	5,6	14,3
3	4	11,1	28,6
4	7	19,4	50
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	14	38,9	100

Μη διαθέσιμη απάντηση	22	61,1	
	36	100	

Πόσο επαρκείς θεωρείτε τους χώρους έρευνας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	2	5,6	9,1
2	3	8,3	13,6
3	11	30,6	50
4	4	11,1	18,2
5	2	5,6	9,1
ΣΥΝΟΛΟ	22	61,1	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	14	38,9	
	36	100	

Πόσο επαρκή θεωρείτε τον εργαστηριακό εξοπλισμό;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	3	8,3	14,3
3	12	33,3	57,1
4	6	16,7	28,6
ΣΥΝΟΛΟ	21	58,3	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	15	41,7	
	36	100	

Πόσο επαρκείς θεωρείτε τις ερευνητικές υποδομές;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	5	13,9	23,8
3	11	30,6	52,4
4	5	13,9	23,8
ΣΥΝΟΛΟ	21	58,3	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	15	41,7	
	36	100	

Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιείτε τις ερευνητικές υποδομές;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
--	----------------	---------------------	--------------------------------

2	1	2,8	5
3	13	36,1	65
4	6	16,7	30
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	20	55,6	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	16	44,4	
	36	100	

Πόσο ανταποκρίνεται ο μισθός σας στο έργο σας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	6	16,7	21,4
2	5	13,9	17,9
3	16	44,4	57,1
4	1	2,8	3,6
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	28	77,8	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	8	22,2	
	36	100	

Πόσο ανταποκρίνεται ο μισθός σας στα προσόντα σας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	9	25	32,1
2	3	8,3	10,7
3	16	44,4	57,1
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	28	77,8	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	8	22,2	
	36	100	

Πόσο επαρκή θεωρείτε τη λειτουργία της Γραμματείας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	3	8,3	10,7
3	6	16,7	21,4
4	14	38,9	50
5	5	13,9	17,9
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	28	77,8	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	8	22,2	
	36	100	

Πόσο επαρκή θεωρείτε τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
3	3	8,3	10,7
4	15	41,7	53,6
5	10	27,8	35,7
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	28	77,8	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	8	22,2	
	36	100	

Πόσο αποτελεσματικές είναι οι υποδομές/ ηλεκτρον. Υπηρεσιών του Τμήματος;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	1	2,8	3,6
3	5	13,9	17,9
4	17	47,2	60,7
5	5	13,9	17,9
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	28	77,8	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	8	22,2	
	36	100	

Πόσο επαρκής είναι η Βιβλιοθήκη σε σχέση με γνωστικό σας αντικείμενο;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	2	5,6	6,7
3	18	50	60
4	8	22,2	26,7
5	2	5,6	6,7
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	30	83,3	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	6	16,7	
	36	100	

Πόσο επαρκή θεωρείτε τον κοινόχρηστο τεχνικό εξοπλισμό;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	1	2,8	3,3
2	4	11,1	13,3
3	14	38,9	46,7
4	11	30,6	36,7
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	30	83,3	100

Μη διαθέσιμη απάντηση	6	16,7	
	36	100	

Πόσο επαρκή θεωρείτε τους χώρους/ εξοπλισμό των εργαστηρίων;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	6	16,7	25
3	12	33,3	50
4	6	16,7	25
ΣΥΝΟΛΟ	24	66,7	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	12	33,3	
	36	100	

Πόσο επαρκή θεωρείτε τη στελέχωση των εργαστηρίων;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	2	5,6	8,3
2	7	19,4	29,2
3	11	30,6	45,8
4	4	11,1	16,7
ΣΥΝΟΛΟ	24	66,7	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	12	33,3	
	36	100	

Πόσο κατάλληλο θεωρείτε το χώρο του γραφείου σας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	3	8,3	10
2	5	13,9	16,7
3	9	25	30
4	7	19,4	23,3
5	6	16,7	20
ΣΥΝΟΛΟ	30	83,3	100
Μη διαθέσιμη απάντηση	6	16,7	
	36	100	

Πόσο επαρκή θεωρείτε το χώρο της Γραμματείας;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
--	----------------	---------------------	--------------------------------

2	2	5,6	7,1
3	13	36,1	46,4
4	9	25	32,1
5	4	11,1	14,3
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	28	77,8	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	8	22,2	
	36	100	

Πόσο επαρκείς/κατάλληλους θεωρείτε τους χώρους συνεδριάσεων;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	2	5,6	8,7
3	9	25	39,1
4	7	19,4	30,4
5	5	13,9	21,7
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	23	63,9	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	13	36,1	
	36	100	

Πόσο επαρκείς είναι οι υποδομές για άτομα ειδικών αναγκών;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
1	9	25	34,6
2	9	25	34,6
3	4	11,1	15,4
4	4	11,1	15,4
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	26	72,2	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	10	27,8	
	36	100	

Πόσο ικανοποιητική είναι η πρόσβασης σε υποδομές και εξοπλισμό;

	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
2	2	5,6	6,9
3	9	25	31
4	16	44,4	55,2
5	2	5,6	6,9
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	29	80,6	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	7	19,4	
	36	100	

<i>Πόσο διαφανής είναι η σύνταξης και ο έλεγχος προϋπολογισμού στο Τμήμα;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
<i>ΝΑΙ</i>	15	41,7	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	21	58,3	
	36	100	

<i>Πόσο αποτελεσματική είναι η διαχείριση πόρων του Τμήματος;</i>			
	Απόλυτες τιμές	Ποσοστιαία κατανομή	Ποσοστιαία κατανομή απαντήσεων
3	3	8,3	18,8
4	6	16,7	37,5
5	7	19,4	43,8
<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>	16	44,4	100
<i>Μη διαθέσιμη απάντηση</i>	20	55,6	
	36	100	

Επιστημονικές δημοσιεύσεις διδασκόντων

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K
2008	7	31	1	15	3	14	52	28	7	7
2007	3	21	0	11	2	16	20	30	10	6
2006	10	22	3	9	1	5	17	23	9	7
2005	2	22	1	4	2	8	30	31	5	1
2004	5	28	0	11	1	3	10	35	6	5
Σύνολο	27	124	5	50	9	46	129	147	37	36

Επεξηγήσεις:

- A: Βιβλία/μονογραφίες
 B: Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
 Γ: Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
 Δ: Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
 E: Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
 Z: Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
 H: Άλλες εργασίες
 Θ: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που εκδίδουν πρακτικά
 I: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
 K: Άλλα

Ερευνητικό – συγγραφικό έργο, συνέδρια, ετεροαναφορές διδασκόντων
Ερευνητικά Προγράμματα

	2004	2005	2006	2007	2008	ΣΥΝΟΛΟ
Βιβλία / Μονογραφίες	5	2	10	3	7	27
Επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά με κριτές	28	22	22	21	31	124
Επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά χωρίς κριτές	0	1	3	0	1	5
Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές	11	4	9	11	15	50
Πρακτικά Συνεδρίων χωρίς κριτές	1	2	1	2	3	9
Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	3	8	5	16	14	46
Άλλες εργασίες	10	30	17	20	52	129
Ανακοινώσεις σε επιστημονικά Συνέδρια (με κριτές) χωρίς Πρακτικά	35	31	23	30	28	147
Ανακοινώσεις σε επιστημονικά Συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς Πρακτικά	6	5	9	10	7	37
Επιμέλεια συλλογικών τόμων	2	0	2	5	6	15
Μεταφράσεις βιβλίων	3	1	5	1	1	11
Ετεροαναφορές	54	69	89	60	75	347

	2004	2005	2006	2007	2008	ΣΥΝΟΛΟ
Αναφορές του ειδικού/ επιστημονικού τύπου	5	5	28	10	7	55
Βιβλιοκρισίες	7	4	13	13	13	50
Συμμετοχές σε Επιτροπές Επιστημονικών Συνεδρίων (Ελλάδα)	10	5	9	8	9	41
Συμμετοχές σε Συντακτικές Επιτροπές ελληνικών επιστημονικών περιοδικών	4	4	6	8	7	29
Προσκλήσεις για διαλέξεις σε Διεθνή Συνέδρια	2	4	7	2	6	21
Βραβεία		1				1
Τιμητικοί τίτλοι	1					1
Επισκέπτης Καθηγητής σε ΑΕΙ εξωτερικού	0	1	2	2	4	9
Προσκλήσεις για Διαλέξεις σε Επιστημονικά Ιδρύματα	3	10	20	9	14	56

	2004	2005	2006	2007	2008	ΣΥΝΟΛΟ
Συντονισμός υλοποιημένων Ερευνητικών Προγραμμάτων	10	6	4	6	5	31
Συντονισμός υλοποιούμενων Ερευνητικών Προγραμμάτων	4	3	8	9	20	44
Συμμετοχή σε υλοποιημένα Ερευνητικά Προγράμματα	12	15	15	11	14	67
Συμμετοχή σε υλοποιούμενα Ερευνητικά Προγράμματα	5	5	3	4	10	27
Συμμετοχή εξωτερικών Ερευνητών	2	2	2	2	5	13
Συμμετοχή μεταδιδασκτορικών Ερευνητών	3	3	3	3	5	17
Αριθμός συμμετεχόντων προπτυχιακών φοιτητών	12	0	1	3	3	19
Αριθμός συμμετεχόντων μεταπτυχιακών φοιτητών	6	5	9	10	7	37
Αριθμός συμμετεχόντων υποψηφίων διδακτόρων	7	9	10	12	12	50

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

* Αναφέρεται στο τελευταίο έτος

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων

		2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004	2002-2003
Καθηγητές	Σύνολο	3	3	2	2	2
	Από εξέλιξη*	2	2	1	1	1
	Νέες προσλήψεις*	1	1	1	1	1
	Συνταξιοδοτήσεις*					
	Παρατήσεις*				1	
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	9	9	9	8	8
	Από εξέλιξη*	7	7	7	5	6
	Νέες προσλήψεις*	2	2	2	2	2
	Συνταξιοδοτήσεις*					
	Παρατήσεις*					
Επικουροι Καθηγητές	Σύνολο	4	7	7	7	8
	Από εξέλιξη*	4	7	7	7	8
	Νέες προσλήψεις*					
	Συνταξιοδοτήσεις*					
	Παρατήσεις*					1
Λέκτορες/Καθηγητές Εφαρμογών	Σύνολο	11	9	2	1	3
	Νέες προσλήψεις*	2	7	1	1	3
	Συνταξιοδοτήσεις*					
	Παρατήσεις*				1	1
Μέλη ΕΕΔΙΠ/ΕΔΠ	Σύνολο	37	47	44	32	38
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	1	1	1	1	1
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	1	1	1	1	1
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο					

Πίνακας 3. Εξέλιξη των εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

	2006- 2007	2005- 2006	2004- 2005	2003- 2004	2002- 2003
Εισαγωγικές εξετάσεις	171	150	150	150	159
Μετεγγραφές ¹	44	37	47	48	74
Κατατακτήριες εξετάσεις	5	2	1	2	1
Άλλες κατηγορίες	17	12	9	12	11
Σύνολο	237	201	207	212	245

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Αιτήσεις (α+β)					
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	1			1	2
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	4	4	1	8	4
Προσφερόμενες θέσεις					
Εγγραφέντες					
Απόφοιτοι ²	4	3	2	2	3
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	6	6	4	7	5

² Απόφοιτοι: Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Πίνακας 5. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο αποφοίτων)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2001-2002	0	23	65	3	
2002-2003	0	22	61	6	
2003-2004	0	24	69	1	
2004-2005	0	37	80	1	
2005-2006	2	43	85	2	
Σύνολο	2	149	353	13	

Πίνακας 6 Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος εισαγωγής	Διάρκεια σπουδών (χρόνια)								Σύνολο
	K	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	K+6	Δεν έχουν αποφοιτήσει	
2000-2001 ³	50	43	16	7	1	2	1	32	100
2001-2002	51	37	17	2	2			24	100
2002-2003	39	32	8	6				31	100
2003-2004	38	32	18					42	100
2004-2005	23	27						74	100
2005-2006	8							121	100
2006-2007	1							144	100

³ K: κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα.

Πίνακας 7. Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών – Μαθήματα**ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ****ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ** (Υποχρεωτικές παραδόσεις)

Φ100 Εισαγωγή στη Φιλοσοφία
 Φ110 Φιλοσοφία της επιστήμης
 Φ120 Λογική
 Φ130 Ηθική φιλοσοφία
 Φ140 Πολιτική και Κοινωνική φιλοσοφία
 Φ160 Ιστορία της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας
 Φ180 Ιστορία της νεότερης φιλοσοφίας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Ασκήσεις

Φ001-049 (ανάλυση και ερμηνεία φιλοσοφικών κειμένων)

ΕΝΟΤΗΤΑ Α:**ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ - ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ – ΛΟΓΙΚΗ****Παραδόσεις Σεμινάρια Τίτλοι Μαθημάτων**

ΦΑ200	ΦΑ300	
ΦΑ201	ΦΑ301	Μεταφυσική και οντολογία
ΦΑ202	ΦΑ302	Γνωσιοθεωρία
ΦΑ203	ΦΑ303	Φιλοσοφία της γλώσσας
ΦΑ204	ΦΑ304	Φιλοσοφία του νου
ΦΑ205	ΦΑ305	Φιλοσοφία της θρησκείας
ΦΑ210	ΦΑ310	Φιλοσοφία της επιστήμης
ΦΑ211	ΦΑ311	Ιστορία της Επιστήμης
ΦΑ212	ΦΑ312	Φιλοσοφία των μαθηματικών
ΦΑ213	ΦΑ313	Φιλοσοφία της φυσικής
ΦΑ214	ΦΑ314	Φιλοσοφία της Βιολογίας
ΦΑ215	ΦΑ315	Φιλοσοφία των κοινωνικών επιστημών
ΦΑ216	ΦΑ316	Φιλοσοφία της Ψυχολογίας
ΦΑ220	ΦΑ320	Φιλοσοφία της λογικής
ΦΑ221	ΦΑ321	Κλασική λογική
ΦΑ222	ΦΑ322	Συμβολική λογική

ΕΝΟΤΗΤΑ Β:**ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ**

ΦΒ230	ΦΒ330	Ηθική φιλοσοφία
ΦΒ231	ΦΒ331	Κανονιστική ηθική
ΦΒ232	ΦΒ332	Μεταηθική
ΦΒ233	ΦΒ333	Σύγχρονες ηθικές θεωρίες
ΦΒ234	ΦΒ334	Εφαρμοσμένη ηθική
ΦΒ235	ΦΒ335	Βιοηθική
ΦΒ240	ΦΒ340	Πολιτική φιλοσοφία
ΦΒ241	ΦΒ341	Κοινωνική φιλοσοφία
ΦΒ242	ΦΒ342	Φιλοσοφία του δικαίου
ΦΒ250	ΦΒ350	Αισθητική - Φιλοσοφία της τέχνης
ΦΒ251	ΦΒ351	Φιλοσοφία της λογοτεχνίας
ΦΒ253	ΦΒ353	Φιλοσοφία της ιστορίας
ΦΒ254	ΦΒ354	Φιλοσοφία του πολιτισμού
ΦΒ255	ΦΒ355	Φιλοσοφία της παιδείας
ΦΒ256	ΦΒ356	Φιλοσοφία της τεχνολογίας
ΦΒ257	ΦΒ357	Φιλοσοφική ανθρωπολογία
ΦΒ258	ΦΒ358	Φιλοσοφία και οικολογία

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ:**ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ****α. Ιστορία αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας**

ΦΓ261	ΦΓ361	Προσωκρατικοί
ΦΓ262	ΦΓ362	Σοφιστική – Σωκράτης
ΦΓ263	ΦΓ363	Φιλοσοφικές σχολές του 4ου αιώνα
ΦΓ264	ΦΓ364	Πλάτωνας
ΦΓ265	ΦΓ365	Αριστοτέλης
ΦΓ266	ΦΓ366	Ελληνιστική φιλοσοφία
ΦΓ267	ΦΓ367	Φιλοσοφία της ύστερης αρχαιότητας

β. Ιστορία Μεσαιωνικής και Βυζαντινής φιλοσοφίας

ΦΓ270	ΦΓ370	Ιστορία μεσαιωνικής φιλοσοφίας
ΦΓ271	ΦΓ371	Ιστορία Βυζαντινής φιλοσοφίας
ΦΓ272	ΦΓ372	Ιστορία Αραβικής και ιουδαϊκής φιλοσοφίας

γ. Ιστορία της φιλοσοφίας της Αναγέννησης

ΦΓ273	ΦΓ373	Ιστορία της φιλοσοφίας της Αναγέννησης
-------	-------	--

δ. Ιστορία της φιλοσοφίας των Νεοτέρων Χρόνων

ΦΓ274	ΦΓ374	Ορθολογισμός
ΦΓ275	ΦΓ375	Εμπειρισμός
ΦΓ276	ΦΓ376	Διαφωτισμός

ΦΓ277	ΦΓ377	Kant
ΦΓ278	ΦΓ378	Φιλοσοφία του Γερμανικού ιδεαλισμού
ΦΓ279	ΦΓ379	Ιστορία της φιλοσοφίας του 19ου αιώνα
ΦΓ280	ΦΓ380	Ιστορία τη Νεοελληνικής φιλοσοφίας

ε. Ιστορία της φιλοσοφίας του 20ου αιώνα

ΦΓ280	ΦΓ380	Φαινομενολογία
ΦΓ281	ΦΓ381	Λογικός Θετικισμός
ΦΓ282	ΦΓ382	Αναλυτική φιλοσοφία
ΦΓ283	ΦΓ383	Πραγματισμός
ΦΓ284	ΦΓ384	Φιλοσοφία της ζωής
ΦΓ285	ΦΓ385	Υπαρξισμός
ΦΓ286	ΦΓ386	Μαρξισμός
ΦΓ287	ΦΓ387	Κριτική θεωρία
ΦΓ288	ΦΓ388	(Φιλοσοφική) Ερμηνευτική

Διευκρινίζεται ότι οι ασκήσεις έχουν κωδικό από 001 έως 049, οι υποχρεωτικές παραδόσεις από 100 έως 199, οι παραδόσεις από 200 έως 299 και τα αντίστοιχα σεμινάρια από 300 έως 399.

Τα Μαθήματα Κατεύθυνσης έχουν ακέραιο κωδικό, όταν ο τίτλος τους αντιστοιχεί σε μια γενική θεματική ενότητα (π.χ. «Φιλοσοφία του Πλάτωνα» Φ264), ενώ όταν καλύπτουν ένα ειδικότερο θέμα, στον κωδικό προστίθεται ένα ψηφίο (π.χ. «Η πλατωνική θεωρία των ιδεών», Φ264.1)

**ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

Μαθήματα Κορμού (Υποχρεωτικές παραδόσεις)

ΚΕΑ 200	Επιστημολογία των Κοινωνικών επιστημών
ΚΠΑ 020	Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης ή ΚΠΑ 030 Ιστορία της εκπαίδευσης
ΚΨΑ 050	Εισαγωγή στη Ψυχολογία Ι
ΚΨΑ 051	Εισαγωγή στη Ψυχολογία ΙΙ
ΚΚΑ 100	Εισαγωγή στην κοινωνιολογία
ΚΚΑ 110	Κοινωνιολογική θεωρία
ΚΠΒ 001	Διδακτική μεθοδολογία

Ενότητες (Μαθήματα) Κατεύθυνσης**Ενότητα Α: Θεωρίες, Μεθοδολογία, Επιστημολογία Κοινωνικών Επιστημών**

Κωδικοί παραδόσεων	Κωδικοί σεμιναρίων	Τίτλοι μαθημάτων
ΚΕΑ 200-249 ΚΕΑ 201-219 ΚΕΑ 220-239 ΚΕΑ 240-249	ΚΕΑ 500-549 ΚΕΑ 500-519 ΚΕΑ 520-539 ΚΕΑ 540-549	Επιστημολογία Κοινωνικών Επιστημών Γενική Επιστημολογία Κοινωνικών Επιστημών Ειδικές Επιστημολογίες Κοινωνικών Επιστημών Επιστημολογία Ιστορικο-ερμηνευτικών Επιστημών
ΚΜΑ 250-259 ΚΜΑ 250-259 ΚΜΑ 260-269 ΚΜΑ 270-279 ΚΜΑ 280-289 ΚΜΑ 290-299	ΚΕΑ 550-559 ΚΜΑ 550-559 ΚΜΑ 560-569 ΚΜΑ 570-579 ΚΜΑ 580-589 ΚΜΑ 590-599	Μεθοδολογία Έρευνας των Κοινωνικών Επιστημών Εισαγωγή στη Μεθοδολογία Ποσοτικές Μέθοδοι (Στατιστική Ι) Ποιοτικές Μέθοδοι Ειδικά Θέματα Κοινωνικής Στατιστικής (Στατιστική ΙΙ και ΙΙΙ) Μεθοδολογία Έρευνας Ιστορικο-ερμηνευτικών Επιστημών
ΚΠΑ 001-049 ΚΠΑ 001-014 ΚΠΑ 015-019 ΚΠΑ 020-029 ΚΠΑ 030-039 ΚΠΑ 040-049	ΚΠΑ 300-349 ΚΠΑ 300-314 ΚΠΑ 315-319 ΚΠΑ 320-329 ΚΠΑ 330-339 ΚΠΑ 340-349	Θεωρίες Παιδείας Θεωρίες Παιδείας Φιλοσοφία της Παιδείας Ειδικές κοινωνιολογίες της εκπαίδευσης Ειδικές ιστορίες της εκπαίδευσης Θεωρίες Αναλυτικών Προγραμμάτων και Αξιολόγησης
ΚΨΑ 050-099 ΚΨΑ 050-059 ΚΨΑ 060-069 ΚΨΑ 070-079 ΚΨΑ 080-089 ΚΨΑ 090-099	ΚΨΑ 350-399 ΚΨΑ 350-359 ΚΨΑ 360-369 ΚΨΑ 370-379 ΚΨΑ 380-389 ΚΨΑ 390-399	Θεωρίες Ψυχολογίας Θεματικές Θεωρίες Ψυχολογίας Κοινωνική Ψυχολογία Θεωρίες Προσωπικότητας και Εαυτού Θεωρίες Δημιουργικότητας και Φαντασίας Ψυχαναλυτική Θεωρία
ΚΚΑ 100-149 ΚΚΑ 101-109 ΚΚΑ 111-119 ΚΚΑ 120-129 ΚΚΑ 130-139 ΚΚΑ 140-149	ΚΚΑ 400-449 ΚΚΑ 401-409 ΚΚΑ 410-419 ΚΚΑ 420-429 ΚΚΑ 430-439 ΚΚΑ 440-449	Κοινωνιολογική και Ανθρωπολογική Θεωρία Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία-Ανθρωπολογία Κοινωνιολογικές Θεωρίες Ανθρωπολογικές Θεωρίες Θεωρίες Πολιτισμού Θεωρίες Συμβολικών Συστημάτων

Ενότητα Β: Ανθρώπινη Ανάπτυξη, Νόηση, Αξίες, Συναισθήματα, Μάθηση

ΚΠΒ 001-049 ΚΠΒ 002-019 ΚΠΒ 020-029 ΚΠΒ 030-034 ΚΠΒ 035-039	ΚΠΒ 301-349 ΚΠΒ 302-319 ΚΠΒ 320-329 ΚΠΒ 330-334 ΚΠΒ 335-339	Παιδαγωγικά Διδακτικές επιμέρους μαθημάτων Σχολική Παιδαγωγική Τεχνολογία και Διδασκαλία Δια βίου εκπαίδευση – Επιμόρφωση
ΚΨΒ 050-099 ΚΨΒ 050-059 ΚΨΒ 060-069 ΚΨΒ 070-079 ΚΨΒ 080-089 ΚΨΒ 090-094 ΚΨΒ 095-099	ΚΨΒ 350-399 ΚΨΒ 350-359 ΚΨΒ 360-369 ΚΨΒ 370-379 ΚΨΒ 380-389 ΚΨΒ 390-394 ΚΨΒ 395-399	Ψυχολογία Αναπτυξιακή Ψυχολογία Γνωστική Ψυχολογία Ψυχολογία Κινήτρων και Συγκινήσεων Κοινωνική Ψυχολογία Κλινική-Συμβουλευτική Ψυχολογία Εκπαιδευτική Ψυχολογία
ΚΚΒ 100-149 ΚΚΒ 100-109 ΚΚΒ 110-114 ΚΚΒ 115-119 ΚΚΒ 120-129 ΚΚΒ 130-139 ΚΚΒ 140-149	ΚΚΒ 400-449 ΚΚΒ 400-404 ΚΚΒ 410-414 ΚΚΒ 415-419 ΚΚΒ 420-429 ΚΚΒ 430-439 ΚΚΒ 440-449	Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία Κοινωνιολογία-Ανθρωπολογία της Γνώσης Κοινωνιολογία-Ανθρωπολογία της Ηθικής Κοινωνιολογία της Εξουσίας Κοινωνιολογία του Εαυτού & της Ταυτότητας Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία των Συναισθημάτων Κοινωνικοποίηση και Ανθρώπινη Ανάπτυξη
ΚΔΒ 150-199	ΚΔΒ 450-499	Διεπιστημονικά

ΚΔΒ 150-154	ΚΔΒ 450-454	Ανθρώπινη ανάπτυξη
ΚΔΒ 155-159	ΚΔΒ 455-459	Διαπροσωπικές Σχέσεις
ΚΔΒ 160-169	ΚΔΒ 460-469	Κοινωνική Μάθηση
ΚΔΒ 170-179	ΚΔΒ 470-479	Αξίες - Νοοτροπίες
ΚΔΒ 180-184	ΚΔΒ 480-484	Ενδο- και Δια-ομαδικές διαδικασίες
ΚΔΒ 185-189	ΚΔΒ 485-489	Συμβουλευτική
ΚΔΒ 190-199	ΚΔΒ 490-499	Συναισθήματα

Ενότητα Γ: Πολιτισμός, Εκπαίδευση, Πολιτική

ΚΠΓ 001-049	ΚΠΓ 301-349	Παιδαγωγικά
ΚΠΓ 001-009	ΚΠΓ 300-309	Εκπαιδευτική Πολιτική
ΚΠΓ 010-019	ΚΠΓ 310-319	Ειδικά Θέματα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης
ΚΠΓ 020-029	ΚΠΓ 320-329	Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης
ΚΠΓ 030-034	ΚΠΓ 330-334	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
ΚΠΓ 035-039	ΚΠΓ 335-339	Πολιτισμός και Εκπαίδευση
ΚΠΓ 040-049	ΚΠΓ 340-349	Σύγκριση Εκπαιδευτικών Συστημάτων
ΚΨΓ 050-099	ΚΨΓ 350-399	Ψυχολογία
ΚΨΓ 050-059	ΚΨΓ 350-359	Ψυχολογία της Τέχνης
ΚΨΓ 060-064	ΚΨΓ 360-364	Πολιτισμική Ψυχολογία
ΚΨΓ 065-069	ΚΨΓ 365-369	Ψυχολογία του Αθλητισμού και του Ελεύθερου Χρόνου
ΚΨΓ 070-079	ΚΨΓ 370-379	Σχολική Ψυχολογία
ΚΨΓ 080-089	ΚΨΓ 380-389	Πολιτική Ψυχολογία
ΚΨΓ 090-099	ΚΨΓ 390-399	Ψυχολογία της Υγείας
ΚΚΓ 100-149	ΚΚΓ 400-449	Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία
ΚΚΓ 100-104	ΚΚΓ 400-404	Κοινωνιολογία του Πολιτισμού
ΚΚΓ 105-109	ΚΚΓ 405-409	Πολιτισμική Ανθρωπολογία
ΚΚΓ 110-119	ΚΚΓ 410-419	Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία της τέχνης
ΚΚΓ 120-124	ΚΚΓ 420-124	Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία της παρέκκλισης
ΚΚΓ 125-129	ΚΚΓ 425-429	Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία του Αθλητισμού και του Ελεύθερου Χρόνου
ΚΚΓ 130-139	ΚΚΓ 430-439	Πολιτική Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία
ΚΚΓ 140-144	ΚΚΓ 340-344	Ιστορική Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία
ΚΚΓ 145-149	ΚΚΓ 345-349	Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία του Κινηματογράφου
ΚΔΓ 150-199	ΚΔΓ 450-499	Διεπιστημονικά
ΚΔΓ 150-154	ΚΔΓ 450-454	Τέχνη
ΚΔΓ 155-159	ΚΔΓ 455-459	Θρησκεία και Ιδεολογία
ΚΔΓ 160-164	ΚΔΓ 460-464	Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών
ΚΔΓ 165-169	ΚΔΓ 465-469	Σώμα, ταυτότητα, ρόλοι
ΚΔΓ 170-174	ΚΔΓ 470-474	Ποιότητα ζωής
ΚΔΓ 175-179	ΚΔΓ 475-479	Υγεία
ΚΔΓ 180-184	ΚΔΓ 480-484	Πολιτισμική Τεχνολογία
ΚΔΓ 185-189	ΚΔΓ 485-489	Επικοινωνία
ΚΔΓ 190-194	ΚΔΓ 490-494	Οικονομία
ΚΔΓ 195-199	ΚΔΓ 495-499	Θεσμοί-Πολιτική
ΚΔΓ 200-204	ΚΔΓ 500-504	Φύλα
ΚΔΓ 205-209	ΚΔΓ 504-509	Μειονότητες

Διευκρινίζεται ότι:

- Κάθε μάθημα (παράδοση, σεμινάριο) συνοδεύεται από τρία κεφαλαία γράμματα και τρία αριθμητικά ψηφία, π.χ.: Το πρώτο γράμμα (Κ) αντιστοιχεί στην κατεύθυνση. Το δεύτερο γράμμα (Π-Ψ-Κ) αντιστοιχεί στις επιστήμες, ενώ το γράμμα Δ καλύπτει διεπιστημονικά μαθήματα (συνεργασίες διδασκόντων ή οτιδήποτε άλλο). Το τρίτο γράμμα (Α-Β-Γ) αντιστοιχεί στις τρεις ενότητες του προγράμματος.
- Η κάθε επιστήμη παίρνει ένα σταθερό αριθμητικό πεδίο

- Τα Παιδαγωγικά παίρνουν το αριθμητικό πεδίο 001-049 (παραδόσεις) και 300-349 (σεμινάρια)
- Η Ψυχολογία 050-099 και 350-399
- Η Κοινωνιολογία και η Ανθρωπολογία 100-149 και 400-449
- Τα διεπιστημονικά μαθήματα 150-199 και 450-499.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**ΠΙΝΑΚΑΣ 8 ΠΜΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ: ΓΝΩΣΗ, ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

Τίτλος ΠΜΣ: «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία»						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
ΦΓΑ087 Αισθητική του Κάντ και του Χέγκελ	Pms-phl.fks.uoc.gr		Ανδρουλιδάκης Κώστας	Επιλογή		
ΦΓΑ 088 Αριστοτέλης: «Ηθική Ευδμήμεια»	Pms-phl.fks.uoc.gr		Λέμπεντεφ Ανδρέας	Υποχρεωτικό		
ΦΓΑ089 Προβλήματα της συνείδησης	Pms-phl.fks.uoc.gr		Βενιέρη Μαρία	Υποχρεωτικό		
ΦΓΑ090 Αριστοτέλης: Τοπικά Ι	Pms-phl.fks.uoc.gr		Καραμανώλης Γιώργος	Επιλογή		
ΦΓΑ 091 Κοινωνική και Ηθική Θεωρία της Επιστήμης	Pms-phl.fks.uoc.gr		Τσινόρεμα Σταυρούλα	Επιλογή		
ΦΓΑ092 Πλάτων Φαίδρος	Pms-phl.fks.uoc.gr		Μπάλλα Χλόη	Επιλογή		
ΦΓΑ093 Αρχαία Ηθική Φιλοσοφία	Pms-phl.fks.uoc.gr		Λέμπεντεφ Ανδρέας	Υποχρεωτικό		
ΦΓΑ094 Λογική και Μεθοδολογία της Επιστήμης	Pms-phl.fks.uoc.gr		Ρουσόπουλος Γιώργος	Υποχρεωτικό		
ΦΓΑ160 Αξίες	Pms-phl.fks.uoc.gr		Θεοδώρου Παναγιώτης	Υποχρεωτικό		
ΦΓΑ161 Φιλοσοφία της πράξης: Γνώση, Αξίες και Ιστορία	Pms-phl.fks.uoc.gr		Καβουλάκος Κώστας	Επιλογή		
ΦΓΑ162 Αρχαία Φιλοσοφία: Αριστοτέλης «κατηγορίες»	Pms-phl.fks.uoc.gr		Καραμανώλης Γιώργος	Επιλογή		
ΦΓΑ163 Προβλήματα της Καντιανής Ηθικής	Pms-phl.fks.uoc.gr		Ανδρουλιδάκης Κώστας	Επιλογή		
ΦΓΑ164 Κάντ: Κριτική του Καθαρού Λόγου	Pms-phl.fks.uoc.gr		Σαργέντης Κώστας	Υποχρεωτικό		
ΦΓΑ165 Φιλοσοφία της Επιστήμης: Γνώση και Αξίες. Πόσο αξιακά ουδέτερη είναι η επιστημονική γνώση?	Pms-phl.fks.uoc.gr		Τσινόρεμα Σταυρούλα	Υποχρεωτικό		

ΦΓΑ166 Πλάτων 1ων	Pms-phl.fks.uoc.gr		Gluger John	Επιλογή		
ΦΓΑ167 Ζητήματα Φυσιοκρατίας	Pms-phl.fks.uoc.gr		Μαραγκός Γιώργος	Επιλογή		
ΦΓΑ168 Αριστοτέλης: Θεωρία της Δικαιοσύνης	Pms-phl.fks.uoc.gr		Λέμπεντεφ Ανδρέας	Επιλογή		
ΦΓΑ169 Μεθοδολογία, Θεωρία της Επιστήμης	Pms-phl.fks.uoc.gr Pms- phl.fks.uoc.gr		Ρουσόπουλος Γιώργος	Επιλογή		
ΦΓΑ170 Φιλοσοφία του Νου: Το Πρόβλημα της Συνείδησης	Pms-phl.fks.uoc.gr		Βενιέρη Μαρία	Επιλογή		
ΦΓΑ171 Τι είναι Πλατωνισμός; Η Πλατωνική Σκέψη από τον Πλάτωνα στον Πλωτίνο	Pms-phl.fks.uoc.gr		Καραμανώλης Γιώργος	Υποχρεωτ ικό		
ΦΓΑ172 Κριτική του Καθαρού Λόγου II	Pms-phl.fks.uoc.gr		Σαργέντης Κώστας	Υποχρεωτ ικό		
ΦΓΑ173 Αξίες και Πρόσωπο στον Σέλερ	Pms-phl.fks.uoc.gr		Θεοδώρου Παναγιώτης	Επιλογή		
ΦΓΑ174 Ηθική και Κοινωνική Θεωρία της Επιστήμης: Επιστήμη και Ηθική	Pms-phl.fks.uoc.gr		Τσινόρεμα Σταυρούλα	Επιλογή		

Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών⁴⁾

Τίτλος ΜΠΣ: «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία»								
Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία ΝΑΙ	Σύνολο Ωρών	Διαδκτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδικεύσεως(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
ΦΓΑ087 Αισθητική του Κάντ και του Χέγκελ	ΝΑΙ	20				3	3	
ΦΓΑ088 Αριστοτέλης: «Ηθική Ευδμία»	ΝΑΙ	20				4	3	
ΦΓΑ089 Προβλήματα της συνείδησης	ΝΑΙ	20				3	3	
ΦΓΑ090 Αριστοτέλης: Τοπικά Ι	ΝΑΙ	20						
ΦΓΑ091 Κοινωνική και Ηθική Θεωρία της Επιστήμης	ΝΑΙ	20						
ΦΓΑ092 Πλάτων Φαίδρος	ΝΑΙ	20				3	3	
ΦΓΑ093 Αρχαία Ηθική Φιλοσοφία	ΝΑΙ	20						
ΦΓΑ094 Λογική και Μεθοδολογία της Επιστήμης	ΝΑΙ	20				7	5	
ΦΓΑ160 Αξίες	ΝΑΙ	20						
ΦΓΑ161 Φιλοσοφία της πράξης: Γνώση, Αξίες και Ιστορία	ΝΑΙ	20						
ΦΓΑ162 Αρχαία Φιλοσοφία: Αριστοτέλης «κατηγορία»	ΝΑΙ	20				2	2	
ΦΓΑ163 Προβλήματα της Καντιανής Ηθικής	ΝΑΙ	20				2	1	
ΦΓΑ164 Κάντ: Κριτική του Καθαρού Λόγου	ΝΑΙ	20				4	4	
ΦΓΑ165 Φιλοσοφία της Επιστήμης: Γνώση και Αξίες. Πόσο αξιακά ουδέτερη είναι η επιστημονική γνώση?	ΝΑΙ	20				1	1	
ΦΓΑ166 Πλάτων Ίων	ΝΑΙ	20				1	1	
ΦΓΑ167 Ζητήματα Φυσιοκρατίας	ΝΑΙ	20				1	1	

⁴ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

ΦΓΑ168 Αριστοτέλης: Θεωρία της Δικαιοσύνης	ΝΑΙ	20				2	2	
ΦΓΑ169 Μεθοδολογία, Θεωρία της Επιστήμης	ΝΑΙ	20				3	3	
ΦΓΑ170 Φιλοσοφία του Νου: Το Πρόβλημα της Συνείδησης	ΝΑΙ	20				2	2	
ΦΓΑ171 Τι είναι Πλατωνισμός; Η Πλατωνική Σκέψη από τον Πλάτωνα στον Πλωτίνο	ΝΑΙ	20				1	1	
ΦΓΑ172 Κριτική του Καθαρού Λόγου II	ΝΑΙ	20				2	2	
ΦΓΑ173 Αξίες και Πρόσωπο στον Σέλερ	ΝΑΙ	20				2	2	
ΦΓΑ174 Ηθική και Κοινωνική Θεωρία της Επιστήμης: Επιστήμη και Ηθική	ΝΑΙ	20				2	2	

Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΜΠΣ)⁵

Τίτλος ΠΜΣ: Φιλοσοφία:Γνώση, Αξίες και Κοινωνία		2007-2008*	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Αιτήσεις (α+β)						
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	2	3	8	9	1
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	-	2	2	2	3
Προσφορές						
Εγγραφές						
Απόφοιτοι		2	5	10	11	4

Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών [¹⁵]

⁵ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

Έτος αποφοίτησης	«Φιλοσοφία:Γνώση, Αξίες και Κοινωνία»				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο αποφοίτων)
	Κατανομή Βαθμών (%)				
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2002-2003					
2003-2004					
2004-2005					
2005-2006					

Σύνολο

Μαθήματα Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών**ΠΙΝΑΚΑΣ 9 ΠΜΣ ΒΙΟΗΘΙΚΗ**

Τίτλος ΜΠΣ: «Βιοηθική»						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
ΦΙΛ. 101 Τα εννοιολογικά θεμέλια της Βιοηθικής: Ηθικές θεωρίες	http://bioethics.fks.uoc.gr/	17	Σταυρούλα Τσινόρεμα	Υποχρεωτικό	Όχι	Ναι/παρουσιάσεις εργασιών
ΦΙΛ. 102 Βιοηθική: Μέθοδοι, Αρχές, Προβλήματα	http://bioethics.fks.uoc.gr/	20	Μυρτώ Δραγώνα-Μονάχου, Κατερίνα Μαρκεζίνη	Υποχρεωτικό	Όχι	Ναι/ανάλυση περιπτώσεων
ΙΑΤ. 101 Εισαγωγή στη Βιο-Ιατρική Ηθική/Βιοηθική	http://bioethics.fks.uoc.gr/	26	Εμμανουήλ Γαλανάκης	Υποχρεωτικό	Όχι	Ναι
BIO. 101 Εισαγωγή στη Σύγχρονη Βιολογία I	http://bioethics.fks.uoc.gr/	27	Ελευθέριος Ζούρος, Χρήστος Λούης	Υποχρεωτικό	Όχι	Ναι
KOIN. 101 Κοινωνία και Βιοηθική	http://bioethics.fks.uoc.gr/	28	Μαρία Κούση	Υποχρεωτικό	Όχι	Ναι/παρουσιάσεις εργασιών
ΙΑΤ. 102 Δημόσια Υγεία	http://bioethics.fks.uoc.gr/	35	Τάσος Φιλαλήθης	Υποχρεωτικό	Ναι	Ναι/παρουσιάσεις
BIO. 102 Εισαγωγή στη Σύγχρονη Βιολογία II	http://bioethics.fks.uoc.gr/	36	Νικόλαος Μοσχονάς, Νικόλαος Πανόπουλος	Υποχρεωτικό	Ναι	Ναι
ΔΙΚ. 101 Δίκαιο, Ηθική και Βιοηθική	http://bioethics.fks.uoc.gr/	37	Παύλος Σούρλας, Φίλιππος Βασιλόγιαννης	Υποχρεωτικό	Ναι	Ναι

ΦΙΛ. 104 Προβλήματα Βιοηθικής στην Αρχαία Φιλοσοφία	http://bioethics.fks.uoc.gr/	38	Ανδρέας Λέμπεντεφ	Κατ'επιλογήν	Ναι	Ναι
ΦΙΛ. 105 Θεωρίες Διανεμητικής Δικαιοσύνης	http://bioethics.fks.uoc.gr/	39	Γρηγόρης Μολύβας	Κατ'επιλογήν	Ναι	Ναι
ΙΑΤ. 103 Στοιχεία ΝευροΦιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών	http://bioethics.fks.uoc.gr/	41	Ελένη Σαββάκη, Ιωάννης Δαλέζιος	Κατ'επιλογήν	Ναι	Ναι
ΙΑΤ. 105 Ιστορία της Ιατρικής και της Ιατρικής Δεοντολογίας	http://bioethics.fks.uoc.gr/	42	Κωνσταντίνος Τρομπούκης	Κατ'επιλογήν	Ναι	Παρουσιάσεις εργασιών
ΚΟΙΝ. 105 Κοινωνιολογία και Δίκαιο της Ανθρώπινης Αναπαραγωγής	http://bioethics.fks.uoc.gr/	47	Βασιλική Πετούση	Κατ'επιλογήν	Ναι	Ναι/παρουσιάσεις εργασιών
ΠΟΛ. 101 Βιοηθική, Πολιτική Διαδικασία και Ρύθμιση	http://bioethics.fks.uoc.gr/	49	Δημήτριος Κοτρόγιαννος	Κατ'επιλογήν	Ναι	Ναι
ΙΑΤ. 104 Βιοηθική και τέλος της ζωής	http://bioethics.fks.uoc.gr/	55	Δημήτριος Γεωργόπουλος	Υποχρεωτικό	Ναι	Παρουσιάσεις εργασιών

ΚΟΙΝ. 102 Εφαρμογές Κοινωνικής Έρευνας σε Ζητήματα Βιοηθικής	http://bioethics.fks.uoc.gr/	56	Κώστας Γκούνης, Βασιλική Πετούση	Υποχρεωτικό	Ναι	Ναι/παρουσιάσεις εργασιών
ΦΙΛ. 103 Φιλοσοφία των Επιστημών	http://bioethics.fks.uoc.gr/	33	Γεώργιος Μαραγκός	Υποχρεωτικό	Ναι	Ναι
ΔΙΚ. 103 Βιοηθική και Σύνταγμα	http://bioethics.fks.uoc.gr/	65	Τάκης Κ. Βιδάλης	Κατ'επιλογήν	Ναι	Ναι
ΦΙΛ. 106 Επιστήμη και Ηθική	http://bioethics.fks.uoc.gr/	58	Γεώργιος Μαραγκός, Σταυρούλα Τσινόρεμα	Κατ'επιλογήν	Ναι	Ναι/παρουσιάσεις εργασιών
BIO. 103 Βιολογικά Επιτεύγματα και Βιοηθική	http://bioethics.fks.uoc.gr/	63	Ελευθέριος Ζούρος, Χρήστος Λούης, Νικόλαος Μοσχονάς, Νικόλαος Πανόπουλος	Κατ'επιλογήν	Ναι	Παρουσιάσεις εργασιών

Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Τίτλος ΜΠΣ: «Βιοηθική»								
Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης (Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
ΦΙΛ. 101 Τα εννοιολογικά θεμέλια της Βιοηθικής: Ηθικές θεωρίες	ΝΑΙ	20	2	Υ	Κο	19	13	13
ΦΙΛ. 102 Βιοηθική: Μέθοδοι, Αρχές, Προβλήματα	ΝΑΙ	14	2	Υ	Κο	19	14	14
ΙΑΤ. 101 Εισαγωγή στη Βιο-Ιατρική Ηθική/Βιοηθική	ΝΑΙ	20	2	Υ	Κο	19	19	19
BIO. 101 Εισαγωγή στη Σύγχρονη Βιολογία I	ΝΑΙ	12	2	ΓΓ	Κο	19	15	15
ΚΟΙΝ. 101 Κοινωνία και Βιοηθική	ΝΑΙ	20	2	Υ	Κο	19	15	15
ΙΑΤ. 102 Δημόσια Υγεία	ΝΑΙ	12	1	Υ	Κο	18	12	11
BIO. 102 Εισαγωγή στη Σύγχρονη Βιολογία II	ΝΑΙ	12	1	ΕΠ	Κο	18	17	17
ΔΙΚ. 101 Δίκαιο, Ηθική και Βιοηθική	ΝΑΙ	12	1	Υ	Κο	18	18	18
ΦΙΛ. 104 Προβλήματα Βιοηθικής στην Αρχαία Φιλοσοφία	ΝΑΙ	20	1	ΓΓ	Κο	15	15	15
ΦΙΛ. 105 Θεωρίες Διανεμητικής Δικαιοσύνης	ΝΑΙ	18	1	ΓΓ	Ε	12	11	10
ΙΑΤ. 103 Στοιχεία ΝευροΦιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών	ΝΑΙ	18	1	ΓΓ	Ε	5	4	4
ΙΑΤ. 105 Ιστορία της Ιατρικής και της Ιατρικής Δεοντολογίας	ΝΑΙ	10	1	ΕΠ	Κα	11	11	11
ΚΟΙΝ. 105 Κοινωνιολογία και Δίκαιο της Ανθρώπινης Αναπαραγωγής	ΝΑΙ	12	1	ΑΔ	Κα	9	9	9

ΠΟΛ. 101 Βιοηθική, Πολιτική Διαδικασία και Ρύθμιση	ΝΑΙ	20	1	ΕΠ	Ε	15	15	15
ΙΑΤ. 104 Βιοηθική και τέλος της ζωής	ΝΑΙ	12	2	ΑΔ	Ε	18	17	17
ΚΟΙΝ. 102 Εφαρμογές Κοινωνικής Έρευνας σε Ζητήματα Βιοηθικής	ΝΑΙ	12	1	ΑΔ	Κα	18	17	17
ΦΙΛ. 103 Φιλοσοφία των Επιστημών	ΝΑΙ	20	1	ΕΠ	Κα	18	17	17
ΔΙΚ. 103 Βιοηθική και Σύνταγμα	ΝΑΙ	12	1	ΕΠ	Ε	15	11	11
ΦΙΛ. 106 Επιστήμη και Ηθική	ΝΑΙ	14	1	ΑΔ	Κα	12	7	7
ΒΙΟ. 103 Βιολογικά Επιτεύγματα και Βιοηθική	ΝΑΙ	12	1	ΑΔ	Κα	16	16	16

Μαθήματα Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών**ΠΙΝΑΚΑΣ 10 ΠΜΣ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ****Γενικά:**

Το Π.Μ.Σ. Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη απονέμει:

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) με τίτλο «Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη» με τις εξής κατευθύνσεις:

- i) Πολιτισμικές Σπουδές με έμφαση στη νεότητα και την ποιότητα ζωής
- ii) Αναπτυξιακή Ψυχολογία με έμφαση στη νεότητα και την ανάπτυξη κατά την εφηβεία
- iii) Επιστήμες της Εκπαίδευσης με έμφαση στις εκπαιδευτικές πολιτικές και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση
- iv) Τέχνη και ανθρώπινη δημιουργικότητα στην πολιτισμική διαδικασία.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Για το Μ.Δ.Ε. προσφέρονται εννέα (9) μεταπτυχιακά μαθήματα ή σεμινάρια, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι γενικής κατεύθυνσης, τα τέσσερα (4) αντιστοιχούν ανά ένα (1) στην κάθε κατεύθυνση, και τα τρία (3) ελεύθερης επιλογής. Κάθε μάθημα ή σεμινάριο διδάσκεται κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου τρεις ώρες εβδομαδιαίως επί δεκατρείς εβδομάδες και αντιστοιχεί σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες, ενώ η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε δεκατρείς (13) διδακτικές μονάδες.

I. Υποχρεωτικά γενικής κατεύθυνσης

1	1	Επιστημολογία των κοινωνικών επιστημών
2	2	Μεθοδολογία έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες

II. Υποχρεωτικά επιλογής**A. Πολιτισμικές Σπουδές**

Θεωρίες πολιτισμού (Υποχρεωτικό)

Η κατηγορία νεότητα: εννοιολογήσεις και μετασχηματισμοί.

Η έννοια της ποιότητα ζωής: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις

Θεωρίες επικοινωνίας

Ανθρώπινη οικολογία

Πολιτισμικά και κοινωνικά κινήματα

Πολιτισμική κριτική

Διαχείριση πολιτισμικής κληρονομιάς

Ελεύθερος χρόνος και εργασία

Κοινωνιολογία και ιστορία του αθλητισμού

Παραγωγή και διαχείριση πολιτιστικών αγαθών

Βασικές κατηγορίες πολιτισμικής ανάλυσης: φύλο, τάξη, εθνότητα

Διαδικασίες και συστήματα ταξινόμησης

Μουσεία, συλλογές και επικοινωνία

Πολιτισμός και τουρισμός

Σημειολογικά συστήματα (διατροφή, μόδα, πολιτιστική κατανάλωση)

Πολιτιστική κατανάλωση

Πολιτισμική τεχνολογία

Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας
Κινηματογράφος και Κοινωνία

Β. Ανθρώπινη Ανάπτυξη με Έμφαση στη Νεότητα και την Ανάπτυξη κατά την Εφηβεία

Ψυχολογικές θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης (Υποχρεωτικό)
Σωματική ωρίμανση και γνωστική ανάπτυξη κατά την εφηβεία
Συναισθηματική ανάπτυξη
Θεωρίες κοινωνικοποίησης (σχέσεις εφήβων με σημαντικούς άλλους)
Υποκειμενικοί και αντικειμενικοί παράγοντες στην επιλογή επαγγέλματος
Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία της εφηβείας
Διαπολιτισμική θεώρηση της εφηβείας και της νεότητας
Η εφηβεία μέσα στην οντογένεση
Κοινωνιολογικές θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης
Συγκρότηση ταυτότητας και ρόλων κατά την εφηβεία
Αισθητική ανάπτυξη
Βρεφική, νηπιακή και παιδική ανάπτυξη

Γ. Επιστήμες της Εκπαίδευσης.

Ιστορία και κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Υποχρεωτικό)
Συγκριτική ανάλυση των εκπαιδευτικών συστημάτων
Κοινωνική ιστορία των εκπαιδευτικών θεσμών και πρακτικών
Ιστορία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος
Νέες μορφές κατάρτισης και εκπαίδευσης (δια βίου εκπαίδευση)
Γλώσσα και ταυτότητα
Κοινωνιογλωσσολογία
Διαπολιτισμική επικοινωνία: στρατηγικές σύγκλισης και απόκλισης
Γλωσσική συμπεριφορά και γλωσσική συνείδηση
Εκπαίδευση και νέες τεχνολογίες
Θεωρίες παιδείας

Δ. Τέχνη και Ανθρώπινη Δημιουργικότητα

Ανθρωπολογία των συμβολικών συστημάτων (Υποχρεωτικό)
Ιστορία και Κοινωνιολογία της τέχνης
Διεπιστημονικές θεωρήσεις της τέχνης.
Εικόνα, μουσική, κείμενα
Δομική και πολιτισμική ανάλυση της μουσικής
Ψυχολογία της τέχνης
Ιστορία αισθητικών θεωριών
Φιλοσοφία της τέχνης
Θεωρία λογοτεχνίας
Θεωρία και σημειολογία του Κινηματογράφου
Ιστορία και αισθητική της φωτογραφίας
Ιστορία της μοντέρνας τέχνης
Μορφές συγκρότησης της αισθητικής εμπειρίας
Τέχνη και δημιουργικότητα

Κατανομή μαθημάτων ανά Εξάμηνο Σπουδών.

Α' Εξάμηνο

Μεθοδολογία έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες (Υ)
Θεωρίες Πολιτισμού (Υ) (Α θεμ. ενότ.).
Ψυχολογικές θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης (Υ) (Β θεμ. ενότ.).
Θεωρίες επικοινωνίας (Α θεμ. ενότ.).
Θεωρίες κοινωνικοποίησης (Β θεμ. ενότ.).
Συγκριτική ανάλυση των εκπαιδευτικών συστημάτων (Γ θεμ. ενότ.).
Διεπιστημονικές θεωρίες της τέχνης (Δ θεμ. ενότ.).

Β' Εξάμηνο

Επιστημολογία των κοινωνικών επιστημών (Υ)
Ιστορία & Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Υ) (Γ θεμ. ενότ.).
Ανθρωπολογία των συμβολικών συστημάτων (Υ) (Δ θεμ. ενότ.).
Η κατηγορία νεότητα: εννοιολογήσεις και μετασχηματισμοί (Α θεμ. ενότ.).
Ελεύθερος χρόνος και εργασία (Α θεμ. ενότ.).
Βασικές κατηγορίες πολιτισμικής ανάλυσης: φύλο, τάξη, εθνότητα (Α θεμ. ενότ.).
Διαδικασίες και συστήματα ταξινόμησης (Α θεμ. ενότ.).
Σημειολογικά συστήματα (διατροφή, μόδα, πολιτιστική κατανάλωση) (Α θεμ. ενότ.).
Συναισθηματική ανάπτυξη (Β θεμ. ενότ.).
Η εφηβεία μέσα στην οντογένεση (Β θεμ. ενότ.).
Ιστορία του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος (Γ θεμ. ενότ.).
Εκπαίδευση και Νέες Τεχνολογίες (Γ θεμ. ενότ.).
Ιστορία αισθητικών θεωριών (Δ θεμ. ενότ.).
Φιλοσοφία της Τέχνης (Δ θεμ. ενότ.).

Γ' Εξάμηνο

Η έννοια της ποιότητας ζωής: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις (Α θεμ. ενότ.).
Πολιτισμικά και κοινωνικά κινήματα (Α θεμ. ενότ.).
Κοινωνιολογία και ιστορία του αθλητισμού (Α θεμ. ενότ.).
Παραγωγή και διαχείριση πολιτιστικών αγαθών (Α θεμ. ενότ.).
Μουσεία, συλλογές και επικοινωνία (Α θεμ. ενότ.).
Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (Α θεμ. ενότ.).
Κινηματογράφος και Κοινωνία (Α θεμ. ενότ.).
Σωματική ωρίμανση και γνωστική ανάπτυξη κατά την εφηβεία (Β θεμ. ενότ.).
Διαπολιτισμική θεώρηση της εφηβείας και της νεότητας (Β θεμ. ενότ.).
Κοινωνιολογικές θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης (Β θεμ. ενότ.).
Συγκρότηση ταυτότητας και ρόλων κατά την εφηβεία (Β θεμ. ενότ.).
Βρεφική, νηπιακή και παιδική ανάπτυξη (Β θεμ. ενότ.).
Κοινωνική Ιστορία των εκπαιδευτικών θεσμών και πρακτικών (Γ θεμ. ενότ.).
Διαπολιτισμική επικοινωνία: στρατηγικές σύγκλισης και απόκλισης (Γ θεμ. ενότ.).
Γλωσσική συμπεριφορά και γλωσσική συνείδηση (Γ θεμ. ενότ.).
Θεωρίες παιδείας (Γ θεμ. ενότ.).
Ιστορία και Κοινωνιολογία της τέχνης (Δ θεμ. ενότ.).
Εικόνα, μουσική, κείμενα (Δ θεμ. ενότ.).
Ψυχολογία της τέχνης (Δ θεμ. ενότ.).
Θεωρία λογοτεχνίας (Δ θεμ. ενότ.).
Θεωρία και σημειολογία του Κινηματογράφου (Δ θεμ. ενότ.).

Ιστορία και αισθητική της φωτογραφίας (Δ θεμ. ενότ.).

Τέχνη και δημιουργικότητα (Δ θεμ. ενότ.).

Δ' Εξάμηνο

Ανθρώπινη Οικολογία (Α θεμ. ενότ.).

Πολιτισμική κριτική (Α θεμ. ενότ.).

Διαχείριση πολιτισμικής κληρονομιάς (Α θεμ. ενότ.).

Πολιτισμός και Τουρισμός (Α θεμ. ενότ.).

Πολιτισμική κατανάλωση (Α θεμ. ενότ.).

Πολιτισμική τεχνολογία (Α θεμ. ενότ.).

Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία της εφηβείας (Β θεμ. ενότ.).

Αισθητική ανάπτυξη (Β θεμ. ενότ.).

Νέες μορφές κατάρτισης & εκπαίδευσης – δια βίου εκπαίδευση (Γ θεμ. ενότ.).

Γλώσσα και ταυτότητα (Γ θεμ. ενότ.).

Κοινωνιογλωσσολογία (Γ θεμ. ενότ.).

Δομική και πολιτισμική ανάλυση της μουσικής (Δ θεμ. ενότ.).

Ιστορία της μοντέρνας Τέχνης (Δ θεμ. ενότ.).

Μορφές συγκρότησης της αισθητικής εμπειρίας (Δ θεμ. ενότ.).

Μεταπτυχιακή Εργασία

Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ο φοιτητής υποχρεούται:

α) Να παρακολουθήσει και να συμμετάσχει επιτυχώς σε εννέα (9) μαθήματα ή σεμινάρια.

β) Να συντάξει, να παραδώσει και να υποστηρίξει μεταπτυχιακή εργασία. Η υποστήριξη γίνεται ενώπιον τριμελούς επιτροπής στην οποία συμμετέχει ο επιβλέπων καθηγητής και δύο μέλη Δ.Ε.Π. που ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ύστερα από πρόταση του επιβλέποντος. Το θέμα της εργασίας αυτής μπορεί να δίνεται μετά την επιτυχή παρακολούθηση των σεμιναρίων του πρώτου έτους σπουδών.

Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος:

Ο φοιτητής που απέκτησε Μ.Δ.Ε. μπορεί να συνεχίσει τις μεταπτυχιακές σπουδές για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος με τις προϋποθέσεις που καθορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. και ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 2083/ 1992, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Τίτλος ΠΜΣ: Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη			
	2009-2010*	2008-2009*	2007-2008*
Αιτήσεις (α+β)	48	57	56
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	8	17	17
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	40	40	39
Προσφορές			
Εγγραφές	12	10	20
Απόφοιτοι	0	0	0

Μαθήματα Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών

ΠΙΝΑΚΑΣ 11 ΠΜΣ: «Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική»

Α' εξάμηνο

2 μαθήματα κοινού κορμού

- Θεωρία Παιδείας
- Μέθοδοι της κοινωνικής έρευνας

1 μάθημα κατεύθυνσης

Κατεύθυνση Α' Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική

- Κοινωνικός έλεγχος και αναπαραγωγή στην εκπαίδευση, ή Δια βίου εκπαίδευση

Κατεύθυνση Β' Διδασκαλία και Αξιολόγηση στην εκπαίδευση

- Διδασκαλία και έρευνα, ή Διδακτική κειμένου

Β' εξάμηνο

2 μαθήματα κοινού κορμού

- Θεωρία Αναλυτικών Προγραμμάτων
- Ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης, ή Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης

1 μάθημα κατεύθυνσης

Κατεύθυνση Α' Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική

- Εκπαιδευτική Θεωρία και Πολιτική

Κατεύθυνση Β' Διδασκαλία και Αξιολόγηση στην εκπαίδευση

- Ψυχολογία κινήτρων και θεωρίες μάθησης, ή Κοινωνιοψυχολογική συγκρότηση του εαυτού συγκρότηση του εαυτού και σχολική διαρροή

Γ' εξάμηνο

1 μάθημα κατεύθυνσης

Κατεύθυνση Α' Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική

- Ιστορία των παιδαγωγικών ιδεών, ή Ιστορία της γυναικείας εκπαίδευσης

Κατεύθυνση Β' Διδασκαλία και Αξιολόγηση στην εκπαίδευση

- Αναλυτικά Προγράμματα και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση
- 2 μαθήματα επιλογής από κατάλογο μαθημάτων (ενδεικτικά)
- Γνωστική ανάπτυξη εφήβων και έρευνα εφηβικής ηλικίας
- Δημιουργική σκέψη
- Νεανικοί (υπο-πολιτισμοί) στο σχολείο
- Διαπροσωπική επικοινωνία και εκπαίδευση
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικών
- Κοινωνικοί μετασχηματισμοί και εκπαιδευτική πολιτική
- Φύλο και εκπαίδευση, κλπ.

Δ' εξάμηνο

- Συγγραφή Διπλωματικής εργασίας στην κατεύθυνση

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

Εσωτερικοί Κανονισμοί Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΜΣ «ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ: ΓΝΩΣΗ, ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ»

Άρθρο 1 Γενικές Διατάξεις

1. Η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών του Διαπανεπιστημιακού, Διατμηματικού Προγράμματος «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία» του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών (ΦΚΣ) του Πανεπιστημίου Κρήτης διέπονται από τις διατάξεις των νόμων, από την Υπουργική Απόφαση Έγκρισης Αρ. Απ. 138033/Β7 (ΦΕΚ 192/τ.Β΄/20-02-2003), από τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΠΜΣ.
2. Οι διατάξεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπως αυτές αναλύονται παρακάτω, εξειδικεύουν και συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις μεταπτυχιακές σπουδές και ρυθμίζουν με ενιαίο τρόπο θέματα λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, τα οποία δεν ρυθμίζονται από την κείμενη νομοθεσία, αλλά είτε παρέχονται για αυτά σχετικές εξουσιοδοτήσεις από το νόμο, είτε ρυθμίζονται με αποφάσεις της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (ΕΔΕ) του Προγράμματος.

Άρθρο 2 Διοικητική Υποστήριξη

Για την οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ «Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες και Κοινωνία» ο Τομέας Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών συνεργάζεται με τον Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Την διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος αναλαμβάνει το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Άρθρο 3 Ειδική Διατμηματική Επιτροπή

Η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (ΕΔΕ), η οποία ασκεί τις προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης (ΓΣΕΣ), συγκροτείται από μέλη ΔΕΠ των εμπλεκόμενων Τμημάτων ως εξής:

- α) τα μέλη ΔΕΠ του Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- β) τρία (3) μέλη ΔΕΠ Φιλοσοφίας του συνεργαζομένου Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

γ) εκπροσώπους μεταπτυχιακών φοιτητών, όπως ο νόμος ορίζει.

Η ΕΔΕ έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, όπως αυτά προβλέπονται στην παράγραφο 2 (α) του άρθρου 12 του Νόμου 2083/92.
- Είναι υπεύθυνη για την διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, διενεργεί τις εξετάσεις και ορίζει τις εκάστοτε επιτροπές των γραπτών εξετάσεων.
- Εποπτεύει, εν γένει, την τήρηση των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας και του παρόντος Κανονισμού καθ' όλη τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.
- Επικυρώνει τους πίνακες των επιτυχόντων.
- Καταρτίζει το πρόγραμμα σπουδών
- Αναθέτει τη διδασκαλία μαθημάτων στο ΠΜΣ.
- Ορίζει τον επιβλέποντα και την επιτροπή παρακολούθησης και εξέτασης των μεταπτυχιακών εργασιών για την απόκτηση ΜΔΕ.
- Ορίζει τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, καθώς και τα μέλη των επταμελών εξεταστικών επιτροπών.
- Απονέμει τα Διπλώματα Μεταπτυχιακών Σπουδών
- Αντιμετωπίζει κάθε θέμα που προβλέπεται από τις επιμέρους διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΠΜΣ.

Άρθρο 4

Δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών διακρίνεται σε δύο κύκλους.

Α΄ Κύκλος: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα

Ο πρώτος κύκλος (Α΄ Κύκλος) καλύπτει το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης, έχει διάρκεια δύο (2) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών και οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στις εξής δύο (2) κατευθύνσεις:

Κατεύθυνση Α΄: Αρχαία και Βυζαντινή Φιλοσοφία: Γνώση και Αξίες

Κατεύθυνση Β΄: Φιλοσοφία και Νεωτερικότητα: Επιστήμη και Κοινωνία

Β΄ Κύκλος: Διδακτορικό Δίπλωμα

Ο Β΄ Κύκλος σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ), και έχει διάρκεια σπουδών τριών (3) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών. Το Διδακτορικό Δίπλωμα χορηγείται με την προϋπόθεση ότι έχουν τηρηθεί όλες οι διαδικασίες του νόμου και έχουν εξασφαλιστεί προϋποθέσεις που κατά περίπτωση έχει προσδιορίσει η ΕΔΕ του Προγράμματος.

Απαραίτητη προϋπόθεση υποψηφιότητας για το Β΄ Κύκλο Σπουδών (εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής) είναι η κατοχή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της αλλοδαπής το οποίο είναι αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ, στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ ή σε συγγενές αντικείμενο.

Άρθρο 5

Προκήρυξη θέσεων. Προϋποθέσεις συμμετοχής

1. Για την επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών για τον Α΄ Κύκλο Σπουδών, η Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών δημοσιεύει στον τύπο Ανακοίνωση, όπου καθορίζονται:

- α) Οι κατευθύνσεις του ΠΜΣ που θα δεχθούν μεταπτυχιακούς φοιτητές.
- β) Οι προϋποθέσεις συμμετοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών στη διαδικασία επιλογής.
- γ) Τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν.
- δ) Οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών και η ακριβής διεύθυνση στην οποία πρέπει αυτά να υποβληθούν.
- ε) Η διαδικασία επιλογής, καθώς και τα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών.

- στ) Τα μαθήματα και η εξεταστέα ύλη των μαθημάτων στα οποία προβλέπεται να εξεταστούν οι υποψήφιοι.
 ζ) Η ημερομηνία των εξετάσεων των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών (η προφορική εξέταση διεξάγεται εντός δεκαπενθημέρου από την ημερομηνία των γραπτών εξετάσεων).
 η) Κάθε άλλη λεπτομέρεια που η ΕΔΕ κρίνει απαραίτητη, και η οποία θα διευκολύνει τη διαδικασία της επιλογής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.

Ως προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών ορίζεται το τέλος Νοεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Οι εξετάσεις διενεργούνται κατά τον μήνα Δεκέμβριο του ίδιου έτους.

2. Απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής στο ΠΜΣ είναι οι εξής:

- (α) Οι υποψήφιοι για το ΠΜΣ πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.
 (β) Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του Νόμου 2916/2001 (ΦΕΚ 114, τ.Α' /4-6-2001), υποψήφιοι για το ΠΜΣ μπορεί να είναι και πτυχιούχοι ΤΕΙ. Το πτυχίο τους πρέπει να προέρχεται από Τμήμα ή γνωστικό αντικείμενο συγγενές προς το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, με τις προϋποθέσεις που εκάστοτε ισχύουν για τους πτυχιούχους ανώτατης εκπαίδευσης.
 (γ) Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους, οι οποίοι κατέχουν πτυχίο ΑΕΙ ισότιμο με εκείνα των ελληνικών ΑΕΙ, απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, η οποία πιστοποιείται με διαδικασίες που ορίζει η ΕΔΕ του Προγράμματος.
 (δ) Για όλους τους υποψηφίους, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κατοχή μιας ξένης γλώσσας (αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική). Η επαρκής γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται από την κατάθεση αναγνωρισμένων σχετικών τίτλων ή, εάν δεν υπάρχουν, μετά από σχετική εξέταση που διενεργεί η ΕΔΕ.

3. Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλουν οι υποψήφιοι είναι τα εξής:

- Αίτηση συμμετοχής στο ΠΜΣ.
- Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ΑΕΙ ή ΤΕΙ συναφούς Τμήματος (και πιστοποιητικό αντιστοιχίας ή ισοτιμίας από το ΔΙΚΑΤΣΑ, για πτυχιούχους των πανεπιστημίων του εξωτερικού).
- Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο να αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου.
- Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η διδακτική ή/και επαγγελματική εμπειρία, η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.
- Υπόμνημα στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου καθώς και οι λόγοι για τους οποίους επιθυμεί να εγγραφεί στο ΠΜΣ (μέχρι 1000 λέξεις).
- Πιστοποιητικό κατοχής μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής, ιταλικής), εφόσον υπάρχει.
- Ανάτυπα δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά, αντίγραφα συγγραφικού έργου, κ.λπ. εφόσον υπάρχουν.
- Κάθε άλλο έργο ή δραστηριότητα που μπορεί να βοηθήσει στην επιλογή του υποψηφίου
- Φωτοτυπία της Αστυνομικής Ταυτότητας.
- Δύο πρόσφατες φωτογραφίες, στις οποίες να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου.

Άρθρο 6

Κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Η αξιολόγηση των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και η βαθμολόγησή τους γίνεται από την ΕΔΕ με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω. Η βαθμολόγηση των κριτηρίων γίνεται σε κλίμακα από 0 μέχρι 100 και κάθε υποψήφιος πιστώνεται με συγκεκριμένο αριθμό αξιολογικών μονάδων (α.μ.) αυτής της κλίμακας.

Η επιλογή και η κατάταξη στη σειρά επιτυχίας γίνεται με τη συνεκτίμηση των ακόλουθων κριτηρίων [άριστα = 100 αξιολογικές μονάδες]

- Γενικός βαθμός πτυχίου [προσμετράται ένα πτυχίο:10 α.μ.]
- Μέσος όρος βαθμολογίας προπτυχιακών μαθημάτων φιλοσοφίας, εφόσον υπάρχουν [προσμετρώνται

φιλοσοφικά μαθήματα του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, εφόσον υπάρχουν τουλάχιστον δέκα, 10 α.μ.]

- Ερευνητικές εργασίες, δημοσιεύσεις [10 α.μ.]
- Προφορική συνέντευξη [10 α.μ.]
- Γραπτές εξετάσεις φιλοσοφίας [60 α.μ.]

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις εισαγωγής στο ΠΜΣ έχουν οι υποψήφιοι που έχουν βαθμό πτυχίου πάνω από 6,5.

(α) Γραπτές Εξετάσεις

1. Οι γραπτές εξετάσεις γίνονται σε θεματικές περιοχές που η Ανακοίνωση στον τύπο προσδιορίζει, σε μία εξέταση που διαρκεί τρεις ώρες.
2. Η ΕΔΕ έχει την ευθύνη για τις γραπτές εξετάσεις. Συγκροτεί κάθε φορά τετραμελή εξεταστική επιτροπή, προκειμένου να ορίσει τα θέματα των εξετάσεων, να τα βαθμολογήσει και να υποβάλει τον κατάλογο των αποτελεσμάτων στην ΕΔΕ.
3. Η επίδοση του υποψηφίου στις γραπτές εξετάσεις είναι ο μέσος όρος των βαθμών του κάθε εξεταστή. Στην περίπτωση που κατά τη βαθμολόγηση ενός γραπτού από δύο εξεταστές καταγραφεί διαφορά τριών (3) βαθμών και άνω της κλίμακας 0-10, τότε το γραπτό παραπέμπεται στην ολομέλεια της ΕΔΕ, η οποία ορίζει νέα διαδικασία βαθμολόγησης.

(β) Προφορική συνέντευξη των υποψηφίων

Για την τελική επιλογή των υποψηφίων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης πραγματοποιείται προφορική συνέντευξη. Η προφορική συνέντευξη των υποψηφίων πραγματοποιείται ενώπιον όλων των μελών ΔΕΠ της ΕΔΕ.

Προϋπόθεση συμμετοχής στη συνέντευξη είναι η εξασφάλιση τουλάχιστον 30 α.μ. στις γραπτές εξετάσεις. Η προφορική συνέντευξη αποβλέπει στη διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου και της δυνατότητάς του να ενταχθεί στο ΠΜΣ (στην επισήμανση ειδικών προσόντων και άλλων χαρακτηριστικών και δραστηριοτήτων του υποψηφίου, στον εντοπισμό πιθανών ελλείψεων του, οι οποίες θα οδηγούσαν στην παρακολούθηση από τον ίδιο συμπληρωματικών προπτυχιακών μαθημάτων ή σεμιναρίων, στον εντοπισμό πιθανών προσκωμάτων ως προς την ανελλιπή παρακολούθηση των μαθημάτων και των λοιπών υποχρεώσεών του, στη διακρίβωση οποιονδήποτε άλλων στοιχείων τα οποία μπορεί να παίξουν ρόλο στην ένταξή του στο ΠΜΣ).

(γ) Επάρκεια στην ξένη γλώσσα

Η επάρκεια στην ξένη γλώσσα πιστοποιείται μέσω γραπτών εξετάσεων, εάν δεν προκύπτει από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά. Τις εξετάσεις διενεργεί η ΕΔΕ. Προβιβάσιμος βαθμός είναι το πέντε (5) και άνω της κλίμακας 0-10. Σε περίπτωση αποτυχίας ο υποψήφιος αποκλείεται από το ΠΜΣ.

(δ) Αποτελέσματα – Ανακοίνωση Πινάκων

1. Επιλέξιμοι είναι οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον 50 α.μ, εκ των οποίων τουλάχιστον 30 α.μ. είναι στις γραπτές εξετάσεις φιλοσοφίας.
2. Η Γραμματεία του Τμήματος ανακοινώνει πίνακα αποτελεσμάτων, όπου φαίνεται η σειρά επιτυχίας των υποψηφίων (και η απόδοση όλων). Οι επιτυχόντες εγγράφονται με δήλωσή τους. Η διαδικασία εγγραφής ολοκληρώνεται με την έναρξη των μεταπτυχιακών μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου.

Άρθρο 7

Διαδικασίες επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης

Η επιλογή των φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης γίνεται με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω:

1. Η Γραμματεία του Τμήματος ΦΚΣ παραλαμβάνει τις αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές, όπως αυτά προβλέπονται από την Ανακοίνωση στον τύπο. Ελέγχει την εγκυρότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών κάθε υποψηφίου, συντάσσει πίνακα υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών

και τον διαβιβάζει στην ΕΔΕ. Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται από τους υποψηφίους πρέπει να είναι πλήρη και να έχουν υποβληθεί εμπροθέσμως, όπως αυτά προβλέπονται στη σχετική προκήρυξη.

Εκπρόθεσμες αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές.

2. Η ΕΔΕ, αφού παραλάβει από την Γραμματεία τον πίνακα των υποψηφίων, ελέγχει τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί και συντάσσει τον τελικό πίνακα υποψηφίων. Στη συνέχεια η ΕΔΕ, η οποία έχει την ευθύνη και τη γενική εποπτεία όλων των διαδικασιών επιλογής των φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης, συγκροτεί την επιτροπή γραπτών εξετάσεων. Μετά το πέρας των γραπτών εξετάσεων και τη βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων, η ΕΔΕ ορίζει τις ημερομηνίες της προφορικής συνέντευξης των υποψηφίων.

3. Οι αξιολογικές μονάδες με τις οποίες πιστώθηκε ο υποψήφιος από τα αποτελέσματα των εξετάσεων στην φιλοσοφία και από την απόδοσή του στην προφορική συνέντευξη αθροίζονται, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα στο άρθρο 6 κριτήρια, και αποτελούν το σύνολο των αξιολογικών μονάδων του υποψηφίου. Το σύνολο αυτό καθορίζει τη σειρά επιτυχίας κάθε υποψήφιου. Στον αξιολογικό πίνακα συμπεριλαμβάνονται, με σειρά επιτυχίας, όλοι οι υποψήφιοι (συμπεριλαμβανομένων όσων δεν ολοκλήρωσαν την διαδικασία). Στη συνέχεια, αφού ληφθεί υπόψη και ο αριθμός των θέσεων που έχουν προκηρυχθεί, συντάσσονται οι τελικοί πίνακες επιτυχόντων.

4. Σε περίπτωση που δύο υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο αριθμό αξιολογικών μονάδων, προτεραιότητα έχει ο υποψήφιος με το μεγαλύτερο βαθμό στο βασικό του πτυχίο.

5. Η ΕΔΕ μπορεί με απόφασή της να θεωρήσει επιτυχόντες και όσους από τους υποψήφιους ισοβάθμισαν με τον τελευταίο επιτυχόντα.

6. Υποψήφιος που θα συγκεντρώσει συνολικά λιγότερες από 50 αξιολογικές μονάδες δεν μπορεί να θεωρηθεί ως επιτυχών και απορρίπτεται. Απορρίπτεται επίσης εάν δεν έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον 30 α.μ. στις γραπτές εξετάσεις φιλοσοφίας.

7. Οι πίνακες των επιτυχόντων μετά την επικύρωσή τους από την ΕΔΕ, ανακοινώνονται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος ΦΚΣ. Ειδοποιούνται οι επιτυχόντες να εγγραφούν στο ΠΜΣ σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται από την ΕΔΕ σε συνεργασία και με τη Γραμματεία του Τμήματος ΦΚΣ. Υποψήφιος που δεν θα εγγραφεί μέσα στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα χάνει το δικαίωμα εγγραφής στο ΠΜΣ, εκτός και αν επικαλεσθεί λόγους ανώτερης βίας ή σοβαρής ασθένειας. Στην περίπτωση αυτή, η ΕΔΕ κρίνει τους λόγους που επικαλείται ο υποψήφιος και αποφασίζει σχετικά. Οι πίνακες επιτυχόντων επικυρωμένοι από τη ΕΔΕ, πρέπει να έχουν ανακοινωθεί στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος ΦΚΣ το αργότερο μέχρι 15 Ιανουαρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

8. Ένσταση κατά των πινάκων επιτυχίας μπορεί να γίνει μέσα σε 10 ημέρες από την ημερομηνία ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων. Η ένσταση, η οποία πρέπει να είναι αιτιολογημένη και συγκεκριμένη, κρίνεται τελεσίδικα από τη ΕΔΕ του Προγράμματος.

9. Πλέον του αριθμού των επιτυχόντων φοιτητών, που προβλέπεται από την παράγραφο 3 αυτού του άρθρου, γίνονται δεκτοί στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης, ως υπεράριθμοι,

(i) πτυχιούχοι υπότροφοι του ΙΚΥ, εφόσον η υποτροφία τους είναι σχετική με το αντικείμενο μιας από τις υπάρχουσες κατευθύνσεις του ΠΜΣ. Οι υπότροφοι αυτοί εγγράφονται υποχρεωτικά στο πρώτο εξάμηνο σπουδών.

(ii) αλλοδαποί πτυχιούχοι και Έλληνες της διασποράς, με την προϋπόθεση ότι πληρούν τις βασικές προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 8

Διάρκεια σπουδών στο ΠΜΣ

1. Η διάρκεια σπουδών για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) και για το Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ) ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 της Υπουργικής Απόφασης, σε τέσσερα (4) τουλάχιστον ακαδημαϊκά εξάμηνα για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης, και σε τρία (3) τουλάχιστον ακαδημαϊκά έτη για το Διδακτορικό Δίπλωμα.

2. Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του ΜΔΕ και του ΔΔ δεν μπορεί να υπερβαίνει, για κάθε περίπτωση, το προβλεπόμενο από το ΠΜΣ διάστημα, προσαυξανόμενο κατά δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα για το ΜΔΕ, και τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα για το ΔΔ. Σε περίπτωση υπέρβασης του ανώτατου αυτού χρονικού ορίου, ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται από το ΠΜΣ μετά από απόφαση της ΕΔΕ. Για ειδικούς και εξαιρετικούς λόγους, η ΕΔΕ μπορεί να παρατείνει για ορισμένο χρονικό διάστημα την χρονική διάρκεια φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή μετά από αίτηση του ίδιου και πλήρως αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος ή υπεύθυνου μέλους ΔΕΠ.

Άρθρο 9**Αναστολή φοίτησης μεταπτυχιακών φοιτητών**

1. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα να ζητήσει, με αίτησή του, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της ΕΔΕ, για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους, μόνο μια φορά και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων ούτε μικρότερης του ενός εξαμήνου. Άδεια αναστολής φοίτησης περισσότερο από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε φοιτητές που εκπληρώνουν την στρατιωτική τους θητεία ή σε περιπτώσεις παρατεταμένης ασθένειας, που πιστοποιείται από δημόσιο φορέα. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης που προβλέπεται στο άρθρο 8 αυτού του κανονισμού.
2. Φοιτητής που θα επαναλάβει τη φοίτησή του είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λ.π., στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από τη αναστολή της φοίτησής του. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής που παίρνει άδεια αναστολής φοίτησης, όταν επαναλάβει την φοίτησή του, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

Άρθρο 10**Α΄ Κύκλος****Διδασκαλία, φοίτηση, εξετάσεις, βαθμολογία για ΜΔΕ**

1. Τα μαθήματα για την απόκτηση του ΜΔΕ διακρίνονται σε υποχρεωτικά και επιλογής. Τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα μαθήματα επιλογής είναι αυτά που αναγράφονται στο άρθρο 6 της Υπουργικής Απόφασης. Με απόφαση της ΕΔΕ, ο αριθμός των μαθημάτων επιλογής μπορεί να διευρύνεται με την προσθήκη νέων μαθημάτων. Οι ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος είναι τρεις (3), ανεξάρτητα εάν το μάθημα είναι υποχρεωτικό ή επιλογής. Επιπλέον των ωρών αυτών, και προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των σεμιναρίων, πρακτικών ασκήσεων κ.τ.λ., μπορούν να προστεθούν και άλλες ώρες, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση της ΕΔΕ.
2. Τα μαθήματα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης αρχίζουν το εαρινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους.
3. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) τουλάχιστον εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) εβδομάδες για εξετάσεις. Αν η διδασκαλία κάποιου μαθήματος διαρκέσει λιγότερο από δέκα εβδομάδες, ή λιγότερο από τριάντα συνολικά ώρες διδασκαλίας, ασκήσεων κ.λπ., το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς και οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να το παρακολουθήσουν σε επόμενο εξάμηνο.
4. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς όλες τις δραστηριότητες του ΠΜΣ. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του Προγράμματος, η ενεργός συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητές του, στα σεμινάρια, στις πρακτικές ασκήσεις κ.λ.π., είναι υποχρεωτική για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές όλων των κατευθύνσεων. Φοιτητής που παρακολούθησε κάποιο μάθημα λιγότερο από το 80% των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο θεωρείται αποτυχών στο μάθημα αυτό και υποχρεούται να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο.
5. Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει προφορικά, γραπτά, με εκπόνηση εργασιών ή με άλλο τρόπο που θα καθορίσει ο διδάσκων, εκτός και αν έχει αποφασίσει διαφορετικά η ΕΔΕ του Προγράμματος. Οι εξετάσεις των μαθημάτων πραγματοποιούνται δύο φορές το χρόνο, στο τέλος κάθε εξαμήνου: από 20 Ιανουαρίου μέχρι 10 Φεβρουαρίου για τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου, και από 1 μέχρι 15 Ιουνίου για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου. Οι εργασίες κατατίθενται για το μεν χειμερινό εξάμηνο, το αργότερο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, για το δε εαρινό εξάμηνο το αργότερο μέχρι 15 Σεπτεμβρίου. Ο διδάσκων υποχρεούται να καταθέσει την βαθμολογία εντός 15 ημερών από την λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της εργασίας.
6. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής επαναλαμβάνει το μάθημα εάν είναι υποχρεωτικό, ενώ δύναται να το επαναλάβει, ή να το αντικαταστήσει με άλλο, εάν είναι επιλογής. Εάν απορριφθεί και την δεύτερη φορά, ο μεταπτυχιακός φοιτητής παραπέμπεται στην ΕΔΕ. Η ΕΔΕ, αφού εξετάσει την γενική απόδοσή του, μπορεί να προβεί στην διαγραφή του από το ΠΜΣ ή να του παράσχει τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν τη μειωμένη απόδοσή του, ή να του επιτρέψει την εκ νέου επανάληψη του μαθήματος σε επόμενο εξάμηνο σπουδών.
7. Η επιλογή κατεύθυνσης γίνεται με δήλωση του μεταπτυχιακού φοιτητή, το αργότερο με την ολοκλήρωση

του πρώτου εξαμήνου των σπουδών του.

8. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής, κατά τη διάρκεια του Δ' εξαμήνου, είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει μεταπτυχιακή εργασία. Το θέμα της μεταπτυχιακής εργασίας επιλέγεται από τον φοιτητή σε συνεργασία με ένα μέλος ΔΕΠ, που θα αναλάβει ως επιβλέπων. Ορίζεται επιτροπή παρακολούθησης με απόφαση της ΕΔΕ, ύστερα από πρόταση του επιβλέποντος. Η επιτροπή αποτελείται από δύο (2) ακόμη μέλη εκτός από τον επιβλέποντα. Είναι δυνατόν η ανάθεση εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας να γίνει κατά τη διάρκεια του Γ' εξαμήνου σπουδών. Ο επιβλέπων και τα άλλα δύο (2) μέλη της επιτροπής είναι υπεύθυνοι για την παρακολούθηση του έργου του μεταπτυχιακού φοιτητή. Παρακολουθούν την πορεία της εργασίας του, υποστηρίζουν την ερευνητική προσπάθειά του με την υπόδειξη συγκεκριμένων πηγών έρευνας, αξιολογούν την ποιότητα της εργασίας και είναι εκείνοι που τελικά θα εγκρίνουν τη μεταπτυχιακή εργασία, την οποία ο υποψήφιος υποστηρίζει δημόσια.

9. Η μεταπτυχιακή εργασία κατατίθεται στο τέλος του Δ' εξαμήνου στη τριμελή επιτροπή που έχει οριστεί με απόφαση της ΕΔΕ. Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται ενώπιον ακροατηρίου σε ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με τα άλλα δύο μέλη της επιτροπής. Μετά το πέρας της δημόσιας υποστήριξης της μεταπτυχιακής εργασίας από τον μεταπτυχιακό φοιτητή, η επιτροπή την αξιολογεί και την βαθμολογεί με την κλίμακα 0-10. Αν η μεταπτυχιακή εργασία θεωρηθεί από την επιτροπή ως μη ικανοποιητική και βαθμολογηθεί κάτω της βάσης 5, τότε η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον μεταπτυχιακό φοιτητή την βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή την ριζική αναμόρφωσή της. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η επιτροπή ορίζει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να έχει επανυποβληθεί η μεταπτυχιακή εργασία, τροποποιημένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιτροπής.

10. Στο μεταπτυχιακό φοιτητή που ολοκλήρωσε με επιτυχία τις εκπαιδευτικές υποχρεώσεις του στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης (ΜΠΕ) απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ), εάν συντρέχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- (α) παρακολούθησε επιτυχώς τα δύο υποχρεωτικά προσφερόμενα μαθήματα,
- (β) παρακολούθησε επιτυχώς τουλάχιστον τέσσερα (4) από τα μαθήματα επιλογής και,
- (γ) έλαβε προβιβάσιμο βαθμό από τους εξεταστές του στην μεταπτυχιακή εργασία.

11. Ο βαθμός του ΜΔΕ προκύπτει από το άθροισμα των βαθμών των έξι (6) μαθημάτων και του βαθμού της μεταπτυχιακής εργασίας πολλαπλασιαζόμενου επί τρία (3). Σε περίπτωση επιτυχούς παρακολούθησης πλέον των έξι (6) μεταπτυχιακών μαθημάτων, για τον υπολογισμό της τελικής βαθμολογίας του, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός των έξι (6) μαθημάτων, στα οποία ο φοιτητής έλαβε την μεγαλύτερη βαθμολογία.

12. Όσον αφορά τα δύο (2) υποχρεωτικά μαθήματα, ο φοιτητής κάθε κατεύθυνσης δύναται να δηλώσει το ένα από αυτά από την θεματική ύλη της άλλης κατεύθυνσης.

13. Φοιτητής που έχει επιτυχώς παρακολουθήσει τα δύο (2) υποχρεωτικά μαθήματα επιτρέπεται να δηλώσει οποιοδήποτε από αυτά ως μάθημα επιλογής, σε επόμενο εξάμηνο, με την προϋπόθεση ότι αυτό προσφέρεται με διαφορετικό θεματικό περιεχόμενο.

Άρθρο 11

Διδακτικό προσωπικό

1. Τη διδασκαλία των μαθημάτων και σεμιναρίων του Α' κύκλου σπουδών, καθώς και πιθανών πρακτικών ασκήσεων, μπορούν να αναλάβουν:

- (i) Μέλη ΔΕΠ του Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, μέλη Δ.Ε.Π. του Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ή μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Κρήτης, ή άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ή ομότιμοι καθηγητές και επισκέπτες καθηγητές και ειδικοί επιστήμονες με διετή τουλάχιστον αυτοδύναμη διδασκαλία σε ΑΕΙ.
- (ii) Ερευνητές Α' ή Β' βαθμίδας αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος σχετικού με το γνωστικό αντικείμενο το οποίο θα κληθούν να διδάξουν και έχουν επαρκή επιστημονική, ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα γύρω από το αντικείμενο αυτό.
- (iii) Περιορισμένος αριθμός σεμιναρίων ή διαλέξεων μπορεί να ανατεθεί, στο πλαίσιο ενός μαθήματος, σε επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, καθώς και σε στελέχη του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, εφόσον διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία γύρω από το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, υπό την εποπτεία και την ευθύνη του μέλους ΔΕΠ στο οποίο έχει ανατεθεί η διδασκαλία του μαθήματος.

(iv) Στις περιπτώσεις μαθημάτων που περιλαμβάνουν πρακτικές ασκήσεις, η εκτέλεση μέρους του προγράμματος μπορεί να ανατεθεί σε διδάκτορες της συγκεκριμένης ειδικότητας υπό την εποπτεία και με την ευθύνη του μέλους Δ.Ε.Π. που έχει αναλάβει τη διδασκαλία του συγκεκριμένου γνωστικού αντικειμένου. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να υπάρχει απόφαση της ΕΔΕ.

2. Η ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος ή μέρους μαθήματος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου, γίνεται με απόφαση της ΕΔΕ

3. Δεν επιτρέπεται, σε καμιά περίπτωση, η αποκλειστική απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο ΠΜΣ (παραγρ. 3β του άρθρου 12 του Ν.2083/92).

Άρθρο 12

Β' Κύκλος - Διδακτορικό Δίπλωμα

1. Ο Β' κύκλος μεταπτυχιακών σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ). Διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2083/92 (άρθρο 12, παράγραφος 5), την Υπουργική Απόφαση Έγκρισης του ΠΜΣ, τις διατάξεις του Εσωτερικού

Κανονισμού του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και από τις διατάξεις του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του ΠΜΣ.

2. Η διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του ΔΔ είναι εκείνη που προβλέπεται στο άρθρο 5 της Υπουργικής Απόφασης, και στο άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού. Σε περίπτωση σοβαρού λόγου, ο υποψήφιος διδάκτορας μπορεί να ζητήσει, για μια μόνο φορά, αναστολή της εκπόνησης της διδακτορικής του διατριβής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με το άρθρο 9 του παρόντος Κανονισμού.

3. Η διδακτορική διατριβή πρέπει να είναι πρωτότυπη ερευνητική εργασία, να περιλαμβάνει αξιολογικά ερευνητικά συμπεράσματα και να περιέχει στοιχεία που προάγουν την επιστήμη. Το Διδακτορικό Δίπλωμα είναι ανώτατη ακαδημαϊκή διάκριση. Γι' αυτό πρέπει να είναι του επιπέδου εκείνου και της ποιότητας που εξασφαλίζει την αναγνώριση του κατόχου του από την πανεπιστημιακή και γενικότερα την επιστημονική κοινότητα όχι μόνο στον εθνικό αλλά και στον διεθνή χώρο.

Άρθρο 13

Προϋποθέσεις και διαδικασίες εγγραφής στο Β' κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών

Για την εγγραφή στο Β' κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών, για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, οι υποψήφιοι πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Να είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.
- Να έχουν επαρκή γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής, ιταλικής). Η κατοχή της ξένης γλώσσας πιστοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφο 2 του παρόντος Κανονισμού.
- Να γίνουν δεκτοί από κάποιο μέλος ΔΕΠ του ΠΜΣ,, το οποίο αναλαμβάνει την επίβλεψη και την καθοδήγηση ενός υποψηφίου, ως ένα από τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής (Ν. 2083/1992, άρθρο 12, παρ. 5). Το μέλος ΔΕΠ που αναλαμβάνει την καθοδήγηση τους υποψηφίου, ως κατεξοχήν επιβλέπων, δεν μπορεί να ανήκει στην βαθμίδα του λέκτορα.
- Για τους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από πανεπιστημιακό ίδρυμα της αλλοδαπής είναι απαραίτητη η αναγνώριση του τίτλου αυτού από το ΔΙΚΑΤΣΑ.

Άρθρο 14

Διαδικασία εκπόνησης και αξιολόγησης της διδακτορικής διατριβής

1. Η διαδικασία εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, και ο έλεγχος προόδου του υποψηφίου διδάκτορα είναι ευθύνη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως του επιβλέποντα. Μέσα σε ένα μήνα το πολύ από την ημερομηνία αποδοχής του υποψηφίου και τον ορισμό της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα συντάσσει πρωτόκολλο με το ακριβές θέμα της διατριβής, το οποίο καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος. Τροποποίηση του θέματος της διδακτορικής διατριβής μέσα στην ίδια γνωστική περιοχή μπορεί να γίνει με απόφαση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο του νέου θέματος, το οποίο καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος. Αλλαγή του θέματος

της διδακτορικής διατριβής και καθορισμός νέου, σε διαφορετικό γνωστικό πεδίο, μπορεί να γίνει μόνο ύστερα από αίτηση του υποψηφίου και με απόφαση της ΕΔΕ, με σύμφωνη γνώμη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται από την ΕΔΕ νέα τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, η οποία, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με το ακριβές αντικείμενο του νέου θέματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα παραπάνω. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο ελάχιστος χρόνος εκπόνησης της διατριβής αρχίζει από την ημερομηνία ορισμού του νέου θέματος.

2. Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, ο υποψήφιος διδάκτορας συνεργάζεται ανελλιπώς με τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως με τον επιβλέποντα καθηγητή. Στην πορεία της ερευνητικής του δραστηριότητας παρουσιάζει την εργασία του σε ειδικό ανοικτό σεμινάριο σε τακτά χρονικά διαστήματα. Την ευθύνη οργάνωσης των σεμιναρίων αυτών έχει ο επιβλέπων καθηγητής σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα.

3. Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους ο υποψήφιος συντάσσει έκθεση προόδου της ερευνητικής του εργασίας και της συνολικής του δραστηριότητας κατά το έτος που πέρασε. Την έκθεση αυτή υποβάλλει στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή. Η επιτροπή μελετά την έκθεση του υποψηφίου, την αξιολογεί και καταθέτει σχετικό πόρισμα-έκθεση στην Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών. Αντίγραφο του πορίσματος αυτού κοινοποιείται στην ΕΔΕ, ενώ αντίγραφο παραμένει επίσης στην Γραμματεία του Τμήματος για ενημέρωση του φακέλου του υποψηφίου. Αν μέσα σε διάστημα 14 μηνών από την ημερομηνία που έγινε δεκτός ο υποψήφιος ή από την ημερομηνία της προηγούμενης αξιολόγησής του, δεν έχει κατατεθεί πόρισμα-έκθεση αξιολόγησης της συμβουλευτικής επιτροπής, η απόδοση του υποψηφίου θεωρείται ως μη ικανοποιητική. Μετά από δύο συνεχόμενες αξιολογήσεις της απόδοσης υποψηφίου διδάκτορα ως μη ικανοποιητικής, ο υποψήφιος διαγράφεται από το Πρόγραμμα. Η ΕΔΕ του Προγράμματος έχει τη δυνατότητα να αναστείλει τη διαγραφή του υποψηφίου για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εάν συντρέχουν σοβαροί προσωπικοί λόγοι ή λόγοι υγείας πλήρως αιτιολογημένοι, και ύστερα από τεκμηριωμένη εισήγηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

4. Με την ολοκλήρωση του ερευνητικού του έργου, ο υποψήφιος καταθέτει στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή πλήρες αντίγραφο της ερευνητικής του εργασίας. Η επιτροπή αξιολογεί την εργασία του υποψηφίου και αποφασίζει ομόφωνα για την

ολοκλήρωση της διατριβής, ή υποδεικνύει στον υποψήφιο να προβεί σε προσθήκες, τροποποιήσεις ή βελτιωτικές παρεμβάσεις στην εργασία του και να την επανυποβάλει σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

5. Η κατάθεση της διδακτορικής διατριβής από τον υποψήφιο, προκειμένου να ακολουθήσει η προβλεπόμενη εξέταση, γίνεται με την προϋπόθεση ότι η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή έχει μελετήσει και αξιολογήσει το συνολικό έργο του υποψηφίου και έχει κρίνει ότι ο ίδιος περάτωσε επιτυχώς το ερευνητικό του έργο, και έχει ανταποκριθεί σε όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Μετά την έγκριση της τελικής μορφής της από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, η διατριβή υποβάλλεται στην ΕΔΕ του Προγράμματος, με σχετική εισήγηση της επιτροπής πλήρως αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη. Στην εισήγηση αυτή πρέπει να υπάρχει και επισήμανση των σημείων εκείνων της διατριβής που είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην προαγωγή της επιστήμης.

6. Η ΕΔΕ, ύστερα από γνώμη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ορίζει την επταμελή εξεταστική επιτροπή, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 12 του Νόμου 2083/92, για την αξιολόγηση και την τελική κρίση της διατριβής μετά από προφορική εξέταση και του υποψηφίου διδάκτορα. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν και τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής, που είναι μέλη ΔΕΠ, ή ομότιμοι καθηγητές. Πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής είναι ο επιβλέπων καθηγητής.

7. Η διατριβή υποστηρίζεται δημόσια σε τόπο και χρόνο που ορίζεται οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν την πρόσκληση του προέδρου της εξεταστικής επιτροπής. Η πρόσκληση κοινοποιείται στον υποψήφιο διδάκτορα, στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, στα μέλη ΔΕΠ του Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και τοιχοκολλείται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών. Στην προφορική εξέταση μπορούν να παρευρίσκονται και άτομα εκτός πανεπιστημίου.

8. Ο υποψήφιος διδάκτορας παρουσιάζει τη διατριβή του σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τα 30 λεπτά. Αναλύει το περιεχόμενο της εργασίας του, παρουσιάζει τον τρόπο έρευνας που ακολούθησε και τα πορίσματα στα οποία κατέληξε. Επισημαίνει τα σημεία εκείνα που, κατά τη γνώμη του, είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστήμης, καθώς και τα σημεία εκείνα που ενδεχομένως χρειάζονται παραπέρα μελέτη και έρευνα.

9. Μετά την παρουσίαση της διατριβής από τον υποψήφιο, ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής δίνει τον λόγο σε καθένα από τα μέλη της για να κάνουν σχετικές παρατηρήσεις και να υποβάλουν ερωτήσεις στον υποψήφιο σχετικές με το αντικείμενο της διατριβής.

10. Μετά το τέλος της προφορικής δοκιμασίας, η εξεταστική επιτροπή αποσύρεται σε σύσκεψη, αξιολογεί τη διατριβή, κρίνει και αξιολογεί την επιστημονική επάρκεια και τη συνολική απόδοση του υποψηφίου κατά την προφορική δοκιμασία και τον βαθμολογεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού των Μεταπτυχιακών Σπουδών.

11. Η διδακτορική διατριβή που συγκέντρωσε την σύμφωνη γνώμη πέντε (5) τουλάχιστον μελών της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής θεωρείται εγκεκριμένη.

12. Το πρακτικό της εξεταστικής επιτροπής, υπογεγραμμένο από όλα τα παρόντα μέλη της, διαβιβάζεται από τον πρόεδρό της στην ΕΔΕ.

13. Αν η διδακτορική διατριβή έχει εγκριθεί αλλά έχουν γίνει σχετικές παρατηρήσεις και υποδείξεις, ο υποψήφιος είναι υποχρεωμένος να διορθώσει το κείμενο της διατριβής του, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις και τις υποδείξεις της εξεταστικής επιτροπής, και μέσα σε διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός μηνός από την ημερομηνία υποστήριξης της διατριβής, να καταθέσει στον πρόεδρο της επταμελούς επιτροπής τη διατριβή του στην τελική μορφή της. Ο πρόεδρος της επιτροπής, μετά τον έλεγχο της διατριβής, καταθέτει στον πρόεδρο της ΕΔΕ το πρακτικό της επταμελούς επιτροπής με την έγκριση της διατριβής. Ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει τη διδακτορική του διατριβή σε τρία αντίτυπα, ένα στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, ένα στο Εργαστήριο Φιλοσοφικής Έρευνας και Μετάφρασης και ένα στη Βιβλιοθήκη του

Πανεπιστημίου Κρήτης. Ο υποψήφιος πρέπει επίσης να καταθέσει στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης αντίγραφο της διδακτορικής του διατριβής σε ηλεκτρονική μορφή.

Άρθρο 15 **Καθομολόγηση Διδασκόντων**

Η αναγόρευση και η καθομολόγηση του Διδάκτορα γίνεται από το Τμήμα ΦΚΣ, σύμφωνα με τη διαδικασία και τους τύπους του Τμήματος.

Άρθρο 16 **Μεταβατική Ρύθμιση**

Η ΕΔΕ, αφού λάβει υπόψη το νομικό πλαίσιο, μέσα σε διάστημα το πολύ έξι μηνών από την έγκριση αυτού του Κανονισμού, θα καθορίσει, με απόφασή της, τις διαδικασίες απόκτησης του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης και του Διδακτορικού Διπλώματος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που είχαν εγγραφεί στον Α' ή στο Β' κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών του Προγράμματος πριν από την έγκριση αυτού του Κανονισμού.

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΒΙΟΗΘΙΚΗ»****ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ****Άρθρο 1****Γενικές Διατάξεις**

1.1. Τα Τμήματα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Ιατρικής, Βιολογίας και Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης οργανώνουν και λειτουργούν από το ακαδημαϊκό έτος 2003- 2004, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), που οδηγεί στην λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) και στην λήψη Διδακτορικού Διπλώματος (Δ.Δ.), στην γνωστική περιοχή της **Βιοηθικής**.

1.2. Οι διατάξεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπως αυτές αναλύονται παρακάτω, εξειδικεύουν και συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις μεταπτυχιακές σπουδές και ρυθμίζουν με ενιαίο τρόπο θέματα λειτουργίας του συγκεκριμένου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, τα οποία δεν ρυθμίζονται από την κείμενη νομοθεσία, αλλά είτε παρέχονται για αυτά σχετικές εξουσιοδοτήσεις από το νόμο, είτε ρυθμίζονται με αποφάσεις τις Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (ΕΔΕ) του Προγράμματος.

1.3. Στον παρόντα Κανονισμό, για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή οικείο Τμήμα θεωρείται το Τμήμα εκείνο στο οποίο ανήκει το μέλος Δ.Ε.Π. που επιβλέπει την εκπόνηση της μεταπτυχιακής εργασίας για το Μ.Δ.Ε. ή της διδακτορικής διατριβής για το Δ.Δ.

Άρθρο 2**Διοικητική Υποστήριξη**

Την διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος αναλαμβάνει το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 1 της Υπουργικής Απόφασης Έγκρισης του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 3**Όργανα του Π.Μ.Σ.**

3.1. **Ειδική Διατμηματική Επιτροπή.** Την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.) απαρτίζουν τα συμμετέχοντα στο Πρόγραμμα μέλη Δ.Ε.Π. των τεσσάρων συνεργαζόμενων Τμημάτων, δηλαδή του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, του Τμήματος Ιατρικής, του Τμήματος Βιολογίας και του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 8 της Υπουργικής Απόφασης Έγκρισης του Π.Μ.Σ και σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2083/1992. Η Ε.Δ.Ε. ασκεί όλες τις αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης με Ειδική Σύνοψη (Γ.Σ.Ε.Σ.), σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2083/1992, άρθρο 12, παρ. 1γ.

Συγκεκριμένα, η Ε.Δ.Ε. έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

Καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, όπως αυτά προβλέπονται στον Ν. 2083/92, του άρθρο 12, παρ. 2 α.

Είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, διενεργεί τις εξετάσεις και δύναται να ορίζει κατά περίπτωση επιμέρους επιτροπές εξετάσεων, εάν κριθεί σκόπιμο από αυτήν.

Εποπτεύει, εν γένει, την τήρηση των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας και του παρόντος Κανονισμού καθ' όλη την διαδικασία επιλογής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.

Επικυρώνει τους πίνακες των επιτυχόντων.

Καθορίζει επί πλέον προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι απόφοιτοι Τ.Ε.Ι. για να γίνουν δεκτοί.

Καθορίζει επί πλέον μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν οι απόφοιτοι Τ.Ε.Ι. προκειμένου να καλύψουν τυχόν κενά.

Καταρτίζει το πρόγραμμα σπουδών.

Αναθέτει τη διδασκαλία μαθημάτων στο ΠΜΣ.

Ορίζει τον επιβλέποντα και την επιτροπή παρακολούθησης των μεταπτυχιακών εργασιών για την απόκτηση ΜΔΕ.

Ορίζει τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, καθώς και τα μέλη των επταμελών εξεταστικών επιτροπών.

Απονέμει τα Διπλώματα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Αντιμετωπίζει κάθε θέμα που δεν προβλέπεται από τις επιμέρους διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του παρόντα Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

3.2. Συντονιστική Επιτροπή. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη τα οποία εκλέγονται από την Ε.Δ.Ε. με διετή θητεία. Η Σ.Ε., όπως ορίζει ο Ν. 2083/1992, άρθρο 12, παρ.1δ, είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό λειτουργίας του Προγράμματος. Δικαίωμα εκλογής στη Σ.Ε. έχουν μέλη ΔΕΠ των τεσσάρων συνεργαζόμενων Τμημάτων που είναι τακτικά μέλη του Π.Μ.Σ. (βλ. άρθρο 4.1). Η Σ.Ε. στην πρώτη μετά την εκλογή της συνεδρίαση εκλέγει, εκ των μελών της, τον Διευθυντή Σπουδών και τον Αναπληρωτή του. Εφ' όσον το επιτρέπουν οι υποβληθείσες υποψηφιότητες, ο Διευθυντής Σπουδών και ο Αναπληρωτής του ανήκουν σε διαφορετικά Τμήματα και κατά προτίμηση θα πρέπει να αντιπροσωπεύουν τα Τμήματα των δυο Πανεπιστημιούπολεων Ρεθύμνου και Ηρακλείου.

3.3. Διευθυντής Σπουδών. Ο Διευθυντής Σπουδών (και σε περίπτωση κωλύματος ο Αναπληρωτής του) έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) συγκαλεί την Ε.Δ.Ε. και την Σ.Ε., καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει των εργασιών τους, β) εισηγείται στην Ε.Δ.Ε. θέματα της αρμοδιότητάς της, για τα οποία δεν απαιτείται εισήγηση από άλλο όργανο, γ) μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Ε.Δ.Ε. και της Σ.Ε., δ) συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων.

Άρθρο 4 Προσωπικό

4.1. Στο Π.Μ.Σ. συμμετέχουν, ως τακτικά μέλη, μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, του Τμήματος Ιατρικής, του Τμήματος Βιολογίας και του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, όπως προσδιορίζονται στην Υπουργική Απόφαση Έγκρισης του Προγράμματος (άρθρο 8). Τα τακτικά μέλη έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στα όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. Επίσης δύνανται να αναλαμβάνουν την διδασκαλία μαθημάτων, την εποπτεία των φοιτητών κατά την διάρκεια πρακτικών ασκήσεων, την εποπτεία μεταπτυχιακών εργασιών και την εποπτεία διδακτορικών διατριβών. Συνεργαζόμενα μέλη του Π.Μ.Σ. είναι μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Κρήτης, μέλη Δ.Ε.Π. από άλλα Πανεπιστήμια της χώρας, ειδικοί ερευνητές, καθώς και επισκέπτες-καθηγητές Πανεπιστημίων της αλλοδαπής, που έχουν συναφείς με το ΠΜΣ ειδικότητες, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση Έγκρισης του Προγράμματος (άρθρο 8), και σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τον Ν. 2083/92, άρθρο 12, παρ. 3α. Τα συνεργαζόμενα μέλη του Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν την διδασκαλία μαθημάτων, την εποπτεία μεταπτυχιακών εργασιών, την εκπαίδευση μεταπτυχιακών φοιτητών σε εξειδικευμένες τεχνικές και την εποπτεία τους κατά τη διάρκεια πρακτικών ασκήσεων.

4.2. Η συμμετοχή νέων μελών (τακτικών ή συνεργαζόμενων) εγκρίνεται με απλή πλειοψηφία από την Ε.Δ.Ε., ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε. Κριτήρια συμμετοχής που συνεκτιμώνται είναι:

- i) η επιστημονική ειδίκευση σε μια από τις περιοχές της Βιοηθικής
- ii) η επιστημονική ευθύνη ή η ενεργός συμμετοχή σε έρευνες / προγράμματα που ασχολούνται με θέματα Βιοηθικής
- iii) εν γένει επιστημονικό έργο στο αντικείμενο της Βιοηθικής
- iv) προηγούμενη διδακτική εμπειρία στο αντικείμενο της Βιοηθικής

Άρθρο 5 Δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών. Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών διακρίνεται σε δύο κύκλους.

Α΄ Κύκλος: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα

Ο πρώτος κύκλος (Α΄ Κύκλος) καλύπτει το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης, έχει ελάχιστη διάρκεια σπουδών τεσσάρων (4) εξαμήνων και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έξι (6) εξάμηνα. Οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στην Βιοηθική.

Β΄ Κύκλος: Διδακτορικό Δίπλωμα

Ο Β΄ Κύκλος σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (Δ.Δ.). Η συνολική διάρκεια σπουδών, περιλαμβανομένης και της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) εξάμηνα, και μεγαλύτερη από οκτώ (8) εξάμηνα, σε περίπτωση που αποτελεί συνέχεια του προγράμματος Μ.Δ.Ε. στη Βιοηθική. Στις άλλες περιπτώσεις, η διάρκεια του Δ.Δ. δεν μπορεί να είναι μικρότερη από έξι (6) εξάμηνα και μεγαλύτερη από δέκα (10) εξάμηνα.

Απαραίτητη προϋπόθεση υποψηφιότητας για το Β΄ Κύκλο Σπουδών (εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής) είναι η κατοχή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από ελληνικό Α.Ε.Ι. ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της αλλοδαπής, το οποίο είναι αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ, στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., «Βιοηθική».

Άρθρο 6

Προκήρυξη θέσεων.

Προϋποθέσεις συμμετοχής

6.1. Για την επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών για τον Α΄ Κύκλο Σπουδών, η Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών ανακοινώνει στον τύπο προκήρυξη, όπου καθορίζονται:

- α) Οι προϋποθέσεις συμμετοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών στη διαδικασία επιλογής.
- β) Ο κατ' ανώτατο όριο αριθμός εισακτέων στο Πρόγραμμα.
- γ) Τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν.
- δ) Οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών και η ακριβής διεύθυνση στην οποία πρέπει αυτά να υποβληθούν.
- ε) Η διαδικασία επιλογής, καθώς και τα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών.
- στ) Η ημερομηνία των εξετάσεων των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.
- ζ) Κάθε άλλη λεπτομέρεια που η ΕΔΕ κρίνει απαραίτητη, και η οποία θα διευκολύνει τη διαδικασία της καλύτερης επιλογής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.

Ως προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών ορίζεται ο μήνας Απρίλιος κάθε ακαδημαϊκού έτους. Η διαδικασία επιλογής λαμβάνει χώρα κατά τον μήνα Μάιο του ίδιου έτους.

6.2. **Απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής** στο Π.Μ.Σ. είναι οι εξής:

- (i) Οι υποψήφιοι για το Π.Μ.Σ. πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου Α.Ε.Ι της ημεδαπής, ή ισότιμου πτυχίου αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.
- (ii) Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του Νόμου 2916/2001 (ΦΕΚ 114, τ.Α΄ /4-6-2001), υποψήφιοι για το Π.Μ.Σ. μπορεί να είναι και πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. Το πτυχίο τους πρέπει να προέρχεται από Τμήμα ή γνωστικό αντικείμενο συγγενές προς το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., με τις προϋποθέσεις που εκάστοτε ισχύουν για τους πτυχιούχους ανωτάτης εκπαίδευσης. Η Ε.Δ.Ε. μπορεί να καθορίσει και επί πλέον κριτήρια που πρέπει να πληρούν οι απόφοιτοι Τ.Ε.Ι. για να γίνουν δεκτοί, όπως και μαθήματα επί πλέον όσων υποχρεούνται να παρακολουθήσουν οι απόφοιτοι Α.Ε.Ι. προκείμενου να καλύψουν τυχόν κενά.
- (iii) Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους, οι οποίοι κατέχουν πτυχίο Α.Ε.Ι. ισότιμο με εκείνα των ελληνικών Α.Ε.Ι., απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, η οποία πιστοποιείται με διαδικασίες που ορίζει η Ε.Δ.Ε του Προγράμματος.

(iv) Για όλους τους υποψήφιους, προϋπόθεση είναι η κατοχή της αγγλικής. Η επαρκής γνώση της πιστοποιείται από την κατάθεση αναγνωρισμένων σχετικών τίτλων ή, εάν δεν υπάρχουν, μετά από σχετική εξέταση που διενεργεί η Ε.Δ.Ε.

6.3 Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλουν οι υποψήφιοι είναι τα εξής:

- Αίτηση συμμετοχής στο Π.Μ.Σ.
- Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. συναφούς Τμήματος (και πιστοποιητικό αντιστοιχίας ή ισοτιμίας από το ΔΙ.ΚΑΤΣΑ., για πτυχιούχους των πανεπιστημίων του εξωτερικού).
- Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου.
- Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η διδακτική ή/και επαγγελματική εμπειρία, η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.
- Υπόμνημα (μέχρι 1000 λέξεις), στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται να αναλάβει σπουδές στο συγκεκριμένο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα.
- Πιστοποιητικό κατοχής της αγγλικής γλώσσας.
- Ανάτυπα δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά, αντίγραφα συγγραφικού έργου, κ.λπ, εφόσον υπάρχουν.
- Κάθε άλλο έργο ή δραστηριότητα που μπορεί να βοηθήσει στην επιλογή του υποψηφίου
- Δύο συστατικές επιστολές
- Φωτοτυπία της Αστυνομικής Ταυτότητας.
- Δύο πρόσφατες φωτογραφίες, στις οποίες να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου.

Άρθρο 7

Προϋποθέσεις και κριτήρια αποδοχής μεταπτυχιακών φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης

7.1. Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις επιλογής υποψηφίων για το Μ.Δ.Ε. είναι απαραίτητη η κατοχή ή επικείμενη κατοχή πτυχίου ελληνικού Πανεπιστημίου, ή ισότιμου τίτλου ξένου Πανεπιστημίου σε συγγενές αντικείμενο, ή πτυχίου Τμημάτων των Τ.Ε.Ι. συγγενούς αντικειμένου, όπως ορίζεται στην Υπουργική Απόφαση Έγκρισης του Π.Μ.Σ.

7.2. Για την επιλογή υποψηφίων για το Μ.Δ.Ε, συνεκτιμώνται το αποτέλεσμα της συνέντευξης του υποψηφίου με την Ε.Δ.Ε. του Προγράμματος, ο βαθμός πτυχίου, ο βαθμός επιτυχίας στα συναφή με το Π.Μ.Σ. μαθήματα, η άρτια γνώση της αγγλικής, προηγούμενη εμπειρία, ενδεχόμενες δημοσιεύσεις ή επιστημονικές εργασίες και συστατικές επιστολές.

7.3. Η συνέντευξη γίνεται σε θέματα ευρύτερου επιστημονικού ενδιαφέροντος και αποβλέπει: α) στην διαπίστωση της γενικής κατάρτισης του υποψηφίου και της εικόνας που σκιαγραφούν οι συστατικές επιστολές, β) στην αξιολόγηση άλλων χαρακτηριστικών του υποψηφίου, και γ) στη διαμόρφωση (ανάλογα με τις προηγηθείσες σπουδές) μιας εικόνας των ειδικών αναγκών και ιδιαιτεροτήτων του υποψηφίου, στην περίπτωση που θα γίνει δεκτός (ειδικά προπτυχιακά μαθήματα, κ.λ.π.).

7.4. Στερούνται δικαιώματος συμμετοχής στο Π.Μ.Σ όσοι φοιτητές είναι παράλληλα εγγεγραμμένοι σε άλλο Π.Μ.Σ.

Άρθρο 8

Διαδικασίες επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών

για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης

Η επιλογή των φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης διενεργείται από την Ολομέλεια της ΕΔΕ, με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω:

8.1. Η Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών παραλαμβάνει τις αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές τα οποία προβλέπονται από την προκήρυξη. Ελέγχει την εγκυρότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών κάθε υποψηφίου, συντάσσει πίνακα υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και τον διαβιβάζει στην ΕΔΕ. Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται από τους υποψηφίους πρέπει να είναι πλήρη και να έχουν υποβληθεί εμπροθέσμως, όπως αυτά προβλέπονται στη σχετική προκήρυξη. Εκπρόθεσμες αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές.

8.2. Η ΕΔΕ, αφού παραλάβει από τη Γραμματεία τον πίνακα των υποψηφίων, ελέγχει τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί και συντάσσει τον τελικό πίνακα υποψηφίων. Στη συνέχεια η ΕΔΕ, η οποία έχει την ευθύνη και την γενική εποπτεία όλων των διαδικασιών επιλογής των φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης, προβαίνει στην διαδικασία επιλογής.

8.3. Η διαδικασία επιλογής περιλαμβάνει δύο στάδια: Στο πρώτο αξιολογούνται οι αιτήσεις με βάση τα στοιχεία που εμπεριέχονται στον φάκελο υποψηφιότητας (επίπεδο προηγούμενων σπουδών, επιστημονική ή/και επαγγελματική δραστηριότητα). Κατά το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας, οι υποψήφιοι καλούνται σε συνέντευξη ενώπιον της ΕΔΕ. Στόχος της είναι να διαπιστωθεί ποιοι υποψήφιοι είναι ικανοί να ανταποκριθούν ουσιαστικά στις απαιτήσεις του Προγράμματος, συνεκτιμώντας το κίνητρο και το ενδιαφέρον αλλά και την συνολικότερη συγκρότηση και επιστημονική επάρκειά τους σε σχέση με το αντικείμενο της Βιοηθικής. Σε περίπτωση που, με βάση τα υποβληθέντα πιστοποιητικά, δεν προκύπτει το απαιτούμενο επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας, ο υποψήφιος καλείται σε εξέταση.

8.4. Σε περίπτωση που δύο υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο βαθμό, προτεραιότητα έχει ο υποψήφιος με το μεγαλύτερο βαθμό στο βασικό του πτυχίο.

8.5. Η ΕΔΕ μπορεί με απόφασή της να θεωρήσει επιτυχόντες και όσους από τους υποψηφίους ισοβάθμισαν με τον τελευταίο επιτυχόντα.

8.6. Οι πίνακες των επιτυχόντων μετά την επικύρωσή τους από την ΕΔΕ, ανακοινώνονται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών και ειδοποιούνται οι επιτυχόντες να εγγραφούν στο ΠΜΣ σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται από την ΣΕ, σε συνεργασία και με την Γραμματεία του Τμήματος. Υποψήφιος που δεν θα εγγραφεί μέσα στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα χάνει το δικαίωμα εγγραφής στο ΠΜΣ, εκτός και αν επικαλεσθεί λόγους ανώτερης βίας ή σοβαρής ασθένειας. Στην περίπτωση αυτή, η ΕΔΕ κρίνει τους λόγους που επικαλείται ο υποψήφιος και αποφασίζει σχετικά. Οι πίνακες επιτυχόντων, επικυρωμένοι από τη ΕΔΕ, πρέπει να έχουν ανακοινωθεί στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών το αργότερο μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

8.7. Ένσταση κατά των πινάκων επιτυχίας μπορεί να γίνει μέσα σε 10 ημέρες από την ημερομηνία ανακοίνωσης των πινάκων. Η ένσταση, η οποία πρέπει να είναι αιτιολογημένη και συγκεκριμένη, κρίνεται τελεσίδικα από τη ΕΔΕ του Προγράμματος.

8.8. Πλέον του αριθμού των επιτυχόντων κατά την διαδικασία επιλογής φοιτητών, γίνονται δεκτοί στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης, ως υπεράριθμοι, οι πτυχιούχοι υπότροφοι του ΙΚΥ, εφόσον η υποτροφία τους είναι σχετική με το γνωστικό αντικείμενο της Βιοηθικής. Οι υπότροφοι αυτοί εγγράφονται υποχρεωτικά στο πρώτο εξάμηνο σπουδών.

8.9. Αντί της Ολομέλειας της ΕΔΕ, μπορεί να συσταθεί ειδική επιτροπή, με απόφαση της ΕΔΕ, στην οποία συμμετέχουν ο Διευθυντής Σπουδών και ο Αναπληρωτής του, και τουλάχιστον ένα μέλος από κάθε συμμετέχον Τμήμα. Η επιτροπή αυτή διενεργεί την επιλογή, όπως ορίζεται παραπάνω, και τα αποτελέσματα της επιλογής επικυρώνονται από την Ε.Δ.Ε.

Άρθρο 9

Προϋποθέσεις και διαδικασίες αποδοχής μεταπτυχιακών φοιτητών για το Πρόγραμμα που οδηγεί στη λήψη Διδακτορικού Διπλώματος

Για τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής υποψηφίων για Δ.Δ. είναι απαραίτητη η κατοχή, ή επικείμενη κατοχή, Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.), ή ισότιμου τίτλου ξένου Πανεπιστημίου, στη Βιοηθική ή σε συγγενές αντικείμενο, καθώς και η άρτια γνώση της αγγλικής γλώσσας. Η επιλογή υποψηφίων που δεν προέρχονται από το Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» γίνεται με ανάλογη διαδικασία αυτής που περιγράφεται στα 7.2 και 8, ανωτέρω. Σχετική ανακοίνωση δημοσιεύεται στον Τύπο και η επιλογή γίνεται από την Ε.Δ.Ε. ή σύμφωνα με το 8.9 ανωτέρω.

Άρθρο 10

Έναρξη και διάρκεια των Μεταπτυχιακών Σπουδών.

10.1. Οι μεταπτυχιακές σπουδές αρχίζουν κατά κανόνα το χειμερινό εξάμηνο. Η ακριβής ημερομηνία καθορίζεται εκάστοτε από την Ε.Δ.Ε. και ανακοινώνεται από την Σ.Ε. Σε περιπτώσεις που συντρέχουν ειδικοί λόγοι, η Ε.Δ.Ε. μπορεί να αποφασίσει την έναρξη του Π.Μ.Σ. στην αρχή του εαρινού εξαμήνου.

10.2. Η διάρκεια σπουδών που οδηγούν στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.), είναι τέσσερα (4) εξάμηνα και δεν υπερβαίνει τα έξι (6) εξάμηνα. Η συνολική διάρκεια σπουδών για την λήψη Διδακτορικού Διπλώματος (Δ.Δ.), περιλαμβανομένης και της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) εξάμηνα, και μεγαλύτερη από οκτώ (8) εξάμηνα, σε περίπτωση που αποτελεί συνέχεια του προγράμματος Μ.Δ.Ε. στη Βιοηθική.

Στις άλλες περιπτώσεις, η διάρκεια του Δ.Δ. δεν μπορεί να είναι μικρότερη από έξι (6) εξάμηνα και μεγαλύτερη από δέκα (10) εξάμηνα. Σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών αυτών ορίων, ο μεταπτυχιακός φοιτητής χάνει όλα τα δικαιώματα και τις χορηγίες που απορρέουν από την φοιτητική του ιδιότητα.

Άρθρο 11

Αναστολή φοίτησης μεταπτυχιακών φοιτητών

11.1. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα να ζητήσει, με αίτησή του, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της ΕΔΕ, για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους, μόνο μια φορά και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων ούτε μικρότερης του ενός εξαμήνου. Άδεια αναστολής φοίτησης περισσότερο από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε φοιτητές που εκπληρώνουν τη στρατιωτική τους θητεία ή σε περιπτώσεις παρατεταμένης ασθένειας, που πιστοποιείται από δημόσιο φορέα. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης που προβλέπεται στο άρθρο 11.2 του παρόντος Κανονισμού.

11.2. Φοιτητής που θα επαναλάβει τη φοίτησή του είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λ.π., στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από τη αναστολή της φοίτησής του. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ο οποίος λαμβάνει άδεια αναστολής φοίτησης, όταν επαναλάβει την φοίτησή του, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

Άρθρο 12

Δομή Προγράμματος και αξιολόγηση σπουδών για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης

12.1. Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. είναι υποχρεωτική η παρακολούθηση των μεταπτυχιακών μαθημάτων που ορίζονται από το Πρόγραμμα Σπουδών. Το περιεχόμενο και η διάρκεια των μαθημάτων, καθώς και η κατανομή των δ.μ., καθορίζονται κάθε χρόνο από την Ε.Δ.Ε. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν τουλάχιστον 240 ώρες μαθημάτων, συνολικά. Ενδέχεται να ζητηθεί από μεταπτυχιακούς φοιτητές να παρακολουθήσουν επιπλέον μαθήματα, προπτυχιακά ή άλλα, των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων, ως προαπαιτούμενα των σπουδών τους, μετά από απόφαση της Σ.Ε., που είναι η μόνη αρμόδια για την καθοδήγηση και παρακολούθηση των μεταπτυχιακών φοιτητών κατά την διάρκεια των συστηματικών σπουδών τους.

12.2. Για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, οι φοιτητές υποχρεούνται να συμπληρώσουν ένα ελάχιστο 30 διδακτικών μονάδων (δ.μ). Η φοίτηση περιλαμβάνει την επιτυχή συμμετοχή σε μεταπτυχιακά μαθήματα ή σεμινάρια (24 δ.μ.) και την επιτυχή εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας (2 δ.μ. X 3= 6 δ.μ.). Η διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο. Ο βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης προκύπτει από το άθροισμα μαθημάτων των δύο (2) δ.μ. το καθένα, ή της μιας (1) δ.μ. το καθένα, (σύνολο 24 δ.μ.), και του βαθμού της μεταπτυχιακής εργασίας πολλαπλασιαζόμενου επί τρία (3).

12.3. Καθένα από τα προσφερόμενα μαθήματα μπορεί να διαιρείται σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα, που καθορίζονται από την Ε.Δ.Ε. Ο Οδηγός Σπουδών, όπως διαμορφώνεται από την Ε.Δ.Ε., εξειδικεύει το αναλυτικό πρόγραμμα, την επιμέρους κατανομή των υποχρεωτικών μαθημάτων και των μαθημάτων επιλογής, καθώς και την κατανομή δ.μ. στα επί μέρους θέματα ή γνωστικά αντικείμενα.

12.4. Κάθε μάθημα εκτείνεται στη διάρκεια ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου. Εάν για οποιονδήποτε λόγο διδαχθούν λιγότερα από τα 4/5 των προβλεπόμενων για τις εργάσιμες ημέρες διδακτικών ωρών ενός μαθήματος, το μάθημα ακυρώνεται (Ν. 2083/1992, άρθρο 9, παρ.9).

12.5. Προκειμένου να διδαχθεί ένα μάθημα επιλογής, πρέπει να επιλεγεί τουλάχιστον από τέσσερις (4) φοιτητές.

12.6. Σε κάθε ένα από τα τρία πρώτα ακαδημαϊκά εξάμηνα οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν μαθήματα και σεμινάρια. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. Η επιτυχής ολοκλήρωση μεταπτυχιακού μαθήματος προκύπτει από επιτυχία σε προφορική ή γραπτή εξέταση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διδάσκοντος. Η επιτυχής παρακολούθηση μεταπτυχιακού σεμιναρίου προκύπτει από επιτυχία στη σεμιναριακή εργασία, καθώς και σε ενδεχόμενη προφορική ή γραπτή εξέταση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διδάσκοντος. Οι εργασίες για μεν τα μαθήματα/ σεμινάρια του χειμερινού εξαμήνου κατατίθενται στον διδάσκοντα το αργότερο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, για δε τα μαθήματα/ σεμινάρια του εαρινού εξαμήνου κατατίθενται το αργότερο μέχρι 15 Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

12.7. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κάποιο μάθημα, ο φοιτητής δεν έχει δικαίωμα επανεξέτασης. Εάν το μάθημα είναι υποχρεωτικό, θα πρέπει να δηλώσει ξανά το μάθημα σε επόμενο εξάμηνο. Αν είναι επιλογής, μπορεί να το αντικαταστήσει με άλλο μάθημα επιλογής. Σε περίπτωση που ο φοιτητής αποτύχει δύο φορές στο ίδιο μάθημα, ή σε περίπτωση που αποτύχει σε δύο μαθήματα κατά το ίδιο εξάμηνο, η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από εκτίμηση της συνολικής προόδου του φοιτητή, είναι αρμόδια να εισηγηθεί στην Ε.Δ.Ε. την διαγραφή του, ή όχι, από το Πρόγραμμα. Σε περίπτωση που το υποχρεωτικό μάθημα στο οποίο ο μεταπτυχιακός φοιτητής απέτυχε δεν προσφέρεται εκ νέου,

μπορεί να αντικατασταθεί από άλλο μάθημα, το οποίο ορίζεται με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής.

12.8. Μετά την επιτυχή παρακολούθηση δέκα (10) μεταπτυχιακών μαθημάτων ή /και σεμιναρίων, ανατίθεται σε κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή η εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας. Την επίβλεψη της εργασίας αναλαμβάνει ένα από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ., μετά από συνεννόηση με τον φοιτητή, και την ανακοινώνει εγγράφως στην Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.), η οποία ορίζει επιτροπή παρακολούθησης. Η επιτροπή απαρτίζεται από τον επιβλέποντα και δύο ακόμα διδάσκοντες – μέλη του Π.Μ.Σ., τουλάχιστον ένας από τους οποίους ανήκει σε Τμήμα διαφορετικό από εκείνο στο οποίο ανήκει ο επιβλέπων. Η μεταπτυχιακή εργασία, η οποία κατατίθεται στο τέλος του Δ' εξαμήνου, εγκρίνεται κατ' αρχήν από την επιτροπή παρακολούθησης, και στη συνέχεια υποστηρίζεται δημόσια ενώπιον της επιτροπής. Μετά το πέρας της δημόσιας υποστήριξης της μεταπτυχιακής εργασίας από τον μεταπτυχιακό φοιτητή, η επιτροπή την αξιολογεί και την βαθμολογεί με την κλίμακα 0-10. Αν η μεταπτυχιακή εργασία θεωρηθεί από την επιτροπή ως μη ικανοποιητική και βαθμολογηθεί κάτω της βάσης 5, τότε η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον μεταπτυχιακό φοιτητή την βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή την ριζική αναμόρφωσή της. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η επιτροπή ορίζει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να έχει επανυποβληθεί η μεταπτυχιακή εργασία, τροποποιημένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της. Εάν παρέλθουν τρία (3) εξάμηνα μετά την ανάθεση του θέματος χωρίς ο επιβλέπων να έχει στοιχεία για την πορεία της υπό εκπόνηση εργασίας, η ανάθεση του θέματος ακυρώνεται.

12.9. Την ευθύνη της επίβλεψης της μεταπτυχιακής εργασίας (20.000-25.000 λέξεων) μπορεί να έχουν μόνο μέλη του Προγράμματος (μέλη Δ.Ε.Π. ή Ερευνητές), σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 12 του Ν. 2083/92.

12.10. Άδεια παράτασης σπουδών ή προσωρινής διακοπής προβλέπεται μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις και πάντα ύστερα από την σύμφωνη γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής.

12.11. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής θεωρείται ότι περάτωσε επιτυχώς τις σπουδές του και του απονέμεται Μ.Δ.Ε., εφ' όσον:

α) συμπλήρωσε τα απαιτούμενα εξάμηνα σπουδών,

β) περάτωσε επιτυχώς τα μαθήματα, σεμινάρια και τις ενδεχόμενες πρακτικές ασκήσεις [βαθμός επιτυχίας είναι το πέντε (5) και άνω της κλίμακας 0-10]

γ) ολοκλήρωσε επιτυχώς την Μεταπτυχιακή Εργασία [βαθμός επιτυχίας: πέντε (5) και άνω της κλίμακας 0-10].

Αντίγραφα της μεταπτυχιακής εργασίας κατατίθενται από τον μεταπτυχιακό φοιτητή υποχρεωτικώς στην Γραμματεία του Προγράμματος, στο οικείο Τμήμα και στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης, διαφορετικά θεωρείται ότι ο μεταπτυχιακός φοιτητής δεν έχει περατώσει τις μεταπτυχιακές σπουδές του.

Άρθρο 13

Δομή Προγράμματος και αξιολόγηση σπουδών για το Διδακτορικό Δίπλωμα.

13.1. Μεταπτυχιακός φοιτητής που προέρχεται από το Π.Μ.Σ. «Βιοηθική» και έχει τελικό βαθμό ίσο ή μεγαλύτερο με 7/10, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 12.10 ανωτέρω, δύναται να εγγραφεί στο Πρόγραμμα για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, με την προϋπόθεση ότι γίνεται αποδεκτός από κάποιον επιβλέποντα. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής επιλέγει επιβλέποντα καθηγητή και ανακοινώνει τα ανωτέρω με γραπτή δήλωση στην Σ.Ε. Ο επιβλέπων υποχρεωτικά είναι μέλος του

Π.Μ.Σ. Ο υποψήφιος υποβάλλει πρόταση ερευνητικής εργασίας για το Δ.Δ., η οποία αξιολογείται από την Ε.Δ.Ε., κατόπιν θετικής εισήγησης του αναλαμβάνοντος ως επιβλέποντος. Αλλαγή του επιβλέποντος μπορεί να γίνει αποδεκτή μετά από αιτιολογημένη αίτηση του μεταπτυχιακού φοιτητή προς την Σ.Ε.

13.2. Μεταπτυχιακός φοιτητής που δεν προέρχονται από το Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στην παρ. 1 ανωτέρω, υποχρεούται να παρακολουθήσει μαθήματα, που ορίζονται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε. Με απόφαση της Σ.Ε., είναι δυνατή η απαλλαγή μεταπτυχιακού φοιτητή αυτής της κατηγορίας από όλα ή μέρος των μεταπτυχιακών μαθημάτων, εφόσον ο ίδιος φοιτητής έχει παρακολουθήσει επιτυχώς τα σχετικά γνωστικά αντικείμενα στο πλαίσιο των προηγούμενων σπουδών του.

13.3. Κάθε άλλο θέμα που δεν προσδιορίζεται, ή δεν προβλέπεται, από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζεται σύμφωνα με αποφάσεις της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14

Διαδικασία παρακολούθησης ερευνητικής δραστηριότητας υποψηφίου διδάκτορα

14.1. Η Ε.Δ.Ε. ορίζει για κάθε υποψήφιο διδάκτορα, ύστερα από πρόταση της Σ.Ε., έναν επιβλέποντα και τριμελή συμβουλευτική επιτροπή (μέλος της οποίας είναι ο επιβλέπων, με βάση του ισχύοντα νόμου).

14.2. Ως επιβλέποντες των υποψηφίων διδασκόντων δύνανται να ορίζονται μέλη Δ.Ε.Π. των τριών ανωτέρων βαθμίδων που ανήκουν στο Πρόγραμμα. Ως μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής δύνανται να ορίζονται μέλη Δ.Ε.Π. των τριών ανωτέρων βαθμίδων του Προγράμματος και το πολύ ένα μέλος από τις εξής κατηγορίες: Λέκτορας των Τμημάτων Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Ιατρικής, Βιολογίας ή Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης με τουλάχιστον τριετή θητεία, μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Πανεπιστημίων (συμπεριλαμβανομένων λεκτόρων με τριετή θητεία), εξωπανεπιστημιακοί επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους που διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρία σχετικές με το θέμα της Διδακτορικής Διατριβής.

14.3. Ο υποψήφιος διδάκτορας, κατά το διάστημα εκπόνησης της διατριβής, συνεργάζεται με τον επιβλέποντα και την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή. Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους, ο μεταπτυχιακός φοιτητής συντάσσει έκθεση προόδου για την συνολική δραστηριότητά του και την παραδίδει στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή. Επίσης, ο υποψήφιος παρουσιάζει την εργασία του σε ειδικό ανοικτό σεμινάριο κατά τακτά χρονικά διαστήματα. Την ευθύνη της οργάνωσης του σεμιναρίου αυτού έχει ο Επιβλέπων, σε συνεργασία με τον υποψήφιο. Το πόρισμα της επιτροπής σχετικά με την ετήσια πρόοδό του, κοινοποιείται στη Σ.Ε. και καταχωρείται στον ατομικό φάκελο του μεταπτυχιακού φοιτητή Στην περίπτωση που δεν κατατεθεί πόρισμα της τριμελούς επιτροπής εντός 14μήνου από την ημέρα αποδοχής του μεταπτυχιακού φοιτητή στο Πρόγραμμα ή από την προηγούμενη κρίση, η απόδοσή του θεωρείται ως μη ικανοποιητική. Μετά από δύο συνεχόμενες αξιολογήσεις της προόδου του ως μη ικανοποιητικής, ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται αυτομάτως από το Π.Μ.Σ.

14.4. Η συγγραφή της διατριβής πραγματοποιείται στην ελληνική γλώσσα και περιέχει εκτενή περίληψη στην αγγλική (1000-3000 λέξεις). Για τους μη έχοντες την ελληνική ως μητρική γλώσσα είναι δυνατή η συγγραφή της διατριβής στην αγγλική γλώσσα με εκτενή περίληψη στην ελληνική (1000-3000 λέξεις), ύστερα από έγκριση της Σ.Ε.

Άρθρο 15

Αξιολόγηση Διδακτορικής Διατριβής

15.1. Η αξιολόγηση και κρίση της Διδακτορικής Διατριβής, μετά την συγγραφή της, γίνεται από επταμελή εξεταστική επιτροπή, με σύνθεση που ορίζεται σύμφωνα με τον Νόμο 2083/92. Σε αυτήν συμμετέχει υποχρεωτικά ο επιβλέπων, τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής (αν έχουν την ιδιότητα του μέλους Δ.Ε.Π.) και τέσσερα ή πέντε, κατά περίπτωση, ακόμα μέλη Δ.Ε.Π. της ίδιας ή συγγενούς επιστημονικής περιοχής, τα οποία ορίζονται από την Ε.Δ.Ε., ύστερα από εισήγηση της συμβουλευτικής επιτροπής. Κατά προτίμηση, ένα μέλος της επιτροπής πρέπει να προέρχεται από άλλο Α.Ε.Ι. Σε περίπτωση που ένα μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής δεν είναι μέλος Δ.Ε.Π., το μέλος αυτό συμμετέχει στην διαδικασία αξιολόγησης χωρίς ψήφο και συνυπογράφει την τελική έκθεση. Πρόεδρος της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής είναι ο επιβλέπων καθηγητής.

15.2. Η επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της για την εξέταση του υποψηφίου το ενωρίτερο 20 ημέρες μετά την κατάθεση της διατριβής στα μέλη που την απαρτίζουν. Ο υποψήφιος υποστηρίζει την διατριβή του δημόσια και απαντά στις ερωτήσεις της επιτροπής, η οποία αξιολογεί κατόπιν την διατριβή και εισηγείται διορθώσεις και άλλες βελτιώσεις του κειμένου. Τέλος, συντάσσει πόρισμα αξιολόγησης σχετικά με την πρωτοτυπία του περιεχομένου της διατριβής και την ουσιαστική συμβολή της στην επιστήμη, καθώς και την επάρκεια του υποψηφίου στο γνωστικό αντικείμενο της διατριβής, που κατατίθεται στη Σ.Ε. Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των πέντε τουλάχιστον μελών της επταμελούς επιτροπής.

15.3. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής είναι υποχρεωμένος να διορθώσει το κείμενο της Διατριβής του, σύμφωνα με τις υποδείξεις της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, και να καταθέσει στη Σ.Ε. σχετική βεβαίωση που υπογράφεται από τον επιβλέποντα καθηγητή και ένα άλλο μέλος της επταμελούς επιτροπής. Σε περίπτωση που ο μεταπτυχιακός φοιτητής ήταν συγγραφέας ή συν-συγγραφέας επιστημονικών άρθρων, που περιέχουν αποτελέσματα σχετικά με το περιεχόμενο της διατριβής, υποχρεούται να επισυνάψει στο τέλος της διατριβής αντίγραφα των άρθρων αυτών.

15.4. Η ημερομηνία, η ώρα και ο χώρος της δημόσιας παρουσίασης του περιεχομένου της Διατριβής ορίζονται μετά από συνεννόηση του επιβλέποντα με τον υποψήφιο διδάκτορα. Η απόφαση αυτή γνωστοποιείται στα συνεργαζόμενα Τμήματα, προκειμένου να ανακοινωθεί δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της δημόσιας παρουσίασης. Η τελευταία γίνεται ενώπιον του επιβλέποντα καθηγητή, των μελών της εξεταστικής επιτροπής, της Ε.Δ.Ε. και ακροατηρίου φοιτητών και άλλων επιστημόνων. Μετά την ολοκλήρωση της ανάπτυξης του θέματος και την απάντηση του υποψηφίου σε σχετικές ερωτήσεις της εξεταστικής επιτροπής, και ενδεχομένως του ακροατηρίου, ακολουθεί η ανάγνωση της αξιολόγησης του μεταπτυχιακού φοιτητή από την επταμελή εξεταστική επιτροπή.

Άρθρο 16

Καθομολόγηση Διδακτόρων

Η αναγόρευση και η καθομολόγηση του Διδάκτορα γίνεται από το οικείο Τμήμα, σύμφωνα με τη διαδικασία και τους τύπους του Τμήματος.

Άρθρο 17

Είδος και τύπος Μεταπτυχιακών Διπλωμάτων

17.1. **Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης.** Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης είναι δημόσιο έγγραφο. Μετά την περάτωση των σπουδών, όπως εξειδικεύονται στον παρόντα Κανονισμό, το Μ.Δ.Ε. απονέμεται από το οικείο Τμήμα. Στο Δίπλωμα αναφέρεται το Πανεπιστήμιο Κρήτης, τα συνεργαζόμενα Τμήματα, ο αριθμός του Διπλώματος, το όνομα, επώνυμο, όνομα πατέρα και τόπος καταγωγής του κατόχου του τίτλου, η ημερομηνία απονομής και η ειδικότητα, «Βιοηθική». Ο τίτλος

υπογράφεται από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης, τον Πρόεδρο και τον Προϊστάμενο Γραμματείας του Οικείου Τμήματος.

17.2.Διδακτορικό Δίπλωμα. Το Διδακτορικό Δίπλωμα είναι δημόσιο έγγραφο. Μετά την περάτωση των υποχρεώσεων του υποψηφίου διδάκτορα, όπως εξειδικεύονται στον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό, το Δ.Δ. απονέμεται από το οικείο Τμήμα. Στο Δίπλωμα αναφέρεται το Πανεπιστήμιο Κρήτης, τα συνεργαζόμενα Τμήματα, το όνομα, επώνυμο, όνομα πατέρα και τόπος καταγωγής του Διδάκτορα, η χρονική περίοδος των σπουδών του, η ημερομηνία απονομής και η ειδικότητα, «Βιοηθική». Ο τίτλος υπογράφεται από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης, τον Πρόεδρο και τον Προϊστάμενο Γραμματείας του Οικείου Τμήματος.

Άρθρο 18

Οικονομική υποστήριξη μεταπτυχιακών φοιτητών

18.1.Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται όλες τις παροχές των προπτυχιακών φοιτητών, όπως αυτές καθορίζονται από τους νόμους 1268/82, 2083/92 και 2413/96 (κάρτα σίτισης, φοιτητικό εισιτήριο, μειωμένα έξοδα συμμετοχής σε ορισμένες πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, άτοκα δάνεια και οικονομικές ενισχύσεις για την κάλυψη ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών τους).

18.2.Στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Βιοηθική», από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2003-2004 μέχρι το τέλος του εαρινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2005-2006, θα χορηγούνται στους φοιτητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Ειδίκευσης υποτροφίες με χρηματοδότηση που προέρχεται από την σχετική δράση του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ. Κριτήριο αποτελεί η αριστεία στις εισαγωγικές εξετάσεις και στα εξαμηνιαία μεταπτυχιακά μαθήματα/ σεμινάρια.

18.3.Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δύνανται να διεκδικήσουν εξωτερική χρηματοδότηση των σπουδών τους από διάφορα Ιδρύματα (Ι.Κ.Υ., Ωνάσειο, κ.λ.π.) και ενδεχομένως από ερευνητικά Ινστιτούτα (Ι.Τ.Ε., Ι.ΘΑ.ΒΙΚ., κ.λ.π.)

18.4.Υποτροφίες σε Κρήτες φοιτητές χορηγούνται και από το Βαρδινογιάννειο Ίδρυμα, το οποίο παρέχει σχετικές πληροφορίες για τις προϋποθέσεις (Διεύθυνση: Ηρώδου Αττικού 12^Α, 3^{ος} όροφος 15124 Μαρούσι, τηλέφωνο: 210-8093386).

18.5.Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δύνανται να καλύπτονται οικονομικά από χρηματοδοτούμενα προγράμματα έρευνας στα οποία συμμετέχουν. Οι σχετικές λεπτομέρειες ορίζονται με απόφαση της Ε.Δ.Ε., ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΜΣ
«Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη»

Άρθρο 1
Γενικές Διατάξεις

1. Η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών του Προγράμματος «Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη» του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών (ΦΚΣ) του Πανεπιστημίου Κρήτης διέπονται από τις διατάξεις των νόμων, από την Υπουργική Απόφαση Έγκρισης Αρ. Απ. 57472/Β7 (ΦΕΚ 1360/τ.20/01-08-2007), από τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου Κρήτης, καθώς και από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΠΜΣ.

2. Οι διατάξεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπως αυτές αναλύονται παρακάτω, εξειδικεύουν και συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις μεταπτυχιακές σπουδές και ρυθμίζουν με ενιαίο τρόπο θέματα λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, τα οποία δεν ρυθμίζονται από την κείμενη νομοθεσία, αλλά είτε παρέχονται γι' αυτά σχετικές εξουσιοδοτήσεις από το νόμο, είτε ρυθμίζονται με αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος.

Άρθρο 2
Οργάνωση – Λειτουργία - Συντονισμός

Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης είναι υπεύθυνη για την οργάνωση, λειτουργία και διοικητική υποστήριξη του ΠΜΣ «Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη». Από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος συγκροτείται πενταμελής Συντονιστική Επιτροπή που απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ των επιστημονικών ειδικοτήτων του Τομέα ΘΕΜΚΕ του Τμήματος, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο στο συγκεκριμένο ΠΜΣ. Επίσης, η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης ορίζει και τον Διευθυντή του ΠΜΣ από τα μέλη ΔΕΠ των επιστημονικών ειδικοτήτων του Τομέα ΘΕΜΚΕ του Τμήματος, τα οποία ανήκουν στις δύο ανώτερες βαθμίδες (Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής). Ο Διευθυντής και η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ είναι αρμόδιοι για την παρακολούθηση και τον συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος. Η θητεία τόσο του Διευθυντή όσο και της Συντονιστικής Επιτροπής είναι διετούς διάρκειας.

Άρθρο 3
Επιτροπή Επιλογής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών

Η επιτροπή επιλογής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος και απαρτίζεται από οκτώ μέλη ΔΕΠ των επιστημονικών ειδικοτήτων του Τομέα ΘΕΜΚΕ και του ΠΜΣ.

Άρθρο 4
Δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών διακρίνεται σε δύο κύκλους σπουδών και απονέμει τους εξής τίτλους:

Α΄ Κύκλος: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης

Ο πρώτος κύκλος (Α΄ Κύκλος) καλύπτει το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης, έχει διάρκεια δύο (2) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών και οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) με τις εξής τέσσερις (4) κατευθύνσεις:

Κατεύθυνση Α΄: Πολιτισμικές Σπουδές (με έμφαση στη νεότητα και στην ποιότητα ζωής)

Κατεύθυνση Β΄: Αναπτυξιακή Ψυχολογία (με έμφαση στην ανάπτυξη κατά την εφηβεία)

Κατεύθυνση Γ: Επιστήμες της Εκπαίδευσης (με έμφαση στις εκπαιδευτικές πολιτικές και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση)

Κατεύθυνση Δ: Τέχνη και Ανθρώπινη Δημιουργικότητα στην Πολιτισμική Διαδικασία.

Β΄ Κύκλος: Διδακτορικό Δίπλωμα

Ο Β΄ Κύκλος σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ), και έχει διάρκεια σπουδών τριών (3) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών.

Απαραίτητη προϋπόθεση υποψηφιότητας για το Β΄ Κύκλο Σπουδών (εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής) είναι η κατοχή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ

ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της αλλοδαπής το οποίο είναι αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ, στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ ή σε συγγενές αντικείμενο.

Άρθρο 5
Προκήρυξη θέσεων.
Προϋποθέσεις συμμετοχής

1. Για την επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών για τον Α΄ Κύκλο Σπουδών, η Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών δημοσιεύει στον τύπο ανακοίνωση, όπου καθορίζονται:

- α) Οι προϋποθέσεις συμμετοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών στη διαδικασία επιλογής.
- β) Τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν.
- γ) Οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών και η ακριβής διεύθυνση στην οποία πρέπει αυτά να υποβληθούν.
- δ) Η διαδικασία επιλογής, καθώς και τα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών.
- ε) Τα μαθήματα και η εξεταστέα ύλη των μαθημάτων στα οποία προβλέπεται να εξεταστούν οι υποψήφιοι.
- στ) Η ημερομηνία των εξετάσεων των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών (η προφορική εξέταση διεξάγεται εντός δεκαπενθήμερου από την ημερομηνία των γραπτών εξετάσεων).
- ζ) Κάθε άλλη λεπτομέρεια που η Συντονιστική Επιτροπή κρίνει απαραίτητη, και η οποία θα διευκολύνει τη διαδικασία της επιλογής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.

Η δημοσίευση της ανακοίνωσης γίνεται κατά τον μήνα Ιούνιο κάθε ακαδημαϊκού έτους, ενώ ως προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών ορίζεται το τέλος Αυγούστου. Οι εξετάσεις και η επιλογή των υποψηφίων λαμβάνουν χώρα κατά τον μήνα Σεπτέμβριο του ίδιου έτους.

2. Απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής στο ΠΜΣ είναι οι εξής:

- (α) Οι υποψήφιοι για το ΠΜΣ πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου πτυχίου ιδρυμάτων της αλλοδαπής.
- (β) Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του Νόμου 2916/2001 (ΦΕΚ 114, τ.Α΄ /4-6-2001), υποψήφιοι για το ΠΜΣ μπορεί να είναι και πτυχιούχοι ΑΤΕΙ. Το πτυχίο τους πρέπει να προέρχεται από Τμήμα ή γνωστικό αντικείμενο συγγενές προς το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, με τις προϋποθέσεις που εκάστοτε ισχύουν για τους πτυχιούχους ανώτατης εκπαίδευσης.
- (γ) Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους, οι οποίοι κατέχουν πτυχίο ΑΕΙ ισότιμο με εκείνα των ελληνικών ΑΕΙ, απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, η οποία πιστοποιείται με διαδικασίες που ορίζει η Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος.
- (δ) Για όλους τους υποψηφίους, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η επαρκής γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (Αγγλικών, Γαλλικών ή Γερμανικών). Η επαρκής γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται από την κατάθεση αναγνωρισμένων σχετικών τίτλων που κατοχυρώνουν την επάρκεια διδασκαλίας των αντίστοιχων γλωσσών, ή, εάν αυτοί δεν υπάρχουν, μετά από σχετική εξέταση που διενεργείται σύμφωνα με διαδικασία που ορίζει η Συντονιστική Επιτροπή.

Άρθρο 6
Δικαιολογητικά

- Αίτηση συμμετοχής στο ΠΜΣ.
- Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ΑΕΙ ή ΑΤΕΙ συναφούς Τμήματος (και πιστοποιητικό αντιστοιχίας ή ισοτιμίας από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ, για πτυχιούχους των πανεπιστημίων του εξωτερικού).
- Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο να αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου.
- Βιογραφικό σημείωμα.
- Αναλυτικό Υπόμνημα στο οποίο περιγράφονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου, τα κίνητρά του για να συμμετάσχει στο συγκεκριμένο ΠΜΣ, η μέχρι τώρα ακαδημαϊκή και ερευνητική του πορεία, καθώς και οτιδήποτε άλλο αυτός θεωρεί ότι θα συμβάλει στην θετική αξιολόγηση της υποψηφιότητάς του από την επιτροπή επιλογής (μέχρι 5.000 λέξεις).
- Πιστοποιητικό γνώσης μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (αγγλικής, γαλλικής ή γερμανικής), το οποίο να

κατοχυρώνει και επάρκεια διδασκαλίας, εφόσον υπάρχει.

- Κάθε έργο ή δραστηριότητα που μπορεί να βοηθήσει στην επιλογή του υποψηφίου
- Φωτοτυπία της Αστυνομικής Ταυτότητας.
- Δύο πρόσφατες φωτογραφίες, στις οποίες να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου.

Άρθρο 7

Κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Η αξιολόγηση των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και η βαθμολόγησή τους γίνεται από την Επιτροπή Επιλογής των υποψηφίων με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω. Η βαθμολόγηση των κριτηρίων γίνεται σε κλίμακα από 0 μέχρι 100 και κάθε υποψήφιος βαθμολογείται με συγκεκριμένο αριθμό αξιολογικών μονάδων (α.μ.) αυτής της κλίμακας.

Η επιλογή και η κατάταξη στη σειρά επιτυχίας γίνεται με τη συνεκτίμηση των ακόλουθων κριτηρίων [άριστα = 100 αξιολογικές μονάδες]:

1. Γενικός βαθμός πτυχίου [προσμετράται ένα πτυχίο:10 α.μ.]
2. Μέσος όρος βαθμολογίας προπτυχιακών μαθημάτων στις κοινωνικές επιστήμες ή/και την επιστημονική μεθοδολογία, εφόσον υπάρχουν [προσμετρώνται μαθήματα του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, εφόσον υπάρχουν τουλάχιστον επτά, 10 α.μ.]
3. Αναλυτικό Υπόμνημα (όπως αυτό ορίζεται από το άρθρο 6) [30 α.μ.]
4. Προφορική συνέντευξη [30 α.μ.]
5. Γραπτές εξετάσεις στις κοινωνικές επιστήμες σε ύλη που θα έχει προκαθοριστεί [20 α.μ.]

(α) Γραπτές Εξετάσεις

1. Οι γραπτές εξετάσεις γίνονται σε θεματικές περιοχές που η Ανακοίνωση στον τύπο προσδιορίζει, σε μία εξέταση που διαρκεί τρεις ώρες.
2. Η Συντονιστική Επιτροπή έχει την ευθύνη για την οργάνωση και το συντονισμό των γραπτών εξετάσεων. Η ΓΣΕΣ ορίζει κάθε φορά οκταμελή εξεταστική επιτροπή (επιτροπή επιλογής των υποψηφίων), προκειμένου αυτή να ορίσει τα θέματα των εξετάσεων, να τα βαθμολογήσει και να υποβάλει τον κατάλογο των αποτελεσμάτων στην Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης (Γ.Σ.Ε.Σ.).
3. Η επίδοση του υποψηφίου στις γραπτές εξετάσεις είναι ο μέσος όρος της βαθμολογίας όλων των εξεταστών, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει η συντονιστική επιτροπή. Περίπτωση αναβαθμολόγησης δεν προβλέπεται.

(β) Προφορική συνέντευξη των υποψηφίων

Για την επιλογή των υποψηφίων στο ΠΜΣ πραγματοποιείται προφορική συνέντευξη. Η προφορική συνέντευξη των υποψηφίων πραγματοποιείται ενώπιον όλων των μελών της επιτροπής επιλογής των υποψηφίων. Η επίδοση του υποψηφίου στην προφορική συνέντευξη προκύπτει από τον μέσο όρο της βαθμολογίας όλων των εξεταστών.

Η προφορική συνέντευξη αποβλέπει στη διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου, της δυνατότητάς του να ενταχθεί στο ΠΜΣ και συμπεριλαμβάνει υποστήριξη του γραπτού Αναλυτικού Υπομνήματος.

(γ) Επάρκεια στην ξένη γλώσσα

Η επάρκεια στην ξένη γλώσσα πιστοποιείται μέσω γραπτών εξετάσεων, εάν δεν προκύπτει από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά. Οι εξετάσεις διενεργούνται σύμφωνα με διαδικασία που ορίζει η συντονιστική επιτροπή. Προβιβάσιμος βαθμός είναι το πέντε (5) και άνω στην κλίμακα 0-10. Σε περίπτωση αποτυχίας ο υποψήφιος αποκλείεται από το ΠΜΣ.

(δ) Αποτελέσματα – Ανακοίνωση Πινάκων

1. Επιλέξιμοι είναι οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν συνολική βαθμολογία τουλάχιστον 50 α.μ και έχουν εξασφαλίσει τουλάχιστον τη βάση σε όλα τα επιμέρους κριτήρια
2. Η Γραμματεία του Τμήματος ανακοινώνει πίνακα αποτελεσμάτων, όπου φαίνεται η σειρά επιτυχίας των υποψηφίων (και η απόδοση όλων). Οι επιτυχόντες εγγράφονται με δήλωσή τους.

Άρθρο 8

Διαδικασίες επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης

Η επιλογή των φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης γίνεται με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω:

1. Η Γραμματεία του Τμήματος ΦΚΣ παραλαμβάνει τις αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές, όπως αυτά προβλέπονται από την ανακοίνωση στον τύπο.

Ελέγχει την εγκυρότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών κάθε υποψηφίου, συντάσσει πίνακα υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και τον διαβιβάζει στην Συντονιστική Επιτροπή.

Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται από τους υποψηφίους πρέπει να είναι πλήρη και να έχουν υποβληθεί εμπροθέσμως, όπως αυτά προβλέπονται στη σχετική προκήρυξη. Εκπρόθεσμες αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές.

2. Η Συντονιστική Επιτροπή, αφού παραλάβει από την Γραμματεία τον πίνακα των υποψηφίων, ελέγχει τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί και συντάσσει τον τελικό πίνακα υποψηφίων. Στη συνέχεια η Συντονιστική επιτροπή εισηγείται στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης τη συγκρότηση της επιτροπής επιλογής υποψηφίων, προκειμένου αυτή να διεξαγάγει τις γραπτές εξετάσεις και τις συνεντεύξεις των υποψηφίων. Μετά την εξέταση στην ξένη γλώσσα, η οποία προηγείται των υπολοίπων, τις γραπτές εξετάσεις στις κοινωνικές επιστήμες και τη βαθμολόγηση των αναλυτικών υπομνημάτων των υποψηφίων, η Συντονιστική Επιτροπή ορίζει τις ημερομηνίες των προφορικών συνεντεύξεων.

3. Οι αξιολογικές μονάδες με τις οποίες βαθμολογήθηκε ο υποψήφιος από τα αποτελέσματα των εξετάσεων στις κοινωνικές επιστήμες, την αξιολόγηση του αναλυτικού υπομνήματός του και από την απόδοσή του στην προφορική συνέντευξη, αθροίζονται με τα μοριοδοτούμενα κριτήρια του άρθρου 6, σύμφωνα με τις ποσοστώσεις που ορίζει το ίδιο άρθρο, και αποτελούν το σύνολο των αξιολογικών μονάδων του υποψηφίου. Το σύνολο αυτό καθορίζει τη σειρά επιτυχίας κάθε υποψήφιου. Στον αξιολογικό πίνακα συμπεριλαμβάνονται, με σειρά επιτυχίας, όλοι οι υποψήφιοι (συμπεριλαμβανομένων όσων δεν ολοκλήρωσαν την διαδικασία). Στη συνέχεια, αφού ληφθεί υπόψη και ο αριθμός των θέσεων που έχουν προκηρυχθεί, συντάσσονται οι τελικοί πίνακες επιτυχόντων και επιλαχόντων.

4. Σε περίπτωση που δύο υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο αριθμό αξιολογικών μονάδων, προτεραιότητα έχει ο υποψήφιος με το μεγαλύτερο βαθμό στο βασικό του πτυχίο.

5. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης μπορεί με απόφασή της να θεωρήσει επιτυχόντες και όσους από τους υποψηφίους ισοβάθμισαν με τον τελευταίο επιτυχόντα.

6. Υποψήφιος που θα συγκεντρώσει συνολικά λιγότερες από 50 αξιολογικές μονάδες δεν μπορεί να θεωρηθεί ως επιτυχών και απορρίπτεται. Απορρίπτεται επίσης όποιος δεν εξασφαλίζει τουλάχιστον τη βάση στα επιμέρους κριτήρια της αξιολόγησης.

7. Οι πίνακες των επιτυχόντων μετά την επικύρωσή τους από την Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης, ανακοινώνονται στους χώρους ανακοινώσεων και την ιστοσελίδα του Τμήματος ΦΚΣ. Ειδοποιούνται οι επιτυχόντες να εγγραφούν στο ΠΜΣ σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται από την Συντονιστική Επιτροπή σε συνεργασία και με τη Γραμματεία του Τμήματος ΦΚΣ. Οι υποψήφιοι που δεν θα εγγραφούν μέσα στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα χάνουν το δικαίωμα εγγραφής στο ΠΜΣ, εκτός και αν επικαλεσθούν λόγους ανώτερης βίας ή σοβαρής ασθένειας, και οι θέσεις καλύπτονται από τους επιλαχόντες με σειρά προτεραιότητας.

8. Πλέον του αριθμού των επιτυχόντων φοιτητών, που προβλέπεται από την παράγραφο 3 αυτού του άρθρου, γίνονται δεκτοί στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης, ως υπεράριθμοι,

(i) πτυχιούχοι υπότροφοι του ΙΚΥ, εφόσον η υποτροφία τους είναι σχετική με το αντικείμενο μιας από τις υπάρχουσες κατευθύνσεις του ΠΜΣ. Οι υπότροφοι αυτοί εγγράφονται υποχρεωτικά στο πρώτο εξάμηνο σπουδών.

(ii) αλλοδαποί πτυχιούχοι και Έλληνες της διασποράς, με την προϋπόθεση ότι πληρούν τις βασικές προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 9

Διάρκεια σπουδών στο ΠΜΣ

1. Η διάρκεια σπουδών για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) και για το Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ) ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 της Υπουργικής Απόφασης, σε τέσσερα (4) τουλάχιστον ακαδημαϊκά εξάμηνα για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης, και σε τρία (3) τουλάχιστον ακαδημαϊκά έτη για το Διδακτορικό Δίπλωμα.

2. Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του ΜΔΕ και του ΔΔ δεν μπορεί να υπερβαίνει, για κάθε περίπτωση, το προβλεπόμενο από το ΠΜΣ διάστημα, προσαυξανόμενο κατά δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα για το ΜΔΕ, και τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα για το ΔΔ. Σε περίπτωση υπέρβασης του ανώτατου αυτού χρονικού ορίου, ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται από το ΠΜΣ μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος. Για ειδικούς και εξαιρετικούς λόγους, η ΓΣΕΣ μπορεί να παρατείνει για ορισμένο χρονικό διάστημα την χρονική διάρκεια φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή μετά από αίτηση του ίδιου και πλήρως αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος ή υπεύθυνου μέλους ΔΕΠ.

Άρθρο 10

Αναστολή φοίτησης μεταπτυχιακών φοιτητών

1. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα να ζητήσει, με αίτησή του, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος, για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους, μόνο μια φορά και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων ούτε μικρότερης του ενός εξαμήνου. Άδεια αναστολής φοίτησης περισσότερο από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε φοιτητές που εκπληρώνουν την στρατιωτική τους θητεία ή σε περιπτώσεις παρατεταμένης ασθένειας, που πιστοποιείται από δημόσιο φορέα. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης που προβλέπεται στο άρθρο 9 αυτού του κανονισμού.
2. Φοιτητής που θα επαναλάβει τη φοίτησή του είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λ.π., στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από τη αναστολή της φοίτησής του. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής που παίρνει άδεια αναστολής φοίτησης, όταν επαναλάβει την φοίτησή του, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

Άρθρο 11

Α΄ Κύκλος

Διδασκαλία, φοίτηση, εξετάσεις, βαθμολογία για ΜΔΕ

1. Τα μαθήματα για την απόκτηση του ΜΔΕ διακρίνονται σε υποχρεωτικά και επιλογής. Τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα μαθήματα επιλογής είναι αυτά που αναγράφονται στο άρθρο 6 της Υπουργικής Απόφασης. Με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής, ο αριθμός των μαθημάτων επιλογής μπορεί να διευρύνεται με την προσθήκη νέων μαθημάτων. Οι ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος είναι τρεις (3), ανεξάρτητα εάν το μάθημα είναι υποχρεωτικό ή επιλογής.
2. Τα μαθήματα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης αρχίζουν το χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) τουλάχιστον εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) εβδομάδες για εξετάσεις. Αν η διδασκαλία κάποιου μαθήματος διαρκέσει λιγότερο από δέκα εβδομάδες, ή λιγότερο από τριάντα συνολικά ώρες διδασκαλίας, ασκήσεων κ.λ.π., το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς και οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να το παρακολουθήσουν σε επόμενο εξάμηνο.
3. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς όλες τις δραστηριότητες του ΠΜΣ. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του Προγράμματος, η ενεργός συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητές του, στα σεμινάρια, στις πρακτικές ασκήσεις κ.λ.π., είναι υποχρεωτική για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές όλων των κατευθύνσεων. Φοιτητής που παρακολούθησε κάποιο μάθημα λιγότερο από το 80% των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο θεωρείται αποτυχόν στο μάθημα αυτό και υποχρεούται να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο. Για ειδικές περιπτώσεις, όπου συντρέχουν αποδεδειγμένα λόγοι ανωτέρας βίας, η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ είναι δυνατόν να επιτρέψει κάποιες εξαιρέσεις από αυτόν τον κανόνα.
4. Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει προφορικά, γραπτά, με εκπόνηση εργασιών ή με άλλο τρόπο που θα καθορίσει ο διδάσκων. Οι εξετάσεις των μαθημάτων πραγματοποιούνται δύο φορές το χρόνο, στο τέλος κάθε εξαμήνου. Ο διδάσκων υποχρεούται να καταθέσει την βαθμολογία εντός 15 ημερών από την λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της εργασίας.
5. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής επαναλαμβάνει το μάθημα εάν είναι υποχρεωτικό, ενώ δύναται να το επαναλάβει, ή να το αντικαταστήσει με άλλο, εάν είναι επιλογής. Εάν απορριφθεί και την δεύτερη φορά, ο μεταπτυχιακός φοιτητής παραπέμπεται στην ΓΣΕΣ, η οποία, αφού εξετάσει την γενική απόδοσή του, μπορεί να προβεί στην διαγραφή του από το ΠΜΣ ή να του παράσχει τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν τη μειωμένη απόδοσή του, ή να του επιτρέψει την εκ νέου επανάληψη του μαθήματος σε επόμενο εξάμηνο σπουδών.
6. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής, στο πλαίσιο του ΠΜΣ, είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει μεταπτυχιακή εργασία. Το θέμα της μεταπτυχιακής εργασίας επιλέγεται από τον φοιτητή σε συνεργασία με ένα μέλος ΔΕΠ, που θα αναλάβει ως επιβλέπων καθηγητής, σε συνεργασία με τη Συντονιστική Επιτροπή, έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας σπουδών του φοιτητή. Ο υπονήφιος υποστηρίζει δημόσια τη διπλωματική εργασία, αφού πάρει την έγκριση από τον επιβλέποντα καθηγητή.
7. Η μεταπτυχιακή εργασία κατατίθεται στο τέλος του Δ΄ εξαμήνου στην τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή που έχει οριστεί με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής. Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται ενώπιον ακροατηρίου σε ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με τα άλλα δύο μέλη της επιτροπής. Μετά το πέρας της δημόσιας υποστήριξης της μεταπτυχιακής εργασίας από τον

μεταπτυχιακό φοιτητή, η επιτροπή την αξιολογεί και την βαθμολογεί με την κλίμακα 0-10. Αν η μεταπτυχιακή εργασία θεωρηθεί από την επιτροπή ως μη ικανοποιητική και βαθμολογηθεί κάτω της βάσης 5, τότε η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον μεταπτυχιακό φοιτητή την βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή την ριζική αναμόρφωσή της. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η επιτροπή ορίζει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να έχει επανυποβληθεί η μεταπτυχιακή εργασία, τροποποιημένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιτροπής.

8. Στο μεταπτυχιακό φοιτητή που ολοκλήρωσε με επιτυχία τις εκπαιδευτικές υποχρεώσεις του στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης (ΜΠΕ) απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ), εάν συντρέχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

(α) παρακολούθησε επιτυχώς τα δύο υποχρεωτικά προσφερόμενα μαθήματα γενικής κατεύθυνσης, (β) παρακολούθησε επιτυχώς τουλάχιστον τέσσερα (4) από τα μαθήματα επιλογής ειδικής κατεύθυνσης, καθώς και τρία (3) μαθήματα ελεύθερης επιλογής και,

(γ) έλαβε προβιβάσιμο βαθμό από τους εξεταστές του στην μεταπτυχιακή εργασία.

9. Ο βαθμός του ΜΔΕ προκύπτει από το άθροισμα των βαθμών των εννέα (9) μαθημάτων και του βαθμού της μεταπτυχιακής εργασίας, πολλαπλασιαζόμενου επί τρία (3). Σε περίπτωση επιτυχούς παρακολούθησης πλέον των εννέα (9) μεταπτυχιακών μαθημάτων, για τον υπολογισμό της τελικής βαθμολογίας του, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός των εννέα (9) μαθημάτων, στα οποία ο φοιτητής έλαβε την μεγαλύτερη βαθμολογία. .

Άρθρο 12

Διδακτικό προσωπικό

1. Το προσωπικό που μπορεί να απασχοληθεί για τη διδασκαλία των μαθημάτων και σεμιναρίων του Α' κύκλου σπουδών του ΠΜΣ ορίζεται από το άρθρο 8 της Υπουργικής Απόφασης Έγκρισής του (Αρ. Απ. 57472/Β7)
2. Η ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος, γίνεται μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής στην ΓΣΕΣ
3. Δεν επιτρέπεται, σε καμιά περίπτωση, η αποκλειστική απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο ΠΜΣ (παραγρ. 3β του άρθρου 12 του Ν.2083/92).

Άρθρο 13

Β' Κύκλος - Διδακτορικό Δίπλωμα

Ο Β' κύκλος μεταπτυχιακών σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ). Διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2083/92 (άρθρο 12), την Υπουργική Απόφαση Έγκρισής του ΠΜΣ (αριθμ. 57472/Β7) και τις διατάξεις του Εσωτερικού Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΟΥ Π.Μ.Σ. «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) 'Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική' διέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία (ν. 3685/2008), από την Υπουργική Απόφαση έγκρισής του (αριθμ. 68149/Β7 Φ.Ε.Κ.1359 τ'Β /9-7-2009), από τον Εσωτερικό Κανονισμό Εσωτερικό Κανονισμό για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Κρήτης και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος. Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Π.Μ.Σ. μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος και την τελική έγκρισή του από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύνθεσης του Πανεπιστημίου Κρήτης, δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και έχει ως εξής:

Άρθρο 1
Γενικές Διατάξεις

1.1. Το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), που οδηγεί στην λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικεύσεως (Μ.Δ.Ε.) στην γνωστική περιοχή των Επιστημών της Αγωγής και ειδικότερα στην 'Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική'.

1.2. Οι διατάξεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπως αυτές αναλύονται παρακάτω, εξειδικεύουν και συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις μεταπτυχιακές σπουδές και ρυθμίζουν με ενιαίο τρόπο θέματα λειτουργίας του συγκεκριμένου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, τα οποία δεν ρυθμίζονται από την κείμενη νομοθεσία, αλλά είτε παρέχονται για αυτά σχετικές εξουσιοδοτήσεις από το νόμο, είτε ρυθμίζονται με αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος.

Άρθρο 2
Διοικητική ευθύνη και λειτουργία του Π.Μ.Σ.

2.1. **Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.).** Αρμόδιο συλλογικό όργανο λειτουργίας του Π.Μ.Σ. είναι η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) η οποία έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, όπως αυτά προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία.
- Είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, διενεργεί τις εξετάσεις και δύναται να ορίζει Επιτροπή Εξετάσεων, εάν κριθεί σκόπιμο από αυτήν.
- Εποπτεύει, εν γένει, την τήρηση των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας και του παρόντος Κανονισμού καθ' όλη τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.
- Επιλέγει τους εισακτέους φοιτητές στο Π.Μ.Σ., μετά από εισήγηση της Επιτροπής μελών Δ.Ε.Π. (Επιτροπή Εξετάσεων) του Τμήματος.
- Καθορίζει επιπλέον προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι απόφοιτοι Τ.Ε.Ι. για να γίνουν δεκτοί στο Π.Μ.Σ..
- Καταρτίζει το πρόγραμμα σπουδών.
- Αναθέτει τη διδασκαλία μαθημάτων στο Π.Μ.Σ.
- Ορίζει τον επιβλέποντα και την επιτροπή παρακολούθησης των μεταπτυχιακών εργασιών για την απόκτηση Μ.Δ.Ε.
- Απονέμει τα Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδικεύσεως.
- Ορίζει τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής (Τ.Σ.Ε.) για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, καθώς και τα μέλη των επταμελών εξεταστικών επιτροπών.

- Αντιμετωπίζει κάθε θέμα που δεν προβλέπεται από τις επιμέρους διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του παρόντα Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

2.2. **Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.).** Από τη Γ.Σ.Ε.Σ. εκλέγεται Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) η οποία απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. Η Συντονιστική Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3685/2008, είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του Προγράμματος. Η Σ.Ε. στην πρώτη μετά την εκλογή της συνεδρίαση εκλέγει, εκ των μελών της, τον Διευθυντή Σπουδών και τον Αναπληρωτή του από τα μέλη Δ.Ε.Π. τα οποία ανήκουν στις δύο ανώτερες βαθμίδες (Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής). Η θητεία της Συντονιστικής Επιτροπής είναι διετούς διάρκειας με δυνατότητα ανανέωσης.

2.3. **Διευθυντής Σπουδών.** Ο Διευθυντής Σπουδών (και σε περίπτωση κωλύματος ο Αναπληρωτής του) έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) συγκαλεί την Γ.Σ.Ε.Σ και τη Σ.Ε., καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει των εργασιών τους, β) εισηγείται στην Γ.Σ.Ε.Σ θέματα της αρμοδιότητάς της, για τα οποία δεν απαιτείται εισήγηση από άλλο όργανο, γ) μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Γ.Σ.Ε.Σ και της Σ.Ε., δ) συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων. Η θητεία του Διευθυντή και του Αναπληρωτή Διευθυντή είναι διετούς διάρκειας με δυνατότητα ανανέωσης.

Άρθρο 3 Διδακτικό προσωπικό

3.1. Στο Π.Μ.Σ. διδάσκουν, ως τακτικά μέλη, μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, αλλά και μη τακτικά συνεργαζόμενα μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων, όπως προσδιορίζονται στην Υπουργική Απόφαση Έγκρισης (άρθρο 8) του Προγράμματος. Τα τακτικά μέλη έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στα όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. Επίσης δύνανται να αναλαμβάνουν τη διδασκαλία μαθημάτων, την εποπτεία των φοιτητών κατά τη διάρκεια πρακτικών ασκήσεων, την εποπτεία μεταπτυχιακών εργασιών και την εποπτεία διδακτορικών διατριβών. Συνεργαζόμενα μέλη του Π.Μ.Σ. είναι μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Κρήτης, μέλη Δ.Ε.Π. από άλλα Πανεπιστήμια της χώρας, ειδικοί ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής και της αλλοδαπής, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχοντες επαρκή και αναγνωρισμένη επιστημονική και συγγραφική δραστηριότητα, καθώς και επισκέπτες-καθηγητές Πανεπιστημίων της αλλοδαπής, που έχουν συναφείς με το Π.Μ.Σ. ειδικότητες, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση έγκρισης του Προγράμματος και σύμφωνα με όσα προβλέπονται από το άρθρο 5 του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ Α΄ 148). Τα συνεργαζόμενα μέλη του Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν τη διδασκαλία μαθημάτων, συμμετοχή στην εποπτεία μεταπτυχιακών εργασιών, την εκπαίδευση μεταπτυχιακών φοιτητών σε εξειδικευμένες τεχνικές και ασκήσεις. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 5, εδ. 1α του Ν. 3685/2008, μπορεί να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο σε διδάσκοντες με Π.Δ. 407/1980 (ΦΕΚ 112 Α΄), κατόχους διδακτορικού διπλώματος. Με πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ο οποίος παρακολουθεί το Π.Μ.Σ. ορίζεται ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ως επιβλέπων. Η Σ.Ε. και ο επιβλέπων έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή (άρθρο 5, εδ.4 του Ν. 3685/2008).

3.2. Η συμμετοχή νέων μελών (τακτικών ή συνεργαζόμενων) εγκρίνεται με απλή πλειοψηφία από την Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε. Κριτήρια συμμετοχής που συνεκτιμώνται είναι: i) η επιστημονική ειδίκευση σε μια από τις γνωστικές περιοχές του Π.Μ.Σ., ii) το εν γένει επιστημονικό έργο στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ., iii) προηγούμενη διδακτική εμπειρία στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3.3. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η αποκλειστική διδακτική απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο ΠΜΣ.

Άρθρο 4

Μεταπτυχιακοί Τίτλοι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

4.1. Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης του Α΄ κύκλος μεταπτυχιακών σπουδών, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα συνέχισης σε Β΄ κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (Δ.Δ.).

4.2. Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ολοκλήρωσαν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. του Α΄ κύκλου απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα

Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) με κατεύθυνση είτε στην «Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και

Πολιτική», είτε στη «Διδασκαλία και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση». Οι σπουδές για το

Μ.Δ.Ε. διαρκούν τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα και απαιτείται:

Α) Επιτυχία σε εννέα (9) μεταπτυχιακά μαθήματα, παραδόσεις ή σεμινάρια, εκ των οποίων:
α) τέσσερα (4) μαθήματα της κατηγορίας μαθημάτων 'κοινού κορμού' είναι υποχρεωτικά μαθήματα και για τις δύο κατευθύνσεις, β) τρία (3) μαθήματα είναι υποχρεωτικά μαθήματα 'ειδίκευσης στην κατεύθυνση', και γ) δύο (2) μαθήματα 'επιλογής' από κατάλογο ευρύτερων παιδαγωγικών μαθημάτων. Κάθε μάθημα, παράδοση ή σεμινάριο λαμβάνει δέκα (10) πιστωτικές μονάδες ECTS (European Credit Transfer System), ενώ το σύνολο των 9 μαθημάτων του Π.Μ.Σ. λαμβάνουν ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες ECTS.

Β) Συγγραφή, παράδοση και υποστήριξη διπλωματικής ερευνητικής εργασίας. Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ECTS.

Για την απονομή του Μ.Δ.Ε. απαιτούνται εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες.

Ελάχιστος προβιβάσιμος βαθμός στο ΠΜΣ είναι ο βαθμός πέντε (5) και άνω στην κλίμακα 0 έως 10.

4.3. Πρόγραμμα Μαθημάτων του Π.Μ.Σ. (Α΄ κύκλος σπουδών)

Α΄ εξάμηνο

2 μαθήματα κοινού κορμού

- Θεωρία Παιδείας
- Μέθοδοι της κοινωνικής έρευνας

1 μάθημα κατεύθυνσης

Κατεύθυνση Α΄ Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική

- Κοινωνικός έλεγχος και αναπαραγωγή στην εκπαίδευση, ή Δια βίου εκπαίδευση

Κατεύθυνση Β΄ Διδασκαλία και Αξιολόγηση στην εκπαίδευση

- Διδασκαλία και έρευνα, ή Διδακτική κειμένου

Β΄ εξάμηνο

2 μαθήματα κοινού κορμού

- Θεωρία Αναλυτικών Προγραμμάτων
- Ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης, ή Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης

1 μάθημα κατεύθυνσης

Κατεύθυνση Α΄ Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική

- Εκπαιδευτική Θεωρία και Πολιτική

Κατεύθυνση Β΄ Διδασκαλία και Αξιολόγηση στην εκπαίδευση

- Ψυχολογία κινήτρων και θεωρίες μάθησης, ή Κοινωνιοψυχολογική συγκρότηση του εαυτού συγκρότηση του εαυτού και σχολική διαρροή

Γ΄ εξάμηνο

1 μάθημα κατεύθυνσης

Κατεύθυνση Α' Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική

- Ιστορία των παιδαγωγικών ιδεών, ή Ιστορία της γυναικείας εκπαίδευσης

Κατεύθυνση Β' Διδασκαλία και Αξιολόγηση στην εκπαίδευση

- Αναλυτικά Προγράμματα και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση
- 2 μαθήματα επιλογής από κατάλογο μαθημάτων (ενδεικτικά)
- Γνωστική ανάπτυξη εφήβων και έρευνα εφηβικής ηλικίας
- Δημιουργική σκέψη
- Νεανικοί (υπο-πολιτισμοί) στο σχολείο
- Διαπροσωπική επικοινωνία και εκπαίδευση
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικών
- Κοινωνικοί μετασχηματισμοί και εκπαιδευτική πολιτική
- Φύλο και εκπαίδευση, κλπ.

Δ' εξάμηνο

- Συγγραφή Διπλωματικής εργασίας στην κατεύθυνση

4.4. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης και ύστερα από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής είναι δυνατόν να τροποποιείται το Πρόγραμμα Μαθημάτων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 5

Γραμματειακή Υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

5.1. Τη διοικητική ευθύνη για τη λειτουργία του Προγράμματος αναλαμβάνει το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 1 της Υπουργικής Απόφασης Έγκρισης του Π.Μ.Σ.

5.2. Η Γραμματεία του Τμήματος τηρεί για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ή υποψήφιο διδάκτορα ιδιαίτερο φάκελο που περιέχει:

- α) τους τίτλους και τα δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν με την αίτηση υποψηφιότητάς του,
- β) αντίγραφα των πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων που του έχουν απονεμηθεί ή τις πειθαρχικές ποινές που του έχουν επιβληθεί,
- γ) σύνοψη προόδου, που συμπεριλαμβάνει βαθμολογία μαθημάτων και, στην περίπτωση εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, ετήσιες εκθέσεις προόδου,
- δ) υποτροφίες ή βραβεία που του έχουν απονεμηθεί,
- ε) το πρακτικό της τριμελούς ή επταμελούς εξεταστικής επιτροπής του Μ.Δ.Ε ή της διδακτορικής διατριβής αντίστοιχα.
- στ) κάθε σχετικό έγγραφο που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία. Το περιεχόμενο του ατομικού φακέλου είναι προσιτό μόνο στην αρμόδια υπηρεσία και στον ίδιο τον μεταπτυχιακό φοιτητή ή υποψήφιο διδάκτορα.

5.3. Σε κάθε εγγραφόμενο μεταπτυχιακό φοιτητή ή υποψήφιο διδάκτορα παραδίδονται από τη Γραμματεία φοιτητική ταυτότητα, οδηγός μεταπτυχιακών σπουδών, βιβλιάριο υγειονομικής περίθαλψης εφόσον ζητηθεί, και δελτίο φοιτητικού εισιτηρίου.

Άρθρο 6

Προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής φοιτητών Δικαιολογητικά

6.1. Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις επιλογής υποψηφίων για το Π.Μ.Σ. απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κατοχή ή επικείμενη κατοχή πτυχίου ελληνικού Πανεπιστημίου, ή ισότιμου τίτλου αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής σε συγγενές αντικείμενο, με

βαθμό «Λίαν Καλώς» και άνω. Για όλους τους υποψήφιους, προϋπόθεση είναι επίσης η επαρκής γνώση ξένης γλώσσας, αγγλικής, ή γαλλικής ή γερμανικής, η οποία πιστοποιείται από την κατάθεση αναγνωρισμένων σχετικών τίτλων ή, εάν δεν υπάρχουν, μετά από σχετική εξέταση που συμπεριλαμβάνεται στις διαδικασίες επιλογής των υποψηφίων, σύμφωνα με διαδικασία που ορίζει η Συντονιστική Επιτροπή. Βάση επιτυχίας στην εξέταση αυτή είναι ο βαθμός πέντε (5) και άνω στην κλίμακα 0-10. Σε περίπτωση αποτυχίας ο υποψήφιος αποκλείεται από το ΠΜΣ. Ο πίνακας των αποτελεσμάτων στην ξένη γλώσσα ανακοινώνεται στη γραμματεία του Τμήματος.

6.2. Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής φοιτητών έχουν οι πτυχιούχοι Τμημάτων Φιλοσοφικών Σχολών, Παιδαγωγικών Τμημάτων, Σχολών Κοινωνικών Επιστημών και άλλων συναφών Τμημάτων των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αντίστοιχων αναγνωρισμένων ομοταγών Τμημάτων της αλλοδαπής, καθώς και Πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι., *συναφούς γνωστικού αντικείμενου* (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1α του ν. 3685/2008 και Υπουργική Απόφαση ΦΕΚ1359 τ' Β /9-7-2009).

6.3. Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους, οι οποίοι κατέχουν πτυχίο Α.Ε.Ι. ισότιμο με εκείνα των ελληνικών Α.Ε.Ι., απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, η οποία πιστοποιείται με διαδικασίες που ορίζει η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος.

6.4. Στον τύπο και στην ιστοσελίδα του Τμήματος δημοσιεύεται Ανακοίνωση με την οποία καθορίζονται:

- α) Οι προϋποθέσεις συμμετοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών στη διαδικασία επιλογής.
 - β) Ο κατ' ανώτατο όριο αριθμός εισακτέων στο Π.Μ.Σ..
 - γ) Τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν.
 - δ) Οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών και η ακριβής διεύθυνση στην οποία πρέπει αυτά να υποβληθούν.
 - ε) Η διαδικασία επιλογής, καθώς και τα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών.
 - στ) Η ημερομηνία των εξετάσεων των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.
 - ζ) Κάθε άλλη λεπτομέρεια που η Γ.Σ.Ε.Σ. κρίνει απαραίτητη, και η οποία θα διευκολύνει τη διαδικασία της καλύτερης επιλογής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.
- Ως προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών ορίζεται ο μήνας Απρίλιος κάθε ακαδημαϊκού έτους και η διαδικασία επιλογής λαμβάνει χώρα κατά το μήνα Μάιο του ίδιου έτους, εκτός εάν έκτακτες συνθήκες ανωτέρας βίας επιβάλλουν με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. διαφορετική ρύθμιση.

6.5. Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλουν οι υποψήφιοι στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών εντός της ορισμένης προθεσμίας είναι τα εξής:

1. Αίτηση υποψηφιότητας. Η αίτηση συμπληρώνεται υποχρεωτικά σύμφωνα με το υπόδειγμα που ανακοινώνεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στη Γραμματεία. Εκπρόθεσμες αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές. Στην Αίτηση αναγράφεται και η ξένη γλώσσα στην οποία ο υποψήφιος επιλέγει να εξεταστεί, εάν δεν είναι κάτοχος Πιστοποιητικού επάρκειας επιπέδου Proficiency (C2) σε ξένη γλώσσα. Αναγράφονται επίσης τα παιδαγωγικά μαθήματα τα οποία ενδεχομένως ο υποψήφιος έχει εξεταστεί επιτυχώς στο βασικό του πτυχίο, ο βαθμός επίδοσης σε καθένα από αυτά και ο Μέσος Όρος των βαθμών.
2. Βιογραφικό σημείωμα. Το Βιογραφικό σημείωμα συμπληρώνεται υποχρεωτικά σύμφωνα με το υπόδειγμα που ανακοινώνεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στη Γραμματεία. Σ' αυτό αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η διδακτική ή/και επαγγελματική εμπειρία, η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.
3. α) Φωτοτυπία της Αστυνομικής Ταυτότητας και β) δύο πρόσφατες φωτογραφίες, στις οποίες να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου.

4. Αντίγραφο (θεωρημένο) βασικού πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. συναφούς Τμήματος (και πιστοποιητικό αντιστοιχίας ή ισοτιμίας από το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. (ή Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), για πτυχιούχους των Πανεπιστημίων του εξωτερικού).
5. Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου.
6. Πιστοποιητικό επάρκειας αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας επιπέδου Proficiency, εάν υπάρχει.
7. Υπόμνημα (μέχρι 1000 λέξεις), στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου, συνοπτικά οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται για το συγκεκριμένο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα και αδρό σχέδιασμα και οργάνωση ερευνητικής πρότασης συναφούς με τα αντικείμενα του Π.Μ.Σ. και τα ειδικότερα ενδιαφέροντά του.
8. Ανάπτυα δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά, αντίγραφα συγγραφικού έργου, κ.λ.π, εφόσον υπάρχουν.
9. Κάθε άλλο πιστοποιητικό έργου ή δραστηριότητας που μπορεί να πιστοποιεί τα ενδιαφέροντά του και τις δεξιότητές του.

6.6. Η Γραμματεία του Τμήματος ελέγχει την εγκυρότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών κάθε υποψηφίου, συντάσσει πίνακα υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και τον διαβιβάζει στην Γ.Σ.Ε.Σ.

6.7. Η Συντονιστική Επιτροπή εισηγείται στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης τη συγκρότηση της Επιτροπής Εξετάσεων των υποψηφίων, η οποία ορίζει τις ημερομηνίες εξετάσεων και διεξάγει τις εξετάσεις σε όλες τις φάσεις της (γραπτές εξετάσεις και συνέντευξη).

Άρθρο 7 **Κριτήρια και διαδικασίες επιλογής** **μεταπτυχιακών φοιτητών**

7.1. Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών του Π.Μ.Σ. γίνεται μέσα από τη διαδικασία εξετάσεων. Την ευθύνη για τη συνολική διαδικασία επιλογής των υποψηφίων έχει η Συντονιστική Επιτροπή η οποία ορίζει τα ειδικότερα γνωστικά αντικείμενα της γραπτής εξέτασης από τη γνωστική περιοχή των δύο βασικών κατευθύνσεων του Π.Μ.Σ., επιβλέπει και συμμετέχει στις διαδικασίες των εξετάσεων και στον ορισμό θεμάτων της γραπτής εξέτασης μέσα από διαδικασία κλήρωσης.

7.2. Η ΓΣΕΣ ορίζει κάθε φορά για τη διεξαγωγή των εξετάσεων και την βαθμολόγηση των υποψηφίων επταμελή Επιτροπή Εξετάσεων από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος των συναφών επιστημονικών ειδικοτήτων του Π.Μ.Σ.. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 0-10. Δικαίωμα αναβαθμολόγησης δεν προβλέπεται.

7.3. Τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων είναι i) ο βαθμός του βασικού πτυχίου, ii) ο μέσος όρος των παιδαγωγικών μαθημάτων όπως προκύπτει από την αναλυτική βαθμολογία του πτυχίου, iii) ο βαθμός της γραπτής εξέτασης σε παιδαγωγικά αντικείμενα και iv) ο βαθμός της προφορικής συνέντευξης. Η γραπτή εξέταση στα παιδαγωγικά αντικείμενα που έχουν ανακοινωθεί διαρκεί τρεις ώρες. Ο πίνακας των αποτελεσμάτων στην γραπτή εξέταση ανακοινώνεται στη γραμματεία του Τμήματος. Η προφορική συνέντευξη είναι το τελευταίο στάδιο της διαδικασίας επιλογής και καλούνται σ' αυτήν μόνο οι υποψήφιοι που έλαβαν στη γραπτή εξέταση στα καθοριζόμενα γνωστικά αντικείμενα βαθμό 7,5 και άνω. Πραγματοποιείται, ενώπιον των μελών της επταμελούς Επιτροπής Εξετάσεων, οι οποίοι συνεξετάζουν και συνεκτιμούν το περιεχόμενο του γραπτού Υπομνήματος 1000 λέξεων που έχει καταθέσει ο υποψήφιος με την αίτηση συμμετοχής του, την προηγούμενη εκπαιδευτική - επιστημονική εμπειρία του και ενδεχόμενες δημοσιεύσεις ή επιστημονικές εργασίες. Ο

βαθμός του υποψηφίου στην προφορική συνέντευξη προκύπτει από τον μέσο όρο της βαθμολογίας όλων των εξεταστών.

7.4. Για την τελική αξιολογική κατάταξη των υποψηφίων, κάθε κριτήριο επιλογής πολλαπλασιάζεται με τον προβλεπόμενο συντελεστή βαρύτητας για το κριτήριο αυτό. Ο βαθμός του βασικού πτυχίου έχει συντελεστή βαρύτητας πέντε (5). Ο μέσος όρος των βαθμών σε παιδαγωγικά αντικείμενα (εάν υπάρχουν) του βασικού πτυχίου έχει συντελεστή βαρύτητας πέντε (5). Ο βαθμός της γραπτής εξέτασης στα καθοριζόμενα γνωστικά αντικείμενα έχει συντελεστή βαρύτητας πενήντα (50). Ο βαθμός του υποψηφίου στην προφορική συνέντευξη έχει συντελεστή βαρύτητας σαράντα (40).

Άρθρο 8

Ανακοίνωση αποτελεσμάτων της διαδικασίας επιλογής φοιτητών

8.1. Η τελική αξιολογική κατάταξη των υποψηφίων γίνεται μόνο μεταξύ αυτών που επέτυχαν στην γραπτή εξέταση και συμμετείχαν στη συνέντευξη, αφού ληφθούν υπόψη οι συνολικές μονάδες επίδοσης κάθε υποψηφίου, οι οποίες προσδιορίζουν τη σειρά του στον τελικό πίνακα αποτελεσμάτων, όπου αναγράφονται οι «επιτυχόντες και οι επιλαχόντες» υποψήφιοι. Οι συνολικές μονάδες επίδοσης είναι το άθροισμα που προκύπτει από τις μονάδες που συγκεντρώνει ο υποψήφιος στο κάθε κριτήριο επιλογής, αφού ο βαθμός που έλαβε σ' αυτό πολλαπλασιαστεί με τον προβλεπόμενο συντελεστή βαρύτητας. Το όριο των 600 μονάδων επίδοσης (το 60% της κλίμακας των 1000 μονάδων, δηλ. της μέγιστης επίδοσης που προκύπτει με συνυπολογισμό των συντελεστών) είναι το ελάχιστο όριο επίδοσης κάτω από το οποίο ο υποψήφιος δεν θεωρείται επιτυχόν, ακόμη κι αν έχει επιτύχει στη γραπτή και προφορική εξέταση ή δεν συμπληρώνεται ο αριθμός των θέσεων του Π.Μ.Σ. που έχει ανακοινωθεί.

8.2. Η Επιτροπή Εξετάσεων υποβάλλει κατάλογο των αποτελεσμάτων στην Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (Γ.Σ.Ε.Σ.), η οποία, αφού λάβει υπόψη τον αριθμό των θέσεων του Π.Μ.Σ. που έχουν ανακοινωθεί, ως και το ελάχιστο όριο των 600 μονάδων επίδοσης, καταρτίζει και ανακοινώνει τον «πίνακα αποτελεσμάτων» της συνολικής διαδικασίας επιλογής υποψηφίων φοιτητών για το ΠΜΣ, στον οποίο αναφέρονται τα ονόματα και οι μονάδες επίδοσης των επιτυχόντων και των επιλαχόντων υποψηφίων. Επιτυχόντες κατά το ανώτατο όριο είναι οι 12 πρώτοι σε μονάδες επίδοσης υποψήφιοι, εφόσον οι μονάδες επίδοσής τους είναι 600 και άνω.

8.3. Σε περίπτωση που δύο υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο βαθμό, προτεραιότητα έχει ο υποψήφιος με το μεγαλύτερο βαθμό στο βασικό του πτυχίο. Η Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί με απόφασή της να θεωρήσει επιτυχόντες και όσους από τους υποψήφιους ισοβάθμισαν με τον τελευταίο επιτυχόντα.

8.4. Πλέον του αριθμού των επιτυχόντων κατά την διαδικασία επιλογής φοιτητών, γίνονται δεκτοί, ως υπεράριθμοι, οι πτυχιούχοι υπότροφοι του Ι.Κ.Υ., εφόσον η υποτροφία τους είναι σχετική με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.. Οι υπότροφοι αυτοί εγγράφονται υποχρεωτικά στο πρώτο εξάμηνο σπουδών.

8.5. Του δικαιώματος εγγραφής στο Π.Μ.Σ. στερούνται επιτυχόντες υποψήφιοι που είναι παράλληλα εγγεγραμμένοι σε άλλο Π.Μ.Σ.

8.6. Οι πίνακες των επιτυχόντων και επιλαχόντων ανακοινώνονται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Οι επιτυχόντες οφείλουν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται από τη Σ.Ε., σε συνεργασία και με την Γραμματεία του

Τμήματος. Υποψήφιος που δεν θα εγγραφεί μέσα στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα χάνει το δικαίωμα εγγραφής στο Π.Μ.Σ., εκτός και αν επικαλεστεί λόγους ανώτερης βίας ή σοβαρής ασθένειας. Στην περίπτωση αυτή, η Γ.Σ.Ε.Σ. κρίνει τους λόγους που επικαλείται ο υποψήφιος και αποφασίζει σχετικά.

8.7. Ένσταση κατά των αποτελεσμάτων μπορεί να γίνει μέσα σε 10 ημέρες από την ημερομηνία ανακοίνωσης των πινάκων επιτυχίας. Η ένσταση, η οποία πρέπει να είναι αιτιολογημένη, συγκεκριμένη και να αφορά στην τυπική διαδικασία των εξετάσεων, κρίνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.

Άρθρο 9

Έναρξη και διάρκεια των Μεταπτυχιακών Σπουδών

9.1. Η ακριβής ημερομηνία έναρξης του Π.Μ.Σ., καθορίζεται εκάστοτε από την Γ.Σ.Ε.Σ. κατά προτίμηση στο χειμερινό εξάμηνο και ανακοινώνεται από τη Σ.Ε. Σε περιπτώσεις που συντρέχουν ειδικοί λόγοι ανωτέρας βίας, η Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να αποφασίσει την έναρξη του Π.Μ.Σ. στην αρχή του εαρινού εξαμήνου.

9.2. Η διάρκεια σπουδών για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) σύμφωνα με το άρθρο 5 της Υπουργικής Απόφασης, ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Για ειδικούς και εξαιρετικούς λόγους, η ΓΣΕΣ μπορεί, με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, να παρατείνει για ορισμένο χρονικό διάστημα την χρονική διάρκεια φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή μετά από αίτηση του ίδιου και πλήρως αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος ή υπεύθυνου μέλους ΔΕΠ.

9.3. Η μέγιστη χρονική διάρκεια για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. και του Δ.Δ. δεν μπορεί να υπερβαίνει το προβλεπόμενο από το ΠΜΣ διάστημα, προσαυξανόμενο κατά δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα για το Μ.Δ.Ε. και τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα για το Δ.Δ. Σε περίπτωση υπέρβασης του ανώτατου αυτού χρονικού ορίου, ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται από το ΠΜΣ μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος.

Άρθρο 10

Αναστολή φοίτησης μεταπτυχιακών φοιτητών

10.1. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα να ζητήσει, με αίτησή του, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους, μόνο μια φορά και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων ούτε μικρότερης του ενός εξαμήνου. Άδεια αναστολής φοίτησης περισσότερο από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε φοιτητές που εκπληρώνουν την στρατιωτική τους θητεία ή σε περιπτώσεις παρατεταμένης ασθένειας, που πιστοποιείται από δημόσιο φορέα. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης που προβλέπεται στο άρθρο 9 του παρόντος Κανονισμού.

10.2. Φοιτητής που θα επαναλάβει τη φοίτησή του είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λ.π., στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από τη αναστολή της φοίτησής του. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ο οποίος λαμβάνει άδεια αναστολής φοίτησης, όταν επαναλάβει την φοίτησή του, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

Άρθρο 11

**Διδασκαλία, Φοίτηση, Εξετάσεις, Βαθμολογία
για την απονομή του Μ.Δ.Ε.**

11.1. Οι ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος εξαμήνου είναι τρεις (3), ανεξάρτητα εάν το μάθημα είναι υποχρεωτικό, κατεύθυνσης, ή επιλογής. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) εβδομάδες για εξετάσεις. Αν η διδασκαλία κάποιου μαθήματος διαρκέσει λιγότερο από δέκα εβδομάδες, ή λιγότερο από τριάντα συνολικά ώρες διδασκαλίας, ασκήσεων κλπ., το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς και οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να το παρακολουθήσουν σε επόμενο εξάμηνο. Καθένα από τα προσφερόμενα μαθήματα μπορεί να διαιρείται σε επιμέρους θέματα ή γνωστικά αντικείμενα που καθορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.. Ο Οδηγός Σπουδών, όπως διαμορφώνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ., εξειδικεύει το αναλυτικό πρόγραμμα, την επιμέρους κατανομή των υποχρεωτικών μαθημάτων και των μαθημάτων επιλογής,

11.2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα και όλες τις δραστηριότητες του ΠΜΣ. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του Προγράμματος, η ενεργός συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητές του, στα σεμινάρια, στις πρακτικές ασκήσεις κ.λ.π., είναι υποχρεωτική για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές όλων των κατευθύνσεων. Φοιτητής που παρακολούθησε κάποιο μάθημα λιγότερο από το 80% των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο θεωρείται αποτυχόν στο μάθημα αυτό και υποχρεούται να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο. Για ειδικές περιπτώσεις, όπου συντρέχουν αποδεδειγμένα λόγοι ανωτέρας βίας, η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ είναι δυνατόν να επιτρέψει κάποιες εξαιρέσεις από αυτόν τον κανόνα.

11.3. Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει προφορικά, γραπτά, με εκπόνηση εργασιών ή με άλλο τρόπο που θα καθορίσει ο διδάσκων. Οι εξετάσεις των μαθημάτων πραγματοποιούνται δύο φορές το χρόνο, στο τέλος κάθε εξαμήνου. Οι εργασίες για μεν τα μαθήματα/ σεμινάρια του χειμερινού εξαμήνου κατατίθενται στον διδάσκοντα το αργότερο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, για δε τα μαθήματα/ σεμινάρια του εαρινού εξαμήνου κατατίθενται το αργότερο μέχρι 15 Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Ο διδάσκων υποχρεούται να καταθέσει την βαθμολογία εντός 15 ημερών από την λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της εργασίας

11.4. Σε περίπτωση αποτυχίας σε εξέταση μαθήματος, ο μεταπτυχιακός φοιτητής επαναλαμβάνει το μάθημα εάν είναι υποχρεωτικό, ενώ δύναται να το επαναλάβει, ή να το αντικαταστήσει με άλλο, εάν είναι επιλογής. Εάν απορριφθεί και την δεύτερη φορά, ο μεταπτυχιακός φοιτητής παραπέμπεται στην ΓΣΕΣ, η οποία, αφού εξετάσει την γενική απόδοσή του, μπορεί να προβεί στην διαγραφή του από το ΠΜΣ ή να του παράσχει τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν τη μειωμένη απόδοσή του, ή να του επιτρέψει την εκ νέου επανάληψη του μαθήματος σε επόμενο εξάμηνο σπουδών.

11.5. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής, στο πλαίσιο του ΠΜΣ, είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (20.000-25.000 λέξεων) με εκτενή περίληψη (500-1000 λέξεων) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Το θέμα της διπλωματικής εργασίας επιλέγεται από τον φοιτητή σε συνεργασία με ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, που θα αναλάβει ως επιβλέπων, σε συνεργασία με δύο ακόμη συνεπιβλέποντα μέλη ΔΕΠ, τα οποία μπορεί να είναι συνεργαζόμενα μέλη ΔΕΠ από άλλα πανεπιστημιακά Τμήματα. Ο επιβλέπων και οι δύο συνεπιβλέποντες συγκροτούν την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία ορίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή. Ο επιβλέπων καθηγητής έχει επίσης τη γενικότερη ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας σπουδών του φοιτητή. Η διάρκεια της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο. Ο υποψήφιος, αφού λάβει την έγκριση του επιβλέποντος καθηγητή, καταθέτει τη διπλωματική εργασία του στην τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή στο τέλος του Δ' εξαμήνου.

11.6. Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται ενώπιον ακροατηρίου σε ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με τα άλλα δύο μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Μετά το πέρας της δημόσιας υποστήριξης της διπλωματικής εργασίας από τον μεταπτυχιακό φοιτητή, η επιτροπή την αξιολογεί και την βαθμολογεί με την κλίμακα 0-10. Αν η διπλωματική εργασία θεωρηθεί από την επιτροπή ως μη ικανοποιητική και βαθμολογηθεί κάτω της βάσης 5, τότε η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον μεταπτυχιακό φοιτητή την βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή την ριζική αναμόρφωσή της. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η επιτροπή ορίζει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο η διπλωματική εργασία πρέπει υποβληθεί εκ νέου, τροποποιημένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιτροπής. Εάν παρέλθουν τρία (3) εξάμηνα μετά την ανάθεση του θέματος χωρίς ο επιβλέπων να έχει στοιχεία για την πορεία της υπό εκπόνηση εργασίας, η ανάθεση του θέματος ακυρώνεται. Άδεια παράτασης σπουδών υποβολής της μεταπτυχιακής εργασίας προβλέπεται μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις και πάντα ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής. Αντίγραφα της διπλωματικής εργασίας κατατίθενται υποχρεωτικά από τον μεταπτυχιακό φοιτητή στο οικείο Τμήμα και στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης, διαφορετικά θεωρείται ότι ο μεταπτυχιακός φοιτητής δεν έχει περατώσει τις μεταπτυχιακές σπουδές του.

11.7. Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) απονέμεται εάν ο μεταπτυχιακός φοιτητής ολοκλήρωσε με επιτυχία τις εκπαιδευτικές υποχρεώσεις του στο Π.Μ.Σ. (Α' κύκλου σπουδών) που αντιστοιχούν σε 120 πιστωτικές μονάδες ECTS, δηλαδή, εάν ο φοιτητής (α) παρακολούθησε επιτυχώς τα τέσσερα υποχρεωτικά μαθήματα κοινού κορμού, (β) παρακολούθησε επιτυχώς τα τρία μαθήματα της κατεύθυνσης που επέλεξε, (γ) παρακολούθησε επιτυχώς δύο μαθήματα επιλογής, (δ) έλαβε προβιβάσιμο βαθμό από τους εξεταστές του στη διπλωματική εργασία.

11.8. Στον απόφοιτο του Π.Μ.Σ. που ολοκλήρωσε επιτυχώς τις σπουδές του μπορεί να χορηγείται, πριν από την απονομή, βεβαίωση περάτωσης των σπουδών.

11.9. Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) είναι δημόσιο έγγραφο και απονέμεται δημοσίως από το οικείο Τμήμα είτε συγχρόνως με την απονομή των πτυχίων του οικείου Τμήματος είτε από τη Γ.Σ.Ε.Σ του Τμήματος. Υπογράφεται από τον Πρύτανη, τον Πρόεδρο και τον Προϊστάμενο της Γραμματείας του Τμήματος που έχει τη διοικητική ευθύνη του Π.Μ.Σ. Ο τύπος του Μ.Δ.Ε. είναι ο προβλεπόμενος στον Εσωτερικό Κανονισμό για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Κρήτης.

11.10. Κάθε άλλο θέμα που δεν προσδιορίζεται, ή δεν προβλέπεται, από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζεται σύμφωνα με αποφάσεις της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 12

Δομή Προγράμματος και αξιολόγηση σπουδών για το Διδακτορικό Δίπλωμα

12.1. Ο Β' Κύκλος Σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ), και έχει διάρκεια σπουδών τριών (3) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών και βασικό έργο την εκπόνηση πρωτότυπης ερευνητικής Διδακτορικής Διατριβής. Απαραίτητη προϋπόθεση υποψηφιότητας για το Β' Κύκλο Σπουδών είναι η κατοχή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της αλλοδαπής το οποίο είναι αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ, στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ ή σε συγγενές αντικείμενο.

12.2. Μεταπτυχιακός φοιτητής που προέρχεται από το παρόν Π.Μ.Σ. και έχει τελικό βαθμό ίσο ή μεγαλύτερο με 7/10 δύναται να εγγραφεί στο Πρόγραμμα για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής (Δ.Δ.), με την προϋπόθεση ότι γίνεται αποδεκτός από κάποιον

επιβλέποντα. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής επιλέγει επιβλέποντα καθηγητή και ανακοινώνει τα ανωτέρω με γραπτή δήλωση στην Σ.Ε. Ο επιβλέπων υποχρεωτικά είναι μέλος του Π.Μ.Σ. Ο υποψήφιος υποβάλλει πρόταση ερευνητικής εργασίας για το Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.), η οποία αξιολογείται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., κατόπιν θετικής εισήγησης του αναλαμβάνοντος ως επιβλέποντος. Το θέμα της προς εκπόνηση Διδακτορικής διατριβής (Δ.Δ.) δεν μπορεί να είναι το ίδιο με το θέμα της διπλωματικής εργασίας για το Μ.Δ.Ε. που έχει ήδη εκπονηθεί. Αλλαγή του επιβλέποντος μπορεί να γίνει αποδεκτή μετά από αιτιολογημένη αίτηση του μεταπτυχιακού φοιτητή προς τη Σ.Ε.

12.3. Με εισήγηση του επιβλέποντα καθηγητή και με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοσης ορίζονται δύο ακόμη μέλη ΔΕΠ ως συνεπιβλέποντες, οι οποίοι μαζί με τον επιβλέποντα συγκροτούν την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή (Τ.Σ.Ε.) της διατριβής.

12.4. Ως μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής δύνανται να ορίζονται δύο (2) μέλη Δ.Ε.Π. των τριών ανωτέρων βαθμίδων και 1 μέλος ΔΕΠ της βαθμίδας του Λέκτορα του Τμήματος με τουλάχιστον τριετή θητεία, μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Πανεπιστημίων (συμπεριλαμβανομένων λεκτόρων με τριετή θητεία), εξωπανεπιστημιακοί επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους που διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρία σχετικές με το θέμα της Διδακτορικής Διατριβής.

Άρθρο 13

Διαδικασία παρακολούθησης ερευνητικής δραστηριότητας υποψηφίου διδάκτορα

13.1 Ο επιβλέπων καθηγητής εποπτεύει αδιάλειπτα και υποστηρίζει την έρευνα του υποψηφίου διδάκτορα. Στο έργο αυτό συνεπικουρείται από τα άλλα δύο μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής (Τ.Σ.Ε.). Σε τακτά χρονικά διαστήματα που αποφασίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. ο υποψήφιος διδάκτορας υποβάλλει στην Τ.Σ.Ε. λεπτομερή έκθεση προόδου, την οποία η τελευταία διαβιβάζει επαρκώς σχολιασμένη στη Συντονιστική Επιτροπή. Αδικοιολόγητη και παρατεταμένη αμέλεια στην υποβολή της έκθεσης προόδου επιτρέπει στη Συντονιστική Επιτροπή να εισηγηθεί στη Γ.Σ.Ε.Σ. τη διαγραφή του φοιτητή από το μητρώο των σπουδαστών του Προγράμματος. Η εγκεκριμένη από την Τ.Σ.Ε. έκθεση προόδου του υποψηφίου καταχωρείται στον ατομικό του φάκελο.

13.2. Η συγγραφή της διατριβής πραγματοποιείται στην ελληνική γλώσσα και περιέχει εκτενή περίληψη στην αγγλική (1.000-3.000 λέξεις). Για τους μη έχοντες την ελληνική ως μητρική γλώσσα είναι δυνατή η συγγραφή της διατριβής στην αγγλική γλώσσα με εκτενή περίληψη στην ελληνική (1.000-3.000 λέξεις), ύστερα από έγκριση της Σ.Ε.

Άρθρο 14

Αξιολόγηση Διδακτορικής Διατριβής

14.1. Η Διδακτορική Διατριβή κατατίθεται μετά το πέρας της συγγραφής της στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία συντάσσει Έκθεση Αξιολόγησης για την ποιότητά της, την πρωτοτυπία της και τη συμβολή της στην προώθηση της επιστήμης και εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. τη συγκρότηση και τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, με σύνθεση που ορίζει σύμφωνα με τον Νόμο 3685/2008. Σε αυτήν συμμετέχει υποχρεωτικά ο επιβλέπων, τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και τέσσερα ακόμα μέλη Δ.Ε.Π. της ίδιας ή συγγενούς επιστημονικής περιοχής. Κατά προτίμηση, ένα μέλος της επιτροπής πρέπει να προέρχεται από άλλο Α.Ε.Ι. Πρόεδρος της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής είναι ο επιβλέπων καθηγητής. Σε όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής κοινοποιείται η Έκθεση Αξιολόγησης της διατριβής.

14.2. Η επιτροπή συγκαλείται από τον πρόεδρό της για την εξέταση του υποψηφίου τουλάχιστον 20 ημέρες μετά την κατάθεση της διατριβής στα μέλη που την απαρτίζουν. Ο υποψήφιος υποστηρίζει τη διατριβή του δημόσια και απαντά στις ερωτήσεις της επιτροπής, η οποία αξιολογεί τη διατριβή και ενδεχομένως εισηγείται διορθώσεις και άλλες βελτιώσεις του κειμένου. Τέλος, συντάσσει πόρισμα αξιολόγησης σχετικά με την πρωτοτυπία του περιεχομένου της διατριβής και την ουσιαστική συμβολή της στην επιστήμη, καθώς και την επάρκεια του υποψηφίου στο γνωστικό αντικείμενο της διατριβής. Το πόρισμα κατατίθεται στη Γ.Σ.Ε.Σ.. Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των πέντε τουλάχιστον μελών της επταμελούς επιτροπής.

14.3. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής είναι υποχρεωμένος, εάν του υποδειχθεί από την επταμελή εξεταστική επιτροπή, να διορθώσει το κείμενο της Διατριβής του, σύμφωνα με τις υποδείξεις και να καταθέσει σχετική βεβαίωση διορθώσεων που υπογράφεται από τον επιβλέποντα καθηγητή και ένα άλλο μέλος της επταμελούς επιτροπής.

14.4. Η ημερομηνία, η ώρα και ο χώρος της δημόσιας παρουσίασης του περιεχομένου της Διατριβής ορίζονται μετά από συνεννόηση του επιβλέποντα με τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής και με τον υποψήφιο διδάκτορα. Η απόφαση αυτή γνωστοποιείται στα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, προκειμένου να ανακοινωθεί δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της δημόσιας παρουσίασης. Η δημόσια παρουσίαση γίνεται ενώπιον του επιβλέποντα καθηγητή, των μελών της εξεταστικής επιτροπής, και ακροατηρίου μελών ΔΕΠ, φοιτητών και άλλων επιστημόνων. Μετά την ολοκλήρωση της ανάπτυξης του θέματος και την απάντηση του υποψηφίου σε σχετικές ερωτήσεις της εξεταστικής επιτροπής, και ενδεχομένως του ακροατηρίου, ακολουθεί η ανάγνωση της αξιολόγησης του μεταπτυχιακού φοιτητή από την επταμελή εξεταστική επιτροπή.

Άρθρο 15

Καθομολόγηση Διδακτόρων

Το Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.) είναι δημόσιο έγγραφο. Μετά την περάτωση των υποχρεώσεων του υποψηφίου διδάκτορα, όπως εξειδικεύονται στον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό, το Δ.Δ. απονέμεται από το οικείο Τμήμα. Η αναγόρευση και η καθομολόγηση του Διδάκτορα γίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία και τους τύπους του Τμήματος. Ο τύπος του Δ.Δ. είναι ο προβλεπόμενος στον Εσωτερικό Κανονισμό για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Κρήτης. Ο τίτλος υπογράφεται από τον Πρότανη του Πανεπιστημίου Κρήτης, τον Πρόεδρο και τον Προϊστάμενο Γραμματείας του Οικείου Τμήματος.

Άρθρο 16

Έκθεση Πεπραγμένων

Η Συντονιστική Επιτροπή υποβάλλει ανά τετραετία στη Σύγκλητο, μέσω της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Μ.Σ.), με τη μορφή ενδιάμεσης εσωτερικής αξιολόγησης Έκθεση Πεπραγμένων στην οποία περιγράφονται: α) οι ακαδημαϊκές και ερευνητικές δραστηριότητες του Προγράμματος β) το τροποποιημένο σχέδιο υπουργικής απόφασης εφόσον απαιτείται από τις ισχύουσες διατάξεις, γ) ενημερωμένο εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας, δ) έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης, εφόσον υπάρχει. Ενδεχόμενες τροποποιήσεις του Εσωτερικού Κανονισμού του Προγράμματος πρέπει να τίθενται υπόψη της Ε.Μ.Σ. και να εγκρίνονται από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύθεσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

**ΤΕΤΡΑΕΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Συντάκτης: κ. Αντώνης Αστρινάκης

Πρόεδρος του Τμήματος τα ακαδημαϊκά έτη 2006-08

I. ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ				
Ακαδημαϊκή μονάδα - Τομείς:		ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: 1. ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ 2. ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΩΡΙΑΣ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
Προσωπικό & Φοιτητές				
		2007/08	2006/07	2005/06
<i>Σύνολο Φοιτητών ανά έτος</i>		903	743	730
<i>Μέλη Δ.Ε.Π.:</i>	Α' Βαθ.	3	3	1
	Β' Βαθ.	8	8	8
	Γ' Βαθ.	4	3	6
	Δ' Βαθ.	10 ⁶	11	7
<i>ΠΑ 407/80</i>		9	10	10
<i>ΕΕΔΙΠ</i>		-	-	-
<i>ΕΤΕΠ</i>		3	3	3
<i>Διοικητικό Προσωπικό</i>		ΔΙΟΙΚ. 1 ΣΥΜΒ. ΕΡΓ. 1	ΔΙΟΙΚ. 1 ΣΥΜΒ. ΕΡΓ. 1	ΔΙΟΙΚ. 1 ΣΥΜΒ. ΕΡΓ. 1
<i>ΠΤΥΧΙΑ</i>			103	143
<i>MASTER</i> Σύνολο		12 ⁷	20 ⁸	16 ⁹
Τμήματος		-	-	-
Διατμηματικά /Διϋδρυματικά		12	20	16
Διεθνή		-	-	-
Μέλη		ΔΕΠ ΦΚΣ = 21 ΔΕΠ άλλ. Τμημ	ΔΕΠ ΦΚΣ = 14 ΔΕΠ άλλ. Τμημ. =	ΔΕΠ ΦΚΣ =14 ΔΕΠ άλλ. Τμημ. =

⁶ Δεν συμπεριλαμβάνονται 3 εκλεγμένοι Λέκτορες υπό διορισμό, και 3 θέσεις Λεκτόρων σε τρέχουσα εκλεκτορική διαδικασία κατά την ημερομηνία εκπόνησης του προγραμματισμού, δηλ. 14.05.08.

⁷ Μόνον απόφοιτοι ΠΜΣ Βιοηθική

⁸ Απόφοιτοι ΠΜΣ Φιλοσοφία: Γνώση, Αξίες, Κοινωνία (στο εξής: ΦΓΑΚ) και Βιοηθική.

⁹ Βλέπε υποσημ. 3.

	= 26 Συνεργάτες Ιδρυμ. Εξωτ. = 18	26 Συνεργάτες Ιδρυμ. Εξωτ. = 18	26 Συνεργάτες Ιδρυμ. Εξωτ. = 18
Πόροι	23.000€(Τακτικός Προϋπ/σμός) ¹⁰ 187.000€ (ΕΠΕΑΕΚ) ¹¹	23.000€ (Τακτικός Προϋπ/σμός) 109.000€ (ΕΠΕΑΕΚ)	23.000 € (Τακτικός Προϋπ/σμός) 70.000€ (ΕΠΕΑΕΚ)
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΑ	3¹²	3	4

Υποδομές

Κτίρια (τετρ. μέτρα, Θέση) :	Υπόγειο: 526,24 τ.μ. Ισόγειο: 1041,08 τ.μ. Οροφος: 283,52 τ.μ. Σύνολο ωφελίμου χώρου: 1.850,82 τ.μ.
Μεγάλες Υποδομές /Facilities: (ΚΕΜΕ, Βιβλιοθήκες, Αναψυχή)	Κυριολεκτικά μεγάλη υποδομή δεν διαθέτει το Τμήμα. Κατά τα άλλα, το Τμήμα διαθέτει: Τέσσερα Εργαστήρια σε θεσμοθετημένη λειτουργία και δύο άτυπη αλλά εγκεκριμένη από την Γ.Σ. (υπό σύσταση στο ΥΠΕΠΘ), από τα οποία <u>μόνον τα 2</u> (Εργ. Ψυχολογίας & Διδακτικής Άσκησης) διαθέτουν κάποιον <u>ανεπαρκή</u> χώρο λειτουργίας. Τα υπόλοιπα 4 (Εργ. Φιλοσοφικής Έρευνας & Μετάφρασης, Κοινωνικής Έρευνας, Βιοηθικής, και Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης & του Πολιτισμού) δεν διαθέτουν κανένα χώρο (βλ. <u>σχετικά II Μέρος Στρατ. Σχεδ. και συνημμένο έγγραφο 1</u>) Τα όργανα που διαθέτουν τα εργαστήρια (υπολογιστές, λογισμικό, φωτοτυπικά, βίντεο-κάμερες, μαγνητόφωνα) δεν είναι ιδιαίτερης αξίας και εξειδίκευσης.

Οικονομικά Στοιχεία

Τακτικός Προϋπολογισμός:	2005-06 39.000€ + 23.000€ ΠΜΣ = 61.000€ 2006-07 39.000€ + 23.000€ ΠΜΣ = 61.000€ 2007-08 70.000€ + 23.000€ ΠΜΣ = 93.000 €
---------------------------------	--

¹⁰ Πρόκειται για τον Τακτικό Προϋπολογισμό του ΠΜΣ ΦΓΑΚ.

¹¹ Πρόκειται για το ΠΜΣ Βιοηθική. Το Τμηματικό ΠΜΣ Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη, που άρχισε να λειτουργεί από τον Φεβρουάριο του 2008, είχε ως προϋπόθεση έγκρισης από το ΥΠΕΠΘ να μην χρηματοδοτείται από τον Τακτ. Προϋπ., και επομένως, δεν έχει κανένα οικονομικό πόρο.

¹² Τα διδακτορικά αυτά προέρχονται από το ΠΜΣ ΦΓΑΚ και από «ανεξάρτητους» διδάκτορες του Τομέα ΘΕΜΚΕ που δεν διέθετε μέχρι το 2007 δικό του ΠΜΣ. Κατά τα επόμενα ακ. έτη τα διδακτορικά προβλέπεται να αυξηθούν σημαντικά λόγω της αποπεράτωσης διατριβών από τα ΠΜΣ Βιοηθική και Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη.

ΕΠΕΑΕΚ:	<p>1. Πρακτική άσκηση φοιτητών/τριών Τμηματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών Πανεπιστημίου Κρήτης: 2006: 35594, 81 ευρώ 2007: 37819, 13 ευρώ 2008: 57109, 06 ευρώ</p> <p>Σύνολο (2006-2008): 130.523€</p>
Ερευνητικά Προγράμματα:	<p>Για τα ακ. έτη 2005-06, 2006-07 και 2007-08 η χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων ανέρχεται στο ποσό των Αριθμός προγραμμάτων: 4</p> <p>II. Ερευνητικά προγράμματα που δεν εντάχθηκαν οικονομικά στον ΕΛΚΕ του ΠΚ 1.ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Η συγκροτηση ενός Ευρωπαϊκού Χώρου για τις Κοινωνικές Επιστήμες (ESSE) <u>Σύνολο (2004-08):</u></p> <p>2. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών & Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ: Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί και Μηχανισμοί Αναπαραγωγής στον Ελληνικό Χώρο <u>Σύνολο (2002-06):</u></p>
Δίδακτρα:	Δεν προβλέπονται δίδακτρα.
Άλλο:	<p>1. ΙΔΡΥΜΑ Π. & Ε. ΜΙΧΕΛΗ: α) Επιχορήγηση ακαδημαϊκής Θέσης Μιχελή στην Αισθητική 2006: 30.000€, 2007: 30.000€, 2008: 30.000€ <u>Σύνολο: 90.000€.</u> β) Επιχορήγηση δυο μεταπτυχιακών υποτροφιών εξωτερικού στην Αισθητική: 2006: 10.000€ X 2 = 20.000€ 2007: 10.000 X 2 = 20.000€ 2008: 10.000 X 2 = 20.000€</p> <p>Σύνολο: 60.000€</p> <p>2. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ: Θερινό Πανεπιστήμιο του Τμήματος ΦΚΣ του ΠΚ: Κατάρτιση Υποψηφίων Διδασκτόρων Κοινωνιολογίας από Χώρες της ΕΕ.</p> <p>Σύνολο (2005-2007): 99.000€</p>

	<p>3. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ: Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στο ΠΚ. Τίτλος υποέργου: Δίδυμα κα μη Δίδυμα Βρέφη στην Επικοινωνία τους με τους Σημαντικούς Άλλους: γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη. <u>Σύνολο: 65.000€</u></p> <p>4. ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ:</p>
--	---

Στοιχεία Επιστημονικής Δραστηριότητας	
Δημοσιεύσεις (Impact factors, Αναφορές, h factors):	1. Βιβλία (μονογραφίες): 22 2. Επιμέλειες τόμων, μεταφράσεις: (α) ελληνικοί: 25, (β) ξένοι: 2 3. Συμμετοχή σε συλλογικούς τόμους: (α) ελληνικούς: 7, (β) ξένους: 2 4. Άρθρα σε ελληνικά επιστ. περιοδικά: 75 5. Άρθρα σε ξένα επιστ. περιοδικά: 25 6. Συμμετ. & διοργαν. συνεδρίων εσωτερικού: 54 7. Συμμετ. & διοργαν. συνεδρίων εξωτερικού: 36
Διακρίσεις:	Ακαδημαϊκές & ερευνητικές υποτροφίες και συνεργασίες μελών ΔΕΠ με ιδρύματα εξωτερικού περιορισμένου χρόνου: 4 Μέλη ακαδημαϊκών ιδρυμάτων εξωτερικού: 2 Μέλη Εθνικών Αρχών και Επιτροπών: 2
Υπηρεσίες:	Από το 2007 το Τμήμα έχει αναλάβει την παιδαγωγική εποπτεία του Πειραματικού Γυμνασίου και Λυκείου Ρεθύμνου.

II. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 2008-2012 (Προβλεπόμενα ή Απαιτούμενα στοιχεία)

Ακαδημαϊκή μονάδα – Τομείς	ΤΜΗΜΑ ΦΚΣ: 1. Τομέας Φιλοσοφίας, 2. Τομέας ΘΕΜΚΕ, 3. Τομέας Επιστημών Εκπαίδευσης ¹³
-----------------------------------	---

Προσωπικό & Φοιτητές (2008-2012)

Σύνολο Φοιτητών ανά έτος	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12
--------------------------	--------	---------	---------	---------

¹³ Το Τμήμα προβληματίζεται, και επανειλημμένα έχει συζητήσει σε ΓΣ του το ζήτημα συγκρότησης Τομέα Επιστημών Εκπαίδευσης στο άμεσο μέλλον. Τον Τομέα αυτό θα μπορούσαν, αρχικά, να στελεχώσουν 5 μέλη ΔΕΠ που έχουν γνωστικά αντικείμενα σχετικά με την εκπαίδευση (Θεωρίες Παιδείας, Θεωρίες Αναλυτικών Προγραμμάτων, Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Ιστορία της Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικά.). .

		850	850	850	850
Μέλη Δ.Ε.Π.:	Α' Βαθ.	3	3	4	5
	Β' Βαθ.	8	8	8	8
	Γ' Βαθ.	4	5 ή 4 ¹⁴	6 ή 5	6 ή 5
	Δ' Βαθ.	13	15	13	12
ΠΑ 407/80		8	8	8	8
ΕΕΔΙΠ		-	-	3 ¹⁵	3
ΕΤΕΠ		1	1	4 ¹⁶	4
Διοικητικό Προσωπικό		1	1	2 ¹⁷	2
ΠΤΥΧΙΑ		150	150	150	150
MASTER -	Σύνολο	20	30	35	35
	Τμήματος	-	10 ¹⁸	15	15
Διατμηματικά /Διϊδρυματικά		20	20	20	20
Διεθνή		? ¹⁹	?	?	?
	Μέλη	ΔΕΠ ΦΚΣ = 21 ΔΕΠ άλλ. Τμ. = 26 Συνεργ. Ιδρυμ. Εξωτερ. = 18	ΔΕΠ ΦΚΣ = 21 ΔΕΠ άλλ. Τμ. = 26 Συνεργ. Ιδρυμ. Εξωτερ. = 18	⇒ το ίδιο	⇒ το ίδιο
	Πόροι	ΠΜΣ ΦΓΑΚ = 23.000€ (Κρατικός)	⇒ το ίδιο	⇒ το ίδιο	⇒ το ίδιο

¹⁴ Ενδεχόμενη μετακίνηση ενός Μόνιμου Επίκ. Καθηγ. στο ΕΑΠ.

¹⁵ Τρία (3) τουλάχιστον μέλη ΕΕΔΙΠ είναι απολύτως απαραίτητα για την λειτουργία και περαιτέρω ανάπτυξη του Τμήματος: (α) 2 για την υποστήριξη της διδακτικής (παιδαγωγικής) άσκησης των φοιτητών της Φιλοσοφικής Σχολής και, ενδεχομένως, αργότερα, και άλλων Σχολών του ΠΚ, και (β) 1 για την διδασκαλία και εφαρμογή μεθόδων εμπειρικής κοινωνικής έρευνας. Σημειωτέον ότι, σήμερα, το Τμήμα δεν διαθέτει κανένα μέλος ΕΕΔΙΠ για τις προαναφερθείσες λειτουργίες (βλ. συνημμένο έγγραφο 2).

¹⁶ Τρία (3) τουλάχιστον μέλη ΕΤΕΠ Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (πτυχιούχοι Τμημάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών ή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών) είναι απολύτως αναγκαία για την υποστήριξη του ερευνητικού, τεχνικού, αλλά και εκπαιδευτικού έργου του Τμήματος. Το Τμήμα σήμερα διαθέτει 3 μέλη ΕΤΕΠ, στα 2 από τα οποία έχουν ανατεθεί γραμματειακά καθήκοντα στους 2 Τομείς, και μόνον 1 ασχολείται με την τεχνική υποστήριξη των Η/Υ. Ως εκ τούτου, 3 ΠΜΣ, 4 θεσμοθετημένα ερευνητικά και εκπαιδευτικά εργαστήρια, και 2 υπό θεσμοθέτηση δεν έχουν καθόλου τεχνικό, ερευνητικό και, εν γένει, βοηθητικό προσωπικό (βλ. συνημμένο έγγραφο 2).

¹⁷ Το Τμήμα έχει απόλυτη ανάγκη από 1 διοικητικό υπάλληλο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης για την ενίσχυση της Διοικητικής (κεντρικής) Γραμματείας (βλ. συνημμένο έγγραφο 2).

¹⁸ Από το συγκεκριμένο ακ. έτος προβλέπεται η πρώτη αποφοίτηση των Μεταπτυχιακών Φοιτητών του Τμηματικού ΠΜΣ Πολιτισμός & Ανθρώπινη Ανάπτυξη.

¹⁹ Το τμήμα προβληματίζεται για την μετατροπή του ΠΜΣ Βιοηθική σε Διεθνές-Διιδρυματικό.

	Προϋπολογισμός)			
	ΠΜΣ Βιοηθική 23.000 (Κρατικός Προϋπολογισμός) ²⁰	⇒ το ίδιο	⇒ το ίδιο	⇒ το ίδιο
	ΠΜΣ Πολιτισμός & Ανθρώπινη Ανάπτυξη ²¹	?	?	?
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΑ	7	9	11	14²²
Νέες Υποδομές (2008-2012)				
Κτίρια (τετρ. μέτρα, θέση) :	<p>Σύμφωνα με την Επιτροπή Χώρων του Τμήματος (βλ. συνημ. έγγρ. 1), οι άμεσες και μελλοντικές ανάγκες σε χώρους (για τα επόμενα 4 χρόνια) έχουν ως εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Απαιτούνται <u>τουλάχιστον 27 γραφεία</u> Ακαδημαϊκού και βοηθητικού Διδακτικού, Ερευνητικού και Τεχνικού Προσωπικού: 15 μέλη ΔΕΠ (1 ανά γραφείο) ⇒ 15 X 12m² = <u>170m²</u> 8 Συμβ. ΠΔ 407 + 8 Αποσπασμένοι ΜΕ + 3 ΕΕΔΙΠ και 3 ΕΤΕΠ (2 ανά γραφείο) ⇒ 11 X 20m² = <u>220m²</u>. 2. Απαιτούνται <u>τουλάχιστον 4 αίθουσες</u> για τα αντίστοιχα 4 Ερευνητικά και Διδακτικά Εργαστήρια του Τμήματος που δεν έχουν χώρους στέγασης (Φιλοσοφικής Έρευνας & Μετάφρασης, Κοινωνικής Έρευνας, Βιοηθικής, Κοινωνιολ. της Εκπαίδευσης & Πολιτισμού): <u>4 αίθουσες X 50m² = 200m²</u>. 3. Το Τμήμα δεν διαθέτει χώρο αποθήκευσης υλικών. Επομένως, απαιτείται ένας τέτοιος χώρος τουλάχιστον <u>30m²</u>. 4. Το Τμήμα διαθέτει μόνον 1 Σπουδαστήριο Μεταπτ. Φοιτ. 15-20m², ενώ δεν διαθέτει χώρο για τους Προπτυχ. Φοιτητές. Επομένως, απαιτούνται: <u>1 Σπουδαστήριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών 30m² + 1 Σπουδαστήριο Προπτυχιακών Φοιτητών 30m² = 60m²</u>. <p>Συνεπώς, το <u>Τμήμα έχει ανάγκη συνολικά από ωφέλιμους χώρους 680 m²</u>.</p>			
Μεγάλες Υποδομές-Facilities (ΚΕΜΕ, Βιβλιοθήκες, Αναψυχή):	<p>Το Τμήμα θα προσπαθήσει να εντάξει τουλάχιστον τέσσερα από τα εργαστήριά του (Βιοηθικής, Κοινωνικής Έρευνας, Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, Ψυχολογίας) στο ΚΕΜΕ, διότι διεξάγουν εμπειρικές έρευνες και, συνεπώς, έχουν ανάγκη</p>			

²⁰ Το ΠΜΣ Βιοηθική από 31.08.08 παύει να λειτουργεί ως ΕΠΕΑΕΚ, και εντάσσεται αυτόματα στον Κρατικό Προϋπολογισμό. Επίσης, γίνονται προσπάθειες εξεύρεσης εξωτερικών χρηματοδοτήσεων από δημόσιους, κοινωφελείς και ιδιωτικούς φορείς.

²¹ Θα γίνουν προσπάθειες εξεύρεσης εξωτερικών χρηματοδοτήσεων από δημόσιους, κοινωφελείς και ιδιωτικούς φορείς.

²² Η προσδοκώμενη αύξηση των διδακτορικών σχετίζεται με την αποπεράτωση διατριβών από τον διδακτορικό κύκλο σπουδών των ΠΜΣ Βιοηθική και Πολιτισμός & Ανθρώπινη Ανάπτυξη.

	ευρύτερων εργαστηριακών υποδομών και διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης.
--	--

Οικονομικά Στοιχεία (2008-2012)	
Τακτικός Προϋπολογισμός:	Το Τμήμα για να λειτουργήσει εύρυθμα χρειάζεται Προϋπολογισμό της τάξης των 80, - 90,000,00 €.
ΕΠΕΑΕΚ:	Το Τμήμα προτίθεται να επαναπροτείνει το ΠΜΣ <i>Βιοηθικής</i> για ένταξη σε ΕΠΕΑΕΚ, καθώς, επίσης, και να προτείνει τα ΠΜΣ <i>ΦΓΑΚ και Πολιτισμός & Ανθρώπινη Ανάπτυξη</i> .
Ερευνητικά Προγράμματα:	2008-11: Ερευνητικό πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από Ευρωπαϊκή Επιτροπή: <i>Η διεθνοποίηση των εκπαιδευτικών συστημάτων</i> .
Δίδακτρα:	Το Τμήμα προβληματίζεται για την εισαγωγή διδάκτρων όσον αφορά τους ξένους μεταπτυχιακούς, στην περίπτωση μετατροπής του ΠΜΣ <i>Βιοηθικής</i> σε Διεθνές-Διδρυματικό.

IV. ΝΕΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Σύντομη περιγραφή - Αιτιολόγηση

Σύμφωνα με μια ευρύτερη συναίνεση που έχει διαμορφωθεί στους κόλπους του Τμήματος, η περαιτέρω λειτουργία και ανάπτυξη του θα βασιστεί στους ακόλουθους πέντε πυλώνες ή κατευθύνσεις:

1. Εκπαίδευση:

Για την ανάπτυξη της περιοχής αυτής το Τμήμα έχει αναλάβει την παιδαγωγική εποπτεία του Πειραματικού Γυμνασίου και Λυκείου Ρεθύμνου και ενδιαφέρεται, κατ' αρχάς, για την ανάληψη της εποπτείας των αντιστοίχων σχολείων του Ηρακλείου, έχει αποφασίσει την ίδρυση ΠΜΣ στην Εκπαίδευση, ενώ προβληματίζεται για την ίδρυση Διδασκαλείου ή Σχολής Επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς, επίσης, και για την δημιουργία Τομέα Επιστημών Εκπαίδευσης.

Για την υποστήριξη του πυλώνα αυτού το Τμήμα διαθέτει πέντε (5) μέλη ΔΕΠ (βλ. υποσ. 8), ενώ κρίνει ότι θα χρειαζόταν τέσσερα (4) ακόμη μέλη ΔΕΠ στα γνωστικά αντικείμενα:

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Εκπαιδευτική Πολιτική, Συγκριτικά Εκπαιδευτικά Συστήματα και Εκπαιδευτική Ψυχολογία, και δυο (2) μέλη ΕΕΔΙΠ για την υποστήριξη της παιδαγωγικής

άσκησης (βλ. υποσ. 10).

2. Πολιτισμός και Ανθρώπινη ανάπτυξη:

Η περιοχή αυτή αποτελεί μια πρωτότυπη και διεπιστημονική (με την συνεργασία Κοινωνιολογίας, Ψυχολογίας, Ανθρωπολογίας και Επιστημών της Εκπαίδευσης) περιοχή εμπειρικής και θεωρητικής έρευνας, η οποία θα αναπτυχθεί κυρίως μέσω του ομώνυμου ΠΜΣ, καθώς και της συμμετοχής των μελών ΔΕΠ και των μεταπτυχιακών φοιτητών που το απαρτίζουν, και των εργασιών που το υποστηρίζουν στο υπό διαμόρφωση πρόγραμμα του «Πανεπιστημίου των Ορέων».

Για την υποστήριξη του πλώνα αυτού το Τμήμα διαθέτει δεκατέσσερα (14) μέλη ΔΕΠ περίπου, ενώ κρίνει ότι θα χρειαζόταν τρία (3) ακόμη μέλη ΔΕΠ στα γνωστικά αντικείμενα:

Κοινωνιολογία των Ηθών, Πολιτισμική Ψυχολογία, Εκπαιδευτική Ψυχολογία και Γνωστική ψυχολογία.

3. Αισθητική και τέχνη:

Ο πλώνας αυτός αποτελεί ταυτόχρονα μια από τις θεσμοθετημένες κατευθύνσεις ειδίκευσης του ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*, ένα σημαντικό πόλο συνεργασίας και χρηματοδότησης (που ενδεχομένως μπορεί να αυξηθεί σημαντικά) από το Ίδρυμα *Μιχελή*, και μια περιοχή οργανικής συνεργασίας μεταξύ Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Επιστημών.

Για την υποστήριξη του πλώνα αυτού το Τμήμα διαθέτει ήδη δυο μέλη ΔΕΠ για τα οποία η αισθητική και η τέχνη αποτελούν του κύριό τους γνωστικό αντικείμενο (*Ψυχολογία της δημιουργικότητας και της αισθητικής και Αισθητική και φιλοσοφία της τέχνης*), και άλλα δυο δευτερεύον. Επίσης, κρίνεται ότι χρειάζεται ένα ακόμη μέλος ΔΕΠ στο γνωστικό αντικείμενο *Κοινωνιολογία ή (εναλλακτικά) Ανθρωπολογία της τέχνης* για να ολοκληρωθεί η ερευνητική αυτή περιοχή.

4. Βιοηθική:

Ο πλώνας αυτός συνιστά μέχρι τώρα την πιο σημαντική περιοχή λειτουργίας και εν δυνάμει ανάπτυξης της θεωρητικής και εμπειρικής έρευνας του Τμήματος, τόσο για την φιλοσοφία όσο και για τις κοινωνικές επιστήμες και τη μεταξύ τους διεπιστημονική συνεργασία. Αρχικά, στηρίχθηκε στο ομώνυμο ΠΜΣ, για το οποίο γίνονται σκέψεις να *διεθνοποιηθεί, να γίνει διδρυματικό και να εισαγάγει ξένους μεταπτυχιακούς φοιτητές*. Η *Βιοηθική* διαθέτει ελληνικής και αγγλικής γλώσσας ηλεκτρονικό περιοδικό, ενώ προγραμματίζεται η έκδοσή του σε έντυπη μορφή. Λειτουργεί μεταπτυχιακό ερευνητικό εργαστήριο το οποίο πρέπει να εγκριθεί από το ΥΠΕΠΘ (εκκρεμεί ένα και μισό έτος).

Για την υποστήριξη του πλώνα αυτού ενδομηματικά εργάζονται επτά (7) μέλη ΔΕΠ, αλλά το Τμήμα διαθέτει μόνο ένα μέλος ΔΕΠ με αντίστοιχο γνωστικό αντικείμενο. Συνεπώς, κρίνεται ότι χρειάζονται πέντε (5) ακόμη μέλη ΔΕΠ με ταυτόσημο, συναφές ή υποστηρικτικό γνωστικό αντικείμενο, τόσο από την πλευρά της φιλοσοφίας όσο και των κοινωνικών επιστημών, και συγκεκριμένα: *Περιβαλλοντική φιλοσοφία ή Περιβαλλοντική ηθική, Φιλοσοφία της επιστήμης (με αιχμή: Φιλοσοφία της βιολογίας), Κοινωνιολογία της επιστήμης, Κοινωνιολογία των ηθών, Γνωστική ψυχολογία.*

5. Παραδοσιακή-κλασική φιλοσοφία:

Ο πλώνας αυτός στηρίζεται στο Διδρυματικό ΠΜΣ *Φιλοσοφία: Γνώση, αξίες, κοινωνία*, και ασχολείται περισσότερο με κλασικά, πυρηνικά ζητήματα της φιλοσοφίας: αρχαίας ελληνικής, ηθικής, κλασικής γερμανικής, και κλασικών φιλοσοφικών ρευμάτων. Χρειάζεται, επομένως, να τόσο να αναπτύξει τις πιο κλασικές του διαστάσεις όσο και να εμπλουτιστεί με τις πιο σύγχρονες προβληματικές.

Για την υποστήριξη του πλώνα αυτού χρειάζονται δυο γνωστικά αντικείμενα όσον αφορά την κλασική του διάσταση (*Αρχαία φιλοσοφία και Μεσαιωνική φιλοσοφία*), και δυο αντικείμενα όσον αφορά την σύγχρονή του (*Φιλοσοφία του Φεμινισμού και Φιλοσοφία των κοινωνικών επιστημών*).

2. Θεσμικό Πλαίσιο

1. Το Τμήμα αναμένει από το ΥΠΕΠΘ την έγκριση θεσμοθέτησης των δυο ακαδημαϊκών κατευθύνσεων (*Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Επιστημών*) που έχει αποφασίσει για επιστημονικούς και επαγγελματικούς λόγους. Η έγκριση εκκρεμεί δυο χρόνια περίπου.
2. Το Τμήμα αναμένει από το ΥΠΕΠΘ την έγκριση θεσμοθέτησης δυο ακόμη ερευνητικών εργαστηρίων (*Βιοηθικής και Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και του Πολιτισμού*). Η έγκριση εκκρεμεί ένα και μισό χρόνο.
3. Το Τμήμα έχει αποφασίσει την ίδρυση ΠΜΣ στις *Επιστήμες της Εκπαίδευσης*, και αναμένει την έγκρισή του από την Σύγκλητο του Ιδρύματος.
4. Το Τμήμα σκέπτεται για την ίδρυση *Φορέα Επιμόρφωσης Καθηγητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης* (ένα είδος Διδασκαλείου).
5. Το Τμήμα προβληματίζεται για την συγκρότηση *Τομέα Επιστημών της Εκπαίδευσης*.

3. Οικονομικά Στοιχεία /Υποδομές/ Προσωπικό

I. Το Τμήμα θεωρεί απαραίτητο για την ανάπτυξή του την απόκτηση των ακόλουθων επιστημονικών (γνωστικών) ειδικοτήτων σε θέσεις μελών ΔΕΠ:

α/ Στη Φιλοσοφία: *Περιβαλλοντική φιλοσοφία ή Περιβαλλοντική ηθική, Φιλοσοφία της επιστήμης (με αιχμή: Φιλοσοφία της βιολογίας), Φιλοσοφία του φεμινισμού, Φιλοσοφία των κοινωνικών επιστημών, Αρχαία φιλοσοφία.*

β/ Στη Κοινωνιολογία ή Κοιν. Ανθρωπολογία: *Κοινωνιολογία ή Ανθρωπολογία της επιστήμης, Κοινωνιολογία ή Ανθρωπολογία των ηθών, Κοινωνιολογία ή Ανθρωπολογία της τέχνης.*

γ/ Στην Ψυχολογία: *Γνωστική ψυχολογία, Εκπαιδευτική Ψυχολογία, Πολιτισμική ψυχολογία.*

δ/ Στις Επιστήμες της εκπαίδευσης: *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Εκπαιδευτική Πολιτική, Συγκριτικά Εκπαιδευτικά Συστήματα.*

II. Το Τμήμα πάσχει δραματικά από:

1. Χώρους στέγασης (βλ. σχετικά σελ. 6. Κεφ. *Νέες Υποδομές*),

2. **Βοηθητικό Ερευνητικό, Διδακτικό και Τεχνικό Προσωπικό (ΕΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ).**

Τρία (3) τουλάχιστον μέλη ΕΕΔΙΠ είναι απολύτως απαραίτητα για την λειτουργία και περαιτέρω ανάπτυξη του Τμήματος: (α) 2 για την υποστήριξη της διδακτικής (παιδαγωγικής) άσκησης των φοιτητών της Φιλοσοφικής Σχολής και, ενδεχομένως, αργότερα, και άλλων Σχολών του ΠΚ, και (β) 1 για την διδασκαλία και εφαρμογή μεθόδων εμπειρικής κοινωνικής έρευνας. Σημειωτέον ότι, σήμερα, το Τμήμα δεν διαθέτει κανένα μέλος ΕΕΔΙΠ για τις προαναφερθείσες λειτουργίες (βλ. συνημμένο έγγραφο 2).

Τρία (3) τουλάχιστον μέλη ΕΤΕΠ Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (πτυχιούχοι Τμημάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών ή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών) είναι απολύτως αναγκαία για την υποστήριξη του ερευνητικού, τεχνικού, αλλά και εκπαιδευτικού έργου του Τμήματος. Το Τμήμα σήμερα διαθέτει 3 μέλη ΕΤΕΠ, στα 2 από τα οποία έχουν ανατεθεί γραμματειακά καθήκοντα στους 2 Τομείς, και μόνον 1 ασχολείται με την τεχνική υποστήριξη των Η/Υ. Ως εκ τούτου, 3 ΠΜΣ, 4 θεσμοθετημένα ερευνητικά και εκπαιδευτικά εργαστήρια, και 2 υπό θεσμοθέτηση δεν έχουν καθόλου τεχνικό, ερευνητικό και, εν γένει, βοηθητικό προσωπικό (βλ. συνημμένο έγγραφο 2).

3. **Διοικητικός υπάλληλος.**

Το Τμήμα έχει απόλυτη ανάγκη από 1 διοικητικό υπάλληλο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης για την ενίσχυση της Διοικητικής (κεντρικής) Γραμματείας (βλ. συνημμένο έγγραφο 2).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄
ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ
ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ
(με αλφαβητική σειρά)

ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Φιλοσοφίας

Βιβλία

1. *Sittlichkeit und Freiheit: Eine Untersuchung zur Methodologie von Kants Ethik* (Ηθικότητα και ελευθερία: Μια έρευνα επί της μεθοδολογίας της ηθικής του Καντ). Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Μονάχου 1989.
2. Fr. Schleiermacher: *Για τη θρησκεία. Λόγοι προς τους μορφωμένους περιφρονητές της*. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια. Παπαζήση, Αθήνα 1997 (και ανατυπώσεις).
3. Διονυσίου Σολωμού: *Στοχασμοί*. Φιλολογική επιμέλεια: Μ. Ρερί. Προλεγόμενα-Μετάφραση: Στ. Αλεξίου. Φιλοσοφικός σχολιασμός: Κ. Ανδρουλιδάκης. Στιγμή, Αθήνα 1999.
4. I. Kant: *Κριτική της κριτικής δύναμης*. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια. Ιδεόγραμμα, Αθήνα 2002 (2^η έκδ. 2004).
5. I. Kant: *Κριτική του πρακτικού Λόγου*. Μετάφραση, σημειώσεις, επιλεγόμενα. Εστία, Αθήνα 2004 (2^η έκδ. 2006).
6. Fr. Schiller: *Περί της αισθητικής παιδείας του ανθρώπου σε μια σειρά Επιστολών*. Μετάφραση, σημειώσεις, επιλεγόμενα. Ιδεόγραμμα, Αθήνα 2006.
7. E. Φρόντ, Λ. Φρόντ, I. Γκρούμπριχ-Σημίτη, *Σίγκμουντ Φρόντ: Η ζωή του σε εικόνες και κείμενα*. Επιμέλεια Γ. Κουγιουμουτζάκης, μετάφραση Κ. Ανδρουλιδάκης, Μ. Μαρκοδημητράκη, Γ. Κουγιουμουτζάκης, ΠΕΚ, Ηράκλειο Κρήτης 2006.

8. I. Kant: *Η θρησκεία εντός των ορίων του Λόγου και μόνο*. Μετάφραση, σημειώσεις, επιλεγόμενα. Πόλις, Αθήνα 2007 (2^η έκδ. 2008).
9. I. Kant, *Επιλογή από το έργο του*. Εισαγωγή, επιλογή, μετάφραση. Στιγμή, Αθήνα 2008.

Άρθρα

10. «Το πρόβλημα του περιεχομένου στην ηθική του Kant», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, τ. 7 (1990), σ. 247-262.
11. «Ανορθολογισμός εναντίον του Λόγου», Μ. Δραγώνα-Μονάχου (επιμ.), *Η πολιτική φιλοσοφία σήμερα*, Καρδαμίτσας, Αθήνα 1994, σ. 17-23.
12. «Ορθός Λόγος και τέχνη του Λόγου», Π. Χριστοδουλίδης (επιμ.), *Αισθητική και Θεωρία της Τέχνης*, Καρδαμίτσας, Αθήνα 1994, σ. 15-24.
13. «Είναι δυνατή μια φιλοσοφική θεολογία;», Γ. Τζαβάρας (επιμ.), *Παρόν και μέλλον της Φιλοσοφίας*, Δωδώνη, Αθήνα 1995, σ. 85-94.
14. «Διαλεκτική και Λόγος στη φιλοσοφία του Schleiermacher», Κ. Βουδούρης (επιμ.), *Φιλοσοφία του Λόγου*, Αθήνα 1996, σ. 11-20.
15. «Ο Πρόλογος στον *Λυρικό Βίο* του Σικελιανού. Σχεδιάσμα φιλοσοφικής ανάγνωσης», *Νέα Εστία*, τχ. 1740 (2001), Αφιέρωμα Σικελιανού, σ. 832-851.
16. «Το φιλοσοφικό υπόβαθρο της Δελφικής Προσπάθειας του Σικελιανού», *Διαβάζω* τχ. 424 (2001), Αφιέρωμα Σικελιανού, σ. 140-148
17. «Το πρόβλημα του καθαρού Λόγου στη φιλοσοφία του Kant. Σύγχρονες ερμηνευτικές προσεγγίσεις», *ΑΡΙΑΔΝΗ* (Επιστημονική Επετηρίδα Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης), τ. 9 (2003), σ. 91-110.
18. «Φύση ως τέχνη – τέχνη ως φύση», Ανακοίνωση στο Θ' Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας, Θεσσαλονίκη 20-22.6.2002 (υπό έκδοση).
19. «Θεμελιώδη προβλήματα ερμηνείας, προσλήψεως και αποδόσεως της τρίτης καντιανής *Κριτικής*» (Ανακοίνωση στο Διεθνές Συμπόσιο για την *Κριτική της Κριτικής Δύναμης* του I. Kant, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη 11-12.10.2002), περ. *Υπόμνημα* τχ. 1 (2004), σ. 11-36.

20. «Η παρουσία της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας στο έργο του Kant», *Φιλοσοφίας Αγώνισμα. Τιμητικός τόμος προς τιμήν του Καθηγητού Κ. Βουδούρη*, Αθήνα 2004, σ. 53-69.
21. “Wie ist die Metaphysik nach Kant noch möglich?“, Κ. Gloy/H.-D. Klein (επιμ.), *Unser Zeitalter: ein postmetaphysisches?*, Königshausen & Neumann, Würzburg 2004, σ. 245-259.
22. Βιβλιοκρισία του: Κ. Gloy, *Vernunft und das Andere der Vernunft* (Karl Alber Verlag, Φράιμπουργκ-Μόναχο 2001), περ. *Philosophisches Jahrbuch*, 110/II (2003), σ. 408-413.
23. Επιμέλεια του αφιερώματος του περ. *Νέα Εστία* στον Ι. Καντ, τχ. 1773 (Δεκέμβριος 2004): α) F.W.J. Schelling: «Ιμμάνουελ Καντ» (μετάφραση, σημειώσεις, επιλεγόμενα), σ. 759-773* β) W. Henckmann: «Το στρεβλό ξύλο και το πρόβλημα της ηθικοποίησης» (μετάφραση), σ. 774-788.
24. «Θρησκευτικότητα και θεολογία στο έργο του Α. Σικελιανού», περ. *Νέα Εστία*, τχ. 1776 (Μάρτιος 2005), σ. 376-401.
25. «Η φύση και η αποστολή της ποίησης. Προλεγόμενα στην Αισθητική του Σικελιανού», περ. *Νέα Εστία*, Αφιέρωμα στον Α. Σικελιανό, τχ. 1781 (Σεπτέμβριος 2005), σ. 315-341.
26. «Κριτικές της καντιανής ηθικής», Κ. Καβουλάκος (επιμ.), *Ιμμάνουελ Καντ. Πρακτικός Λόγος και Νεωτερικότητα*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2006, σ. 109-122.
27. «Ο Γκόττφρηντ Μπεν και ο κόσμος της έκφρασης», περ. *Νέα Εστία*, τχ. 1794 (Νοέμβριος 2006), Αφιέρωμα στον Γκόττφρηντ Μπεν, σ. 739-762.
28. «Η παρουσία της γερμανικής Αισθητικής στη νεοελληνική σκέψη», εις: *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή*, Γ. Ζωγραφίδης – Γ. Κουγιουμουτζάκης (επιμ.), Ηράκλειο: ΠΕΚ, 2008, σ. 27-44.
29. «Η θεμελίωση της νεώτερης Αισθητικής: Μπάουμγκαρτεν - Καντ - Σίλλερ» (κεφάλαιο στο εγχειρίδιο *Ιστορία της Φιλοσοφίας*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα 2008, υπό έκδοση).
30. «Ο Χάινριχ Μπελλ και ο Χριστιανισμός της εποχής μας», περ. *Νέα Εστία*, τχ. 1825, σ. 398-418.
31. «Η ανακάλυψη του πνεύματος από τον Hegel», εις: Κ. Καβουλάκος (επιμ.), *Η Φαινομενολογία του Πνεύματος του Hegel* (προσεχώς).

Άρθρα για το ευρύτερο κοινό

32. «Η φιλοσοφική σκέψη του Ν. Καζαντζάκη», *Επτά Ημέρες*, εφ. *Η Καθημερινή*, 2.11.1997, σ. 16-18.
33. «Η ανάγνωση ως γνωριμία και φιλία», περ. *Ευθύνη*, τχ. 376 (Απρίλιος 2003), σ. 147-149.
34. «Ο πνευματικός μηδενισμός – έκπτωση παιδείας και πνεύματος», περ. *Ευθύνη*, τχ. 384 (Δεκέμβριος 2003), σ. 564-566.
35. «Ποίηση και μεταφυσική αλήθεια. Ο Ζήσιμος Λορεντζάτος και η πνευματική κατάσταση της εποχής μας», περ. *Αντί*, τχ. 823-4 (2004), σ. 88-91
36. «Κριτικές της καντιανής ηθικής», «Βιβλιοθήκη», τχ. 336, εφ. *Ελευθεροτυπία*, 3.12.2004, σ. 22-25.
37. «Η θέση της ανθρωπιστικής παιδείας στην εποχή μας», περ. *Ευθύνη*, τχ. 401 (2005), σ. 238-240 & τχ. 402 (2005), 285-287.
38. «Η κρίση της ανθρωπιστικής παιδείας», περ. *Ευθύνη*, τχ. 420 (Δεκέμβριος 2006), σ. 591-595.
39. «Ο Κ. Ε. Τσιρόπουλος και η δύναμη του στοχαστικού λόγου», περ. *Πάροδος*, τχ. 12 (2007), σ. 1247-1252.
40. «Οι βάρβαροι άνθρωποι και η ατίμωση της Γης», περ. *Ευθύνη*, τχ. 424 (Απρίλιος 2007), σ. 209-210.
41. «Ο Χριστιανισμός στην εποχή μας. Έχει ακόμη νόημα και λόγο υπάρξεως;», περ. *Ευθύνη*, τχ. 436 (Απρίλιος 2008), σ. 206-208.
42. «Να έχει κανείς ή να είναι; Αυτό είναι το ζήτημα», περ. *Ευθύνη*, τχ. Δεκέμβριος 2008.
43. «Αποχάυνωση της ευμάρειας ή δημιουργικότητα και παιδεία;», περ. *Ευθύνη*, τχ. Απρίλιος 2009.

Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνιολογίας

Βιβλία

A.E. Αστρινάκης. 1991. *Νεανικές υποκουλτούρες, Παρεκκλίνουσες υπακουλτούρες της νεολαίας της εργατικής τάξης. Η βρετανική θεώρηση και η ελληνική εμπειρία*. Αθήνα: Παπαζήσης

A.E. Αστρινάκης και Μ.Γ. Στυλιανούδη. Επιμέλεια. 1996. *Χέβυ Μέταλ, Ροκαμπίλι και φανατικοί οπαδοί. Νεανικοί πολιτισμοί και υποπολιτισμοί στην Δυτική Αττική*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

E. Dunning, P. Murphy, I. Waddington and A.E. Astrinakis. Editors. 2002. *Fighting Fans. Football Hooliganism as a World Phenomenon*. Dublin: University College Dublin Press.

Άρθρα

A.E. Αστρινάκης. 2003. «Σύγχρονα επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα της μικροκοινωνιολογίας». *Επίμετρα. Η Ποιοτική Παράδοση στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Επιμέλεια: Κων. Καλφάπουλας, Μπφρ: Ανδρ. Μιχαλάκης, Αθήνα: Νήσος

A . E . Astrinakis . 2004. "Specifying and Comparing Networks of Interpersonal Role-Relationships and Inter-group Relations in Naturalistic (Subcultural) Social Settings." Υποβληθέν στο *Social Psychology Quarterly*.

ΒΑΦΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Λέκτορας Πολιτικής Κοινωνιολογίας

Διδακτορική διατριβή

- *Pouvoir et conflits dans l'empire ottoman: La révolte de 1849-1850 dans la Principauté de Samos* [Εξουσία και συγκρούσεις στην Οθωμανική αυτοκρατορία: Η εξέγερση του 1849-1850 στην Ηγεμονία της Σάμου], Φλωρεντία, Σεπτέμβριος 1998, σελ. 330.

Δημοσιευμένες εργασίες

- 1) "Karen Barkey: *Bandits and Bureaucrats. The Ottoman Route to State Centralization* (βιβλιοκριτικό άρθρο)", *Δοκίμες*, τεύχος 4, Φθινόπωρο 1996, σσ. 231-244.
- 2) «Η εξέγερση του 1849 στη Σάμο. Μία τομή στην ιστορία της Ήγεμονίας», στο *Η Σάμος από τα Βυζαντινά χρόνια μέχρι σήμερα. Πρακτικά συνεδρίου. Οργάνωση: Γ.Α.Κ.-Αρχαία Νομού Σάμου και Πνευματικό Ίδρυμα Σάμου «Νικόλαος Δημητρίου» (28-30 Απριλίου 1995)*, τομ. Ι και ΙΙ, Αθήνα 1998, τομ. ΙΙ, σσ. 135-147.

- 3) «Le campagne elettorali in Grecia: un primo approccio» [Οι προεκλογικές εκστρατείες στην Ελλάδα: Μία πρώτη προσέγγιση], στο *La campagna elettorale nell'Europa mediterranea (secoli XIX-XX)*, ειδική έκδοση του *Memoria e Ricerca*, 8 (luglio-dicembre 2001), σσ. 79-97.
- 4) «Η Σάμος και το Εικοσιένα. Κάποιες υποθέσεις εργασίας», στο *Η Σάμος στα νεότερα χρόνια (17ος-20ός αιώνας). Πρακτικά συμποσίου. Οργάνωση: Αδελφότητα Σαμίων Αθηνών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πανεπιστήμιο Αιγαίου και Γ.Α.Κ.-Αρχαία Νομού Σάμου (20-21 Δεκεμβρίου 1999)*, Αθήνα 2002, σσ. 221-234.
- 5) «La politica greca degli anni Venti e Trenta fra violenza fisica e violenza verbale» [Η ελληνική πολιτική κατά τις δεκαετίες του 1920 και του 1930 εν μέσω φυσικής και λεκτικής πολιτικής βίας], στο *La violenza politica tra le due guerre mondiali. Culture, pratiche e linguaggi nell'Europa mediterranea*, ειδική έκδοση του *Memoria e Ricerca*, 13 (maggio-agosto 2003), σσ. 69-88.
- 6) «Παρεκκλίνουσες Συμπεριφορές στο Στρατό Ξηράς: Μία Πρώτη Κοινωνιολογική Ανάλυση των Φαινομένων της Χρήσης Ψυχοτρόπων Ουσιών και της Αυτοκαταστροφικής Συμπεριφοράς» (σε συνεργασία με τους Γ. Χατζάρα, Ι. Βραχωρίτου και Ι. Παπαβασιλείου), στο *Κοινωνιολογία: Μάθημα Ελευθερίας. Πρακτικά του 2^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Κοινωνιολογίας, (Διοργάνωση: Σύλλογος Ελλήνων Κοινωνιολόγων, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Σχολή Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του ΑΠΘ, Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής του ΑΠΘ)*, CD-Rom, Παραγωγή Inventics (ISBN: 960-92263-0-2), Θεσσαλονίκη 2003.
- 7) «De la “Tercera Civilización Helénica» al «paciente en quirófano»: Antiparlamentarismo y Anticomunismo en el régimen del 4 de agosto de 1936 y en la Dictadura del 21 de abril de 1967» [Από τον «Τρίτο Ελληνικό Πολιτισμό» στον «ασθενή επί της χειρουργικής κλίνης»: Αντικοινοβουλευτισμός και αντικομμουνισμός στο καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου και στη δικτατορία της 21^{ης} Απριλίου] (σε συνεργασία με τον Ν. Κοταρίδη), στο *Las dictaduras del sur de Europa: Grecia, Portugal y España*, ειδική έκδοση του *STUDIA HISTORICA. HISTORIA CONTEMPORANEA*, vol. 21 (2003), σσ. 65-81.
- 8) «Αμοιβαιότητα και καταμερισμός των εθνικών ταυτοτήτων: Τι συμβαίνει όταν οι μετανάστες συναντούν τους αστυνομικούς;» (σε συνεργασία με τους Γ. Αλεξιά και

- Κ. Κοσκινά), στο, Σ. Κονιόρδος, Λ. Μαράτου-Αλιπράντη, Ρ. Παναγιωτοπούλου (επιμ.), *Κοινωνικές εξελίξεις στη σύγχρονη Ελλάδα. Εργασία, Εκπαίδευση, Οικογένεια, Παρέκκλιση*, Αθήνα-Κομοτηνή, Σάκκουλας, 2006, σσ. 561-580.
- 9) «Από τη «ληστεία» στο κοινωνικό κίνημα: Η περίπτωση των «Γιαγαδικών» στη Σάμο», στο, Χρ. Δερμεντζόπουλος – Β. Νιτσιάκος (επιμ.), *Όψεις του λαϊκού πολιτισμού. Μνήμη Στάθη Δαμιανάκου*, Αθήνα, Πλέθρον, 2007, σσ. 111-129.
- 10) «Περί της συγκριτικής μεθόδου στην ιστορική κοινωνιολογία», στο, Σκεύος Παπαϊωάννου (επιμ.), *Ζητήματα θεωρίας και μεθόδου των κοινωνικών επιστημών*, Αθήνα, Κριτική, 2007, σσ. 411-425.
- 11) «La révolte de 1849-1850 dans la Principauté de Samos : Un aspect déviant du mouvement national grec », in, Maria Efthymiou (sous la direction), *Continuités et ruptures dans un soulèvement : pratiques, mœurs, idéologies et violence durant la Révolution grecque de 1821*, Hêrodotos, Paris – Athènes, 2008 (υπό δημοσίευση).
- 12) «Εξήγηση και κατανόηση στην ιστορική κοινωνιολογία», *Αξιολογικά: εξαμηνιαία έκδοση θεωρίας και κριτικής*, 2009 (υπό δημοσίευση).

BENIERH MARIA

Επίκουρη Καθηγήτρια Φιλοσοφίας

1989-2003

Μονογραφία

Wittgenstein ueber philosophische Erklaerung, Verlag Peter Lang, Frankfurt/M. 1989
(διδασκαρική διατριβή).

Άρθρα σε περιοδικά με κριτές

- “Η δικαιολόγηση των πίστεων και το τρίλημμα του Αγρίππα”, *Δευκαλίων* 14 (1995)
- “Το παράδοξο του Putnam”, *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση* 13 (1996), 19-31
- “Putnam’s Argument on Brains in a Vat”, *Skopsis* 7 (1996), 95-104
- “Λειτουργισμός και qualia”, *Δευκαλίων* 20 (2002), 197-209

“Die Kritik Wittgensteins an dem Szientismus des Wiener Kreises”, *Philosophisches Jahrbuch* 109 (2002), 343-353

Άρθρα σε συλλογικούς τόμους

“Moore, Wittgenstein και σκεπτικισμός”, Θ. Βέικος (επιμ.) *Σκεπτικισμός*, Αθήνα 1991

“Μορφή ζωής και φιλοσοφία στον Wittgenstein”, Γ. Τζαβάρας (επιμ.) *Παρόν και μέλλον της φιλοσοφίας*, Εκδόσεις Δωδώνη, Αθήνα 1995, 11-20

Άρθρα σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

“Ueber die Natur der Gegenstaende im *Tractatus*”, R. Haller and Johannes Brandl (eds), *Wittgenstein - Towards a Re-Evaluation*, Verlag Hoelder-Pichler-Tempsky, Wien 1990 (Πρακτικά του 14ου Διεθνούς Συμποσίου Wittgenstein, Kirchberg am Wechsel, 1989), 76-79

“Το πρόβλημα των αντικειμένων στο *Tractatus*”, Γ. Τζαβάρας (επιμ.) *Συμπόσιο Wittgenstein*, Εκδόσεις Δωδώνη, Αθήνα 1990, 16-26

“Sprachspiele und Religion”, K. S. Johannessen and T. Nordenstam (eds), *Culture and Value. Philosophy and the Cultural Sciences*, Vol. 3, The Austrian L. Wittgenstein Society, Kirchberg am Wechsel, 1995 (Πρακτικά του 18ου Διεθνούς Συμποσίου Wittgenstein), 432-438

“Το επιχείρημα κατά της ιδιωτικής γλώσσας και τα qualia”, στο «Συμπόσιο Ludwig Wittgenstein. 50 χρόνια από τον θάνατό του», Ιωάννινα 2002, 27-34

Μεταφράσεις

Hilary Putnam, *Τα πολλά πρόσωπα του ρεαλισμού*, εισαγωγή-επιμέλεια Μ. Βενιέρη, μετάφραση Μ. Βενιέρη, Κ. Σταυροπούλου, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1998

2004-2009

Άρθρα σε περιοδικά με κριτές

«Wittgenstein on the Will», *Skepsis* (Special Edition in honour of Professor M. Dragona-Monachou) XVII/i-ii (2006), 170-176

Άρθρα σε συλλογικούς τόμους

«Εισαγωγή στο έργο της Έλλης Λαμπρίδη *Συνομιλία με τον Βιτγκενστάιν*», γεν. επιμ. Λ. Μπενάκη, Εκδόσεις Ακαδημίας Αθηνών, Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη Έλλης Λαμπρίδη, Αθήνα 2004, 35-44

Άρθρα σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

«Η έννοια του θανάτου στον Βιτγκενστάιν», , Γ. Κουγιουμουτζάκης και Γ. Νικολακάκης (επιμ.) *Το αβέβαιο του θανάτου* (υπό έκδοση)

«Η επιρρηματική θεωρία της αντίληψης» Β. Τσινόρεμα (επιμ) *Η φιλοσοφία σήμερα* (υπό έκδοση)

Άλλες εργασίες

«Είναι η νοημοσύνη ενσώματη; Εγκέφαλοι στη γυάλα και 'Μάτριξ'», *Cogito* 4 (Φεβρουάριος 2006), 42-43

ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΣ ΑΝΤΩΝΗΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνιολογίας

Μονογραφίες

- *Espace social local et structure des reclassements: Grèce 1950-1985*, Διδακτορική Διατριβή, Université des Sciences Humaines de Strasbourg, Στρασβούργου, 1990.
- *Τροχιές σε σύμπτωση: Αγροτική έξοδος, κράτος, αστικός χώρος εργασίας στην Ελλάδα*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 1997.
- *Αφανείς δυναμικές: Ονοματοθεσία, ιδεολογία, ταυτότητα*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 1997.

- *Πολιτικές της κοινωνικής θεωρίας: Κοινωνικές δομές και κατηγορίες της σκέψης*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2006
- *Το πρόταγμα της ισότητας και η γένεση της κοινωνιολογίας: Εισαγωγή στη διαλεκτική της κοινωνιολογίας και του αντικειμένου της*, Τόπος, Αθήνα, 2008.
- *Κοινωνικές θεωρίες εν δράσει: Εννοιολογική αλλαγή και ιδεολογικός μετασχηματισμός*, Τόπος, Αθήνα, 2009.

Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους

- «Les présupposés théoriques pour l'étude de l'exode rural en Grèce» (Θεωρητικά προαπαιτούμενα για τη μελέτη της αγροτικής εξόδου στην Ελλάδα), *Regards Sociologiques*, 1/1991, σ.31-49.
- «Σύστημα στρατηγικών ονοματοθεσίας και κοινωνικός μετασχηματισμός: Η περίπτωση της Μακεδονίας», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 6/1991, σ. 69-106.
- «Θεωρητικά προαπαιτούμενα για τη μελέτη της κοινωνικής αναπαραγωγής στην Ελλάδα», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 7/1992, σ. 141-168.
- «Identités collectives et dynamique de la société grecque» (με το Ν. Κατριβέση) ("Συλλογικές ταυτότητες και η δυναμική της ελληνικής κοινωνίας"), *Regards Sociologiques*, 7/1994, σ.13-27.
- «Η κοινωνιολογική θεωρία του Touraine», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 15/1994, σ.37-62.
- «Διαφοροποίηση και συλλογικές ταυτότητες: Υποθέσεις για την κατασκευή των ομάδων ένταξης στις σύγχρονες κοινωνίες», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 17/1995, σ. 67-99.
- «Κοινωνικές θεωρίες και πολιτικές σχέσεις: Από την πατρωνεία στο λαϊκισμό», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 21/1997.
- «Διαστάσεις της κοινωνικής ένταξης του μειονεκτήματος: Η περίπτωση της κώφωσης στη Βόρεια Ελλάδα», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 1998
- «Sur la construction sociales de l'essentialisme identitaire : Prénoms antiques en Grèce moderne», *Regards Sociologiques*, 1998
- «Κοινωνίες στο χώρο και στο χρόνο», στο *Κοινωνιολογία* (Γ' Λυκείου), ΟΛΕΔ, Αθήνα, 1998, σ. 107-126.

- «Πολιτισμός, κουλτούρα, πολιτισμικές πρακτικές», στο *Κοινωνιολογία* (Γ' Λυκείου), ΟΑΕΔ, Αθήνα, 1998, σ. 127-142.
- «Κοινωνικός μετασχηματισμός», στο *Κοινωνιολογία* (Γ' Λυκείου), ΟΑΕΔ, Αθήνα, 1998, σ. 187-209.
- «Κοινωνική διάρθρωση, διαστρωμάτωση, κινητικότητα, μετάταξη», στο *Κοινωνιολογία* (Γ' Λυκείου), ΟΑΕΔ, Αθήνα, 1998, σ. 241-260.
- «Η υπό διαμόρφωση παγκοσμιοποίηση και η διδασκαλία της κοινωνικής επιστήμης στη Μέση Εκπαίδευση», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, 1999
- «Πρωτόγονες ταξινομήσεις και η κοινωνιολογία της κοινωνιολογίας του Ντυρκάιμ», Εισαγωγή στο Ε. Ντυρκάιμ, Μ. Μωζ, Gutenberg, Αθήνα, 2001, σ. 9-72.
- «Η πρώιμη παιδική ηλικία ως διακύβευμα: Μια υπόθεση» στο Ι. Λαμπίρη-Δημάκη, *Η κοινωνιολογία στην Ελλάδα σήμερα*, Τόμος Γ', Παπαζήσης, Αθήνα, 2002, σ. 171-184.
- «Οι συλλογικές οντότητες του κοινωνικού κονστρουκτιβισμού», *Θέσεις*, 2003
- «Η αναστοχαστικότητα ως στρατηγική διάσπασης ταξινομητικών ορίων και τα όριά της», Πρακτικά Συλλόγου Γαλλόφωνων Κοινωνιολόγων, *Ταντότητες-Ετερότητες*, Αθήνα, ΕΚΚΕ, 2004
- «Σχεδιάγραμμα για τη μελέτη της Ιδεολογία στην Ελλάδα», *Θέσεις*, 2005
- «Οι νέες συλλογικές οντότητες της κοινωνικής θεωρίας στην πολιτική», *Αριάδνη*, Τόμος Ενδέκατος, 2004, σ. 219-239.
- «Μεθοδολογία και φεμινιστική θεωρία», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*,
- «Η μεθοδολογία στη φεμινιστική θεωρία», *Αριάδνη*, Τόμος Ενδέκατος, 2005, σ. 231-258
- «Το άτομο και ο θάνατος: Homo clausus ή homo duplex», *Αριάδνη*, Τόμος Δωδέκατος, 2006, σ. 181-200.
- «Αναστοχαστικότητα: Από τη μεθοδολογική στροφή στην αναδιάταξη της κοινωνικής θεωρίας», στο Σ. Παπαϊωάννου, *Ζητήματα θεωρίας και μεθόδου των κοινωνικών επιστημών*, Αθήνα, Κριτική, 2008, σ. 286-316
- «Μεθοδολογικές και επιστημολογικές προϋποθέσεις μιας ενιαίας θεωρίας πρακτικής», στο Σ. Παπαϊωάννου, *Ζητήματα θεωρίας και μεθόδου των κοινωνικών επιστημών*, Αθήνα, Κριτική, 2008, σ. 319-337.

- «Πολιτισμός και κοινωνία: Από επιστημονικά αντικείμενα σε σπουδαστήρια υποκειμένων;», στο *Ανθρωπιστικές Σπουδές, Φιλοσοφικές Σχολές*, (υπό έκδοση)

Μεταφράσεις, επιμέλειες

1. Ε. Ντυρκάιμ, Μ. Μως, *Μορφές πρωτόγονης ταξινόμησης*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2001 [μετάφραση, επιμέλεια και εισαγωγή]
2. Ε. Ντυρκάιμ, *Πραγματισμός και κοινωνιολογία*, (υπό έκδοση) [επιμέλεια και εισαγωγή]

ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Λέκτορας Παιδαγωγικής

1) (1994) Η Μέση Εκπαίδευση στη Θεσσαλονίκη κατά τον τελευταίο αιώνα της Τουρκοκρατίας και Τα οργανωτικά του Παρθεναγωγείου Θεσσαλονίκης, στο: *Τα ελληνικά σχολεία της Θεσσαλονίκης κατά τον τελευταίο αιώνα της Τουρκοκρατίας, Πρακτικά συμποσίου*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ιστορίας Δήμου Θεσσαλονίκης, 211-237.

2) (1999) Η χρήση σύγχρονων μεθόδων έρευνας και ανάλυσης δεδομένων στη μελέτη ιστορικών θεμάτων, στο: *Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα. Πρακτικά 1^ο Πανελληνίου Συνεδρίου (Ναύπακτος 1998)*. Αθήνα: Ατραπός, 555-562.

3) (2000) *Το Κεντρικό Παρθεναγωγείο Θεσσαλονίκης (1854-1914). Μια πρώτη προσέγγιση σε θέματα της εκπαίδευσης των κοριτσιών στη Θεσσαλονίκη κατά τον τελευταίο αιώνα της οθωμανικής κυριαρχίας*, σειρά Ι.Α.Ν.Ε. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

4) (2000) *The Nationalistic Dimension in the Upbringing and Education of Young Greek Women in the Territories of the Ottoman Empire during the 19th Century*, in: Nikos P. Terzis (ed), *Education in the Balkans: From the Enlightenment to the Founding of the Nation-States*, Balkan Society for Pedagogy and Education. Thessaloniki: Kyriakidis Brothers, 315-332.

5) (2000) (σε συνεργασία με Κ. Δεληγιάννη, Σ. Ζιώγου, Θ. Χασεκίδου, κ.ά.), *Φάκελος Παρεμβατικών Μαθημάτων. Ισότητα των δυο φύλων- Ο ρόλος των εκπαιδευτικών. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σε θέματα ισότητας*. Αθήνα: ΥΠ.Ε.Π.Θ. Β΄ Κ.Π.Σ. -Κ.Ε.Θ.Ι.

- 6) (2000) (σε συνεργασία με Κ. Δεληγιάννη, Σ. Ζιώγου, Θ. Χασεκίδου) Απόψεις εφήβων για το φύλο και την ιδιότητα του πολίτη: διαμορφώνοντας εικόνες της ιδιωτικής και της δημόσιας σφαίρας στο: Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος, *Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα, Β' Πανελλήνιο Συνέδριο*, τομ. 2. Αθήνα: Ατραπός, 769-791.
- 7) (2000) Η εκπαίδευση των γυναικών στη Θεσσαλονίκη και στη Φιλιππούπολη κατά τον 19^ο αιώνα και έως τις αρχές του 20^{ού}, στο: *Θεσσαλονίκη και Φιλιππούπολη σε παράλληλους δρόμους. Ιστορία, Τέχνη, Πολιτισμός. 18^{ος}-20ός αιώνας*. Θεσσαλονίκη: Πολιτιστική Εταιρεία Επιχειρηματιών Βορείου Ελλάδος, 437-458.
- 8) (2000) (σε συνεργασία με Σ. Ζιώγου-Καραστεργίου, Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Σ. Καρολίδου, Θ. Χασεκίδου), Εκπαίδευση, Φύλο και ιδιότητα του πολίτη: Έρευνα και παρέμβαση για την ευαισθητοποίηση μαθητών/τριών Β/θμιας Εκπαίδευσης για τη Δημοκρατία, το Φύλο και την ιδιότητα του πολίτη στο: *Το έργο "έρευνα" 1997-2000-Συνοπτική παρουσίαση*. Αθήνα: Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 396-404.
- 9-12) (2002) (Τέσσερα άρθρα) Κεντρικό Παρθεναγωγείο Θεσσαλονίκης, Τα πρωτοποριακά σχολεία της Κωνσταντινούπολης, Τα παρθεναγωγεία της Φιλιππούπολης, Σχολεία της Διασποράς, *Επτά Ημέρες (Η Καθημερινή)*, 27-1-2002: 11-13, 24-31.
- 13) (2002) Η ηθικο-κοινωνική διάσταση της εκπαίδευσης των ελληνίδων γυναικών στο χώρο της οθωμανικής αυτοκρατορίας κατά τον 19^ο αιώνα και έως τις αρχές του 20^{ού}, στο: *Πρακτικά, 2^ο Διεθνές Ιστορικό Συνέδριο Η Παιδεία στην αυγή του 21^{ου} αιώνα - Ιστορικο-Συγκριτικές Προσεγγίσεις*, Συνεδριακό κέντρο Πανεπιστημίου Πατρών 4-6 Οκτωβρίου 2002 (έκδοση σε ηλεκτρονική μορφή).
- 14) (2005) "Προβλήματα και Περιορισμοί στην έρευνα της γυναικείας εκπαίδευσης", στο *Πρακτικά της Διημερίδας "Η Ιστορία της Εκπαίδευσης: Προβλήματα και Πραγματικότητα στην Ελλάδα σήμερα"*, 14-15 Μαΐου 2004, Συνεδριακό Κέντρο Πανεπιστημίου Θεσσαλίας-Μοναστήρι Πάου Αργαλαστής. Βόλος, 30-34.
- 15) (2005) Διοικητικά σχήματα στην εκπαίδευση, ταξινόμια της γνώσης και κοινωνική αναπαραγωγή (19^{ος} αι. – 1922), στο Α. Ανδρέου και Σ. Ηλιάδου-Τάχου (επιμ.) *Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου "Η ελληνική παιδεία από τον 18^ο ως τον 20^ό αι. Ερευνητικές συνιστώσες"*. Φλώρινα: Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, 385-412.
- 16) M. Arnot (2006) *Διαδικασίες Αναπαραγωγής του Φύλου. Εκπαιδευτική θεωρία και φεμινιστικές πολιτικές*, μετφρ. Χ. Αθανασιάδου Χ. και Κ. Δαλακούρα. Αθήνα: Μεταίχμιο.

- 17) (σε συνεργασία με Β. Δεληγιάννη, Χ. Αθανασιάδου, κ.ά.), *Μοντέλο Δράσεων ΣΕΠ με την οπτική του Φύλου*, ΥΠΕΠΘ–Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ., www.ksp.gr/411b
- 18) (2006) Νέες οπτικές και μεθοδολογικές αναζητήσεις στη σύγχρονη ιστοριογραφία της νεοελληνικής εκπαίδευσης, στο Χρ. Τζήκας (επιμ.), *Ζητήματα Ιστορίας και Ιστοριογραφίας της Εκπαίδευσης, Πρακτικά επιστημονικής διημερίδας*. Αθήνα-Θεσσαλονίκη : Επίκεντρο, 105-122.
- 19) (2007) (σε συνεργασία με Σ. Ζιώγου-Καραστεργίου) Γυναίκες εκπαιδευτικοί και επαγγελματική ταυτότητα, *Επιστήμες της Αγωγής*, 4, 19-32.
- 20) (2007) Εκπαίδευση και γυναικεία συνείδηση στις ελληνικές κοινότητες του οθωμανικού χώρου (19^{ος} αι.) : Το αδύνατο, το «ανωφελές» και το «άκαιρον» ενός φεμινιστικού αυτοπροσδιορισμού, *Αριάδνη*, 13, 223-244.
- 21) (2008) The Mathematical Education of Greek Women during the 19th century, *History and Pedagogy of Mathematics Newsletter*, 68, 12-13 (HPM webpage: <http://www.clab.edc.uoc.gr/hpm>).
- 22) (2008) *Η εκπαίδευση των γυναικών στις ελληνικές κοινότητες του οθωμανικού χώρου (19^{ος} αι.-1922): Κοινωνικοποίηση στα πρότυπα της πατριαρχίας και του εθνικισμού*. Αθήνα: Gutenberg
- 23) (2009) Η εκπαίδευση των γυναικών στις Σέρρες (19^{ος} αι – 1914): Ριζοσπαστικές τάσεις και χαρακτηριστικά, *Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, 8 (Ανοιξη-Φθινόπωρο): 93-111.
- 24) (2009) Η γυναικεία μαθηματική εκπαίδευση στον ελληνικό χώρο, στο Κ. Τζανάκης (επιμ.), *Πρακτικά 5ης Διεθνούς Διημερίδας Διδακτικής Μαθηματικών* (υπό έκδοση).
- 25) (2009) ‘Εφημερίς των Κυριών’ (1887-1917): Λόγοι περί διδασκαλισσών, στο Σ. Ζιώγου (επιμ.), *Γυναίκες στην Ιστορία των Βαλκανίων: Ιστορίες ζωής γυναικών εκπαιδευτικών, Πρακτικά Συνεδρίου 19-20 Ιουνίου 2009 Θεσσαλονίκη* (υπό έκδοση).
- 26) (2009) Το Κεντρικόν/Ελληνικόν Παρθεναγωγείον Θεσσαλονίκης: Ένα παράδειγμα ανώτερου κοινοτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος, στο Σ. Ζιώγου (επιμ.) *Οι εκπαιδευτικοί γράφουν και μιλούν για την ιστορία των σχολείων της Θεσσαλονίκης Πρακτικά Συνεδρίου*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ιστορίας Δήμου Θεσσαλονίκης (υπό έκδοση).
- 27) Aspects of Girls’ Education in the Greek Communities of the Ottoman Empire (19th c. - 1922): Moral and Ethnic/National, in Krassimira Daskalova, Mary O’Dowd and Daniela

Koleva (eds) *Women, Gender, and the Cultural Production of Knowledge*. Budapest: CEU Press (forthcoming).

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Λέκτορας Φιλοσοφίας

Βιβλία

1. Θεοδώρου Π., Αντίληψη και Θεωρία ως Πρακτικές: Φαινομενολογικές Έρευνες για τη Συγκρότηση Αντικειμενικότητας. Εκδόσεις Κριτική 2006. Μεταφράσεις με εισαγωγή και σχόλια

Μεταφράσεις με εισαγωγή και σχόλια

1. Edmund Husserl, *Φαινομενολογία: Το Άρθρο για την Εγκυκλοπαίδεια Britannica*, (Επιμέλεια, Εισαγωγή, Μετάφραση, Σχολιασμός: Π. Θεοδώρου). Εκδόσεις Κριτική 2005.
2. Edmund Husserl, *Η Κρίση των Ευρωπαϊκών Επιστημών και η Υπερβατολογική Φαινομενολογία* (Μέρη I, II), (Εισαγωγή, Μετάφραση, Σχολιασμός: Π. Θεοδώρου). Εκδόσεις Νήσος (υπό έκδοσιν).

Δημοσιεύσεις πρωτότυπων εργασιών

1. Θεοδώρου Π., «Ο Heidegger και οι Φαινομενολογικές Αναγωγές στον Husserl», *Δευκαλίων* 17/2 (1999), σσ. 277-308.
2. Θεοδώρου Π., «Το Πρόβλημα των Αναγωγών στη Φαινομενολογία του E. Husserl», *Δευκαλίων* 19/1 (2001), σσ. 27-60.
3. Theodorou P., «Of the Same in the Different. What is Wrong with Kuhn's Use of 'Seeing' and 'Seeing-as'», *Journal for General Philosophy of Science (Zeitschrift für allgemeine Wissenschaftstheorie)* 35 (2004), σσ. 175-200.
4. Θεοδώρου Π., «Επιστημονικά και Φιλοσοφικά Νοητικά Πειράματα. Το Αφηρημένο και το Συγκεκριμένο-Καταστασιακό των Αντίστοιχων Θεμάτων τους», *Δευκαλίων* 22 (2004), σσ. 203-232.

5. Θεοδώρου Π., «Αντίληψη και Επιστήμη ως Πρακτικές. Για την Πραξιακή Δομή της Αποβλεπτικής Συνείδησης», *Νεύσις* 14 (2005), σσ. 78-101.
6. Theodorou P., «Perceptual and Scientific Thing: On Husserl's Analysis of "Nature-Thing" in *Ideas II*», *The New Yearbook for Phenomenology and Phenomenological Philosophy* 5 (2005), σσ. 165-187.
7. Theodorou P., «Perception and "Action": On the Praxial Structure of Intentional Consciousness», *Phenomenology and the Cognitive Sciences* 5 (2006), σσ. 303-320.
8. Θεοδώρου Π., «Η Φαινομενολογία της Αγωνίας και του Μηδενός. Θεμελιακή Οντολογία και Λογική στον Μ. Χάιντεγκερ», *Υπόμνημα* 5 (2006), σσ. 33-69.
9. Θεοδώρου Π., «Φαινομενολογική Διασάφηση της Κριτικής του Χάιντεγκερ στη Νεο-Καντιανή Θεωρία Αξιών (κατά τις παραδόσεις του 1919)», *Αξιολογικά* 19 (2008), σσ. 123-145.
10. Θεοδώρου Π., «Μια Συγκριτική Αποτίμηση των Συνεισφορών των Κουν, Λάκατος, και Φαγεράμπεντ στη Φιλοσοφία της Επιστήμης», στο *Ανθολόγιο Κειμένων για τη Θεματική Ενότητα «Οι Επιστήμες της Φύσης και του Ανθρώπου στην Ευρώπη»*, Εκδόσεις ΕΑΠ (2009).

Βιβλιοκρισίες

1. Θεοδώρου Π., «Μ. Χάιντεγκερ, *Τα Βασικά Προβλήματα της Φαινομενολογίας*. Εισαγωγή και μετάφραση Π. Κόντος, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, 1999», *Νέα Εστία* 149/1731 (2001), σσ. 285-297.
2. Θεοδώρου Π., «Martin Heidegger, *Τι Είναι Μεταφυσική*; . Προλεγόμενα, Μετάφραση, Σχόλια: Π. Κ. Θανασάς, Εκδόσεις Πατάκη, 2000», *Δευκαλίων* 20/1 (2002), σσ. 135-149.

ΙΑΤΡΙΔΗΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

Λέκτορας Κοινωνικής Ψυχολογίας

Δημοσιεύσεις

1. Iatridis, T., & Fousiani, K. (2009). Effects of status and outcome on attributions and just-world beliefs: How the social distribution of success and failure may be rationalized. *Journal of Experimental Social Psychology*, 45, 415-420.
2. Ιατρίδης, Τ., & Χρυσόχου, Ξ. (2008). «Μετανάστευση και δικαιώματα του πολίτη σε δύο πλαίσια αναφοράς: Εργασιακές σχέσεις και εθνική κουλτούρα». Στο Τζ. Καβουνίδη, Β. Καρύδης, Η. Νικολακοπούλου-Στεφάνου, & Μ.-Γ. Α. Στυλιανούδη (επιμελ.), *Μετανάστευση στην Ελλάδα: Εμπειρίες - Πολιτικές - Προοπτικές* (τ. Β' 132-141). Αθήνα: Ι.ΜΕ.ΠΟ.
3. Papastamou, S., Iatridis, T., & Prodromitis, G. (2008). The question of content in the study of terrorism and the timely link to social influence. *Psicologia Politica*, 36, 51-76.
4. Papastamou, S., Prodromitis, G., & Iatridis, T. (2005). Perceived threats to democracy: An examination of political affiliation and beliefs about terrorism, state control and human rights. *Analyses of Social Issues and Public Policy*, 5, 249-262.
5. Papastamou, S., Prodromitis, G., & Iatridis, T. (2005). Greek perceptions of the 'European 9/11': Costs in lives vs. costs to democracy. *Psicologia Politica*, 31, 51-76.
6. Iatridis, T. (2003). Perceptions of anti-immigrant discrimination, and immigrant status. *New Review of Social Psychology*, 2, 179-188.
7. Ιατρίδης, Τ. (2000). Τακτικές διαχείρισης της αντίφασης ρατσισμού-αντιρατσισμού. Στο Σ. Παπαστάμου (επιμελ.), *Η κοινωνική ψυχολογία στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα* (σ.σ. 89-95). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
8. Ιατρίδης, Τ. (1999). Αναπαραστάσεις του ξένου μετανάστη σε ελληνικά σχολεία. Στο Σ. Παπαστάμου, Σ. Κανελλάκη, Α. Μαντόγλου, Ρ. Σαμαρτζή, & Ν. Χρηστάκης (επιμελ.), *Η ψυχολογία στο σταυροδρόμι των επιστημών του ανθρώπου και της κοινωνίας* (σ.σ. 497-511). Αθήνα: Καστανιώτης.

ΚΑΒΟΥΛΑΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας

Μονογραφίες

- 1) Πέρα από τη μεταφυσική και τον επιστημονισμό. Ο διεπιστημονικός υλισμός του Max Horkheimer, Αλεξάνδρεια: Αθήνα 2001.
- 2) Γιούργκεν Χάμπερμας: Τα θεμέλια του Λόγου και της κριτικής κοινωνικής θεωρίας, Πόλις: Αθήνα 1996.

Επιμέλεια Τόμων

- 1) Η Φαινομενολογία του πνεύματος του Χέγκελ, επιμέλεια-εισαγωγή Κ. Καβουλάκος, Αλεξάνδρεια: Αθήνα 2009.
- 2) «Αφιέρωμα στον Γκέοργκ Λούκατς. Από την αισθητική και τη φιλοσοφία της τέχνης στον επαναστατικό μαρξισμό», Υπόμνημα στη Φιλοσοφία 6 (2007), επιμέλεια-πρόλογος Κ. Καβουλάκος, σελ. 71-194.
- 3) Ιμμάνουελ Καντ: Πρακτικός Λόγος και νεωτερικότητα, επιμέλεια-εισαγωγή Κ. Καβουλάκος, Αλεξάνδρεια: Αθήνα 2006.
- 4) G. Lukács, Η πραγματοποίηση και η συνείδηση του προλεταριάτου, εισαγωγή-μετάφραση-σχόλια Κ. Καβουλάκος, Εκκρεμές: Αθήνα 2006.
- 5) Κριτική θεωρία: Παράδοση και προοπτικές, επιμέλεια-εισαγωγή Κ. Καβουλάκος, Νήσος: Αθήνα 2003.
- 6) A. Wellmer, Η ελευθερία στο νεωτερικό κόσμο. Για μια ερμηνευτική του δημοκρατικού πολιτισμού, επιμέλεια-εισαγωγή-μετάφραση Κ. Καβουλάκος, Αλεξάνδρεια: Αθήνα 2001.
- 7) A. Honneth, Από την επικοινωνία στην αναγνώριση. Για την ανανέωση της κριτικής θεωρίας, επιμέλεια-εισαγωγή-μετάφραση Κ. Καβουλάκος, Πόλις: Αθήνα 2000.
- 8) J. Habermas, Η ηθική της επικοινωνίας, επιμέλεια-εισαγωγή-μετάφραση Κ. Καβουλάκος, Εναλλακτικές Εκδόσεις: Αθήνα 1997.

Επιστημονικά άρθρα

- 1) «Lukács' geschichtsphilosophische Wende: Über ihre Aktualität vierzig Jahre nach 1968», στο: R. Dannemann (επιμ.), Georg Lukács und 1968. Eine Spurensuche, ειδικός τόμος του Jahrbuch der Internationalen Georg-Lukács-Gesellschaft, Aisthesis Verlag: Bielefeld 2009, σελ. 189-215.
- 2) «Χορκχάιμερ και Αντόρνο: Ανοιχτή ή αρνητική διαλεκτική;», Αριάδνη 13 (2007), σελ. 147-157.

- 3) «Πολιτική ηθική, συνείδηση και πολιτισμική ολοποίηση. Η προσχώρηση του Lukács στον επαναστατικό μαρξισμό», *Υπόμνημα* 6 (2007), σελ. 153-194.
- 4) «Ελευθερία και δημοκρατική πολιτική στη σκέψη του Κορνήλιου Καστοριάδη», στο συλλογικό, *Ψυχή, Λόγος, Πόλις. Αφιέρωμα στον Κορνήλιο Καστοριάδη*, Ύψιλον: Αθήνα 2007, σελ. 215-228.
- 5) «From Habermas to Horkheimer's Early Work. Directions for a Materialist Reconstruction of Communicative Critical Theory», *Telos* 130 (2005), σελ. 39-62
- 6) «Κριτική θεωρία και ερμηνευτική: Όρια της ερμηνευτικής κριτικής στον φορμαλισμό της επικοινωνιακής κριτικής θεωρίας», *Αριάδνη* 11 (2005), σελ. 259-283.
- 7) «Επικοινωνιακός λόγος και δικαιώματα του ανθρώπου. Η θεωρία δικαιωμάτων της επικοινωνιακής κριτικής θεωρίας», *Δικαιώματα του ανθρώπου*, ειδικό τεύχος II (2004), σελ. 189-217.
- 8) «Ruptured Formalism: The Challenge of Bioethics and the Limits of Moral Formalism», *Radical Philosophy* 125 (2004), σελ. 37-45.
- 9) «Η μετάφραση και η ερμηνεία του πρώτου στάσιμου της *Αντιγόνης* από τον Μάρτιν Χάιντεγκερ», *Αριάδνη* 10 (2004), σελ. 49-70.
- 10) «Η κριτική του Καστοριάδη στη μαρξιστική φιλοσοφία της ιστορίας», *Νέα Κοινωνιολογία* 31 (2000), σελ. 37-43.
- 11) «Αλήθεια, ιστορία, κοινωνία στη σκέψη του Κορνήλιου Καστοριάδη», *Νέα Εστία* 1722 (2000), σελ. 607-630.
- 12) «NATO Intervention in Yugoslavia: Prelude to 'Perpetual Peace'?', *Democracy and Nature*, Vol. 6, No 1 (2000), σελ. 55-72.
- 13) «Constitutional State and Democracy. On Jürgen Habermas's *Between Facts and Norms*», *Radical Philosophy* 96 (1999), σελ. 33-41.
- 14) «Δημόσια χρήση της ιστορίας και συλλογική ταυτότητα. Οι ιδεολογικοπολιτικές διαστάσεις της 'διαμάχης των ιστορικών' στη Γερμανία», *Μνήμων* 20 (1998), σελ. 109-132.
- 15) «Nature, Science and Technology in Habermas», *Democracy and Nature*, Vol. 4, No 10 (1998), σελ. 112-145.
- 16) «Η διαμάχη Habermas-Gadamer και η 'θεωρητική στροφή' της κριτικής θεωρίας», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών* 92-93 (1997), σελ. 93-108.

- 17) «Η ισχύς του λόγου στον Habermas», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών* 20 (1996), σελ. 149-174.
- 18) «The Relationship of Realism and Utopianism in the Theories on Democracy of J. Habermas and C. Castoriadis», *Society and Nature*, No 3 (1994), σελ. 69-97.

Άλλες επιστημονικές δημοσιεύσεις

- 1) «Τρεις εκδοχές της σύγχρονης κριτικής θεωρίας: φορμαλισμός, ιστορισμός και φιλοσοφική ανθρωπολογία», *Αριάδνη* 14 (2008), σελ. 235-250.
- 2) «Χορκχάιμερ και Αντόρνο: Ανοιχτή ή αρνητική διαλεκτική;», *Αξιολογικά* 20 (2008), σελ. 85-93.
- 3) «Μεταξύ του δυϊσμού της ηθικής και του ολισμού της φιλοσοφίας της ιστορίας. Η στροφή του Λούκατς στον επαναστατικό μαρξισμό», στο: Μ. Αγγελίδης, Στ. Δημητρίου, Α. Λαβράνου (επιμ.), *Θεωρία, αξίες και κριτική*, Πόλις, Αθήνα 2008, σελ. 252-269.
- 4) «Cornelius Castoriadis on Social Imaginary and Truth», *Αριάδνη* 12 (2006), σελ. 201-213.
- 5) «Ο Χάμπερμας και η αυθυπέμβαση του φορμαλισμού της διαλογικής ηθικής», επίμετρο στο Γκόλφω Μαγγίνη, *Ο Χάμπερμας και οι νεοαριστοτελικοί*, Πατάκης, Αθήνα 2006, σελ. 375-384.
- 6) «Να διευρύνουμε τη συζήτηση για την κριτική θεωρία», πρόλογος στο «Φάκελος Κριτική Θεωρία», *Σύγχρονα Θέματα* 90 (2005), σελ. 76-77.
- 7) «Η επικοινωνιακή κριτική θεωρία μπροστά στις προκλήσεις της βιοηθικής», πρόλογος στο: J. Habermas, *Το μέλλον της ανθρώπινης φύσης. Πίστη και γνώση*, μτφρ. Μ. Τοπάλη, Scripta, Αθήνα 2004, σελ. 11-21.
- 8) Αφιέρωμα 200 χρόνια Καντ: «Πρακτικός λόγος και αυτονομία. Η καντιανή κληρονομιά στην ηθική φιλοσοφία», πρόλογος-επιμέλεια Κ. Καβουλάκος, *Ελευθεροτυπία*, ένθετο «Βιβλιοθήκη» 336 (3/12/04), σελ. 20-27.
- 9) «Η πρόκληση της βιοηθικής και τα όρια του ηθικού φορμαλισμού. Η υπεράσπιση της ανθρώπινης φύσης από τον Γιούργκεν Χάμπερμας», *Δευκαλίων* 22/1 (2004), σελ. 43-64.
- 10) «Από τον Χάμπερμας στον Χορκχάιμερ. Η ανάγκη για μια υλιστική διόρθωση της επικοινωνιακής κριτικής θεωρίας», στο Κ. Καβουλάκος (επιμ.), *Κριτική θεωρία...*, ό.π.
- 11) «Ο νεωτερικός δημοκρατικός πολιτισμός και το μέλλον του», συζήτηση με τον καθηγητή Albrecht Wellmer, *Σύγχρονα Θέματα* 81 (2002), σελ. 35-42.

- 12) «Αλήθεια και ιστορία στη σκέψη του Κορνήλιου Καστοριάδη», *Ειρμός* 3 (2001), σελ. 131-139.
- 13) «Μαθήματα από το Κόσοβο: Η επείγουσα ανάγκη για ένα νέο ειρηνιστικό κίνημα», *Ο Πολίτης* 84 (2001), σελ. 11-14.
- 14) «Βαλκανική πραγματικότητα και 'πολυπολιτισμικότητα': ιδεολογικές διαστάσεις της ΝΑΤΟϊκής επέμβασης στο Κόσοβο», στο: *Τα Βαλκάνια χτες-σήμερα*, Εταιρία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας: Αθήνα 2000, σελ. 179-189.
- 15) «Κράτος δικαίου και δημοκρατία στον J. Habermas», *Αξιολογικά* 13 (Απρίλιος 2000), σελ. 70-93.
- 16) «Η αριστερά στο όριο μεταξύ ανθρωπισμού και ρεαλισμού (Σκέψεις πάνω σε μια συζήτηση για τη νέα παγκόσμια τάξη)», *Νέα Εστία* 1719 (2000), σελ. 52-74.
- 17) «Panayotis Kondylis (1943-1998): A Greek Thinker on European Culture and Its Decline», *Ithaka* 2 (1999), σελ. 22-24.
- 18) «Κοινωνική οντολογία και κριτική θεωρία. Πρώτες σκέψεις για την κοινωνική φιλοσοφία του Π. Κονδύλη», *Νέα Εστία* 1717 (1999), σελ. 533-537.
- 19) «Η ιδεολογία του 'ανθρωπιστικού πολέμου'», *Νέα Εστία* 1747 (1999), σελ. 47-91.
- 20) «Επικοινωνιακός Λόγος και κριτική κοινωνική θεωρία», *Κοινωνία Πολιτών* 2 (1999), σελ. 59-67.
- 21) Νεκρολογία: «Κορνήλιος Καστοριάδης», *Επιστήμη και Κοινωνία* 1 (1998), σελ. 202-207.
- 22) «Είδωλα δημοκρατίας», *Αρδην* 1 (1996), σελ. 42-45.

Βιβλιοκρισίες – Παρουσιάσεις

- 1) «A. Honneth, *Desintegration. Bruchstücke einer soziologischen Zeitdiagnose*», *Ειρμός* 2 (1999), σελ. 167-173.
- 2) «Τ. Φωτόπουλος, *Η Νέα Διεθνής Τάξη και η Ελλάδα*», *Ουτοπία* 28 (1998), σελ. 262-265.
- 3) Βιβλιοπαρουσίαση του Α. Κουγρέ, *Δυτικός Πολιτισμός. Η άνθιση της επιστήμης και της τεχνική, Θεωρία και Κοινωνία* 6 (1992).
- 4) Παρουσίαση άρθρου για την Η. Arendt από το *Kommune* 1(1991), *Θεωρία και Κοινωνία* 5 (1991).
- 5) Παρουσίαση αφιερώματος στη Φιλοσοφία, *Das Argument* 181 (1990), και άρθρου για τον Habermas από το *Kommune* 8 (1990), *Θεωρία και Κοινωνία* 3 (1990).

- 6) Παρουσίαση του αφιερώματος για τις αλλαγές στην Ανατολική Ευρώπη, *Das Argument* 180 (1990), και άρθρων για τον μεταμοντερνισμό στη φιλοσοφία και για τις εξελίξεις στη Ρωσία από το *Kommune* 4 και 5 (1990), *Θεωρία και Κοινωνία* 2 (1990).
- 7) Παρουσίαση του αφιερώματος στη συστημική θεωρία του Luhmann, στο *Das Argument* 178 (1989), άρθρου για την περεστρόικα από το *Beiträge zur Konfliktforschung* 4(1989) και άρθρου για τον Durkheim από το *Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie* 4(1989), *Θεωρία και Κοινωνία* 1 (1990).

Επιστημονικές μεταφράσεις

- 1) A. Wellmer, «Ο Αντόρνο και οι δυσκολίες μιας κατασκευής του παρόντος», *Αξιολογικά* 20 (2008), σελ. 142-166.
- 2) W. Sofski, *Πραγματεία περί της βίας*, Νέα Σύνορα: Αθήνα 1998.
- 3) U. Beck, *Η επινόηση του Πολιτικού*, Νέα Σύνορα: Αθήνα 1996.

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ

Λέκτορας Κοινωνικής Στατιστικής και Μεθοδολογίας Κοινωνικής Έρευνας

Κείμενα σε συλλογικούς τόμους με κριτές

- Δ. Ιωάννου, Τ. Κακλαμάνη, «Ανεργία και Κοινωνικός Αποκλεισμός», στο, Α. Μοσχονάς επιμ., Ευρωπαϊκή Ένωση: Επίκαιροι Προβληματισμοί, Εξάντας, Αθήνα, 2000, σ. 67-110.
- Τ. Κακλαμάνη, Γ. Κοτσυφάκης, «Η φυσιογνωμία της θνησιμότητας στην Ελλάδα (1960-1998)», στο, Γ. Σιάμπος επιμ., Πληθυσμός και Ανάπτυξη στην Ελλάδα (Πανελλαδικό Δημογραφικό Συνέδριο Αθήνα, 19-20 Νοεμβρίου 1998), Ελληνική Εταιρεία Δημογραφικών Μελετών, Κορφή, Αθήνα 2003, σ. 291-306.
- Τ. Κακλαμάνη, Μ. Παπαδάκης, Κ. Τσίμπος, «Μακροχρόνια ανεργία και κοινωνικός αποκλεισμός στην Ελλάδα», στο, Γ. Ο. Τσομπάνογλου, Γ. Κορρές, Ι. Γιαννοπούλου επιμ., Κοινωνικός αποκλεισμός και πολιτικές ενσωμάτωσης, Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Εργασίας και των Επαγγελματιών –ΕΡΓΑΞΙΑ, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μυτιλήνη, Παπαζήσης, Αθήνα 2005, σ. 77-102.

- Τ. Κακλαμάνη, Μ. Ντυκέν, «Πληθυσμός ορεινών περιοχών : Προτυποποίηση δημογραφικών & οικονομικών δεικτών ταξινόμησης », στο, Β. Κοτζαμάνης, Β. Παππάς επιμ., Χώρος και Πληθυσμός. Αναλυτικές Προσεγγίσεις, Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολυτεχνική Σχολή - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος 2005, σ. 297-322.
- Τ. Κακλαμάνη, «Η άποψη των γυναικών για τον θεσμό του γάμου: Παρουσίαση και κριτική προσέγγιση ερευνητικών αποτελεσμάτων», στο, Σ. Κονιόρδος, Λ. Μαράτου-Αλιπράντη, Ρ. Παναγιωτοπούλου επιμ., Κοινωνικές εξελίξεις στη σύγχρονη Ελλάδα. Εργασία, Εκπαίδευση, Οικογένεια, Παρέκκλιση, Σάκκουλας, Αθήνα 2006, σ. 103-124.
- Τ. Κακλαμάνη, Γ. Κοτσυφάκης, «Η θνησιμότητα στην Ελλάδα (1960-2001)», στο, Β. Κοτζαμάνης επιμ., Η δημογραφική πρόκληση, γεγονότα και διακυβεύματα, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2009, υπό έκδοση.
- Μ.Ν. Ντυκέν, Σ. Κακλαμάνη, 2009, «Οι χωρικές διαφοροποιήσεις των σύγχρονων μορφών Κινητικότητας στην ύπαιθρο χώρα», στο, Β. Κοτζαμάνης επιμ., Η δημογραφική πρόκληση, γεγονότα και διακυβεύματα, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2009, υπό έκδοση.

Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά

- Σ. Κακλαμάνη, Ελ. Ανδρουλάκη, «Η επίδραση των αλλοδαπών και οι χωρικές της προεκτάσεις στην πληθυσμιακή δομή της Ελλάδας», Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, 119Α (2006), Ε.Κ.Κ.Ε., Αθήνα, σσ. 97-146.
- D. Makris, A. Damianaki, S. Kaklamani and alii, 2007, "Risk factors for smoking among school adolescents in Greece", Child: Care, Health & Development - Decision on Manuscript CCH-2007-0059.R1
- Κακλαμάνη Σταματίνα, Ντύκεν Μαρί Νοέλ, 2009, «Διερευνώντας τις επιπτώσεις της κινητικότητας στο πολιτισμικό πλαίσιο του αγροτικού χώρου», Αριάδνη 14 (2009).
- Κουγιουμουτζάκης, Γ., Κακλαμάνη, Σ. Σαραφείδου, Ε., Μαρκοδημητράκη, Μ. & Πατεράκη, Μ. (υπό δημοσίευση). «Χρονικές διάρκειες στη μιμητική αλληλεπίδραση δίδυμων ΔΖ βρεφών.» Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία.
- Πατεράκη, Μ., Μαρκοδημητράκη, Μ., Κακλαμάνη, Σ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (υπό δημοσίευση). «Κατεύθυνση και είδη μίμησης στις αλληλεπιδράσεις δίδυμων ΔΖ βρεφών.» Ψυχολογικά Θέματα.

- Μαρκοδημητράκη, Μ., Πατεράκη, Μ., Κακλαμάνη, Σ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (υπό δημοσίευση). «Μίμηση στις αλληλεπιδράσεις δίδυμων ΔΖ βρεφών.» Ψυχολογικά Θέματα.
- Μαρί-Νοέλ Ντυκέν, Σταματίνα Κακλαμάνη Η καθημερινή κινητικότητα των απασχολουμένων στην Ελλάδα: μια προσπάθεια αποτύπωσης του φαινομένου. Δημογραφικά Νέα, no 6, Ιούλιος-Αύγουστος 2009.

Μεταφράσεις – επιμέλειες κειμένων

- Christian de Montlibert, «Οι σύγχρονες τάσεις της Κοινωνιολογίας στην Γαλλία», Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών, 82 (1991), σ. 41-59 (έχει κατατεθεί αντίγραφο της πρώτης και τελευταίας σελίδας του κειμένου).
- Γεώργιος-Φώτιος Ταπεινός, Δημογραφία, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2002, σ. 240, μετάφραση: Γ. Καυκιάς, επιστημονική επιμέλεια: Β. Κοτζαμάνης, επιμέλεια κειμένου: Τ. Κακλαμάνη (έχει κατατεθεί αντίγραφο της 1^{ης} και 2^{ης} σελίδας του βιβλίου).
- Olivier Mériaux, «Το Γαλλικό μοντέλο “ανασύστασης” της κοινωνικής συνεργασίας», στο, Α. Μοσχονάς-Σ. Κονιόρδος επιμ., Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και Εργασιακές Σχέσεις: Προβληματισμοί και Αναζητήσεις σε Εθνικό και Διευρωπαϊκό Πεδίο, Τυπωθήτω-Γ. Δαρδάνος, Αθήνα 2004, σ. 195-216 (έχει κατατεθεί αντίγραφο της πρώτης σελίδας του βιβλίου και σχετική βεβαίωση).
- Francis Aubert, «Διαχείριση της απασχόλησης στις αγροτικές επιχειρήσεις και λειτουργία της αγοράς εργασίας», στο, Δ. Γούσιος (επιμ.), Ο ύπαιθρος χώρος του Ευρωπαϊκού Νότου: Κοινωνικο-οικονομικοί μετασχηματισμοί και χωρικές ανασυνθέσεις, Εκδόσεις Παν/μιου Θεσσαλίας, Βόλος 2005, υπό έκδοση (έχει κατατεθεί σχετική βεβαίωση).
- Gilles Allaire, «Πόλεις και ύπαιθρος, προς νέες ισορροπίες. Νέα δεδομένα για την αγροτική απασχόληση», Δ. Γούσιος, ό.π., Βόλος 2005, υπό έκδοση (έχει κατατεθεί σχετική βεβαίωση).
- Bertrand Hervieu «Σχετικά με την πολυ-λειτουργικότητα της γεωργίας», Δ. Γούσιος, ό.π., Βόλος 2005, υπό έκδοση (έχει κατατεθεί σχετική βεβαίωση).
- Δ. Γούσιος, Μ. Ντυκέν επιμ., Ο ύπαιθρος χώρος του Ευρωπαϊκού Νότου: Κοινωνικο-οικονομικοί μετασχηματισμοί και χωρικές ανασυνθέσεις, επιμ. κειμένου: Σ. Κακλαμάνη, υπό έκδοση από τις Εκδόσεις Παν/μιου Θεσσαλίας, Βόλος 2005, υπό έκδοση (έχει κατατεθεί σχετική βεβαίωση).

- Β. Κοτζαμάνης, Β. Παππάς, Σ. Κακλαμάνη επιμ., Η χωρική προσέγγιση των πληθυσμιακών φαινομένων, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2005, υπό έκδοση (έχει κατατεθεί σχετική βεβαίωση)
- Β. Κοτζαμάνης επιμ., Η δημογραφική πρόκληση, γεγονότα και διακυβεύματα, επιμέλεια κειμένου: Σ. Κακλαμάνη, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2005, υπό έκδοση (έχει κατατεθεί σχετική βεβαίωση).

ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

Λέκτορας Φιλοσοφίας

Βιβλία

- *Φιλοδήμος Τα Επιγράμματα. Η ποίηση ενός Επικουρείου*, Θεσσαλονίκη 2004 (εκδόσεις Θύραθεν).
- *Plato and Aristotle in Agreement? Platonists on Aristotle from Antiochus to Porphyry*, Oxford 2006 (OUP).

Επιμέλεια συλλογικών τόμων

- G. Karamanolis - A. Sheppard (εκδ.), *Studies on Porphyry*, London 2007 (Supplement to the Bulletin of the Institute of Classical Studies 98).

Άρθρα

1. "Ανέκδοτα επιγράμματα του Μαξίμου Μαργουνίου σε χειρόγραφα και έντυπα της Μαρκιανής Βιβλιοθήκης", *Θησαυρίσματα* 28 (1998), 197-207.
2. "Philosophers parodying philosophers" στο *ΔΩΡΗΜΑ A Tribute to the A.G. Leventis Foundation on the occasion of its 20th Anniversary*, Nicosia 2000, 269-285.
3. "Pletho and Scholarios on Aristotle" στο Κ. Ιεροδιακονου (εκδ.), *Byzantine Philosophy and its Ancient Sources*, Oxford 2002, 253-282.
4. "Οι απόψεις του Αλέξανδρου Ελλάδιου για την προφορά της Αρχαίας Ελληνικής και οι θεωρίες των συγχρόνων του για την Ελληνική Γλώσσα", στο Β. Μακρίδης (εκδ.), *Αλέξανδρος Ελλάδιος ο Ααρισαίος*, Λάρισα 2003, 333-350.

5. "Was there a Stream of Greek Humanists in the Late Renaissance?", *Ελληνικά* 53.1 (2003), 19-46.
6. "Transformations of Plato's Ethics. Platonist Interpretations of Plato's Ethics from Antiochus to Porphyry", *Rhizai* 1 (2004), 73-105.
7. "Porphyry, the first Platonist commentator on Aristotle", στο P. Adamson, H. Balthussen, M. Stone (εκδ.), *Science and Exegesis in Greek, Arabic and Latin Commentaries*, London 2004, 79-113 (Supplement to the Bulletin of the Institute of Classical Studies 83.1).
8. "Two Epigrams of Philodemus and their implications for his literary method (A.P. 10.21, 5.107)", *Mnemosyne* 58.1 (2005), 118-124.
9. "Philodemus' *Περὶ ὑβρεως* (PHerc. 1017)? New readings and the Philodemian conception of *hybris*", *Cronache Ercolanesi* 35 (2005), 103-111.
10. "Η γένεση και οι φιλοσοφικές προϋποθέσεις του αρχαίου φιλοσοφικού υπομνήμα-τος", *Υπόμνημα* 4 (2006), 109-139.
11. "Porphyry's notion of *empsychia*", στο G. Karamanolis - A. Sheppard (εκδ.), *Studies on Porphyry*, London 2007, 91-109 (Supplement to the Bulletin of the Institute of Classical Studies 98).
12. "Γιατί ο Πλάτων χρησιμοποιεί μύθους", *Νεύσις* 17 (2008), 115-149.
13. "Plotinus on quality and immanent Form", στο R. Chiaradonna – F. Trabattoni (εκδ.), *Philosophy of Nature in Neoplatonism*, Leiden 2009, 79-101 (Brill, *Philosophia Antiqua*).
14. "Numenius", *Stanford Encyclopedia of Philosophy* (ηλεκτρονική έκδοση).
15. "Η σχέση ηθικής αρετής και φρόνησης στην αριστοτελική ηθική", *Υπόμνημα* 8 (2009), 51-80.

Εγκυκλοπαιδικά λήμματα και επισκοπήσεις

1. Τα λήμματα Academy of Athens, Books and Readers, Choricus of Gaza, Diogenes Laetrius, Epigram, Fate, Lyceum, Pyrrho, Orphism, Zeno, στο G. Speake (εκδ.), *Encyclopedia of Greece and the Hellenic Tradition*, London 2000, τομ. 1 – II (ανατύπωση στο N. Wilson (εκδ.), *Encyclopedia of Ancient Greece*, London 2006).
2. Το λήμμα "Greco - Roman World and Nature" για το J. Kaplan - B. Taylor (εκδ.),

Encyclopedia of Religion and Nature, N. York 2005, 701-716.

3. Άρθρο-επισκόπηση “Έλληνιστική φιλοσοφία, λογοτεχνία, ιστοριογραφία”, στο *Ιστορία των Ελλήνων*, Αθήνα 2006, τόμ. 5, 396-442.
4. Τα λήμματα “Aineias of Gaza, Amelius, Cassius Longinus, Democritus, Marius Victorinus, Olympiodorus, Plotinus, Porphyry, Saloustios, Synesius of Cyrene, Basil of Caesarea, Gregory of Nazianzus, Gregory of Nyssa” (τα τελευταία τρία σε συνεργασία με τον D. Schwartz), στο Paul Keyser (εκδ.), *An Encyclopaedia of Ancient Natural Scientists*, London 2008.

Βιβλιοκρισίες

1. Βιβλιοκρισία του W. Gombocz, *Die Philosophie der ausgehenden Antike und des frühen Mittelalters*, Μόναχο 1997, *Journal of Roman Studies* 89 (1999), 254.
2. P. Athanassiadi - M. Frede (εκδ.), *Monotheism in Late Antiquity*, Oxford 1999, *Δευκαλίων* 19/2 (2001), 250-261.
3. E. Pender, *Images of Persons Unseen, Plato's Metaphors for the Gods and the Soul*, Sankt Augustin 2000, *Classical Review* 53.1 (2003), 49-51.
4. M. L. Chiesara, *Aristocles of Messene*, Oxford 2002, *Classical Review* 54.1 (2004), 57-59.
5. R. A. H. King, *Aristotle on Life and Death*, London 2001, *Classical Review* 54.2 (2004), 329-331.
6. J. Dillon, *The Heirs of Plato. A study of the Old Academy (347-247 BC)*, Oxford 2003, *Rhizai* 2 (2005), 143-148.
7. A. Gioé, *Filosofi medioplatonici del II secolo d.C. Testimonianze e frammenti*; Naples 2002; *Classical Review* 57.2 (2007), 376-378.
8. C. Gill, *The Structured Self in Hellenistic and Roman Thought*, Oxford 2006, *Rhizai* 5.1 (2008), 203-207.
9. Tarrant, H. - Baltzly, D. (ed.), *Reading Plato in Antiquity*, London 2006, *Classical Review* 59.1 (2009), 56-58.
10. Β. Κάλφας, *Αριστοτέλης: Μετά τα Φυσικά Βιβλίο Α*, Αθήνα 2009, *Κριτικά* 2009 (ηλεκτρονική έκδοση)

ΚΑΤΣΑΡΟΥ ΕΛΕΝΗ

Λέκτορας Παιδαγωγικής

Βιβλία

1. Συμμετοχή στην ομάδα συγγραφής του βιβλίου *Πλαίσιο Αξιολόγησης Διδακτικών Εγχειριδίων*, έκδοση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου - Τμήμα Αξιολόγησης, Αθήνα 1999.
2. Κατσαρού Ε. & Τσάφος Β. (2003). *Από την Έρευνα στη Διδασκαλία – Η εκπαιδευτική Έρευνα Δράσης*. Αθήνα: Σαββάλας.

Εργασίες σε ξένα επιστημονικά περιοδικά με κριτές

1. Chatzidaki, A. & Katsarou, E. (υπό δημοσίευση). Teachers' professional development in Intercultural Pedagogy: a case from Greece. In Christos Govaris & Stavroula Kaldi (eds.), *The Educational Challenge of Diversity in the International Context*, Munster / Westfalen: Waxmann Verlag. (λέξεις: 6300)
2. Katsarou, E. (2009). Literacy in the Greek educational context: the aspects of Literacy promoted by the Language Curriculum of the Junior High School. *L1-Educational Studies in Language and Literature*, 9 (3).
3. Katsarou, E. (2009). A multiliteracy intervention in a contemporary “mono-literacy” school in Greece, *International Journal of Learning*. Volume 16, Issue 5, Common Ground Publisher, University of Melbourne, Australia.
4. Katsarou, E. & Tsafos, V. (2008). Collaborative school innovation project as a pivot for teachers' professional development: the case of Acharnes' Second Chance School in Greece, *Teacher Development*, Volume 12, Issue 2, pp. 125 – 138.
5. Katsarou, E. (2008). Students research and modify teaching and their perceptions of a subject: a students as co-researchers approach, *Action Research Expeditions*, available on-line:
6. Katsarou, E. & Tsafos, V. (υπό κρίση). Multimodality in L1 Curriculum: the case of Greek Compulsory Education, *Critical Literacy: theories and practices*. (λέξεις: 7500).

7. Katsarou, E. & Tsafos, V. (υπό κρίση). Dominant discourses vs. students' subjectivities in Greek L1 Curriculum. (λέξεις 5300). *International Journal of Learning*.

Εργασίες σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά με κριτές

1. Κατσαρού, Ε. (2008). Το σχολικό εγχειρίδιο ως παράγοντας και προϊόν κοινωνικών διαδικασιών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, *Επιστήμες της Αγωγής*, 4/2008, σσ. 105-122.
2. Κατσαρού, Ε. (2007). Ο ρόλος του μαθητή όπως προδιαγράφεται στα νέα σχολικά εγχειρίδια της Νεοελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο: κριτική θεώρηση, *Αριάδνη – επιστημονική επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής*, 13, σσ. 244-265.
3. Κατσαρού, Ε. & Τσέλιου, Β. (2006). Στοιχεία καινοτομίας στα νέα σχολικά εγχειρίδια της Νεοελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο, *Νέα Παιδεία*, 118, σσ. 47-71.
4. Κατσαρού, Ε. & Τσέλιου, Β. (2006). Τρόποι αξιοποίησης των νέων σχολικών εγχειριδίων για τη Νεοελληνική Γλώσσα: το παράδειγμα της 5^{ης} ενότητας της Γ΄ Γυμνασίου, *Νέα Παιδεία*, 119, σσ. 42-58.
5. Παπακωνσταντίνου, Θ., Δάλκος, Γ., Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (1997). «Συμβολή στη διδακτική κατάρτιση των φοιτητών. Μια εναλλακτική πρόταση με ομαδική συμμετοχική μεθοδολογία», *Παρουσία* (περιοδική έκδοση του Συλλόγου Διδακτικού Προσωπικού Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών), Τόμος ΙΑ΄-ΙΒ΄, Αθήνα.

Εργασίες σε συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων με κριτές

1. Κατσαρού, Ε. (υπό δημοσίευση). «Ερευνα-Δράση: Επιστημολογικά, Μεθοδολογικά και Ηθικά Ζητήματα». Στο Μάριος Πουρκός και Μανόλης Δαφέρμος (επιμ.),

Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες: Επιστημολογικά, Μεθοδολογικά και Ηθικά Ζητήματα, Αθήνα: Τόπος.

2. Κατσαρού, Ε. (υπό δημοσίευση). «Πολυγραμματισμοί και πολυτροπικότητα: δύο θεωρίες παραγωγής νοήματος. Οι επιστημολογικές καταβολές τους και οι συνεπαγωγές τους για τη διδασκαλία». Στο Μ. Πουρκός και Ε. Κατσαρού (επιμ.) *Βίωμα, Μεταφορά και Πολυτροπικότητα: Εφαρμογές στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση, τη Μάθηση και τη Γνώση*.
3. Κατσαρού, Ε. (2005). «Εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης του μαθητή στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας: από την αξιολόγηση του μαθητή στην αξιολόγηση του λόγου». Στα *Πρακτικά του σεμιναρίου με θέμα: «Θεωρία και Πράξη της διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο και το Λύκειο»* - Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας – Π.Μ.Σ.: Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
4. «Δοκιμή του Φακέλου Υλικού Εκπαιδευομένων (portfolio) στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Αχαρνών: διερεύνηση των δυνατοτήτων και των ορίων του». Στα *Πρακτικά του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας με θέμα «Δύο χρόνια πειραματικής λειτουργίας: διδακτικές καινοτομίες και αναστοχασμός των πρακτικών μας»* - Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων / Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Αθήνα 2004 (σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς του ΣΔΕ Αχαρνών).
5. Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (2004). «Εσωτερική Αξιολόγηση στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Αχαρνών». Στα *Πρακτικά του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας με θέμα «Δύο χρόνια πειραματικής λειτουργίας: διδακτικές καινοτομίες και αναστοχασμός των πρακτικών μας»* - Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων / Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Αθήνα.
6. Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (2003). «Σύνδεση Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης μέσω έρευνας δράσης: η διαπλοκή θεωρίας και πράξης». Στα *Πρακτικά*

του Συνεδρίου με θέμα *Σύνδεση Τριτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης – Αριστοτέλειο Πανεπ. Θεσσαλονίκης*.

7. Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (2003). «Ανάπτυξη διαδικασιών Εσωτερικής Αξιολόγησης στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας» στο Ελένη Χοντολίδου & Λευτέρης Βεκρής (επιμ.), *Προδιαγραφές Σπουδών για τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας*, Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων – Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Αθήνα.
8. Κατσαρού, Ε. (2003). «Αξιολόγηση των εκπαιδευομένων στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας» στο Ελένη Χοντολίδου & Λευτέρης Βεκρής (επιμ.), *Προδιαγραφές Σπουδών για τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας*, Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων – Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
9. Κατσαρού, Ε. (2002). «Αναμόρφωση Αναλυτικού Προγράμματος με έρευνα δράσης: το παράδειγμα της Νεοελληνικής Γλώσσας» στο Γ. Μπαγάκης (επιμ.), *Ο εκπαιδευτικός ως ερευνητής*, Αθήνα: Μεταίχμιο, σσ. 504-511.
10. Κατσαρού, Ε. (2001). «Η αξιολόγηση του μαθητή στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας» στο Γεώργιος Σπανός & Ευαγγελία Φρυδάκη (επιμ.), *Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Εκπαίδευση*, Αθήνα: Ίδρυμα Γουλανδρή – Χορν, σσ. 249-289.
11. Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (2001). «Εφαρμόζοντας το Πειραματικό Πρόγραμμα «Εσωτερική Αξιολόγηση και Προγραμματισμός Έργου στη Σχολική Μονάδα»: Το παράδειγμα των διερευνητικών πρακτικών». Στα Πρακτικά του Συνεδρίου με θέμα *Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Σχολείου - Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Πατρών*, Αθήνα: Μεταίχμιο, σσ. 206- 213.
12. Παπακωνσταντίνου, Θ, Δάλκος, Γ, Δεδούλη, Μ., Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (1998). «Ένα εξελισσόμενο Ερευνητικό Πρόγραμμα κατάρτισης φοιτητών στη Γενική Διδακτική» στα Πρακτικά του 1^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου της Παιδαγωγικής

Εταιρείας Ελλάδας με θέμα : «Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα»,
Αθήνα: Ατραπός, σσ. 448 - 456.

13. Δάλκος, Γ. & Κατσαρού, Ε. (1994). «Το πρόβλημα της γλωσσικής επικοινωνίας των Ελληνοπόντιων μαθητών : Μια πρόταση πρακτικής προσέγγισης του προβλήματος μέσω Ενεργητικής Συμμετοχικής Έρευνας». Στα *Πρακτικά Σεμιναρίου με θέμα : Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας σε μαθητές που κατάγονται από τον Πόντο*, Πανεπιστήμιο Αθηνών Φιλοσοφική Σχολή, Αθήνα: ΟΕΔΒ, σσ. 231-239.

Εργασίες σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

1. Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (2000). «Η αξιοποίηση της Έρευνας Δράσης στην Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ.114, σσ. 67-74.
2. Κατσαρού, Ε. (1997). «Το Μοντέλο Διαδικασίας : Μια μη-στοχοθετική πρόταση», *Ακροκόρινθος*, τχ.3.
3. Κατσαρού, Ε. (1994). «Ενεργητική Συμμετοχική Έρευνα», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ.25.
4. Κατσαρού, Ε. (1994). «Ο εκπαιδευτικός ως ερευνητής : μια προσέγγιση που μας αφορά. Προσωπική εμπειρία κατά τη διδασκαλία του βιβλίου της Νεοελληνικής Γλώσσας», *Ακροκόρινθος*, τχ. 2.
5. Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (1998). «Wilfred Carr & Stephen Kemmis, *Για μια Κριτική Εκπαιδευτική Θεωρία. Εκπαίδευση, Γνώση και Έρευνα Δράσης*, Μετ. Αλεξάνδρα Λαμπράκη-Παγανού, Ευανθία Μηλίγκου, Κώτια Ροδιάδου-Αλμπάνη, Εκδ. Κώδικας, Αθήνα, 1997», *Βιβλιοπαρουσίαση, Φιλολογική*, 62, σσ. 59-60.
6. Κατσαρού, Ε. (1994). «Τα σχολεία του Ισραήλ», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 28.

ΚΟΥΓΙΟΥΜΟΥΤΖΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

Καθηγητής Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και Επιστημολογίας της Ψυχολογίας

Επιμέλειες Συλλογικών Τόμων

1. Ζωγραφίδης, Γ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2008) (Επ. Έκδ.) *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
2. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2007) (Επ. Έκδ.). *Συμπαντική Αρμονία, Μουσική και Επιστήμη. Στον Μίκη Θεοδωράκη*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
3. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1995) (Επ. Έκδ.). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
4. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1992) (Επ. Έκδ.). *Πρόοδος στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία των Πρώτων Χρόνων*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Επιμέλειες – Μεταφράσεις βιβλίων

1. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2006) (Επ. Έκδ.). Freud, E., Freud, L. & Grubrich-Simitis, L. (1976/2006). *Σίγκμουντ Φρόυντ. Η ζωή του σε εικόνες και κείμενα*. Μτφ. Κ. Ανδρουλιδάκης, Μ. Μαρκοδημητράκη & Γ. Κουγιουμουτζάκης. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
2. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2004) (Επ. Έκδ.). Jerome Bruner (2002). *Δημιουργώντας Ιστορίες: Νόμος, Λογοτεχνία, Ζωή*. Μτφ. Β. Τσούρτου, Κ. Πολυδάκη, & Γ. Κουγιουμουτζάκης Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
3. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2001) (Επ. Έκδ.). Murray, L. & Andrews, L. (2000). *Τα βρέφη δεν είναι μωρά*. Μτφ. Β. Βελιβασάκη, Μ. Πατεράκη, Γ. Κουγιουμουτζάκης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Άρθρα ε περιοδικά με κριτές (ελληνικά)

1. Κουγιουμουτζάκης, Γ., Κακλαμάνη, Σ. Σαραφείδου, Ε., Μαρκοδημητράκη, Μ. & Πατεράκη, Μ. (υπό δημοσίευση). Χρονικές διάρκειες στη μιμητική αλληλεπίδραση δίδυμων ΔΖ βρεφών. *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*.

2. Πατεράκη, Μ., Μαρκοδημητράκη, Μ., Κακλαμάνη, Σ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (υπό δημοσίευση). Κατεύθυνση και είδη μίμησης στις αλληλεπιδράσεις δίδυμων ΔΖ βρεφών. *Ψυχολογικά Θέματα*.
3. Μαρκοδημητράκη, Μ., Πατεράκη, Μ., Κακλαμάνη, Σ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (υπό δημοσίευση). Μίμηση στις αλληλεπιδράσεις δίδυμων ΔΖ βρεφών. *Ψυχολογικά Θέματα*.
4. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2008). Ψυχολογία εμβρύων, νεογνών και βρεφών: Σύγχρονη αναπτυξιακή έρευνα. *Παιδιατρική*, 71, 5, 331-344.
5. Κουγιουμουτζάκης, Γ., Μαρκοδημητράκη Μ., Τσούρτου, Β. (2006). Ψυχανάλυση και Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Καιροί συνεργασίας, *Νέα Εστία*, 160, 1795, 1100-1121.
6. Μαρκοδημητράκη, Μ. και Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2005). Διεπιστημονική θεώρηση της εγκυμοσύνης των διδύμων. *Ψυχολογία*, 12, 2, 115-132.
7. Μαρκοδημητράκη, Μ., Κουγιουμουτζάκης, Γ. και Κοκκινάκη, Θ. (2005). Όψεις της ανάπτυξης των διδύμων, *Ψυχολογία*, 12, 2, 133-152.
8. Βιταλάκη, Ε. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2004). Ο κρίσιμος ρόλος της γιαγιάς στη βρεφική ανάπτυξη. *Επιστήμες Αγωγής*, 2, 29-43.

Άρθρα ε περιοδικά με κριτές (ξενόγλωσσα)

9. Pratikaki, A., Germanakis, I. & Kugiumutzakis, G. (submitted). Imitation in grandparent-infant communication. *The Gerontologist*.
10. Kugiumutzakis, G., Pateraki, M., Markodimitraki, M., Kaklamani, S. & Sarafidou, E. (in preparation). Mimesis in mother-infant and mother-DZ twin infant interaction.

Άρθρα σε συλλογικούς τόμους με κριτές (ελληνικά)

11. Κουγιουμουτζάκης, Γ., Μαρκοδημητράκη Μ., Αντωνακάκης, Δ., Πατεράκη Μ. (2008). Από την τέχνη για την τέχνη στην τέχνη για τη ζωή. Χρήση και κατάχρηση της θεωρίας του Piaget. Στο Γ. Ζωγραφίδης & Γ. Κουγιουμουτζάκης (Επ. Έκδ.) *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή* (σελ. 155-190). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
12. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2007). Μίμηση, αριθμοί και ρυθμοί. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (Επ. Έκδ). *Συμπαντική Αρμονία, Μουσική και Επιστήμη. Στον Μίκη Θεοδωράκη* (σελ. 235-294) Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

13. Κουγιουμουτζάκης, Γ., Μαρκοδημητράκη Μ., Κοκκινάκη, Θ. (2007). Η θεωρία της έμφυτης διυποκειμενικότητας. Βασικές αρχές. Στο Στ. Χριστογιώργο (Επ. Έκδ.). *Θέματα ψυχοδυναμικής και ψυχοκοινωνικής Παιδοψυχιατρικής. Αφιέρωμα στον Καθηγητή Γιάννη Τσιάντη*. (σελ. 489-523). Αθήνα: Καστανιώτης.

Άρθρα σε συλλογικούς τόμους με κριτές (ξενόγλωσσα)

14. Mazokoraki, K. & Kugiumutzakis, G. (2008). Infant rhythms: Expressions of musical companionship. In S. Malloch & C. Trevarthen (Eds). *Communicative Musicality: Exploring the Basis of Human Companionship* (pp. 185-208). Oxford: Oxford University Press.

15. Papastathopoulos, S. & Kugiumutzakis, G. (2007). The intersubjectivity of imagination: The special case of imaginary companions. In S. Bråten (Ed). *On Being Moved. From Mirror Neurons to Empathy* (pp.219-233). Amsterdam: John Benjamins.

16. Kugiumutzakis, G., Kokkinaki, T., Markodimitraki, M. & Vitalaki, E. (2005). Emotions in Early Mimesis. In J. Nadel & D. Muir (Eds.). *Emotional Development: Recent Research Advances*, (pp. 161-182). Oxford: Oxford University Press.

Έργο πριν το 2004

Σε περιοδικά με κριτές (ελληνικά)

17. Τσούρτου, Β. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2003). Αναπτυξιακές τάσεις στην πρώιμη βρεφική αριθμητική ικανότητα. *Ψυχολογικά Θέματα*, 9, 1, 24-54.

18. Μαρκομιχάλη, Π. και Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2003). Η πρόκληση του συνδρόμου Williams. *Ψυχολογικά Θέματα*, 9, 2, 223-237

19. Μαρκοδημητράκη, Μ., Κοκκινάκη, Θ. και Κουγιουμουτζάκης Γ. (2002 α). Η Ψυχολογία των Σιαμαίων Διδύμων. *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 4, 1, 71-86.

20. Μαρκοδημητράκη, Μ., Κοκκινάκη, Θ. και Κουγιουμουτζάκης Γ. (2002 β). Η Ψυχολογία των Σιαμαίων Διδύμων. *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 4, 1, 87-111.

21. Παπασταθόπουλος, Σ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2000). Ο φανταστικός φίλος των νηπίων. Ανασκόπηση ερευνητικών ευρημάτων. *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 2, 2, 69-81.

22. Κουγιουμουτζάκης, Γ. & Τσούρτου, Β. (1999). Η ανάπτυξη των αισθήσεων του εαυτού κατά τον Stern. *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 1, 1, 36-65.
23. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1992). Παιδαγωγική του Διαλόγου: Όψεις ενός επιστημονικού και πολιτικού λάθους. *Ψυχολογία*, 1, 2, 1-26.
24. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1991). *Homo* και *Epistemonicus*: Για την ανθρώπινη αφέλεια των ψυχολόγων. *Ψυχολογικά Θέματα*, 4, 2, 123-143.
25. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1988). Η γένεση της ανθρώπινης μίμησης. *Ψυχολογικά Θέματα*, 1, 1, 5-21.

Άρθρα σε περιοδικά με κριτές (ξενόγλωσσα)

26. Kokkinaki, T. & Kugiumutzakis, G. (2000). Basic aspects of vocal imitation in infant–parent interaction during the first six months. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 18, 3, 173-187.
27. Kugiumutzakis, G. (1996). Le développement de l' imitation précoce de modèles de faciaux et vocaux. *Enfance*, 1, 21–25.
28. Kugiumutzakis, G. (1991). Överföringen av Piagets texter till dialogpedagogiken. *SPOV*, 2, 12, 2-10.

Άρθρα σε συλλογικούς τόμους με κριτές (ελληνικά)

29. Κουγιουμουτζάκης, Γ. & Κοκκινάκη, Θ. (2000). Κριτική προσέγγιση της θεωρίας του D. Stern για την ανάπτυξη του εαυτού (σελ. 355-371). Στο Ι. Νέστορος, Β. Πεσμαζόγλου & Μ. Σαματά Α. (Επ. Έκδ.) *Σύγχρονα ρεύματα στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
30. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1997). Η γνωστική θεωρία του U. Neisser για τον εαυτό. Στο Δ. Μαρκουλή και Ε. Γωνίδα-Μπαμνίου (Επ. Έκδ.). *Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Ψυχολογίας του ΑΠΘ*. Τομ. 2 (σελ. 109-133). Θεσσαλονίκη: Τμήμα Ψυχολογίας, ΑΠΘ.
31. Κουγιουμουτζάκης, Γ. & Ευκλείδη, Α. (1997). Η επιστήμη της Ψυχολογίας στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα. Στο Δ. Καλοκύρης & Ζ. Σαρίκας (Επ. Έκδ.). *Το παρόν των επιστημών στην Ελλάδα* (σελ. 61-75). Κανών, Τόμος 3. Θεσσαλονίκη: Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης.
32. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1996). Η Ψυχολογία και ο φθόνος της Φυσικής. Στο Φ. Τσαλίκογλου (Επ. Έκδ.). *Η Ψυχολογία στην Ελλάδα Σήμερα* (σελ. 39-68). Αθήνα: Πλέθρον.

33. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1995). Ανθρώπινη ανάπτυξη: Το κλουβί και τα πουλιά. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (Επ. Έκδ.). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον* (σελ.663-711). Ηράκλειο:Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
34. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1992). Φωνητικές μιμήσεις στην επικοινωνία μητέρας-βρέφους. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (Επ. Εκ.). *Πρόοδος στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία των Πρώτων Χρόνων* (σελ. 93-137). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
35. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1992). Πρόδρομοι της προόδου της σύγχρονης αναπτυξιακής ψυχολογίας. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (Επ. Εκ.). *Πρόοδος στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία των Πρώτων Χρόνων* (σελ. 3-11). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Άρθρα σε συλλογικούς τόμους με κριτές (ξενόγλωσσα)

36. Kugiumutzakis, G. (1999). Genesis and development of early human mimesis to facial and vocal models. In J. Nadel & G. Butterworth (Eds). *Imitation in Infancy* (pp. 36-59). Cambridge: Cambridge University Press.
37. Kugiumutzakis, G. (1998). Neonatal imitation in the intersubjective companion space. In S. Bråten (Ed.). *Intersubjective Communication and Emotion in Early Ontogeny* (pp. 63-88). Cambridge: Cambridge University Press.
38. Kugiumutzakis, G. (1993). Intersubjective vocal imitation in early mother-infant interaction. In J. Nadel & L. Camaioni (Eds). *New Perspectives in Early Communicative Development* (pp. 23-47). London: Routledge.
39. Kugiumutzakis, G. (1985). *The origin, development and function of the early infant imitation*. Ph. D. Study, Department of Psychology, Uppsala University. Acta Universitatis Uppsaliensis, No 376, 377, 378, Abstracts of Uppsala Dissertations from the Faculty of Social Sciences 35, ISSN 0348-3908/1985.

Πρόλογοι – Εισαγωγές σε επιστημονικούς τόμους

1. Ζωγραφίδης, Γ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. *Εισαγωγή*. Στο Γ. Ζωγραφίδη & Γ. Κουγιουμουτζάκη (2008) (Επ. Έκδ.) *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
2. Κουγιουμουτζάκης, Γ. *Πρόλογος*. Στο Στ. Χριστογιώργο (2007) (Επ. Έκδ.). *Θέματα ψυχοδυναμικής και ψυχοκοινωνικής Παιδοψυχιατρικής. Αφιέρωμα στον Καθηγητή Γιάννη Τσιάντη*. Αθήνα: Καστανιώτης.

3. Κουγιουμουτζάκης, Γ. *Εισαγωγή*. Στο Γ Κουγιουμουτζάκη (2007) (Επ. Εκδ.), *Συμπαντική Αρμονία, Μουσική και Επιστήμη*. Στον Μίκη Θεοδωράκη. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
4. Κουγιουμουτζάκης, Γ. Πρόλογος. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (2006) (Επ. Έκδ). Freud, E., Freud, L. & Grubrich-Simitis, L. (1976/2006). *Σίγκμουντ Φρόυντ. Η ζωή του σε εικόνες και κείμενα*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
5. Κουγιουμουτζάκης, Γ. *Σημείωμα*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (2001) (Επ. Έκδ). Jerome Bruner (2002). *Δημιουργώντας Ιστορίες: Νόμος, Λογοτεχνία, Ζωή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
6. Κουγιουμουτζάκης, Γ. *Πρόλογος*. Στο Κ. Πετρογιάννη & E. C. Melhuish (2001) (Επ. Έκδ.). *Προσχολική ηλικία: φροντίδα-αγωγή-ανάπτυξη*. Αθήνα: Καστανιώτης.
7. Κουγιουμουτζάκης, Γ. *Πρόλογος*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (2001) (Επ. Εκδ.). *Τα βρέφη δεν είναι μωρά*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
8. Κουγιουμουτζάκης, Γ. *Πρόλογος*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (1995) (Επ. Έκδ.). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
9. Κουγιουμουτζάκης, Γ. *Πρόλογος*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (1992) (επ. εκ.). *Πρόοδος στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία των Πρώτων Χρόνων*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Βιβλιοκρισίες

1. Kugiumutzakis, G. (2000). “Foulkes, D. (1999). Children’s dreaming and the Development of Consciousness”. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 41, 5, 950-951.
2. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2000). «Τσιάντης, Γ. και Δραγώνα, Θ. (2000). Μωρά και Μητέρες. Αθήνα: Καστανιώτης». *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 1, 56-58.
3. M. Semitekolou & Kugiumutzakis, G. (2005). “Manning-Morton, J. & Thorp, M. (2003). Key Times for play: the first three years. Open University Press, Mc Graw-Hill Education”. *International Journal of Early Years Education*. 13, 1, 81 – 86.

ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

Λέκτορας Φιλοσοφίας

Έργο από το 2006 έως το 2009Κεφάλαια σε συλλογές, πρακτικά συνεδρίων και λεξικά

- 2009 Λήμματα ‘Kant’, ‘German idealism’, ‘Walter Benjamin’ (500 λέξεις στο καθένα) στο Beth Lord and John Mullarkey (eds.), *THE CONTINUUM COMPANION TO CONTINENTAL PHILOSOPHY*, London: Continuum Press.
- 2008 ‘Kant on Reason’s need and publicity’ στο Valerio Rohden, Ricardo Ribeiro Terra, Antonio de Almeida (eds.), *AKTEN DES X INTERNATIONALEN KANT-KONGRESSES/PROCEEDINGS OF THE X INTERNATIONAL KANT CONGRESS*, Berlin, New York: Walter de Gruyter, Band 4, σελ. 469-478
- 2007 ‘Cosmopolitan Republicanism: freedom and responsibility’ στο K. Boudouris (ed.), *VALUES & JUSTICE IN THE GLOBAL ERA*, Vol. I, Athens: Ionia Publications, σελ. 125-137
- 2006 ‘Kant’s notion of ‘independence’ as political freedom’ in Nebil Reyhani (ed.), *IMMANUEL KANT: ESSAYS PRESENTED AT THE MUGLA UNIVERSITY INTERNATIONAL KANT SYMPOSIUM*, Ankara/Turkey: Vadi Yayinlari, pp. 547-559 [ISBN: 975-6768-77-0]

Άρθρα/Επιστημονικές δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές

- 2009 ‘Liberal internationalism, cosmopolitanism and social justice’ στο *JOURNAL OF GLOBAL ETHICS*, ειδικό τεύχος για την «παγκόσμια κοινωνική δικαιοσύνη», Vol. 5 (2), August, σελ. 97-108
- 2009 ‘Rawls and Kant on the public use of reason’ στο *PHILOSOPHY & SOCIAL CRITICISM*, SAGE Publications, Vol. 35, no. 7, σελ. 839-865
- 2008 ‘Neutrality, religious symbols and the question of a European public sphere’ in *POLITICS IN CENTRAL EUROPE*, Vol. 4, no. 2, December, σελ. 41-60 [ISSN 1801-3422]
- 2007 (με τον S. Olma) ‘Life’s (re-)emergences’, εισαγωγή σε συλλογή δοκιμίων στο *THEORY, CULTURE & SOCIETY*, Vol. 24, no 6, November, Sage Publications, σελ. 1-17

- 2006 'Disoriented Immanence: Panos Karnezis' *The Maze* in *WORKING PAPERS OF CULTURAL HISTORY AND CONTEMPORARY THOUGHT*, Department of History, Goldsmiths College, University of London διαθέσιμο στο <http://www.goldsmiths.ac.uk/departments/history/news-events/koukouzelis-working-paper.pdf>
- 2005 'Kant on the Rationality of Moral Judgment' στο *HEKMAT VA FALSAFEH (WISDOM AND PHILOSOPHY)*, Vol. 1, no. 2, Allameh Tabatabaai University, Philosophy Dept. Tehran, Iran, σελ. 19-30 [ISSN: 1735-3238]
- 2001 (με τον Γ. Λέτσα) «Νομικός Θετικισμός: Από την ηθική ουδετερότητα στην κοινοτοπία» στο *ΙΣΟΠΟΛΙΤΕΙΑ: Επιθεώρηση Φιλοσοφίας Δικαίου, Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας*, Τόμος V, τεύχος 1, Απρίλιος 2001, εκδόσεις Α. Σάκκουλας, σελ. 233-269.

Κριτικά δοκίμια και βιβλιοκριτικές

- 2009 Βιβλιοκριτική του Thom Brooks and Fabian Freyenhagen (eds.), *The Legacy of John Rawls*, Continuum, 2005 στο *METAPSYCHOLOGY ON LINE BOOK REVIEWS*, Vol. 13, no. 6, Feb. 3, διαθέσιμο στο <http://www.mentalhelp.com/books> [ISSN: 1931-5716]
- 2008 Βιβλιοκριτική του James Bohman, *Democracy across Borders*, MIT Press, 2007 στο *PHILOSOPHY IN REVIEW/Canadian Philosophical Reviews*,
- 2007 Βιβλιοκριτική του Tom Campbell, *Rights: A Critical Introduction*, Routledge, 2006 στο *METAPSYCHOLOGY ON LINE BOOK REVIEWS*, Vol. 11, no 9, 27/2/2007
- 2006 Βιβλιοκριτική του Joshua Gert, *Brute Rationality: Normativity and Human Action*, Cambridge: Cambridge University Press, 2004 στο *METAPSYCHOLOGY ON LINE BOOK REVIEWS*, Vol. 10, no. 26, June 27th, διαθέσιμο στο <http://www.mentalhelp.com/books> [ISSN: 1931-5716]
- 2006 Βιβλιοκριτική του Filimon Peonidis, *Autonomy and Sympathy: A Post-Kantian Moral Image*, University Press of America, 2005, στο *BRITISH JOURNAL FOR THE HISTORY OF PHILOSOPHY*, Routledge, Τομ. 14, Τεύχος 3, σελ. 543-547 [ISSN: 0960-8788]
- 2005 Βιβλιοκριτική του Todd May, *Gilles Deleuze: An Introduction*, Cambridge: Cambridge University Press, 2005 στο *METAPSYCHOLOGY ON LINE BOOK REVIEWS*, Τόμος 9, τεύχος 34, διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο <http://www.mentalhelp.com/books> [ISSN: 1931-5716]

- 2005 Βιβλιοκριτική του Gary Banham, *Kant's Practical Philosophy: From Critique to Doctrine*, London: Macmillan, 2002 στο *BRITISH JOURNAL FOR THE HISTORY OF PHILOSOPHY*, Τομ. 13, Τεύχος 2, σελ. 410-413 [ISSN: 0960-8788]
- 2005 'Affect as the Space of the Political': Κριτικό σημείωμα για τα Anthony Cascardi, *Consequences of Enlightenment*, Cambridge: Cambridge University Press, 1999 και Catherine Chaliel, *What Ought I to do? Morality in Kant and Levinas*, translated by Jane Marie Todd, Ithaca & London: Cornell University Press, 2002 δημοσιευμένο στο *PLI: THE WARWICK JOURNAL OF PHILOSOPHY*, Τομ. 16, σελ. 209-229 [ISBN: 1897646 12 7]
- 2005 Βιβλιοκριτική του Heiner Bielefeldt, *Symbolic Representation in Kant's Practical Philosophy*, Cambridge: Cambridge University Press, 2003 στο *DIALOGUE: CANADIAN PHILOSOPHICAL REVIEW*, Τόμος 44, νο. 4, σελ. 802-804
- 2004 Βιβλιοκριτική του Howard Williams, *Kant's Critique of Hobbes*, Cardiff: University of Wales Press, 2003 στο *PHILOSOPHY IN REVIEW/Canadian Philosophical Reviews*, Τομ. 25, Τεύχος 4, σελ. 310-312

ΛΕΜΠΕΝΤΕΒ ΑΝΔΡΕΑΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Φιλοσοφίας

Διδακτορική διατριβή

1. A.V.Lebedev, *Rekonstrukcija drevneiioniiskih kosmogonicheskikh tekstov*, Moskva-Leningrad 1989. - Reconstruction of Ancient Ionian Cosmogonical Texts (Thales, Anaximander, Heraclitus)

Βιβλία, Επιμέλειες

2. Aristotel', *O nebe*, per. A.V.Lebedev, v kn.: *Aristotel', Sochineniia*, t.3, Moskva, Mysl', 1981. - Aristotle, *On Heavens*, critical Russian translation, in: *Aristotle's works in 4 volumes*, Moscow, 1981, vol.3

3. A.V.Lebedev, *Fragmenty rannih grecheskih filosofov. Chast' 1: Ot epicheskikh teokosmogonii do vozniknoveniia atomistiki*. Izd. "Nauka", Moskva, 1989, 576 ss. –

4. A.V.Lebedev, The Fragments of the Early Greek Philosophers, Part 1: From the Epic Theocosmogonies to the Birth of the Atomistics, Moscow, "Nauka", 1989 576 pp.

Articles, contributions to Periodicals and collective volumes

4. "ΤΟ ΑΠΕΙΡΟΝ: not Anaximander, but Plato and Aristotle", Vestnik Drevnei Istorii, Moscow, 1978, Nr.1, p.39-54; Nr.2, p.43-58 (in Russian with English summary).

5. "ΨΗΓΜΑ ΣΥΜΦΥΣΩΜΕΝΟΝ" A new fragment of Heraclitus, Vestnik Drevnei Istorii, 1979, Nr.2, p.3-23; 1980, Nr.1, p.29-48 (in Russian with English summary).

6. "On the original formulation of Thales' traditional thesis ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ ΥΔΩΡ ΕΙΝΑΙ", Lingvisticskije issledovanija, ed.T.V.Tsivyan, Moscow, 1979, p.167-176.

7. "ΨΥΧΗΣ ΠΕΙΡΑΤΑ. On the referential meaning of the term ψυχή in Heraclitus' cosmological fragments 66-67 Mch.", Structura Texta, ed. T.V.Tsivyan, Moscow, 1980, p.118-147. Also in Italian translation, in Studi di Filosofia Preplatonica, ed.M.Capasso, Fr. de Martino and P.Rosati, Napoli, 1985, p.17-26.

8. "The Geometrical Style and Anaximander's Cosmology", Kultura i Iskusstvo Antichnogo mira, Moscow, 1980, p.100-124; In German translation: Studien zur Geschichte der Westlichen Philosophie, hrsg. v. N.Motroshilova, Suhrkamp, Frankfurt am Main, 1986, p.31-54.

9. "Thales and Xenophanes", Antichnaja filosofija v interpretacii burzhuaznyh filosofov, Moscow, 1981, p.1-16 (in Russian).

10. "Demiourgos in Thales?", Text: Semantica i Structura, ed. T.V.Tsivyan. Moscow, 1983, p.51-66 (in Russian)

11. "ΦΥΣΙΣ ΤΑΛΑΝΤΕΥΟΥΣΑ": Neglected Fragments of Democritus and Metrodorus of Chios, in Proceedings of the First International Congress on Democritus, vol.II, Xanthi, Greece, 1984, p.13-25. (In English and Modern Greek).
12. "A new fragment of Xenophanes", Studi di Filosofia Preplatonica, Napoli, 1985, p.13 sq.(In English).
13. "The Cosmos as a Stadium: Agonistic Metaphors in Heraclitus' Cosmology", Phronesis, Assen, 1985, vol.33, Nr.2, p.131-150 (In English); A revised Russian version with supplements in: Istoriko-Filosofskij Ezhegodnik, ed. N.V.Motroshilova, Moscow, "Nauka", 1987, p.29-46.
14. "Did the doxographer Aetius ever exist?", Philosophie et Culture, Acts/Proceedings. XVII Congres mondiale de philosophie. Montreal 1983 Ed.du Beffroi/Ed.Montmorency, v.3 (1988) p.813 sq.
15. "The imagery of lampadedromia in Heraclitus", ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ, Athens, 1987-88, p.233-257 (in English with Modern Greek summary).
16. "The problem of the authenticity of αρχή as a Milesian term", Problemy istoriografii antichnoi filosofii, ed.M.A.Kissel, Moscow, 1989 (In Russian)
17. "Heraclitus in PDerveni", Zeitschrift fur Papyrologie und Epigraphik, Band 79 (1989), p.39-48.
18. 50 + entries on Greek philosophers and ancient philosophical terms for the Filosofskii Enciklopedicheskii Slovar', Moskva, "Sovetskaia Enciklopediia", 2-e izdaniie, 1989 (first edition 1981). – "Philosophical Encyclopedical Dictionary"
19. Greek translation of the above articles in L.F. Ilitsevf - P.N.Fentosevef, Φιλοσοφικό Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό, εκδ. Καπόπουλος Αθήνα, 1985, 5t.

20. "Aristarchus of Samos on Thales' Theory of Eclipses", *Apeiron*, A Journal on Ancient Philosophy and Science, 1990, Nr.2, p.77 sq.

21. "Alcmaeon on Plants: A New Fragment in Nicolaus Damascenus", *Parola del Passato* 273 (1993) 456 ff.

22. "Orpheus, Parmenides or Empedocles: The Aphrodite Verses in The Naassene Treatise of Hippolytus' Elenchus", *Philologus* 138 (1994) 24-31

23. "Pharnabazos, the Diviner of Hermes: Two Curse Letters from Olbia", *Zeitschrift fuer Papyrologie und Epigraphik*, Bd. 112 (1996) 268 sq.

24. "The Devotio of Xanthippos: Magic and Mystery Cults in Olbia", *ZPE*, Bd.112 (1996) 279 sq.

25. "The Justice of Cheiron (Titanomachia fr. 6 and 11 B.)", *Philologus* 142, 1998, Nr.1, 3-10.

26. Xenophanes on the Immutability of God. A Neglected Fragment in Philo Alexandrinus, *Hermes. Zeitschrift fuer Klassische Philologie*, Bd.128 (Wiesbaden 2000), S. 385 - 391

27. Entries for the *Novaia Filosofaskaia Entsiklopediia* (New Philosophical Encyclopedia), volumes 1-4, Institute of Philosophy, Moscow, 2000-2001
Anaximander, Anaximenes, Aristoxenos, Aristotle, Aristotelism, Arche, Aetios, Harmony of the spheres, Heracleides of Pontus, Demiourgos, Demetrius of Phaleron, Dicaearchus, Diogenes of Apollonia, Diogenes Laertios, Doxographi, Presocratics, Quintessence, Xenophanes, Metempsychosis, School of Miletus, Orphism, Palingenesia, Peripatetic School, Pneuma, Seven Sages, Pherecydes of Syros, "Physica" of Aristotle, Form and Matter, Eidos, Elements, Empedocles, Eros etc.

28. More than 100 entries on Greek philosophers and philosophical terms for the new edition of the "*Boil'shaia Rossiiskaia Enciklopediia*" (The Big Russian Encyclopedia), 2003-2009 (in progress)

29. Andrei Lebedev, "Aristotle against Aristotle? The Reconsideration of the Theory of Moral Virtue in Aristotle EN 6", in: The First International Conference "Ethics and Politics", 24-28 May 2006, Municipality of Heraklion, with the collaboration of the Division of Philosophy, Department of Philosophy and Social Studies, University of Crete, Abstracts of papers, Heraklion, 2006 (the complete text to be published in the Proceedings)

30. 36 entries on Greek philosophers and philosophical terms for Antichnaia Filosofii. Enciklopedicheskii slovar', Moskva, Progress-Tradiciia, 2008 : Anaximander, Anaximenes, Antipho, Aristotle, Aristotelism, Arche, Aetius, Heraclitus, Goorgias, Dike, Diogenes Appoloniates, Diogenes Laertius, Prosokratikoi, Xenophanes, Melissu, "Metaphysica" of Aristotle, Metempsychosis, Metriopathy, Milesian School, Orphism, Palingenesia, Parmenodes, Proton Kinoun, Peripatetic School, Pyrrhon of Elis, Pneuma, "Poetics" of Aristotle, Seven Sages, Thales of Miletus, Pherecydes, "Physics" of Aristotle, Form and matter, Eleatic School, Elements, Empedocles, Eros.

31. "Greek Philosophy as a Reform of Language", in: "Indo-European Linguistics and Classical Studies. Proceedings of the of the Memorial Tronsky Conference, Institute for Linguistic Studies of the Russian Academy of Sciences at St-Petersburg, from June 22 to June 24, 2009", St-Petersbiurgh, 2009. (published).

ΜΑΡΑΓΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Φιλοσοφίας

Μονογραφία

Γνωσιολογισμοί, στο μεταίχμιο της Φιλοσοφίας της Επιστήμης και της Γνωσιοεπιστήμης, Αθήνα, 1996, εκδ. ΟΔΥΣΣΕΑΣ, σ.158.

Επιστημονικά άρθρα

1. 'Υπάρχουν επιστημονικές γλώσσες μη αλληλομεταφράσιμες;', *Φιλοσοφία* 12 (1982), 141-60.

2. 'Esse = Construre? De la Réalité en Mathématiques', στο Bitsakis, E. (ed)., *The Concept of Reality*, Αθήναι (1983), 225-34.
3. 'Το θεμέλιο της επιστημονικής γνώσης από τη σκοπιά της λογικής μεθοδολογίας', *Δωδώνη* 16 (μέρος 3^ο), 1987, 119-36.
4. 'Είναι επιστημονική η ιστορική γνώση;', *Δωδώνη* 19 (μέρος 3^ο), 1990, 57-81.
5. 'Επιχειρήματα: Λογική ανάλυση και φιλοσοφική κατανόηση', *Δωδώνη* 22 (μέρος 3^ο), 1993, 89-119.
6. 'Πιθανότητες, Πεποιθήσεις, Αποφάσεις', *Δωδώνη* 22 (μέρος 3^ο), 1993, 265- 310.
7. 'Τι θα μπορούσε να μάθει η εμβριθής αυτεγκεφαλοσκόπος;', *Δωδώνη* 23 (μέρος 3^ο), 1994, 99-119.
8. 'Η συνείδηση, φυσικά', *Δευκαλίων*, 14/1, 1995.
9. 'Space in Thought', *Δωδώνη* 26 (μέρος 3^ο), 1997, 19-32.
10. 'Ceteris paribus: σκέψεις για το χαρακτήρα των επιστημονικών νόμων', στο Π. Νούτσος (επιμ.), *Φιλοσοφία, Επιστήμη, Πολιτική*, Αθήνα, 1998, 245-61.
11. 'Για την πολιτιστική "ταυτότητα"', Π. Νούτσος (επιμ.), *Ο Ελληνισμός της Διασποράς*, Ιωάννινα 2001, 57-60.
12. 'Ανθρωπολογικοί στοχασμοί, με αφορμή τη μετάφραση', στον τόμο Α. Αλεξάκης (επιμ.): *Γλωσσομεταφραστικά Σύμμεικτα εις μνήμην Ι. Σιώτη*, Αθήνα 2002, 167-208.
13. Νοητική «Αιτιότητα», στο Α. Κοτσαλής (επιμ.), *Ελευθερία της Βούλησης*, Αθήνα 2005, 109-30.
14. 'Η Λογική μορφή των Υπερβατολογικών επιχειρημάτων', Τομέας Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, *Για τον Ιμάνουελ Καντ. 200 χρόνια μετά*, Αθήνα 2006, 151-64.
15. 'Η μουσική εμπειρία ως ψυχονοητική διεργασία', στο Γ. Ζωγραφίδης και Ι. Κουγιουμουτζάκης (επιμ.), *Αισθητική και Τέχνη*, Πανεπ. Εκδ. Κρήτης 2008, 191-200.
16. 'Ωσει παρόντα μέλη', στο Μ. Πουρκός (επιμ.), *Ενσώματος Νους, Πλαισιοθετημένη Γνώση, και Εκπαίδευση*, Αθήνα, 2008, 223-32.
17. 'Βιοηθική: Ανθρωπολογικές προϋποθέσεις', υπό δημοσίευση, σσ. 24.

Βιβλιοκριτική

- Ε. Μπιτσάκη, *Είναι και Γίνεσθαι*, 4η έκδ., Αθήνα 1996, *Θέσεις*, 59, 1997, 143-9.

- Ε. Μπιτσάκη, *Ο Δαίμων του Einstein*, Αθήνα 2000, *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, 18, 2001, 58-65.

Μεταφράσεις

α. Βιβλία

1. J. Topolski, *Προβλήματα Ιστορίας και Ιστορικής Μεθοδολογίας*, Αθήνα 1983.
2. J. Elster, *Μηχανισμοί και Εργαλεία για τις Κοινωνικές Επιστήμες*, Αθήνα 1993.
3. Goldman, A. I., *Γνωσιοεπιστήμη: Φιλοσοφικές Εφαρμογές*, Αθήνα 1998.
4. Karmiloff-Smith, A., *Πέρα από τη σπονδυλωτή διάνοια. Η Γνωσιοεπιστήμη στην προοπτική της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας*, Αθήνα 1998.
5. Stillings, N.A., κ.ά., *Εισαγωγή στη Γνωσιοεπιστήμη*, Αθήνα, 2003, Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης, σσ. 730.
6. Lycan, W.G., *Φιλοσοφία της Γλώσσας*, Αθήνα 2007.

β. Άρθρα

1. Kolakowski, L., 'Ο Karl Marx και ο κλασικός ορισμός της αλήθειας', *Θεωρία και Κοινωνία* 2/6 (1992), 281-308.
2. Rawls, J., 'Δύο έννοιες κανόνων', *Δευκαλίων* 12/3 (1994), 313-40.
3. Poincaré, H., 'Η λογική του απείρου', *Δευκαλίων*, 18/1 (2000), 81-101.
4. Quine, W.v.O., 'Προς μια φυσιοκρατική επιστημολογία', *Δευκαλίων*, 18/1 (2000), 127-44.

ΜΠΑΛΑ ΧΛΟΗ

Λέκτορας Φιλοσοφίας

Βιβλία – Επιμέλεια τόμων

Πλατωνική πειθώ: Από τη ρητορική στην πολιτική. Πρόλογος του Παύλου Καλλιγά. Αθήνα: Πόλις, 1997 (Επεξεργασμένη μορφή της διδακτορικής διατριβής).

Επιμέλεια του τόμου

Φιλοσοφία και ρητορική στην κλασική Αθήνα. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου που διοργανώθηκε από το Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας και το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, 29-31 Οκτωβρίου 2004. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης – σύνταξη εισαγωγής (σ. ix-xvii).

Επιμέλεια αφιερώματος του περιοδικού *Rhetorica*, 25.1 (2007), με θέμα: “The interface between Philosophy and Rhetoric in Classical Athens” (πρακτικά συνεδρίου: ξενόγλωσση εκδοχή μέρους του προηγούμενου τόμου)

Michael Frede, *Η Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία: Όψεις της ιστορίας και της ιστοριογραφίας της* (επιλογή κειμένων, συντονισμός, επίβλεψη και επιμέλεια των ελληνικών μεταφράσεων, εισαγωγικό σημείωμα, σ. 6-13).

Επιμέλεια αφιερώματος του περιοδικού *Rhizai*, IV.1 (2007), με θέμα: “The Derveni Papyrus” (πρακτικά συνεδρίου).

Η μετάδοση της γνώσης στην αρχαιότητα, επιμέλεια Δ. Κυρτάτα και Χλ. Μπάλλα, Αθήνα: Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου (Τοπικά ε’), 1999.

Υπό έκδοση

Σε συνεργασία με την Παρασκευή Κοτζιά και τον Γιώργο Ζωγραφίδη, επιμέλεια του τεύχους 9 του περιοδικού Υπόμνημα – Ειδικό αφιέρωμα με θέμα «Θάνατοι φιλοσόφων στην αρχαιότητα»

Άρθρα

«Ο Αριστοτέλης και η πλατωνική παράδοση στο τέλος των *Ηθικών Νικομαχείων*» *Νεύσις* 17(2008): 170-181.

“Plato and Aristotle on Rhetorical Empiricism”. *Rhetorica*, vol. 25.1 (2007), 73-85.

(ελληνική μετάφραση στον τόμο *Φιλοσοφία και ρητορική στην κλασική Αθήνα*)

“Γραμματικό και φυσικό γένος: πρώιμες μαρτυρίες”. *Αριάδνη* 11 (2005): 129-43.

“Από την εικασία στη διαλεκτική: Μια απάντηση στον Παύλο Καλλιγά”. *Δευκαλίων* 22/1 (Ιούνιος 2004): 127-42.

“Γιατί ο Πλάτων δέχεται τις γυναίκες στην τάξη των φυλάκων;” *Υπόμνημα στη φιλοσοφία* 2 (Δεκ. 2004): 105-15.

“Isocrates, Plato, and Aristotle, on Rhetoric”. *Rhizai* 1 (2004): 45-71.

“Plato and Aristotle on experience and expertise: the case of medicine”. *Philosophical Inquiry* XXV/3-4 (2003): 178-188.

Σε ελληνική μετάφραση, με μικρές τροποποιήσεις: “Εμπειρία και τέχνη στον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη: το παράδειγμα της ιατρικής”. *Σύναψις* 1 (καλοκαίρι 2005): 48-55.

“Aristotle *versus* Plato on studying the emotions”. Στο Δ. Κούτρας, επιμ., *On Aristotle's Poetics and the Art of Rhetoric*, Αθήνα 2003, 16-25.

“Ιατρική αναλογία και φιλοσοφία της ποινής: η περίπτωση του Πλάτωνα”. *Δευκαλίων* 19/2 (2001): 159-72.

“Ιστορικός και πλατωνικός Γοργίας: παρατηρήσεις για τις απαρχές της ρητορικής τέχνης”. *Ισοπολιτεία* V/1 (2001): 95-113.

“Γραφή και ιατρική στην κλασική αρχαιότητα: η συγκρότηση και η μετάδοση ενός επιστημονικού λόγου”. Στο Δ. Κυρτάτας και Χλ. Μπάλλα, επιμ., *Η μετάδοση της γνώσης στην αρχαιότητα*, Αθήνα: Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου (Τοπικά ε'), 1999, 39-49.

“ΕΚΟΥΣΑ ΠΕΙΣΘΕΙΣΑ ΤΕ ΥΠΕΙΚΕΝ”. *Δευκαλίων* 15/2 (1997): 213-24.

“Από την κοσμολογία στην πολιτική: Όροι της υπακοής στον πλατωνικό νόμο”. Στο Ι. Σολομών και Γ. Κουζέλης, επιμ., *Πειθαρχία και γνώση*, Αθήνα: Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου (Τοπικά α'), 1994, 329-37.

“Κοσμική και πολιτική τάξη στον Πλάτωνα: Από το Δημιουργό του *Τίμαιον* στους κυβερνήτες της *Πολιτείας* και του *Πολιτικού*”. *Παλίμνηστον* 12 (1993): 66-80.

Υπό δημοσίευση

«Ποιον θεραπεύει ο Ασκληπιός; Ιστορική αλήθεια και φιλοσοφική επινόηση πίσω από τα τελευταία λόγια του Σωκράτη», *Υπόμνημα* 9.2009

Άλλες δημοσιεύσεις

Literary Encyclopedia, Λήμμα «The Sophists»

Εναλλακτικό Διδακτικό Υλικό στο γνωστικό αντικείμενο “Σοφιστική” και “Σωκράτης”, για τη ΘΕ ΕΛΠ22 (επισυνάπτεται σχετική βεβαίωση).

“Οι Σοφιστές”. Στο *Η ελληνική φιλοσοφία από την αρχαιότητα έως τον 20ο αιώνα*, επιμ. Στέλιος Βιρβιδάκης και Κατερίνα Ιεροδιακόνου. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2000, 82-100.

Σχολιασμός της ανακοίνωσης της καθηγήτριας του Παν/μίου της Οξφόρδης Lesley Brown “Socrates in the *Crito*”, στο V. Karasmanis, επιμ., *Socrates. 2400 Years since His Death (399 B.C.-2001 A.D.)* Αθήνα/Δελφοί: European Cultural Centre of Athens/Ministry of Culture, 2004, 169-171.

Βιβλιοκρισίες

A. W. Nightingale, *Spectacles of Truth in Classical Greek Philosophy. Theoria in its Classical Context*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004, *Rhizai* II.2 (2005): 307-11.

D. Nails. *The People of Plato. A Prosopography of Plato and Other Socratics*. Indianapolis/Cambridge: Hackett, 2002, *Rhizai* II.1(2005): 119-22.

M. Schiefsky, *Hippocrates On Ancient Medicine. Translated with Introduction and Commentary. Studies in Ancient Medicine*, 28. Leiden: Brill, 2005, *Bryn Mawr Classical Review* 2005.11.12.

Hippocrates. Pseudepigraphic Writings. Edited and translated by Wesley D. Smith (Leiden, 1990), *Archives internationales d'histoire des sciences* 44/133 (1994): 440-41.

V. Langholf, *Medical Theories in Hippocrates* (Βερολίνο/Νέα Υόρκη, 1990), *Archives internationales d'histoire des sciences* 44/132 (1994): 228-29.

ΜΠΑΤΙΝΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Λέκτορας Φιλοσοφίας

Βιβλία

- C. Abell, K. Bantinaki (επιμέλεια και εισαγωγή), *Philosophical Perspectives on Depiction* (υπό έκδοση, Oxford University Press).

Άρθρα

- ‘Pictorial Perception as Twofold Experience’, στο C. Abell, K. Bantinaki (eds.), *Philosophical Perspectives on Depiction* (υπό έκδοση, OUP).
- ‘Η Γνωσιακή Διαπερατότητα της Αντίληψης’, *Νόησις* (υπό δημοσίευση)
- ‘Η Καλλιτεχνική Αξία της Εννοιολογικής Τέχνης’, στο Β. Κιντή (επιμ.) *Φιλοσοφία και Τέχνη* (υπό έκδοση, Εκδόσεις Νεφέλη).
- ‘The Opticality of Pictorial Representation’, *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, vol. 66/2 (2008).
- ‘Pictorial Perception as Illusion’, *British Journal of Aesthetics*, vol. 47/3 (2007).
- ‘Η Εικόνα ως Μέσον Ηθικής Γνώσης’, *Δευκαλίων*, τεύχος 25/1.
- ‘Pictorial Representation and Moral Content’, *Postgraduate Journal of Aesthetics*, vol.1/2 (August 2004).

Επισκοπήσεις

- On Seeing-in (Pictorial Perception), *Blackwell Companion to Aesthetics* (2009).
- Depiction, *Blackwell Companion to Aesthetics* (2009).

Βιβλιοκριτικές

- Κριτική του βιβλίου *Philosophical Perspectives on Art*, Stephen Davies (2007). Στο *Analysis*, vol. 69 (2009).
- Κριτική του βιβλίου *On Images: Their Structure and Content*, John V. Kulvicki (2006). Στο *Mind*, vol. 117(2008).
- Κριτική του βιβλίου *Sight and Sensibility: Evaluating Pictures*, Dominic McIver Lopes (2005). Στο *Notre Dame Philosophical Reviews* (April 2006).
- Κριτική του βιβλίου *Art beyond Representation: the Performative Power of the Image*, Barbara Bolt (2004). Στο *British Journal of Aesthetics*, vol. 46/2 (2006).

ΠΑΛΗΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ

Επίκουρος Καθηγητής Παιδαγωγικής

1. Έκθεση - πρόταση για την αποκέντρωση της ελληνικής εκπαίδευσης. (Μαζί με Ε. Στεφάνου, Β. Κουλαϊδή, Α. Μπρούζο και Ν. Παπαδάκη) με συντονιστή τον Καθ. του Πανεπιστήμιου Κρήτης Ι. Ε. Πυργιωτάκη. Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (προγραμματισμένο για το δεύτερο εξάμηνο του 2009)
2. Ελληνικό Πανεπιστήμιο: Όψεις Ανομίας. Αθήνα: Μεταίχμιο (προγραμματισμένο για το δεύτερο εξάμηνο του 2009).
3. Θεωρίες Μάθησης και Μάθηση Ενηλίκων.
Εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται για την εκπαίδευση εκπαιδευτών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης .
4. Κατάρτιση και απασχόληση. Επιστημονική επιμέλεια και συμμετοχή σε συλλογικό τόμο. Αθήνα: Ινστιτούτο Εργασίας, ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ, 2003.
5. Οι έλληνες πανεπιστημιακοί. Μια εθνογραφική έρευνα των μελών ΔΕΠ των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (με Ο. Κυριαζή). Στο *Επιστήμη και Κοινωνία*, Αρ.2-3, 1999. Αθήνα: Σάκκουλας (περίπου 30 σελίδες). Επίσης, στο *Η Ελληνική Κοινωνιολογία Σήμερα*. Επιμέλεια Μ. Λαμπίρη-Δημάκη. Αθήνα: Παπαζήσης.
6. Η Δια Βίου Εκπαίδευση στην Ελλάδα (με Σ. Παπαϊωάννου). Στο, *Κοινωνικός Μετασχηματισμός, Εκπαίδευση και Τοπική Κοινωνία*, επιμέλεια Σ. Παπαϊωάννου, Ρ. Alheit και Η. S. Olesen, Ρέθυμνο – Ανώγεια: Πανεπιστήμιο Κρήτης, 1998.
7. Cultural and National Identity in Education: The Case of Greece (με Ε. Βασιλάκη). In, *Cultural and National Identity in Education*, edited by Z. K. Palios; History & Theory of Education & Comparative Education. Amsterdam: NESAs, 1998.

8. “Παράγοντες που συμβάλλουν στη βίωση ψυχοπιεστικών γεγονότων στον εργασιακό χώρο της Ελληνίδας”(με Ε. Βασιλάκη και Ι. Τσουδερού). *Φύλο και Σχολική Πράξη*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1997.
9. "Λειτουργικός αναλφαβητισμός και ο ρόλος του αναλυτικού προγράμματος: Η περίπτωση της Κρήτης" (με Ι. Πυργιωτάκη). *Παιδαγωγική Επιστήμη στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Τάσεις και Προοπτικές*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1997.
10. "Esami Scholastici e Controllo Sociale" (Ακαδημαϊκές Εξετάσεις και Κοινωνικός Έλεγχος) (με Ε. Βασιλάκη), in *Study di Sociologia*, No 4, 1995, Milan: Pubblicazioni dell' Universita Cattolica.
11. “Adult Education in Europe: The Case of Greece” (με Σ. Παπαϊωάννου), in *Europahandbuch Weiterbildung*, Neuwied: Luchterhand Verlag, 1995 (περίπου 120 σελίδες)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνιολογίας

Βιβλία

1. Epreuve pénale et consécration sociale négative: Les établissements d'éducation surveillée en Grèce, στις Presses Universitaires de Strasbourg, Ιούνιος 1997, 190 σ.
 2. *Οι Απόκληροι Τα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων, Καρδαμίτσα, 1998*
3. Η Πίστη στην Τάξη. Συμβολή στην ανάλυση της διατήρησης της τάξης, εκδ. Πατάκης, 2001
3. Η οδύνη των ανέργων, Εκ. Πολύτροπον, 2005
4. Η απομάγευση του κόσμου, Εκ. Πολύτροπον, 2008

Edited Books

1. 1. Pierre Bourdieu - Κοινωνιολογία της Παιδείας, Δελφινι-Καρδαμίτσα, 1994 (με την Ι.Λαμπίρη-Δημάκη).
2. Pierre Bourdieu- Νόστιμον Ήμαρ. Οκτώβριος 1996", Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1999
3. "Αγορά και Πολιτισμός. Για την αυτονομία της πολιτισμικής παραγωγής", εκδ Πατάκη, 2003
4. .Μια ρεαλιστική ουτοπία. Πρακτικά του Συνεδρίου "Για ένα ευρωπαϊκό κοινωνικό κίνημα. εκδ. Πατάκη, 2003
5. Για την εκπαίδευση του μέλλοντος. Οι προτάσεις του Πιέρ Μπουρντιέ, Νήσος, 2004
6. Διεθνής κυκλοφορία των ιδεών στο χώρο των ευρωπαϊκών κοινωνικών επιστημών, Εκ. Πολύτροπο, 2007
7. Κοινωνικές δομές σε μετασχηματισμό, Πρακτικά θερινού Πανεπιστημίου, Πανεπιστήμιο Κρήτης, 2007
8. Γύρω από την έννοια του πεδίου, Πρακτικά θερινού Πανεπιστημίου Πανεπιστήμιο Κρήτης, 2006

Book Editions

1. Pierre Bourdieu: Μικρόκοσμοι. Τρεις μελέτες πεδίου, επιμέλεια, εισαγωγή, Ν. Παναγιωτόπουλος, μετάφραση Μ. Δημητρακόπουλος, J.-P. Schaal, Γ. Τσούλας, εκδ. Δελφίνι, 1992.
2. Pierre Bourdieu: Κείμενα Κοινωνιολογίας, εκδ. Δελφίνι, 1994, 2^η έκδ. Στάχυ, 1999.
3. Pierre Bourdieu : Η Ανδρική Κυριαρχία, εκδ. Δελφίνι, 1996, 2^η έκδ, Σταχυ, 1999

1989

Άρθρα δημοσιευμένα

1²³. 1²⁴. a²⁵. 1²⁶. «Από τον κανόνα στις στρατηγικές και από το υποκείμενο στον δρώντα φορέα», ΕΚΚΕ Νο 72, *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, σ. 123-141, 1989. (μερική

²³ Ο αριθμός αυτός δείχνει το σύνολο των δημοσιεύσεων από το έτος που για πρώτη φορά γίνεται δημοσίευση μέχρι και σήμερα και περιλαμβάνει άρθρα δημοσιευμένα, βιβλία, *****

²⁴ Ο αριθμός αυτός δείχνει το σύνολο των δημοσιεύσεων εντός μιας κατηγορίας π.χ. άρθρα δημοσιευμένα, εργασίες δημοσιευμένες, βιβλία, κ.ο.κ.

²⁵ Με το γράμμα αυτό συμβολίζεται το σύνολο των δημοσιεύσεων που πραγματοποιήθηκαν σε μια κατηγορία σε ένα συγκεκριμένο έτος.

²⁶ Ο αριθμός αυτός δείχνει το σύνολο των δημοσιεύσεων σε ανεξαρτήτου κατηγορίας εντός ενός έτους

αναδημοσίευση στο βιβλίο της Ι. Λαμπίρη - Δημάκη, *Οι Κοινωνιολόγοι σήμερα, 1988 - 1996*, τόμος β', Αθήνα, Παπαζήσης, 1997, σσ. 335 - 342.)

2.2.b.2.«Κοινωνικός πρωταγωνιστής και παραβατικότητα»: σημειώσεις πάνω σ' ένα εγκληματολογικό συνέδριο», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών* No 74, 1989, σσ. 171-176.

1990:

Άρθρα δημοσιευμένα

3.3.a.1.«Η θεωρία της πρακτικής του Pierre Bourdieu», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών* No 78, 1990, σ. 32-65.

4.4.b.2.«Ποινικές ταξινομήσεις και κοινωνικές ανισότητες», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών* No 77, 1990, σ. 210-230.

1991:

Άρθρα δημοσιευμένα

5.5.a.1.«Οι ανισότητες μπροστά στη Δικαιοσύνη ή το νομικό κεφάλαιο», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, No 89, 1991, σ. 33-40.

6.6.b.2.«L'immoralité populaire», *Regards Sociologiques*, no 2, Presses Universitaires de Strasbourg, 1991, σ. 81-85.

7.7.c.3. «Critique de la raison criminologique» στο *Αφιέρωμα στη μνήμη Η.Δασκαλάκη*, Πάντειος, Αθήνα, 1991, σσ. 541-554.

Άρθρα δημοσιευμένα

10.8.a.1.«Notes préliminaires sur l'espace de formation des cadres en Grèce στο *Les institutions de formation de cadres dirigeants. Etude comparée*», M. De Saint Martin, M. D. Gheorgiu (επιμ.), Maison de l'Homme, Centre de Sociologie Européenne, 1992, σ. 69-82.

Δημοσιευμένες εργασίες

11.1.a.2.Εισαγωγή στο έργο του Pierre Bourdieu στο βιβλίο *Pierre Bourdieu: Μικρόκοσμοι. Τρεις μελέτες πεδίου*, μετάφραση Ν. Παναγιωτόπουλος, Μ. Δημητρακόπουλος, J.-P. Schaal, Γ. Τσούλας, εκδ. Δελφίνι, 1992, σ. 7-77.

Δημοσιευμένες εργασίες

13.2.a.1.Εισαγωγή στο βιβλίο του Pierre Bourdieu - Jean-Claude Passeron: *Οι Κληρονόμοι. Οι φοιτητές και η κουλτούρα τους*, μετάφραση Ν. Παναγιωτόπουλος, Μαρία Βιδάλη, εκδ. Καρδαμίτσα 1993, σ. 7-33.

1994:

Δημοσιευμένες εργασίες

16.3.a.1.«Για μια Realpolitik του λόγου», στο βιβλίο *Pierre Bourdieu, Κοινωνιολογία της Παιδείας που επιμεληθήκαμε από κοινού με την Καθ. Ι. Λαμπίρη-Δημάκη*, σ. 9-14.

17.4.b.2. Pierre Bourdieu : Ο στοχαστής της «πρωτόγονης σκέψης» των στοχαστών της «πρωτόγονης σκέψης», στον ίδιο συλλογικό βιβλίο, *Pierre Bourdieu, Κοινωνιολογία της Παιδείας*, σ. 23-48.

18.5.c.3. Εισαγωγή και επιμέλεια στο βιβλίο *Pierre Bourdieu: Κείμενα Κοινωνιολογίας*, εκδ. Δελφίνι, 1994, 2^η έκδ. Στάχυ, 1999.

Βιβλία

19.1.a.4. Νίκος Παναγιωτόπουλος (επιμελ.. μαζί με την Ι.Λαμπίρη-Δημάκη): *Pierre Bourdieu Κοινωνιολογία της Παιδείας*, Δελφινι-Καρδαμิตσα, 1994 .

1995:

Άρθρα δημοσιευμένα

20.9.a.1. «Notes préliminaires sur l'espace de formation des cadres en Grèce II», *D. Broady, M. De Saint Martin, M. Palme (επιμ.) Les élites: Formation, Reconversion, Internationalisation*, Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales - Lararh Ogskslan, Paris - Stockholm, 1995, σσ. 76-85.

21.10.b.2 «Ο μετασχηματισμός του πολιτικού παιχνιδιού», Σύγχρονα Θέματα No 57, 1995, σ. 13-15.

♦ 1996:

Άρθρα δημοσιευμένα

23.11.a.1. «Θεσμική διαχείριση της παραβατικότητας και κοινωνικός αποκλεισμός. Τα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων», στο συλλογικό δίτομο έργο *Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Ελλάδα. Έκθεση για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο*, Ε.Κ.Κ.Ε., 1996, τόμος Α', σ. 407-420.

Δημοσιευμένες εργασίες

24.6.a.2. Δεύτερη εισαγωγή στη δεύτερη έκδοση του βιβλίου *Pierre Bourdieu - J.-C. Passeron: Οι Κληρονόμοι. Οι φοιτητές και η κουλτούρα τους*, μετάφραση Ν. Παναγιωτόπουλος, Μαρία Βιδάλη,, εκδ. Καρδαμίτσα, 1996, σ. 7-15.

25.7.b.3. Επίλογος στο βιβλίο *Pierre Bourdieu : Η Ανδρική Κυριαρχία*, εκδ. Δελφίνι, 1996, επιμέλεια - επίλογος: Νίκος Παναγιωτόπουλος, σ. 107-143., 2^η έκδ., Στάχυ, 1999

26.8.c.4. Glossaire στο Liber, no 26, Μάρτιος 1996, σ. 6.

1997:

Άρθρα δημοσιευμένα

28.12.a.1.«Epreuve pénale et consécration sociale négative. Les établissements d'éducation surveillée en Grèce», στο *Regards Sociologiques*, no 16, Presses Universitaires de Strasbourg, 1997, σ. 1-32.

29.13.b.2.«Μία θορυβώδης σιωπή. Μία κριτική του επιστημολογικού αποκλεισμού από τις έρευνες του κοινωνικού αποκλεισμού», στο περιοδικό *Σύγχρονα Θέματα*, τεύχος 63, Απρίλιος - Ιούνιος 1997 ,σ.7 - 9.

Βιβλία

30.2.a.3. *Nikos Panayotopoulos: Epreuve pénale et consécration sociale négative: Les établissements d'éducation surveillée en Grèce*, στις Presses Universitaires de Strasbourg, Ιούνιος 1997, 190 σ.

1998:

Βιβλία

31.3.a.1. Νίκος Παναγιωτόπουλος: *Οι Απόκληροι Τα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων*, Καρδαμίτσα, 1998.

Άρθρα δημοσιευμένα

32.14.a.2.«Σημειώσεις για την απασχόληση των γυναικών και τον χρόνο απασχόλησης» , στο περιοδικό *Σύγχρονα Θέματα*, τεύχος 66, Ιανουάριος - Μάρτιος 1998 ,σ.119-124.

33.15.b.3.«Les "grandes écoles" d un petit pays. Les etudes a l etranger : le cas de la Grèce», *Actes de la Recherches en Sciences Sociales*, τεύχος 121-122, Μάρτιος 1998, σ.77-91.

Δημοσιευμένες εργασίες

34.9.a.4.Εισαγωγή (σε συνεργασία με τον Σ. Τάνταρο) στην Έκθεση του Κολεγίου της Γαλλίας. Προτάσεις για την εκπαίδευση του μέλλοντος, επιμέλεια, μετάφραση Ν. Παναγιωτόπουλος, Σ. Τάνταρος, στο *Σύγχρονα Θέματα* ,no,66,1998,σ.135-151

35.10.b.5.Εισαγωγή στο βιβλίο του *Πιερ Μπουρντιέ: Για την τηλεόραση*, εκδ. Πατάκη, 1998,σ.5-12

36.11.c.6.Προλογος με τίτλο «Είδοι αιωνος» στο βιβλίο του *Πιερ Μπουρντιέ: Αντεπίθεση Πυρών*, εκδ.Πατακη, 1998, σ.5-11

37.12.d.7."Εκπαίδευση και φύλο", διάλεξη δημοσιευμένη, στο *"Εκπαίδευση και φύλο, νέες τεχνολογίες"*, Πρακτικά Συνεδρίου, Γενική Γραμματεία Ισότητας, Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, 1998, σ. 212 - 214.

38.13.e.8.Εισαγωγή στο βιβλίο του C. De Montlibert. «Εισαγωγή στην κοινωνιολογική συλλογιστική», εκδ.Καρδαμίτσα 1998,σ.5-7

1999:

Βιβλία

41.4.a.1. Νίκος Παναγιωτόπουλος (επιμ.): "*Pierre Bourdieu: Νόστιμον Ήμαρ. Οκτώβριος 1996*", Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1999

Άρθρα δημοσιευμένα

42.16.a.2.«The thinker of the primitive thought of thinkers of the primitive thought»στο *European Journal of Social Theory*, vol.2,no1, spring 1999, σ.327 - 333.

Δημοσιευμένες εργασίες

43.14.a.3.«Τι σημαίνει το ομιλιν», στο βιβλίο *Pierre Bourdieu : Γλώσσα και συμβολική εξουσία*, Πρόλογος Νίκος Παναγιωτόπουλος, μετάφραση Κ. Καψαμπέλη, 1999, εκδ. Καρδαμίτσα, σ. 13-41.

44.15.b.4.«Pierre Bourdieu: ένας "εκ των αδυνάτων" κοινωνιολόγος », πρόλογος στο βιβλίο του *«Pierre Bourdieu: Νόστιμον Ήμαρ. Οκτώβριος 1996»*. Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1999, σ. 9 - 20. Το κείμενο αυτό αποτελεί μετάφραση του άρθρου «The thinker of the primitive thought of thinkers of the primitive thought», στο *European Journal of Social Theory*, vol.2,no1, spring 1999, σ.327 - 333.και στα Γαλλικά «Le penseur de la "pensee primitive" des penseurs de la "pensee primitive"» περιοδικό AWAL, Editions Maison des Sciences de l'Homme, Paris,vo 27-28, 2003, σ. 103-110

45.16.c.5. Πρόλογος στο βιβλίο *ΣΕΤΕΕ, Ένα πανεπιστήμιο σε κατάσταση κινδύνου*, Αθήνα, Πατάκης,1999,7-16

2000:

Άρθρα δημοσιευμένα

48.17.a.1.«Le Collège d'Athènes: Une école pour les citoyens grecs du monde», *Regards Sociologiques*, τ. 19, σ. 29 - 55.

49.18.b.2.«Les Frontistiria'. Espace scolaire et magie sociale», σ. 46, (με την Α. Καπέλλα), *Regards Sociologiques*, τ. 19, σ. 9 - 27.

50.19.c.3.«Oppositions Sociales et oppositions scolaires: Le cas du système d'enseignement supérieur grec», *Regards Sociologiques*, τ. 19, σ. 57 - 74.

51.20.d.4 «Η "σχολαστική" άποψη της εγκληματολογίας», στο *Εγκληματίες και Θύματα στο Κατώφλι του 21^{ου} αιώνα, Αφιέρωμα στη μνήμη Ηλία Δασκαλάκη, επιμ. Η. Δασκαλάκη,*

Π.Δ. Παπαδόπουλος, Δ. Τσαμπαρλή, Ι. Τσίγκανου, Εμ. Φρόνιμου, Αθήνα, Ε.Κ.Κ.Ε., 2000, σ. 39 - 52.

2001

Βιβλία

56.5.a.1. "Η Πίστη στην Τάξη. Συμβολή στην ανάλυση της διατήρησης της τάξης", εκδ. Πατάκης, σειρά Μεταστροφές, Αθήνα, 2001

Άρθρα δημοσιευμένα

57.21.a.2. «La conversion de l' etat grec a l' economisme dominant», *Regards Sociologiques*, τ. 21, 2001, σ. 41 - 49.

58.22.b.3. «Στο λυκόφως της 'στράτευσης' και στην αρχή της 'στρατευμένης επιστημοσύνης'», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 118, 2001, σ. 27 - 32.

59.23.c.4. «Ένα Ιατρείο για τη Φιλοσοφία», παρουσίαση του βιβλίου του Παναγιώτη Νούτσου *Φιλοσοφείον. Ένας θεσμός χειραφέτησης*, (Ελληνικά Γράμματα, 2001), *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 120, Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2001, σ. 117 - 119.

Δημοσιευμένες εργασίες

60.17.a.5. «Για μία Realpolitik της αντιεξουσίας», εισαγωγή στο βιβλίο του *Keith Dixon "Οι ευαγγελιστές της αγοράς"*, στη σειρά Λόγοι Δράσης των εκδόσεων Πατάκη

61.18.b.6. "Λόγοι Δράσης με μέσα δράσης", εισαγωγή στο βιβλίο του Pierre Bourdieu: "Για ένα ευρωπαϊκό κοινωνικό κίνημα. Αντεπίθεση Πυρών II", στη σειρά Λόγοι Δράσης των εκδόσεων Πατάκη.

62.19.c.7. Πρόλογος με τίτλο Ένα Αντι-μάθημα στο βιβλίο του *Pierre Bourdieu: Μάθημα πάνω στο μάθημα. Κοινωνιολογία και Από-κοινωνιοανάλυση*, μετάφραση Ν. Αγκαβανάκης, εκδ. Καρδαμίτσα, 2001, σ. 7 - 13.

2002

Άρθρα δημοσιευμένα

74.24.a.1. «Η κρίση της ελληνικής οικογένειας. Συμβολή σε μια κοινωνιολογική ανάλυση των κοινωνικών προβλημάτων» (μαζί με την Μ. Βιδάλη), *Ελληνικής Κοινωνία. Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών*, τόμος 5, σ. 123 - 179.

75.25.b.2. "Οι ανύπαντρες μητέρες. Η κατασκευή ενός "κοινού τόπου" και τα διακυβεύματα του" (μαζί με την Μ. Βιδάλη), *Ελληνικής Κοινωνία. Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας της Ακαδημίας Αθηνών*, τόμος 5, σ. 181 - 207

76.26.c.3. "Η μαρτυρία του ερευνητή και η έρευνα της μαρτυρίας", *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, Ειδικό τεύχος Όψεις της προφορικής ιστορίας στην Ελλάδα, τ. 107, 2002, σ. 60 - 67.

77.27.d.4. "Η Κοινωνιολογία του Πιερ Μπουρντιέ: μια *passio sciendi*", *Επιστήμη και Κοινωνία*, τ. 8 - 9, Άνοιξη - Φθινόπωρο 2002, σ. 229 - 244

78.28.e.5. "Πρώτες σημειώσεις πάνω στις μετρήσεις ανεργίας και στις μορφές ανεργίας", στο περιοδικό *Τα Τετράδια* του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, 2002, σ.62-80

Δημοσιευμένες εργασίες

79.20.a.6. "Η 'διάκριση' της Διάκρισης", πρόλογος στο βιβλίο του *Πιέρ Μπουρντιέ, Η Διάκριση. Κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης*, Σειρά Μεταστροφές, Πατάκη, 2002, σ. 11 – 50

80.21.b.7. "Μια "νοσογραφία" της "πρωτοποριακής" σκέψης, της "αυτοϊκανοποίησης" και του "αυτοθουμασμού", πρόλογος στο βιβλίο του *Jacques Bouveresse, Επικίνδυνες και παραπλανητικές ακροβασίες της φιλοσοφίας*, μετ. Τ. Μπούκη, επ. Σ. Βιρβιδάκης, σειρά Λόγοι Δράσης, Πατάκης, 2002, σ. 9 - 19

81.22.c.8. "Η μιζέρια του νεοφιλελευθερισμού" πρόλογος στο βιβλίο του *Loic Wacquant, Η φυλακές της μιζέριας*, μετ. Καίτη Διαμαντάκου, σειρά Λόγοι Δράσης, Πατάκης, 2002, σ. 7 - 15

92.25.κ.19. "Κοινωνική φιλοσοφία, φιλοσοφία και κοινωνία. Δύο ερωτήματα σ' ένα σπάνιο φιλόσοφο "ευγενούς ταπεινότητας", στο *Κοινωνιογράμμα* Δεκέμβριος, 2002, σ.6-7
2003

Βιβλία

99.6.a.1. Επιστημονική Επιμέλεια "Αγορά και Πολιτισμός. Για την αυτονομία της πολιτισμικής παραγωγής", εκδ Πατάκη, 2003

100.7.b.2. Επιστημονική Επιμέλεια του βιβλίου *Μια ρεαλιστική ουτοπία. Πρακτικά του Συνεδρίου "Για ένα ευρωπαϊκό κοινωνικό κίνημα. Πρακτικά Συνεδρίου*, εκδ. Πατάκη, 2003

Άρθρα

101.29.a.3. "La domination symbolique internationale", στο *Ιαπωνικό Περιοδικό Κοινωνικών Επιστημών KAN History, Environment, Civilization, vol.12, χειμ. 2003, σς. 399-412.*

102.30.b.4. «Νέες μορφές διαχείρισης της παρέκκλισης», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 129,2003, σ.85-90

103.31.c.5."Το μέλλον της Κοινωνιολογίας", στα Πρακτικά του Συνεδρίου "Κοινωνιολογία: Μάθημα Ελευθερίας", (Θεσσαλονίκη 8 - 10 Νοεμβρίου 2002), επιμ. Θ. Οικονόμου - Αλ. Μπαλτζής, 2003.(cd-rom),

104.32.d.6 "Για μια Realpolitik του Κοινωνιολογικού Λόγου", στο περιοδικό *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 130, 2003, σ. 53-58. Αναδημοσιευμένο σε διευρυμένη εκδοχή στο περιοδικό *Κοινωνιόγραμμα*, Μάρτιος 2003 και σε ανανεωμένη εκδοχή στο Πιερ Μπουρντιε, *Η επιστήμη και οι κοινωνικές της χρήσεις*, Επιμέλεια-Επίμετρο Νίκος Παναγιωτόπουλος, Μετάφραση-Πρόλογος, Μαρία Θανοπούλου, ΕΚΚΕ-Πολύτροπο, 2005, σ. 124-152.

105.33.e.7. «Εκπαίδευση και Αγορά Σκέψεις και σημειώσεις», στο περιοδικό *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ.132, 2003, σ.5-22.

106.34.f. 8. Nouvelles formes de gestion de la "deviance". 'Etat penal' et l' 'etat social' en Grece, στο συλλογικό τόμο προς τιμή της Α. Μαραγκοπούλου, Εκ. Νομική Βιβλιοθήκη/Bruyant, Αθήνα/Bruxelles, 2003, σ. 1025-1046

2004

Βιβλία

116.8.a.1."Για την εκπαίδευση του μέλλοντος. Οι προτάσεις του Πιέρ Μπουρντιέ, (Επιστημονική επιμέλεια και πρόλογος),Εκ. Νήσος.

Άρθρα

117.35.a.2 Η βία της ανεργίας και η οδύνη των ανέργων, *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ.135, 2004, σ. 33-54

118.36.c.3. Για την κατασκευή ενός ευρωπαϊκού χώρου των Κοινωνικών Επιστημών: Στοιχεία για την κατασκευή ενός ερευνητικού προγράμματος, στο *Επιστήμη και Κοινωνία*, σ. 49-74,2004

Δημοσιευμένες εργασίες

119.23.a.4 . Για την τέχνη του κοινωνιολόγου Προς μια παιδαγωγική της έρευνας . Ένθετος Πρόλογος στο P. Champagne, R. Lenoir, . D. Merllie, L. Pinto, Μύηση στη *κοινωνιολογική πρακτική*, Καρδαμίτσα, 2004, σ. I-IX. Αναδημοσίευση στο περιοδικό *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 140, 2005, σ. 13-18

120.24.b.5 Ο μετασχηματισμός του πολιτικού παιχνιδιού στο P. Champagne, *Η κατασκευή της κοινής γνώμης*, Πατάκης, 2004, σ. 9-16.

121.25.d.6 Πρόλογος, στο βιβλίο του P. Champagne *Η κοινωνιολογία*, 2004, σ.7-10

Άρθρα σε εφημερίδες

122.34.a.7 Για ένα εθνικό κοινοβούλιο των πολιτισμικών παραγωγών, *Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία*, 3/10/2004

123.35.b.8 Η εργασία και η κοινωνική της διάσταση, *Κήρυκας*, Λάρισα, 30/5/2004, σ. 13

124.36.c.9 Πολιτισμός και Αγορά, *Κήρυκας*, Λάρισα, 20/10/2004

125.37.d.10. Ο πολιτισμός στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς και της διεθνοποίησης, *Πρακτικά της Ευρωπαϊκής Συνδιάσκεψης Το μέλλον της Ευρώπης. Ευρωπαϊκοί πολιτισμοί: Συνδετικός κρίκος των λαών της Ευρώπης*, ΓΣΕΕ/ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ, 2004, σ. 11-15

2005

Βιβλία

126. 9. α.1. Η οδύνη των ανέργων, Εκ. Πολύτροπον

Άρθρα

127.37.α.2 "La sociologie de Bourdieu: Une theorie comme praxis et non comme loges", στο, J. Dubois, P.Durand, Y.Wilkin, *Le symbolique et le social, La réception internationale de la pensee de Pierre Bourdieu*, Les editions de l'Universite de Liege, 2005, σ.311-324. Βελτιωμένη εκδοχή του άρθρου "La domination symbolique internationale", στο *KAN History, Environment, Civilization*. Το ίδιο κείμενο δημοσιεύθηκε με μικρές αλλαγές και στο περιοδικό *Αριάδνη* του Πανεπιστημίου Κρήτης, Τόμος 11, 2005, σ.285-300

128.38.b.3. Le champ sociologique grec et les effets de la domination symbolique internationale, *Regards Sociologiques*, 30, 2005, σ. 91-99. Μεταφρασμένη αναδημοσίευση στο Νίκος Παναγιωτόπουλος (επιστ.επιμ.) *Διεθνής κυκλοφορία των ιδεών στο χώρο των ευρωπαϊκών κοινωνικών επιστημών, Πρακτικά Συνεδρίου* (2007),

Δημοσιευμένες εργασίες

129.26.α.4 Συμβολή στην ανάλυση της διαμόρφωσης και ανάπτυξης ενός Συστήματος Ποιότητας Υπηρεσιών Συμβουλευτικής Στήριξης και Απασχόλησης, ΕΕΤΑΑ. (με την Μαρία Βιδάλη), σ. 208

2006

Βιβλία

132.10.α.1 Γύρω από την έννοια του πεδίου, Πρακτικά Θερινού Πανεπιστημίου Πανεπιστήμιο Κρήτης, (Επιστ.επιμ.)

Δημοσιευμένες εργασίες

133.27.α.2 Forward, Προλογικό Σημείωμα στο βιβλίο Pierre Bourdieu, *Οι κανόνες της τέχνης*, μετ. Ε. Γιαννοπούλου, Πατάκης

2007

Βιβλία

135.11.α.1 Διεθνής κυκλοφορία των ιδεών στο χώρο των ευρωπαϊκών κοινωνικών επιστημών, Πρακτικά Συνεδρίου, Πανεπιστήμιο Κρήτης (επιστ.επιμ.)

136.12.β.2 Structures sociales en transformation, Approches theoriques, methodologiques et empiriques, Πρακτικά Θερινού Πανεπιστημίου, Πανεπιστήμιο Κρήτης (επιστ.επιμ σε συνεργασία με την Marta Roca i Escoda)

Άρθρα

137.39.α.3. Υπερασπιζόμενοι το δημόσιο πανεπιστήμιο: σκέψεις in progress, *Επιστήμη και Κοινωνία*, 17-18, 2007, σ. 237-248

Δημοσιευμένες εργασίες

138.28.α.4. Συμβολική βία και κοινωνική φύση. Προλογικό Σημείωμα στο βιβλίο Pierre Bourdieu, *Η ανδρική κυριαρχία*, Πατάκης, σ.5-24

139.29.β.5. Προοίμιο, Προλογικό Σημείωμα στο βιβλίο Pierre Bourdieu, *Επιστήμη της επιστήμης και αναστοχαστικότητα*, Πατάκης, σ. 1-8

2008

Βιβλία

143.13.α.1 *Η απομάγευση του κόσμου*, Εκ. Πολύτροπον, (υπο διευθ.)

Άρθρα

144.40.α.2 Οι εκλογές, η επόμενη μέρα και η ευθύνη των διανοουμένων, *Επιστήμη και Κοινωνία*, τ.19, 2008, σ. 267-272

145.41.β.3. Αγορά, πολιτισμός και λογο-κρίσιες, στο Γ. Ζιώγας, Λ. Καραμπίνης, Γ.Σταυρακάκης, Δ. Χριστόπουλος (επιμ), *Όψεις Λογοκρισίας στην Ελλάδα*, Νεφέλη-Πλατφόρμες, 2008, σ. 167-177.

2009

Δημοσιευμένες εργασίες

148.30.a. 1 Η τέχνη του κοινωνιολόγου και η χρήση του δυνατού, P.Bourdieu, J-C. Passeron, ,J-C. Chamboredon, *Η τέχνη του κοινωνιολόγου*, Εκ. Μεταίχμιο, σ.9-16

149.31.β.2 Εκπαιδευτικές ανισότητες: ένα επιστημονικό και κοινωνικό διακύβευμα, υπο δημ.

150.32.γ.3. Νεοφιλελευθερισμός και ναρκισσισμός, υπο δημ.

151.33.δ.4. Νεανικές συμμορίες: Σχολείο και η κρίση της αναπαραγωγής των λαϊκών τάξεων, υπο δημ

152.34.ε.5. Οι σχέσεις ανάμεσα στα επιστημονικά πεδία των «κέντρων» και των «μικρών κοινωνιών» στα πλαίσια των κοινωνικών επιστημών: ερευνητικό σημείωμα, υπο δημ.

153.35.στ.6. Υπεράσπιση ή κριτική του εκπαιδευτικού συστήματος: ένα πλαστό δίλλημα, υπο δημ.

ΠΗΓΙΑΚΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ

Καθηγήτρια Παιδαγωγικής

Έργο από 2003 έως 08

Βιβλία – Μονογραφίες

1. Πηγιάκη, Πόπη (2006) *Δημοκρατική – Κριτική Εκπαιδευτική Καινοτομία: Μαθήματα από το σχολείο δεύτερης ευκαιρίας*. εκδ. Γρηγόρη: Αθήνα (σελίδες 493)

Άρθρα σε Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

1. Πηγιάκη, Πόπη (2004) 'Το curriculum μεταξύ νεωτερικότητας και μετανεωτερικότητας: Η ελληνική περίπτωση', *Νέα Παιδεία*, τ. 110, σ. 52-66
2. Πηγιάκη, Πόπη (2005) 'Εκπαιδευτικός Συνδικαλισμός: Ένα Χρονικό Ομηρίας της Εκπαιδευτικής Πολιτικής'. *Επιστήμες Αγωγής*, τ. 4: 129-142
3. Πηγιάκη, Πόπη (2006) 'Επιζητώντας την κριτική: Η αφήγηση ως μάθηση και ως πρόκληση διδακτικής', *Νέα Παιδεία*, τ.115: 29-42

Άρθρα σε Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές

1. Πηγιάκη, Πόπη (2004) 'Δεξιότητες μάθησης και κριτική ικανότητα'. (σελ. 43-55). Πρακτικά 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, Πάντειο

Πανεπιστήμιο 28-29 Ιουνίου 2003, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Αθήνα.

2. Πηγιάκη, Πόπη (2009) (υπό έκδοση) 'Ιστορίες Ζωής: Θέματα μεθόδου και ηθικής της έρευνας', στα Πρακτικά του Πανελληνίου Διεπιστημονικού Συμποσίου 'Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας: Προοπτικές και Όρια', Μάρτιος 2007, Ρέθυμνο

Άρθρα σε συλλογικούς τόμους με κριτές

1. Πηγιάκη, Πόπη (2006) 'Ένας νέος ρόλος - πρόκληση για τον εκπαιδευτικό στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας', στο Μ. Κασσωτάκης & Γ. Φλουρής (επιμ.) *Εκπαιδευτικά Ανάλεκτα* (2005). σσ. 556-582. εκδ. Ατραπός, Αθήνα
2. Πηγιάκη Καλλιόπη (2006) Το Πανεπιστημιακό Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Κρήτης'. *Χρονικά*. τ. 16: 91-100

από 1987 έως 2003

Βιβλία - Μονογραφίες

1. Pigiaki, K. (1987) *Introducing Change in Education: The introduction of the Comprehensive Lyceum in Greece, A case study*. University of Southampton, U.K. (Ph.D. thesis)
1. Πηγιάκη, Πόπη (1988) *Εθνογραφία - Η μελέτη της ανθρώπινης διάστασης στην κοινωνική και παιδαγωγική έρευνα*, Εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα. Επανεκτύπωση 1994 και 2000
2. Πηγιάκη, Πόπη (1998) *Προετοιμασία, Σχεδιασμός και Αξιολόγηση της Διδασκαλίας*, Εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα. Επανεκτύπωση 1999, σελίδες 211

Ερευνητική Μονογραφία

- Πηγιάκη, Πόπη (2000) *Εκπαιδευτική Πολιτική και ... Απεργία Διαρκείας: ΟΑΜΕ, 1993-97, Στρατηγικές Εξουσίας και Ιδεολογικά Σύμβολα*, 2000, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, σελίδες 569

Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

1. "Μεταρρυθμίσεις στην Εκπαίδευση και την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση στη Μ. Βρετανία: Εκπαιδευτική και Κοινωνική Πρόκληση;" *Σχολείο και Ζωή*, τεύχ. 11, Νοέμβριος 1988, σελ. 353-365
2. "Θεωρία και Πράξη της Προοδευτικής Αγωγής. Η Πρακτική της Προοδευτικής Αγωγής: Το Δημοτικό Σχολείο Σπρίγγχιλ", *Σχολείο και Ζωή*, τ. 2, Φεβρουάριος 1991, σελ. 49-69
3. "Θεωρία και Πράξη της Προοδευτικής Αγωγής. Η Παιδαγωγική Θεώρηση της Προοδευτικής Εκπαίδευσης", *Σχολείο και Ζωή*, τ. 3, Μάρτιος 1991, σελ. 123-132
4. "Οι εκπαιδευτικοί ως φορείς αλλαγής στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο: Όραμα και πραγματικότητα" *Εκπαίδευση και Επάγγελμα*, τόμ.3, αριθμ. 2-3, Οκτώβριος 1991-Μάρτιος 1992, σελ. 149-158
5. "Η Μάθηση ως Υπόθεση του Προσώπου", *Νέα Παιδεία*, τ. 71, 1994, σελ. 92-105
6. "Οι αξίες της κοινοτικής κατανόησης και αλληλεγγύης μέσα από το σχολικό πρόγραμμα για την ευρωπαϊκή ταυτότητα", *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τ.16, 1995, σελ. 239-248
7. "Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης: Κριτική Θεώρηση", *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τ. 32-33, 1995, σελ. 45-60
8. "Εξετάσεις και Μάθηση: Ρητορισμοί και Παιδαγωγικός Λόγος" *Σχολείο και Ζωή*, τ. 3, 1995, σελ. 92-114.
9. "Fundamental errors made in the design and introduction of Careers Education into Greek Schools, *International Journal of Vocational Education and Training*, vol.3, no. 1, Spring 1995, pp. 33-50
10. "The Disorientation of David Hargreave's Proposals for an Educational Reform", *Educational Review*, vol. 47,3, November 1995, σελ. 289-296
11. "Διδακτική Αρχαίων Ελληνικών στο Γυμνάσιο, Μια μυθολογία και μια πρόταση", *Νέα Παιδεία*, τ. 84, 1997, σελ. 49-71
12. "The Crippled Pedagogue: Discourses in education and the Greek case", *Educational Review*, vol. 51, no. 1, 1999, σελ. 55-65
13. Πηγιάκη, Πόπη (2001) 'Ο εκπαιδευτικός της Πράξης και η Έρευνα Δράσης'. *Νέα Παιδεία*. τ. 99:51-68

Άρθρα σε Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές

1. 1997. "Η απειθαρχία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: μορφές, αίτια, αντιμετώπιση", *Πρακτικά συνεδρίου Εταιρείας Παιδαγωγικών Επιστημών Κομοτηνής με θέμα 'Ψυχοκοινωνικά Προβλήματα', 1997, σελ. 83-92*
2. 1995. Συμπεράσματα-Ανακοίνωση συμπερασμάτων της ομάδας εργασίας με θέμα 'Επιστημολογικά και μεθοδολογικά προβλήματα της Παιδαγωγικής' (δημοσίευση στα Πρακτικά του Ζ' Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας, Ρέθυμνο, 3-5 Νοεμβρίου 1995).
3. 1998. "Η διδασκαλία και η μάθηση ως πολιτική και ως υποκειμενική πράξη. Κριτική σκέψη και προσωπικός ερμηνευτικός κύκλος", *Πρακτικά Συνεδρίου του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας. 'Μάθηση και Διδασκαλία. Σύγχρονες ερευνητικές προσεγγίσεις', 1998*
4. 1999. "Παιδαγωγικός Λόγος σε ανάλυση Διαλόγου" στο Κ.Π. Χάρης, Ν.Β. Πετρουλάκης, Σ. Νικόδημος, επιμέλ., *Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα, 1999, Αθήνα, εκδ. Ατραπός, σσ. 110-116*
5. Pigiaki, Kalliope (2000) 'Power in Decision making in Greek Education'. Δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα: <http://www.ioe.oc.uk.ccs/conference2000/papers/pc/pigiaki/html>. Πρακτικά διεθνούς Συνεδρίου 'Education for Social Democracies', Institute of Education, London, 3-5 July.

από 2003 έως 2008

Ερευνητική Μονογραφία

Πηγιάκη, Πόπη (2006) *Δημοκρατική – Κριτική Εκπαιδευτική Καινοτομία: Μαθήματα από το σχολείο δεύτερης ευκαιρίας*. εκδ. Γρηγόρη: Αθήνα (σελίδες 493)

Άρθρα σε Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

1. Πηγιάκη, Πόπη (2004) 'Το curriculum μεταξύ νεωτερικότητας και μετανεωτερικότητας: Η ελληνική περίπτωση', *Νέα Παιδεία*, τ. 110, σ. 52-66
2. Πηγιάκη, Πόπη (2005) 'Εκπαιδευτικός Συνδικαλισμός: Ένα Χρονικό Ομηρίας της Εκπαιδευτικής Πολιτικής'. *Επιστήμες Αγωγής*, τ. 4: 129-142
3. Πηγιάκη, Πόπη (2006) 'Επιζητώντας την κριτική: Η αφήγηση ως μάθηση και ως πρόκληση διδακτικής', *Νέα Παιδεία*, τ.115: 29-42

Άρθρα σε Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές

1. Πηγιάκη, Πόπη (2004) 'Δεξιότητες μάθησης και κριτική ικανότητα'. (σελ. 43-55).
Πρακτικά 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο 28-29 Ιουνίου 2003, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Αθήνα.
2. Πηγιάκη, Πόπη (2009) (υπό έκδοση) 'Ιστορίες Ζωής: Θέματα μεθόδου και ηθικής της έρευνας', στα Πρακτικά του Πανελληνίου Διεπιστημονικού Συμποσίου 'Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας: Προοπτικές και Όρια', Μάρτιος 2007, Ρέθυμνο

Άρθρα σε συλλογικούς τόμους με κριτές

1. Πηγιάκη, Πόπη (2006) 'Ένας νέος ρόλος - πρόκληση για τον εκπαιδευτικό στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας', στο Μ. Κασσωτάκης & Γ. Φλουρής (επιμ.) *Εκπαιδευτικά Ανάλεκτα* (2005). σσ. 556-582. εκδ. Ατραπός, Αθήνα

ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

Καθηγητής Φιλοσοφίας

Έργο από το 2002-9

Βιβλία:

- *Γνωσιολογία. Φιλοσοφία και επιστήμη υπό το καθεστώς της Παράστασης*, Gutenberg 2009.
- *Ο Κύκλος της Βιέννης. Η επιστημονική κοσμοαντίληψη*, Εκδόσεις Οκτώ (υπό έκδοση 2010).

Επιμέλειες:

- *Αλήθεια*, Ελληνικά Γράμματα 2002.
- *Σύγχρονος Εμπειρισμός*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2008.
- Bertrand Russell, *Τα προβλήματα της Φιλοσοφίας*, Αρσενίδης 2008.

Μεταφράσεις και επιμέλειες

- Γκότλομπ Φρέγκε, *Τα Θεμέλια της Αριθμητικής*, Νεφέλη 2009
- Γουίλαρντ Κουάιν, *Η Φιλοσοφία της Λογικής*, Ι. Ζαχαρόπουλος- Δαίδαλος 2008.

Εργασίες - Άρθρα:

- «Αναλυτική της Παράστασης και παράσταση της Αναλυτικής», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση* 20 (2003), 306-330.
- «Ανάγνωση, ανασυγκρότηση και ερμηνεία: μια προσέγγιση των φιλοσοφικών κειμένων», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, 22 (2005), 243-259.
- «Quine's empiricism and Davidson's criticism of it», *Philosophical Inquiry*, 27 (2005), 27-39.
- «Νεύματα επί νευμάτων: μια επιστημολογική εξέταση της ερμηνευτικής ανθρωπολογίας του Clifford Geertz», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 47 (2006), 97-134.
- «Νεότερη επιστήμη και φιλοσοφική ερώτηση: η προοπτική του καστοριδιακού οντολογικού σχεδίου», στο *Ψυχή, Λόγος, Πόλις, Αφιέρωμα στον Κορνήλιο Καστοριάδη*, Υψιλον, 2007, 113-127.
- «Η συγκρότηση της Γνωσιολογίας: Από το πρόβλημα της γνώσης στο πρόβλημα της παράστασης», *Δευκαλίαν* 26 (1), 2008, 83-124.

ΣΑΡΓΕΝΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Λέκτορας Φιλοσοφίας

Βιβλία / Μεταφράσεις:

Ιμμάνουελ Καντ, Προς την αιώνια ειρήνη. Ένα φιλοσοφικό σχέδιο, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια. Αθήνα: Πόλις, 2006.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις σε ξένα περιοδικά:

«“Fact of reason” and “ natural human reason”. On Kant’s notion of moral experience», στο: I. Patellis, K. Goudeli, P. Kontos (επιμ.), *Kant: Making Reason Intuitive*. Palgrave Macmillan, 2007, 113-128.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις σε ελληνικά περιοδικά:

[- «Ηθική ενόραση και αυτενέργεια της ανθρώπινης βούλησης. Το ηθικό Εγώ στον Καντ», *Δευκαλίων* 21/2 (2003) 189-217.]

- «Είναι η αιώνια ειρήνη δυνατή; Για την ιδέα της ειρήνης στον Καντ», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση* 21/61 (2004) 40-58

.

- «Μια καντιανή προσέγγιση της ηθικής ψυχολογίας του Πλάτωνα στην *Πολιτεία* μέσα από το πρίσμα της μεταηθικής», *Υπόμνημα στη Φιλοσοφία* 2 (2004) 215-245.

- «Μια ερμηνεία της θεωρίας του Καντ για το ριζικό κακό», Κ. Βουδούρης & Ε. Μαραγγιανού (επιμ.), *Φιλοσοφία, Ανταγωνιστικότητα και Αγαθός Βίος*, τ. 2. Αθήνα: Ιωνία, 2005, 266-277.

- «Η έννοια του γνώμονα στην πρακτική φιλοσοφία του Καντ», Κ. Καβουλόκος (επιμ.), *Ιμμάνουελ Καντ: Πρακτικός Λόγος και Νεωτερικότητα*. Αθήνα: Αλεξάνδρειο, 2006.

Βιβλιοκρισίες

«Παύλος Κόντας: *Η καντιανή ηθική της υπόσχεσης*. Φιλοσοφικό δοκίμιο. Εκδόσεις Εστία, Αθήνα 2005 (168 σελίδες)», *Υπόμνημα στη φιλοσοφία* 5 (2006) 239-248.

«Ιμμάνουελ Καντ, *Κριτική του πρακτικού Λόγου*, μτφρ.-σημ.-επιλεγόμενα Κώστας Ανδρουλιδάκης, Βιβλιοπωλείον της Έστιας, Αθήνα 2004, σ. 299», *Νέα Εστία* 81/1802 (2007) 238-241.

Έργο πριν το 2006

α) Βιβλία / Μεταφράσεις:

Ιμμάνουελ Καντ, Προς την αιώνια ειρήνη. Ένα φιλοσοφικό σχέδιασμα, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια. Αθήνα: Πόλις, 2006.

β) Επιστημονικές δημοσιεύσεις σε ξένα περιοδικά:

«“Fact of reason” and “ natural human reason”. On Kant’s notion of moral experience», στο: I. Patellis, K. Goudeli, P. Kontos (επιμ.), *Kant: Making Reason Intuitive*. Palgrave Macmillan, 2007, 113-128.

γ) Επιστημονικές δημοσιεύσεις σε ελληνικά περιοδικά:

[- «Ηθική ενόραση και αυτενέργεια της ανθρώπινης βούλησης. Το ηθικό Εγώ στον Καντ», *Δευκαλίων* 21/2 (2003) 189-217.]

- «Είναι η αιώνια ειρήνη δυνατή; Για την ιδέα της ειρήνης στον Καντ», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση* 21/61 (2004) 40-58.

- «Μια καντιανή προσέγγιση της ηθικής ψυχολογίας του Πλάτωνα στην *Πολιτεία* μέσα από το πρίσμα της μεταθητικής», *Υπόμνημα στη Φιλοσοφία* 2 (2004) 215-245.

- «Μια ερμηνεία της θεωρίας του Καντ για το ριζικό κακό», Κ. Βουδούρης & Ε. Μαραγγιανού (επιμ.), *Φιλοσοφία, Ανταγωνιστικότητα και Αγαθός Βίος*, τ. 2. Αθήνα: Ιωνία, 2005, 266-277.

- «Η έννοια του γνώμονα στην πρακτική φιλοσοφία του Καντ», Κ. Καβουλάκας (επιμ.), *Ιμμάνουελ Καντ: Πρακτικός Λόγος και Νεωτερικότητα*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2006.

- [Βιβλιακρισία:] «Παύλος Κόντος: *Η καντιανή ηθική της υπόσχεσης*. Φιλοσοφικό δοκίμιο. Εκδόσεις Εστία, Αθήνα 2005 (168 σελίδες)», *Υπόμνημα στη φιλοσοφία* 5 (2006) 239-248.

- [Βιβλιοκρισία:] «Ιμμάνουελ Καντ, *Κριτική του πρακτικού Λόγου*, μτφρ.-σημ.-επιλεγόμενα Κώστας Ανδρουλιδάκης, Βιβλιοπωλείον της ‘Εστίας’, Αθήνα 2004, σ. 299», *Νέα Εστία* 81/1802 (2007) 238-241.

ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχολογίας

Βιβλία

Σταματοπούλου Δ., (1998). *Αισθητική Καλλιέργεια και μορφές έκφρασης των νηπίων*. Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα.

Σταματοπούλου Δ. (1997). Περί του “νοήματος” της Τέχνης (Δοκίμιο—Μελέτη), Αθήνα: Εκδόσεις Courier Εκδοτική ΕΠΕ. Αρ. Σελ.: 86

Κεφάλαια σε βιβλία

Δ. Σαχαρίδου και Δ. Σταματοπούλου (2009). Η ανάπτυξη της αισθητικής ευαισθησίας των παιδιών σε σχέση με τη διάκριση της καλλιτεχνικής τεχνοτροπίας σε ζωγραφικά έργα. Στο Μ. Πουρκός (Επιμ.), Τέχνη-Ψυχολογία-Εκπαίδευση: Ο Ψυχοπαιδαγωγικός και Ψυχοθεραπευτικός Ρόλος της Τέχνης, Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος

Σταματοπούλου Δ. (2008). Η γλώσσα των συναισθημάτων και η γλώσσα της τέχνης: Εκφραστική-φυσιognωμική αντίληψη και το νόημα της εικόνας. Άρθρο στον προγραμματιζόμενο τόμο Αισθητική και Τέχνη: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στην μνήμη του Παναγιώτη και Έφης Μιχελή. Κρήτη: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Stamatopoulou D. (2008). The language of emotions and the language of arts: Physiognomic perception and visual arts. In G. Zografidis & I. Kougioumoutzakis (Eds.), *Aesthetics and arts: Interdisciplinary approaches*. Crete: University of Crete Press. (in Greek)

Stamatopoulou, D. (2007). Mimesis as an embodied imaginative act and the paradox of Tragedy: Implications for the role of negative emotions in art and empathic morality. In L. Singel (Ed.), *Philosophy and Ethics: New Research*, (pp. 171-218). New York: Nova Science Publishers.

Άρθρα

Stamatopoulou, D. (2008). Perception of emotional expression in line-drawings created by artists. *Hellenic Journal of Psychology*, Vol.5(2), 117-147.

Stamatopoulou, D., & Saxaridou, D. (in press). The development of aesthetic sensitivity to style in preschoolers regarding modern art paintings: issues related to aesthetic education. *Art in Early Childhood Research Journal*.

Stamatopoulou, D. (2007). Embodied imagination: Emotional expression perception of dynamic line-drawings created by artists. *Imagination, Cognition and Personality*, 26 (3), 213-248.

Stamatopoulou, D. (2004). Integrating the philosophy and psychology of aesthetic experience: Development of a scale measuring aesthetic experience. *Psychological Reports*, 95, 673-695.

Σταματοπούλου, Δ., & Κυρκούλης, Γ. (2004). Ο ρόλος των αθλητικών δραστηριοτήτων ως στρατηγική παρέμβασης σε προγράμματα απεξάρτησης χρηστών ουσιών. *Σύγχρονα Θέματα, Περίοδος Β', 27*, Τεύχος 85/Ιούλιος 2004, σελς. 67-77.

Άρθρα σε Πρακτικά Συνεδρίων

Σταματοπούλου, Δ., (υπό έκδοση). Οπτική καλλιέργεια και εκφραστικότητα: ο ουσιαστικός ρόλος

των πρωταρχικών οπτικών μεταφορών. Στα πρακτικά του Διεθνούς *Lived experience, metaphor & multimodality: Implications in Communication, Education, Learning and Knowledge*. Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, Κρήτη. Οκτώβριος 2009.

Stamatopoulou, D. (2006). The linkage of emotion, perception and action in artistic communication:

artists' vs. non-artists' emotional expression perception of dynamic line-drawings. In H. Gottesdiener & J., Vilatte (Eds.), *Culture and Communication: Proceedings of the XIX Congress of the International Association of Empirical Aesthetics*, (pp. 521-527). Avignon, August, 2006.

Stamatopoulou, D. (2005). The language of emotions and the language of arts: paradoxically

cultural and human. In *Proceedings of the International Congress on Aesthetics, Psychology of arts and Creativity* (pp. 214-217). Perm, Russia, June 2005: Institute of arts and culture. ISBN 5-89357-205-X

Stamatopoulou, D. (2003): Children's scribbles as an exemplar hypothesis of the "embodied mind" (Brief Report). *Consciousness & Experiential Psychology*, 2003, No 9, 16-17. ISSN 1462 6039. http://www.warwick.ac.uk/cep/seventh_annual_conference.html

Stamatopoulou, D. (2002). Aristotle on emotions as objects of aesthetic pleasure. Paper presented at the 8th *International Congress of International Society for the Empirical Studies of Literature*, University of Pecs, August, 2002, Hungary. [on-

line paper]: <http://www.btk.pte.hu/igel/igel.html>&

<http://www.arts.ualberta.ca/igel/IGEL2002/Proceedings.htm>

Stamatopoulou, S. D. (1999). Self-esteem and well-being. Published Conference Proceedings (174-178): Research Center of Greek Culture & Institute of Ethnology, University of Stockholm, Sweden.

Άρθρα υπό κρίση

Stamatopoulou, D. (final resubmission). “Symbol formation and the embodied self: A microgenetic case-study examination of the transition to symbolic communication in making-marks activities”. *New Ideas in Psychology*.

Articles submitted & in preperation

Stamatopoulou, D. On the dual nature of touch: Developmental trends regarding the imaginary visualization of tactile experience across conditions differentiated in the foci of experience. *Metaphor and Symbolic Activity*.

Stamatopoulou, D., & Cupchik, G. (in preperation). Revisiting an old idea: The evaluation, activity and potency dimensions as predictors of emotion recognition of emotional expression in artistic line-drawings. (to be submitted: *Perceptual and Motor Skills*).

ΤΕΓΟΣ ΣΠΥΡΟΣ

Λέκτορας Φιλοσοφίας

Μονογραφία

Ο αμερόληπτος θεατής στη φιλοσοφία του Ανταμ Σμιθ: σύγχρονες δικαιοτικές και πολιτικές όψεις, εκδόσεις Νήσος, 2009 (υπό έκδοση) (σε συνεργασία με τον αναπλ. Καθηγητή κ. Ι. Τασσόπουλο)

Δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά

- «Οι ανθρωπολογικές προϋποθέσεις της πολιτικής εξουσίας : συμπάθεια και οίκτος στη σκέψη των Ντ. Χιουμ και Ζ.Ζ. Ρουσώ », , ιταλικό επιστημονικό περιοδικό *Rivista della Scuola superiore dell'economia e delle finanze* , ν.6-7, 2005

- « Πολιτική των δικαιωμάτων του ανθρώπου: μια πολιτική του οίκτου;», στο αμερικανικό επιστημονικό περιοδικό *Graduate Faculty Philosophy Journal* της *New school of Social Research*, τόμος 24, ν.1, 2004, σελ. 99-112

Δημοσιεύσεις σε διεθνείς συλλογικούς τόμους

11. « Pitié et sympathie chez Rousseau et Hume : l'aporie de la normalisation des rapports sociaux », in *Les discours de la sympathie. Enquête sur une notion de l'âge classique à la modernité*, (ed) Thierry Belleguic, Eric Van Schueren, Sabrina Vervacke, Presses de l'Université Laval, 2007.
12. «Le concept d'artifice fiscal dans la pensée de D. Hume», τόμος *Philosophie de l'impôt*, Bruxelles, (ed) Thomas Berns, Mikhail Xifaras, Jean-Claude Dupont, Bruylant, 2006.

Δημοσιεύσεις σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων

- Ανακοίνωση στο 34ο διεθνές συνέδριο της Hume Society με τίτλο: «Η φιλοσοφία ως τέχνη γραφής και ως θεσμός», δημοσιευμένο στα πρακτικά του συνεδρίου, 2007.

Δημοσιεύσεις σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά

- Άρθρο « Οι έννοιες της ιδιοκτησίας, του εαυτού και του κτητικού ατομικισμού: μια ανάγνωση της πολιτικής ανθρωπολογίας του Χομπς», *Αξιολογικά*, 16, 2006

Δημοσιεύσεις σε ελληνικούς συλλογικούς τόμους

13. «Ο Κάντ αναγνώστης της παράδοσης των ηθικών συναισθημάτων», στον τόμο *Καντ, 200 χρόνια μετά*, τομέας φιλοσοφίας πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Αθήνα, Νήσος, 2006
14. «Σκωτικός Διαφωτισμός: Οικονομία και φιλοσοφία(David Hume, Adam Smith)», *Φιλοσοφία στην Ευρώπη, Κείμενα νεώτερης και σύγχρονης φιλοσοφίας*, ΒΧ. Καλδής (επιμ.), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα, 2008.

ΤΣΑΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΗΣ

Λέκτορας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Μονογραφίες

Η βεντέτα στη σύγχρονη ορεινή Κεντρική Κρήτη, εκδόσεις Πλέθρον 2004

Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

“Collective memory and blood feud. The case of mountainous Crete”, *Crimes and Misdemeanours; Deviance and the law in historical perspective*, vol. 2 (1), 2008, σελ. 60-80.

"Οικονομικός και κοινωνικός μετασχηματισμός στην ορεινή Κεντρική Κρήτη. Μια πρώτη προσέγγιση με αφορμή το ζήτημα των Ζωνιανών", *Αριάδνη*, τόμ. 13 (2007), σελ. 169-191.

«Σχέσεις συγγένειας στο σύγχρονο πλαίσió τους. Η περίπτωση της ορεινής κεντρικής Κρήτης», *Εθνολογία* τόμ. 12 (2006) σελ. 5-48.

«Κοινωνικοί παράγοντες και αυτοκτονία: Η περίπτωση του νομού Ρεθύμνης», *Αντίσωμα*, τεύχ. 10 (2005), σελ. 8-13.

"Χωριά και οικισμοί της επαρχίας Μυλοποτάμου: πληθυσμιακά στοιχεία και διοικητικές αλλαγές από την εποχή της βενετοκρατίας μέχρι σήμερα", *Κρητολογικά Γράμματα*, τεύχ. 9/10 (1994), σελ. 31-52 (Μέρος Α΄) & τεύχ. 11 (1995), σελ. 113-128 (Μέρος Β΄).

Δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

Aris Tsantiropoulos, Marina Koussouri, «Le pouvoir du crime», στο: P.-L. Assoun, M. Zafiropoulos (ed), *Des figures cliniques du pouvoir*, Anthropos Editions, Paris 2009

«΄Παράδοση΄ και ΄Έκσυγχρονισμός΄ στο Μυλοπόταμο. Στοιχεία της κατάστασης ανομίας (anomie) στην περιοχή», Πρακτικά του Συνεδρίου: *Ο Μυλοπόταμος από την αρχαιότητα ως σήμερα*, Ρέθυμνο 2006, τόμ. VII, σελ. 175-188.

«Η φωτογραφική απεικόνιση ως μνήμη εκλιπόντος προσώπου», υπό δημοσίευση στα Πρακτικά του Συμποσίου: *Το αβέβαιον του θανάτου. Μια διεπιστημονική προσέγγιση*, Ρέθυμνο 2004, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών. Αικατερίνη Κόπακα, Αγγελική Κόσσυβα, Γιώργος Νικολακάκης, Άρης Τσαντηρόπουλος, "Συμβολή στο τοπωνυμικό της Γαύδου και της Γαυδοπούλας", Πρακτικά του Συνεδρίου: *Τα Κρητικά τοπωνύμια*, Ρέθυμνο 2000, τόμ. Α', 283-333.

Εργασίες σε Πρακτικά συνεδρίων με κριτές

«'Παράδοση' και 'Εκσυγχρονισμός' στο Μυλοπόταμο. Στοιχεία της κατάστασης ανομίας (anomie) στην περιοχή», Πρακτικά συνεδρίου με θέμα *Ο Μυλοπόταμος από την αρχαιότητα ως σήμερα (Περιβάλλον-Αρχαιολογία-Ιστορία-Λαογραφία-κοινωνιολογία)*, 2003.

ΤΣΙΝΟΡΕΜΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φιλοσοφίας

Επιστημονικές Εργασίες

1. A Critical Examination of Epicurus' Moral Philosophy, (pp. 160), Exeter, University of Exeter, 1980
2. Freedom and Moral Judgement, (pp. 369), Exeter, University of Exeter, 1983

Επιμέλεια Συλλογικών Τόμων

3. Philosophy and the Many Faces of Science (co-editor), New York and London, Rowman and Littlefield Publishers, 1998

Μονογραφίες-Μελέτες- Άρθρα σε Επιστημονικά Περιοδικά, Πρακτικά Συνεδρίων και Συλλογικούς Τόμους

4. «Ελευθερία, Λογικότητα και το νόημα του ηθικού λόγου», *Παρνασσός, ΚΣΤ'*, 19-4, σσ. 463-481.

5. “The concept of pleasure in Epicurus moral philosophy”, *Διοτίμα* 13, 1985, pp.147-155
6. «Το δίλημμα μεταξύ του ηθικού μονισμού και ηθικού πλουραλισμού και η σημασία της υπέρβασής του», *Δευκαλίων* 39, 1985, σσ. 315 –335. (Αναθεωρημένη μορφή του «Ethical monism or ethical pluralism? An unnecessary dilemma”, *Proceedings, Societas Ethica*, Jaahresbericht 1984, Bastad, Schweden, pp. 47-48).
7. «Η κρίση της φιλοσοφίας στην Αγγλία σήμερα. Τα χαρακτηριστικά και τα αίτιά της», *Δωδώνη* ΙΓ΄, 1984, σσ. 381-398
8. «Οι στρουκτουραλιστικές, μετα-στρουκτουραλιστικές θεωρίες της γλώσσας και το πρόβλημα της αλήθειας», *Δωδώνη* ΙΔ΄, 1985, σσ. 147-171
9. «Τηλεόραση, επικοινωνία και εξουσία: Brecht εναντίον Orwell”, στο συλλογικό τόμο *Τηλεόραση και Επι-κοινωνία*, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής, σσ.
10. «Είναι δυνατή μια ρεαλιστική θεωρία της αναφοράς;», *Δωδώνη* ΙΣΤ, 1987,σ. 35-58
11. «Πουλαντζάς και Φουκώ: Όψεις μιας κριτικής συνάντησης», *Ο Πολίτης*, 96, Δεκέμβριος 1988, σσ. 35-40
12. “Emotivism and Prescriptivism”, ch. 27, στο συλλογικό έργο *An Encyclopaedia of Philosophy*, G.H. Parkinson (editor), London, Routledge, 1988, pp. 613-640
13. Wittgenstein, Rationality and Relativism” στο συλλογικό τόμο *Greek Studies in the Philosophy and History of Science*, Pantelis Nicolakopoulos (ed.), *Boston Studies in the Philosophy of Science*, Dordrecht, Kluwer, 1990, pp. 397-414
14. «Η ‘μετα-φιλοσοφική κουλτούρα’ του R. Rorty: Τέλος της θεωρίας ή νέα μεταφυσική για σχετικιστές;”, *Αξιολογικά*, 2, 1991, σσ. 192-223
15. *Φιλοσοφικές Σχολές. Όψεις της κρίσης τους*“, *Το Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα σήμερα. Οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις*, Αθήνα, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, 1991, σσ. 281-284
16. «Ι. Πατέλλη, *Νόημα και πράξη. Προϋποθέσεις της ριζικής μετάφρασης και ερμηνείας*», *Δευκαλίων*, 11/2 Φεβρ. 1993, σσ. 213-218
17. Σαράντα τρεις συμβολές στην *Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια* (9 τόμοι), Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα
18. “Androutsos C.”, “Axelos K.”, “Boreas T.”, “Georgoulis K.”, “Papanoutsos E.”, in *Biographical Dictionary of Twentieth Century Philosophers*, eds. A. Brown, Diane Collinson και Robert Wilkinson, London, Routledge, 1995

19. «Επιστήμη και Ορθολογικότητα. Τα αδιέξοδα του σχετικισμού στη σύγχρονη φιλοσοφία και κοινωνιολογία της επιστήμης», Αξιολογικά, 7, 1995, σσ. 1-65
20. «Ο Wittgenstein και η συζήτηση γύρω από την γλωσσική κανονιστικότητα», Δευκαλίων, 13/2-3, Φεβρ. – Ιούνιος 1995, σσ. 137-173.
21. «Ορθολογισμός και σχετικισμός. Από το μοντερνισμό στο μετα-μοντερνισμό;» στο συλλογικό τόμο Μοντερνισμός: Ώρα αποτίμησης; Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Σχολή Μωραΐτη), Αθήνα, 1996, σσ. 29-57.
22. «Η Φιλοσοφία ως μεταφορά;», Δευκαλίων, τεύχος 14/2-4, Φεβρ. 1996, σς
23. «"Φαντάσματα" του Derrida. Σχετικά με την πρόσφατη συνάντηση αποδόμησης και μαρξισμού», στο συλλογικό τόμο Μαρξισμός: Μια επανεκτίμηση, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Σχολή Μωραΐτη), Αθήνα, 1997, σσ 311- 341
24. «Ο επιστημολογικός αναρχισμός του Paul Feyerabend. Μια ανολοκλήρωτη ιστορική κριτική στον μεθοδολογισμό και στον θεμελιωτισμό», Οντοπία, 29, 1998, σσ. 119-139
25. «Κριτική με τις έννοιες. Σχόλιο με αφορμή την ανάγνωση της *Πολιτικής μέσα στις έννοιες* του Κοσμά Ψυχοπαίδη», Ο Πολίτης, 56, 25 Σεπτ. 1998, σσ 36-41
26. «Δομή, Αποδόμηση και Εξουσία. Από τον στρουκτουραλισμό στον μετα-στρουκτουραλισμό», στο Η Πολιτική σήμερα, επιμ. Άλκης Ρήγος και Κων/νος Τσουκαλάς, Αθήνα, Θεμέλιο, 2001, σσ. 152- 172
27. «Η λογική του Πολιτικού», Νέα Εστία, τόμος 148^{ος}, τευχ. 1727, Οκτώβριος 2000, σσ. 480- 511
28. «Ισχύς και Απόφαση. Ο ρομαντικός μοντερνισμός του Παναγιώτη Κονδύλη», στο Παναγιώτης Κονδύλης για την 'Κοινωνική Οντολογία', Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2001, σσ. 37-71
29. «Τι είναι η Βιοηθική;», αφιέρωμα *Εφαρμοσμένη Ηθική*, Cogito, 5, Νοέμβρ. 2006
30. «Η Βιοηθική και η Σύγχρονη Κριτική της Πράξης. Η Ηθική στην εποχή της Βιοτεχνολογίας», Δευκαλίων 24/2, Δεκ. 2006, σσ. 213- 250
31. «Unesco, Βιοηθική και Ηθική της Επιστήμης και της Τεχνολογίας», Ηθική, 3, Μάρτιος 2007, σσ. 57- 60
32. «Normative Challenges in the Era of the New Technological

Revolution”, in collected vol. L’ Ancien et Le Nouveau, ed. by Paulin Hountondji, Conseil International de la Philosophie et des Sciences Humains, Porto-Novo, 2009, pp. 197-209

35. «Οντολογία της ζωής και λογική της απόφασης στη σύγχρονη ριζική κοινωνική σκέψη», στο Εξουσία και Κοινωνία, επιμ. Μ. Κούση, Μ. Σαματάς, Κ. Κονιόρδος, Λιβάνης, 2010 (υπό εκτύπωση)

ΤΣΟΥΡΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Λέκτορας Ψυχολογίας

Διδακτορική Διατριβή με τίτλο «Πειραματική Μελέτη της Ανάπτυξης του Οπτικο-ακουστικού Συντονισμού κατά τη Βρεφική Ηλικία» (Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο 1998).

Γ. Κουγιουμουτζάκης, Β. Τσούρτου (1999): «*Η ανάπτυξη των αισθήσεων του εαυτού κατά τον Stern*». Παιδί και Έφηβος: Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία (Τόμος 1, Τεύχος 1, σελ. 36 – 65).

Β. Τσούρτου, Μ. Απελίδου, Σ. Βαβειάδου, Α. Φοινίκη, Λ. Χατζηβασίλη, (2002). «*Διερεύνηση Αναγκών και η Στάση για την Ισότητα των Γυναικών Κατοίκων Ορεινών Απομακρυσμένων Περιοχών της Κρήτης*» (ΚΕΘΙ / Γραμματεία Ισότητας)

Β. Τσούρτου, Γ. Κουγιουμουτζάκης: (2004). «*Αναπτυξιακές τάσεις στην πρόμη βρεφική αριθμητική ικανότητα*» (Ψυχολογικά Θέματα, Τόμος 10, Τεύχος 1).

Μετάφραση του J. Bruner (2002). *Making Stories: Law, Literature, Life*. NY: Farrar, Straus and Giroux. Επιμέλεια: Γ. Κουγιουμουτζάκης. Μετάφραση: Β. Τσούρτου, Κ. Πολυδάκη, Γ. Κουγιουμουτζάκης. Τίτλος μετάφρασης: *Δημιουργώντας Ιστορίες: Νόμος, Λογοτεχνία, Ζωή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. Κουγιουμουτζάκης, Γ., Τσούρτου, Β., Μαρκοδημητράκη, Μ., Σεμιτέκολου, Μ. (2007). Ο τρίτος δρόμος του Piaget και η διαφωνία του με τον Δαρβίνο. Ψυχολογικά Θέματα 11-13, ΣΕΨ.

Α. Λιοδάκης, Μ. Τζανάκης, Β. Τσούρτου (επιμελητές έκδοσης) (2008). *Τέχνη και Ψυχιατρική*. Αθήνα: Focus on Health.

Μαρκοδημητράκη, Μ., Τσούρτου, Β., Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2009). *Η ανάπτυξη και η εκπαίδευση των διδύμων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Τσούρτου, Β. (υπό έκδοση). Τα βρέφη και οι αριθμοί. Στο Συλλογικός Τόμος του Εργαστηρίου Ψυχολογίας του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης Με τίτλο «Διυποκειμενικότητα στη βρεφική ηλικία. Μελέτες στην Κρήτη». Επιμελητής έκδοσης: Γ. Κουγιουμουτζάκης.